ରାଗ

ପ୍ରକାଶକ

ପ୍ରାଣକୃଷ୍ଣ ଦାସ

ରାଜଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶନୀ

୫ଏ, ନୂରମହମ୍ମଦ ଲେନ୍

କଲିକତା-୯

ମୁଦ୍ରଣ

କଳିଙ୍ଗ ମୁଦ୍ରଣୀ

୫ଏ, ନୂରମହମ୍ମଦ ଲେନ୍

-୯

ଶୀ

୫ଶ

ଷିସ୍ତ ମୁଦ୍ରଣ

ମ୍ବର - ୧୯୫୮

୪ ନୂ: ପ:

ଏହି ଲେଖକଙ୍କର ଲେଖା—

ରକ୍ତ ତାଣ୍ଡବ (୩ୟ ସଂସ୍କରଣ)

ଷ୍ଟାପଟ ଡାସ୍ (୨ୟ ,,)

୩.୦୩ ରିଭଲଭର୍ (୨ୟ ,,)

ଜଳାସ୍ତର ସନ୍ଧାନୀ (୨ୟ ,,)

ସି: ଅଇ: ଡି: (୨ୟ ,,)

ଦାଗ (୨ୟ ,,)

ଧୂଳିର ଧରଣୀ

ଦୁନିଆ ଗୋଲ୍

ଢେନ ସ୍ରୋତରେ

ଅଶରୀରୀର କାରସାଦି ୧ମ ଓ ୨ୟ ଭାଗ

ମିଡ୍‌ନାଇଟ୍ ହୋଟେଲ

ମୃତ୍ୟୁର ପଦଧ୍ୱନି

କାଲ୍‌ଷ୍ଟଡ଼

ଜଲମାଛି

"ନୟନୁ ଯାହାର ଲୋତକ ମୋ ପାଇଁ ବହିଲ
ଝରି, ନୟନେ ସେ ତ ପରମ ପୂଜ୍ୟ ମହିଳା"

ପହିଲି ଅଷାଢ଼ । ରଜ ପରବ । ଆକାଶ ମଳିନ । ମେଘ କୁଣ୍ଡା ଝୁଲୁଛି । ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶରେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁର ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗିଆ ସାଜ ।

ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗିଆ ସାଜରେ ସାଜିଛନ୍ତି ଗାଁ'ର କୁମାରୀଗଣ । ମୁହଁରେ ଲାବଣ୍ୟର ଚହଟ । ଅଙ୍ଗରେ ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁଆ ବାସ । ପାଦରେ ଗୁଆ ଖୋଲପା ଚଟି । ମାଦକତା ଭରିଛି ଗଗନ ପବନରେ । ଅଦମିଆ ପ୍ରଜାପତି ପରି ସାଲୁବାଲୁ ହେଉଛନ୍ତି ଏ ଦୁଆରୁ ସେ ଦୁଆର ।

ତା'ର କିନ୍ତୁ ଏ ସବୁ ପ୍ରତି ନିଘା ନାହିଁ । ହସି କୁଦି, ନାଚିବା ତା'ର ପ୍ରକୃତି । ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଭିନ୍ନ ଧାତୁରେ ଗଢ଼ା ତା'ର ଅଙ୍ଗ ଅବୟବ । ସେ ଭଲ ପାଏନା ଘରର ଅନ୍ଧାରି କୋଣରେ ବସି ଦିନ ସବୁ କଟାଇ ଦେବା ପାଇଁ । ପ୍ରକୃତିର ଲୀଳା ଭୂଇଁରେ ସେ ବି ଗୋଟିଏ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ । ତେଣୁ ସେ ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ତଳେ ଖେଳେ, ବୁଲେ ଉଡ଼େ । ମନ ଇଚ୍ଛା ହସେ, କାନ୍ଦେ, ନାଚେ । ତାହାର ବାଧା ମାନେ ନାହିଁ । ବନ୍ଧନ ମାନେ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତିର ଦୁଲାଳୀ ସେ । ପ୍ରକୃତି କୋଳରେ ଶୋଇ ଦିନ ସବୁ କଟେଇ ଦେବାରେ ଭାରି ଆନନ୍ଦ ଲାଗେ ତାକୁ ।

ନାଁଟି ତା'ର କଳା ।

ଦାଗ

ହିଁ କଳା ସେଦିନ ପିଜୁଳି ଗଛରେ ଚଢ଼ି ଦେଖୁଥିଲା ଗାଁଅଁ କୁମାରମାନଙ୍କର ଡୁଡୁ ଖେଳ । ବେଳେ ବେଳେ, ପିଜୁଳି ଗୋଟେ ଅଧେ ଛୁଣ୍ଡେଇ ଦେଉଥିଲା ବସି ବସି । ଏ ରଙ୍ଗ ପରବର ଆନନ୍ଦ କଲରୋଳ ଭିତରେ, ତା'ର ଯେମିତି ବେଶୀ ଆନନ୍ଦ ।

ଗାଁ କୁମାରୀ ଗଣ ସଜବାଜ ହୋଇ ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସି ଧରିଲେ କଳାକୁ । ହସର ଫୁଆରା ଛୁଟିଗଲା ଗଛତଳେ । କଳା ସେତେବେଳକୁ ମନ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ଦେଖୁଥିଲା କୁମାରମାନଙ୍କ ଖେଳ । ଗୁଞ୍ଜ୍‌କନା ଭାବନା ଭାଙ୍ଗିଗଲା ତା'ର । ଦେଖିଲା ଗଛ ମୂଳରେ ତା'ର ସାଙ୍ଗ-ସାଥୀ । ହସୁଛନ୍ତି । ଥଟ୍ଟାଳିଆ ସ୍ୱରରେ ଡାକୁଛନ୍ତି । ଦେଖେଇ ହେଉଛନ୍ତି, ଫୁଲେଇ ହେଉଛନ୍ତି । ଭାରି ଚିଡ଼ି ମାଡ଼ିଲା କଳାକୁ । ପାଦରେ ରଙ୍ଗ ଅଳତା ଘଷି, ମୁହଁରେ ସ୍ନୋ, ପାଉଡ଼ର ବୋଳି, ଅବୟବରେ ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ୀ ବ୍ଲାଉଜ୍ ପିନ୍ଧି, ଏପରି କୃତ୍ରିମ ଶୋଭା ବଢ଼େଇବାକୁ କଳା ଘୃଣା କରେ । ସେ କେବେ ଏ ସବୁର ଧାର ଧାରେନା । ଗଛର ଲତା, ପତ୍ର, ଫୁଲ ଅଛନ୍ତି ତ, ତା' ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଉଜ୍ଜଳେଇବା ପାଇଁ, ସେତିକି ଢେର । ମୋଟା ଶୋଟା ଶାଢ଼ୀ ଖଣ୍ଡେ ହେଲେ ବି ତା'ର ଚଳିଲା । କାହିଁରେ ଧରି ସିଅଣା ଥାଏନି, ବାଛ ବିଚାର ଥାଏନି । ନିଜକୁ ସଜେଇ ହେବାଠାକୁ ସେ ବଡ଼ ମଣେନି ;

ଅଚେଉ ଗଛତଳୁ ଥାଇ ଡାକିଲା

କଳା ଅପା ମ ! ଗାଁ ବୁଲିଯିବା ଆ । ତୁ ନ ହେଲେ ଯେ ଆମ ଦଳ ଜମୁନାହିଁ ।

କଳା ମନା କରିଦେଲା ।

ମୁଁ ଯାଇ ପାରିବି ନାହିଁ । କ'ଣ ମିଳିବ ମୋତେ ଗାଁ

ବୁଲାନ୍ତୁ ? ହେଁ ହେଁ, ଫେଁ ଫେଁ, ଏକଲି ତ, ନା ଭଉଣୀଠାରୁ ଅଲ୍ପ କିଛି ବେଶୀ ?

କୁମାରୀ ମାନଙ୍କର ମନ ମରିଗଲା । ହୁଏତ ଭାବି ବାଧିଲା ମନକୁ । ଅତି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ କଳା ପାଖକୁ ଧାଇଁ ଆସିଥିଲେ ତାଙ୍କ ଦଳପତି କରି ନେଇ ଯିବାପାଇଁ, ହେଲେ ମନ ଭାଙ୍ଗିଦେଲା କଳା ।

ସେବତୀ ମୁହଁ ମୋଡ଼ି ଦେଇ କହିଲା

ଗୁଲ୍‌ଗୁଲା ବଉଳ ! ଗୁଲ୍‌ଗୁଲା ସେବତୀ ! ବଡ଼ ମୁହଁ କଡ଼ କାନେ କଳାକୁ ଗୋଟା କଥା କହିଲି ଯେ, ସେ ଏବାର ଅମ ମୁହଁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲା ।

ମାଧବୀ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତଗ ମେଲି ଦେଲା
ଉଡ଼ିଗଲା ଗେଣ୍ଡାଳିଆ ଝାଡ଼ି ଦେଲା ଦଣ୍ଡୀ,
କଳା ଅପା ଭଲ୍ଲୁକ ଧଳା ବର ଦେଖି ।

ସବୁ କୁମାରୀ ଯାକ ହସି ଉଠିଲେ ଖେଁ ଖେଁ ହେଇ । କଳାର ମୁହଁ ଟି ନାଲି ପଡ଼ିଗଲା । ରାଗରେ ଜଳି ଉଠିଲା ଦେହଟା । ଗରମ ନିଶ୍ୱାସ ବହିଲା ନାକରୁ । କିନ୍ତୁ କିଅବା ପ୍ରତିଶୋଧର ଉପାୟ ନ ପାଇ ଗଛରୁ ପିଜୁଳି ଛିଣ୍ଡେଇ ଗୋଟା ଗୋଟା ପୋପାଡ଼ିଲା ସେ କୁମାରୀମାନଙ୍କ ଉପରକୁ । ସେମାନେ ସେଇ ଭଗ ପଦକୁ ଦୋହରେଇ ତୋହରେଇ ଗାଇଲେ । କଳା ଅଧିକ ଜଳିଗଲା, ଅଧିକ ନାଲି ଦିଶିଲା ମୁହଁଟି । ସେ ଜ୍ଞାନ ହରେଇଲା, ବୁଦ୍ଧି ବିବେକ ହରେଇଲା । ପାଗଳ ହେଇଯିବ ସତେକି । ଶେଷକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ଗଛ ଉପରୁ । ଭାବିଥିଲା ଜଣକୁ ଯାକୁଡ଼ି ଧରି ମନର ଅଭିମାନ ମେଣ୍ଟେଇବ । ହେଲେ ଖସିଗଲେ ସମସ୍ତେ । କଳା ଗଳି ପଡ଼ିଲା ଗୋଟାଏ କଣ୍ଟା ବୁଦା ଭିତରକୁ । ଖେଁ ଖେଁ

ହସି ଛୁଟି ପଳେଇଲେ କୁମାରଗଣ । ପଶ୍ଚରବ ପାଇଛି କଳା । ଚେଙ୍ଗପଟ୍ଟାଏ ପାଉ ସେ ।

ତେଣେ ଡୁ ଡୁ ଖେଳ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା କୁମାର ମାନଙ୍କର । ସଭିଏଁ ଛୁଟି ଆସିଲେ ସେଇ ହିଜୁଳ ଗଛ ମୂଳକୁ । କଳାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାପାଇଁ । କିଆ ଭିତରେ ଗଳି ଅଣ୍ଡାଳିଲେ । କେହି ଦିଶୁନାହିଁ । କଳା ଗଲା କୁଆଡ଼େ ? ଖୋଜିଲେ ଏପାଖ ସେପାଖ । କୋଉଠି ତ କଳା ଦିଶୁନାହିଁ । କିଆ କଣ୍ଟା ହେଲା, ତଥାପି ନାହିଁ । ଆଉ ବଗିଚ୍ଚୁ ଭିତରୁ ଖେଁ ଖେଁ ହସ ଶୁଭିଲା । ସମସ୍ତେ ବୁଲି ଅନେଇଲେ—କଳା ଜାମ୍ବୁ ଗଛରେ ବସି ହସି ହସି ଗଡୁଛି ।

ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ! କଳା ତେବେ କିଆ ଭିତରେ ଗଳି ଗଳି ଯାଇ ସେ ବଗିଚ୍ଚରେ ଉଠିଛି । କୁମାରମାନେ ବାହୁଡ଼ି ଗଲେ । କଳାକୁ ବଳ ନାହିଁ କାହାରି । ସେ ଯଦି ଝିଅ ନ ହୋଇ ପୁଅଟାଏ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା ! ତେବେ କ'ଣ ସେ ଉତ୍ପାତ ନ କରନ୍ତା ଗାଆଁରେ । ଭାବିବାର କଥା ।

ନଈ ବନ୍ଧ ଉପରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଆସୁଥିଲା କିଶୋର । ହାତରେ ଥିଲା ତାର ଛୋଟ ସୁଟ୍‌କେଶଟିଏ । ଆଜି ସେ ଆସୁଛି ବିଦେଶରୁ । ଗାଁ ସାଥୀଙ୍କ ଡାକରା ପାଇ ଛୁଟି ଆସିଛି ଶହେ କୋଶ ଦୂରରୁ । ସମସ୍ତେ ଘେରିଗଲେ କିଶୋରକୁ । ଛାଡ଼ି ଦେଲେନି ସୁଦ୍ଧା ଗାଁ ଭିତର ଯାଏ । କିଶୋର ପ୍ରାଣ ଭିତରଟା ପୁଲକରେ ନାଚି ଉଠିଲା । ଗାଆଁ ମାଟିର ପରଶ—ଗାଁ ସାଥୀଙ୍କ ସ୍ନେହ, ଗାଆଁ ଭାଇଙ୍କ ମମତା, ଯେମିତି ବାନ୍ଧି ପକେଇଲା ତାକୁ । ସବୁ ସେଇଠି ସେମିତି ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ କିଶୋର ଛୁଟି ହେଲା ଯାଇ ଖେଳଘର ।

କଳା ଦେଖିଲା । କେଜାଣି କାହିଁକି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଓହ୍ଲେଇ ଆସିଲା ଗଛ ଉପରୁ । ପାଦ ଗଣି ଗଣି ପହଞ୍ଚିଲା ଆସି

ଖେଳ ପଡ଼ିଆରେ । କିଶୋର ଦେଖିଲା କଳାକୁ । ମୁହଁରୁ ତା'ର ହସ ଲିଭି ଯାଇଛି । ସତେ ଯେମିତି ଶ୍ରୀ ଛୁଟି ଯାଇଛି । କାହିଁକି ? ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ କିଶୋର । ପାଖକୁ ଆସିଲା । ତେବେ ବି ଦେଖିଲାନି କଳା ମୁହଁରେ ହସ । କ'ଣ ହେଇଛି କଳାର ?

ଯେଉଁ କଳା କିଶୋରର ଆଗମନରେ ଉଲ୍ଲସି ଉଠେ । ନିଧି ପାଇଲା ପରି ନିଜକୁ ମଣେ । ଦିନ ସାରା ଅନେକ ଦିଏ ଗପି ଗପି । ତୁଣ୍ଡରେ ବାନ୍ଧୁଳି ବାଜେ ନାହିଁ । ଏଣୁ, ତେଣୁ, କେତେ କାହିଁରେ କଥା । ଆଜି ସେ ଏମିତି ନୀରସ କାହିଁକି ? ବିମର୍ଷ କାହିଁକି ?

କଳା ! କ'ଣ ହେଇଛି କି ତୋର ?

ହଉ ଗୋଟାଏ କ'ଣ !

ଏମିତି ମଳିନ ଦିଶୁଚୁ କାହିଁକି ?

ହସିଲା କଳା । ଲାଜେଇ ଗଲା ଟିକିଏ ।

ଭୁଇଁରେ ନଖ ଘସୁ ଘସୁ କହିଲା—

ତମେ ଖେଳନା କିଶୋର ! ମା' ତେଣେ ଘରେ ଅନେଇଚନ୍ତି । ଆଗ ଯାଅ । ତା' ପରେ ଆମ ଘରକୁ ଆସିବ । ଅନେକ କଥା ଅଛି । ମୋ ସଣି କିଶୋର । ଖେଳନା ମୋତେ ।

କଳା ଚାଲିଗଲା । ଆଉ ଦଣ୍ଡେ ଘଡ଼ିଏ ଅଟକିଲା ନାହିଁ । କିଶୋର ଅନେଇ ଥିଲା ତା'ର ଆଡ଼େ । ତା'ର ଯିବା ବାଟକୁ । ସତେ ଯେପରି କଳାର ପ୍ରତି ଚରଣ ଚାଲନାରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା କୁସୁମ ପୁଞ୍ଜ । କିଶୋର ଚାହିଁ ଥିଲା । ଧ୍ୟାନ ନଥିଲା ତା'ର ପଛ କଥାକୁ ।

ଖେଁ ଖେଁ ହସରେ କିଶୋରର ଯୋଗ ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗିଗଲା

ଯେମିତି । ସେ ଫେରି ଅନେକଙ୍କ ପଛରୁ । କେମିତିଅ ଗୋଟାଏ ବେଖାପ ଚାହାଣୀରେ ସମସ୍ତେ ଚାହିଁଛନ୍ତି କିଶୋରକୁ ।

ଜଳିଗଲା କିଶୋରର ମନ । ଆଘାତ ଲାଗିଲା ପ୍ରାଣରେ । ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ଘୂର୍ଣ୍ଣିନରେ ପଡ଼ି ଯାଇଛି ସେ । ଆଗ ପଛ ବିଚାରିଲା ନାହିଁ । ଛୋଟ ସୁଟ୍‌କେଶ ଖଣ୍ଡିକ ହାତକୁ ଉଠାଇ; ପଳେଇଲା ଏକା ନିଶ୍ୱାସକେ । ଟୋକା ପଞ୍ଝାଙ୍କ ଫେରେ ହସି ଉଠିଲେ ଖୋଁ ଖୋଁ ହୋଇ । କାନ କୁହା କୁହି, ଫୁସୁର୍ ଫାସର, ଟୁପୁର ଟାପର୍‌ରେ ଦାଣ୍ଡିକ ପାଇଁ ଜୀଇ ଉଠିଲା ପଡ଼ିଆଟା । ତା' ପରେ ଫେରେ ଖେଳ, ଫେରେ ହସ କୌତୁକର ଝରଣା ।

କିଶୋରକୁ ବାଟରେ ଦେଖିଗଲେ କୁମାରୀ ପଞ୍ଝାଙ୍କ । ଦାଦା, ଭାଇ, ବାବୁ କେତେ ସମ୍ବୋଧନରେ ବିବ୍ରତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା କିଶୋର । ସେ ଭାବୁଥିଲା, କେମିତି ଗୋଟାଏ ବିଷାକ୍ତ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ତା' ଚାରିଧାରେ । ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲା କିଛି । ମୁହଁ ଫିଟାଇ ପଚାରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ବି ସାହସ କରି ।

କିଶୋର ପଶିଗଲା ସେଠୁ । ଘରେ ପହଞ୍ଚି ମା'ଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲା । ଆଖି ଖୋଜୁଥିଲା ଆଉ ଜଣକୁ । ଗୋଟିଏ ଲାଜୁଆ ଅଙ୍ଗ, ହସିଲା ମୁହଁ, ଭରିଲା ଗାଲ, ଥରିଲା ଦେହ । ତା'ର ନବ ବିବାହିତା ପତ୍ନୀ । ସୁସ୍ମିତା । କିଶୋର ଡାକେ ସୁସ୍ମା । ପାଇଲା ନାହିଁ । ମନର ଉଦ୍‌ବେଗ ବଢ଼ିଲା ।

ଆର ଘରୁ ଭାସି ଆସୁଛି ହସ । ଗଳାର ପାଟିପର ଶୁଭୁଛି । ତା' ସଙ୍ଗରେ ଶୁଭୁଛି ସୁସ୍ମାର ।

କିଶୋର କାନେଇଲା । ଧୀର କଥା, ଧୀର ହସ । ବୁଝି ପାରିଲାନି କିଛି । ଦେଖି ପାରିଲାନି ଫୁଲକୁ । କେବଳ ଅଘ୍ରାଣରେ

ତା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ । ପୁଷ୍ପାର ଟିକେ ହୃଦସ୍ପନ୍ଦ କଳ୍ପନା କରି ପାରୁ ନ
ଥିଲା କିଶୋରର ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ । ତଥାପି ସେ ତା'ର ଲମ୍ବା ଅଙ୍ଗୁଳି
ଗୁଳ ଶେଷ ଲୁହ ଦୁଇବିନ୍ଦୁ ପୋଛି ପକେଇ କହିଲା—

ସଅଳ ଆସିବ । ମୁଁ ଅନେଇ ବସିଥିବି ।

କିଶୋର ପୁଷ୍ପାକୁ ଥରେ ଅଜାଣତେ ଆଣିଲା ତା'ର ଛାତି
ଉପରକୁ । ତରଙ୍ଗାୟିତ ଶିହରଣଟାଏ ଖେଳିଗଲା ପୁଷ୍ପାର ଦେହ
ମୁହଁରେ । ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ମୁଦ ହୋଇ ଆସିଲା ଧୀରେ ଧୀରେ ।
କିଶୋର ବୁକୁରେ ଜଡ଼େଇ ଧରି ଅଙ୍କିଦେଲା କେତୋଟି ଉଷ୍ମ
ଚୁମ୍ବନ । ପୁଷ୍ପା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ଏଇ ବସନ୍ତ ସଂସାର ଭିତରେ
ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ । ମନେ ନ ଥିଲା ତା'ର ଘର ଦୁଆର ସାଇ
ପଡ଼ିଶାଙ୍କ କଥା । ସେ ଯେମିତି ମିଶି ଯାଇଥିଲା ତା'ର ସ୍ୱାମୀ
ସଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ହୋଇ ।

ଦାଣ୍ଡ କବାଟଟା ଅଡ଼େଇବାର ଶବ୍ଦ ବାରି ପୁଷ୍ପା ପ୍ରାଣରେ
ଚମକ ଖେଳିଗଲା । ବୋଉ ହେବେ ଦେଖ ! ପୁଷ୍ପା ଛୁଟି ପଳେଇଲା
କିଶୋର କବଳରୁ । ସୁଖ ନିଦ୍ରା ତା'ର ଭାଙ୍ଗିଗଲା ହଠାତ୍ । ଚାଲି
ପଡ଼ି ଅନେଇଲା କିଶୋର । ବୋଉ ବଦଳରେ ଆସିଛି ତା'ର
ଭଉଣୀ ଶାନ୍ତା । ହାତରେ ତା'ର ପ୍ଲେଟ କାଗଜ ଖଣ୍ଡେ । ବଢ଼ାଇ
ଦେଲା କିଶୋର ହାତକୁ ।

ଭଲା ଅପା ଦେଇଛି ।

ସତେ ?

ହଁ ପସ୍ତ । ତମକୁ ସେ ଅନେଇ ବସିଛି । ତେବେ
ନାଇଁ ନା ।

ଶାନ୍ତା ହାତରୁ ପୁଷ୍ପା କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ଝିଙ୍କି ନେଇଗଲା । ଶାନ୍ତା
ମୁହଁରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ଅଭିମାନ ।

ତୁ ମାଇଁ । ଏବେ ଗୋଟାଏ ଉମର କ'ଣ ! କଳା ଅପା ଦେଇଚି ମାମୁଁ ପାଖକୁ ଚିଠି । ତମେ ସେଠାକୁ ଟାଣି ନେଇଚ କିଆଁ ?

ପୁଷ୍ପା ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ କହିଲା—

ନେଲି କ'ଣ ହେଲା । ତୋ ମାମୁଁ ମତେ ସତେକି ଘରୁ ବାହାର କରିଦେବେ ।

ଶାନ୍ତା ବଡ଼ ମଣିଷଟା ପରି ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ କହିଲା—

ତମେ ଜାଣିନା ମାଇଁ ! ଆଜି ମାଷ୍ଟ୍ରେ ଆମକୁ ପଢ଼ାଉଥିଲେ, ପରର ଗୋପନ କଥା ଲୁଚି ଲୁଚି ଶୁଣିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟର ଚିଠି ଖୋଲି ପଢ଼ିବା ମହାପାପ ।

ପୁଷ୍ପା ହସି ହସି ଶାନ୍ତାକୁ କୋଳକୁ ଉଠାଇ ନେଇ, ତା ଗାଲରେ ଚୋବକଟିଏ ଦେଇ କହିଲା—

ତୁ ଜାଣିନୁ ଲୋ ପାଗଳୀଟା, ତୋ ମାମୁଁଙ୍କର କ'ଣ ମୁଁ ପର !

ପୁଷ୍ପା ସେତେବେଳକୁ ଚିଠିଟି କିଶୋର ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଇ ସାରିଥିଲା । କେଜାଣି କାହିଁକି ସେ ପଢ଼ିଲା ନାହିଁ ଚିଠିଟିକୁ । ମନ ଭିତରେ ତାର କି ଭାବନା ଉଠୁଥିଲା, କିଶୋର କଳନା କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଚିଠିଟିକୁ ପଢ଼ିଲା କିଶୋର । ମୋଟେ ଦୁଇ ତିନୋଟି ଧାଡ଼ି । ଯିବା ପାଇଁ ତାଗିଦ୍ । 'ଶୀଘ୍ର ଆସ, ଚଞ୍ଚଳ ଆସିବ । ମୋ ରାଣ ।' ଏମିତି କେତୋଟି ଚପଳ ଶବ୍ଦର ଏକତ୍ରିକରଣ ।

କିଶୋର ସେଠାରୁ ଚାଲି ଯିବା ଆଗରୁ ଆଉ ଥରେ ପୁଷ୍ପାର ତାଗିଦ୍ ଶୁଣିଗଲା—

ଚଞ୍ଚଳ ଆସିବ । ଡେରି କରିବ ନାହିଁ । ମୋ ରାଣ ।

ସଂଜ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ଜାତି ଜାତିକା ଫୁଲ ଫଳ ସମ୍ଭାରରେ ଗଛ ଲତା ଗୁଡ଼ିକ ଜୀବନ୍ତ ଦିଶୁଥିଲେ । ସବୁଏ

ଯେମିତ ହସି ହସି ସ୍ୱାଗତ କରୁଥିଲେ କିଶୋରକୁ । ସେ ପହଁଚିଲା ଯାଇଁ କଳାର ଫୁଲ ବଗିଚାରେ । ନିଜ ହାତରେ ସେ ଗଛର ବୃକ୍ଷ ପୋତି ଫୁଲ ଫୁଟେଇଛି, ଫଳ ଧରେଇଛି । ବେଳେ ବେଳେ ତା'ର ସର୍ଜନାରେ ସେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଉଲ୍ଲସି ଉଠେ । ମଲ୍ଲୀଫୁଲ ମାଳ ଗୁନ୍ଥି ଗଭାରେ ଖୋସେ । ହାତରେ ବାନ୍ଧେ । ପୁଷ୍ପଣି ଯୁଗର ଋଷି କୁମାରୀ ପରି ଡାଲାଟିଏ ଧରି ଫୁଲ ତୋଳେ । ଠାକୁର ପୂଜେ । ଫୁଲରୁ ଫୁଲକୁ ପ୍ରଜାପତି ଘଉଡ଼େଇ, ପ୍ରଜାପତି ପଛ ଧାଇଁ ବୁଲେ ଏଣେ ତେଣେ । କାହାରିକୁ ସେ ପୂରେଇ ଦଏନି ତା ଫୁଲ ବଗିଚାରେ । କୁଆଁଇ ଦଏନା ପାଖୁଡ଼ାଏ ଫୁଲ । ମାଟି ହାଣି, ମଞ୍ଜି ପୋତି, ପାଣି ଢାଳି, ଫୁଲ ଫୁଟେଇବାର ଗୌରବରେ ସେ ଉଚ୍ଛୁଳି ପଡ଼େ ।

କିଶୋର ଲଚି ଲଚି, ପାଦ ଚିପି ଚିପି ପଶିଲା ଯାଇ ତା'ର ବଗିଚା ଭିତରେ । କଳା ସେତେବେଳକୁ ଫୁଲ ଗୁନ୍ଥା ଭିତରେ ହଜେଇ ଦେଇଛି ନିଜକୁ । ବାହାର ଦୁନିଆକୁ ଭୁଲେଇ ଦେଇଛି ଯେପରି ଖପର୍ଦ୍ଦ । ଦେହର ବାସ ଅସଂଗତ । ଫୁଲ ସାଜରେ ସାଜି ଦିଶୁଛି ଗୋଟିଏ ଫୁଲ କୁମାରୀ ପରି । ମୁଣ୍ଡରୁ ଖସି ପଡ଼ିଛି ପଣତଟା । ସ୍କନ୍ଧରୁ ଢୁଳି ଯାଇଛି ବସନଟା । ଯୌବନର ପହିଲି ପରଶ ଲାଗି ଦେହ ମୁହଁରୁ ତା'ର ଫୁଟି ଉଠୁଛି କେମିତି ଗୋଟାଏ ଦୀପ୍ତି । କବିର ମାନସୀ କଳା । କିଶୋରର କବିତା ଲେଖିବା ପାଇଁ ମନ ହେଉଥିଲା ।

ହଁ, ତା'ପରେ କଳା !

କିଶୋର ପଛ ପଟରୁ ଅସି ଋଷି କୁମାରୀର ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିଲା । କଳା ଚମକିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଟିକିଏ । କୁଆଁଟା ତା'ର ଫୁଟିଗଲା

ଅଙ୍ଗୁଳିରେ । ସେ ଚକିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଦୁଷ୍ଟାମି ମିଶା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ତମେ ଭାରି ଦୁଷ୍ଟ ହେଲଣି କିଶୋର ।

ସତେ ?

ନୁହେଁ ନା ! ଅସୁର । ମୁଁ ଏମିତି ଅସଂଯତ ହୋଇ ବସିଚି । ଆଗରୁ ଟିକିଏ ଇଂଗିତ ଦେବା କ'ଣ ଉଚିତ ନୁହେଁ ।

କିନ୍ତୁ କଳା ! ସେତକରେ ଯଦି ପିଲା ଦିନରୁ ଦୋସ୍ତ କରେଇ ଥାଆନ୍ତୁ, ଆଜି ଗଲା ଖଙ୍କାର ଥାଆନ୍ତା ପାଏ ବାଟରୁ ଥାଇ । ତା' ଛଡ଼ା ଏ ଭିତରେ ଅବିଳତା ଅଛି କ'ଣ !

କଳା ହସିଲା । ହସରେ ମିଶି... ଲାଜ, ସଂକୋଚ ଓ ଅଭିମାନ । ଥରିଲା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ସବୁ ଦିନ ତ ସମାନ ଯାଏନି କିଶୋର ।

ଦିନ ଭିତରେ ମୁଁ ତ କିଛି ଅସମାନତା ଦେଖେନା କଳା । ମୁଁ ଦେଖେ ନିତି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଏଁ ପୂର୍ବ ଆକାଶରୁ । ଅସ୍ତ ହୁଏ ପଶ୍ଚିମ ଆକାଶରେ । ତା'ପରେ ଆସେ ରାତି । ପୁଣି ସକାଳ, ପୁଣି ସଞ୍ଜ, ଏଇ ତ ! ଏଥିରେ ଅସମାନତା କାହିଁ ?

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ଅସ୍ତରେ ସିନା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଦୁନିଆରେ ଅଛି ।

କ'ଣ ?

କଳା କିଶୋରର ହାତ ଧରି ଟାଣି ନେଲା ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ଗଛ ପାଖକୁ ।

ଦେଖୁଚ ଏଇ ଗଛଟିକୁ ?

ହଁ ।

ମୁଁ ଗତ ବର୍ଷ ମାଟି ଖୋଳି ଲଗେଇଥିଲି ମଞ୍ଜି । ସାର

ଦେଉଚି । ପାଣି ଢାଳୁଚି । ଫଳରେ ଅଙ୍କୁର ଗଜଉ, ଗଛ ବଢ଼ାଇ
ଅଙ୍କ ଛୋଟ ଛୋଟ ଡାଳଟିମାନଙ୍କରେ ଓଲୋଗ୍ନ ପାଉଚି ।

କିଶୋର ଟିକିଏ ହସିଲା । କହିଲା—

କାଲି ପୁଣି ଫୁଲ ଫୁଟିବ, ଫଳ ଧରିବ, ତା' ପରେ···

ଆଉ ଆଉ । ସବୁବେଳେ କଣ ପଣିଆ ପଇଟେ ନାଇଁ ।

ଲୀଳା କିଶୋର ତୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ କୁହାଇ ଦେଲାନାହିଁ । ପାଖ ଗଛରୁ ଦୁଇଟି ଫୁଲ ତୋଳି ଆଣି କିଶୋରକୁ ଦେଲା । କିଶୋର ଅନେଇଲା ପଗୁରଣା ଆଖିରେ ।

ତୁମ୍ଭେ ପାଉ ନାହିଁ ?

ହସିଲା ଲୀଳା ।

ଗୋଟିଏ ସାଙ୍ଗର, ଗୋଟିଏ ଭମର । ମୋ ପାଖରେ ଅଉ ଦେବାପାଇଁ କିଛି ନାହିଁ କିଶୋର । ଏତିକି ମୋର ଅଉ ଆଦରର, ସ୍ନେହର ।

ଲୀଳାର କଣ୍ଠରୁ ଯେମିତି ଦରଦ ଝରୁଥିଲା ।

ତୁ ଯେ ଏତିକି ମତେ ଦେଇ ଖୁସି ହୋଉନୁ ଲୀଳା । ମୁଁ ଗ୍ରହଣ କରିବି ସିନା, ଆନନ୍ଦ ପାଇବି ନାହିଁ ତ !

ଲୀଳାର କଣ୍ଠ ଥରି ଉଠିଲା

ତମେ ଭୁଲ ବୁଝନା କିଶୋର ! ତମକୁ ଦେବାରେହିଁ ମୋର ଆନନ୍ଦ । ଦୁନିଆରେ କିଏ କେତେ କ'ଣ କାହାକୁ ଦେଇଛି । ଦେବା ନେବାର ସଂସାର । ସ୍ନେହ ଆଦରର ଜଗତ । ଜଣେ ଦିଏ, ଜଣେ ନିଏ । ସେଥିରେ ଆନନ୍ଦ ମିଳେ ଦୁହିଁଙ୍କୁ । ତମେ କବି ! ତମେ ଲେଖକ । ଦୁନିଆକୁ ମନ୍ତ୍ର ଦେଉଛ, ମଣିଷ ମନର ରସ ନିଗାଡ଼ି ମନସ୍ତତ୍ତ୍ୱ ଫୁଟାଅ କାଗଜ କଲମରେ । ମୁଁ ବା କେଉଁଠି ବୁଝିବି କ'ଣ ତମକୁ !

କିଶୋର ଫୁଲ ତୋଡ଼ା ଦୁଇଟି ଗ୍ରହଣ କଲା ଆନନ୍ଦରେ । ମନ ଭିତରଟା ତା'ର କେଜାଣି କାହିଁକି ମନ୍ତି ଭକ୍ତି ହେଉଥିଲା । କଳାର ଦାନ । ମୁଗ୍ଧ ନୟନରେ ଚାହିଁ ଥିଲା ଫୁଲ ତୋଡ଼ା ଦୁଇଟିକୁ । କଳା ଡୋଳା ଯୋଡ଼ିକ ପହଁରୁଥିଲେ ଆଖି ପତା ଭିତରେ । ମୁହଁ ଟେକି ଅନେଇଲା । କଳା ଅନେଇଚି ଅପଲକ ନୟନରେ । କିଶୋର ଆଖିରେ ଆଖି ମିଳେଇ ପାରିଲାନି କଳା । ନଇଁ ଗଲା ସବୁଜ ଘାସ ପଟ ଉପରକୁ ।

କଳା !

କ'ଣ ?

ତୋତେ ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରଖିବାକୁ ହେବ ।

ଆଦେଶ ଦେଉନା, ମୁଁ ପାଳନ କରିବି ।

ବେଶ୍ !

କିଶୋର ହସି ହସି କଳା ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ଫୁଲ ତୋଡ଼ାରୁ ଗୋଟିଏ ।

ନିଅ, ଏଇଟି ତୋର !

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ତୁମକୁ ଦେଇଚି । ମୋର୍ ଜନିଷ ମୋତେ ଦେଇ.........

କିଶୋର ହସିଲା

ତେବେ ଲୋଭ ତୁଟି ନ ଥିଲା ତୋ ପଦାର୍ଥରୁ ତୋତ, ନାଁ କଳା ? କଳା ଲାଜେଇ ଗଲା । ହାରି ଯାଇଚି ସେ । ହାତ ବଢ଼ାଇ ନେଲା ଫୁଲ ତୋଡ଼ାଟି ।

ଆଉ ତମର ?

ମୋର କ'ଣ ହେବ କଳା ! ସୃଷ୍ଟିର ବିକାଶରେହିଁ ମୋର ଆନନ୍ଦ । ପ୍ରକୃତିର ଲୀଳା ଭୂଇଁ ମୋର ଚାରଣ ଭୂଇଁ । ତୋର

ଭାଷାରେ ଜଡ ମୁଁ । ଜୁଈଅର ଫୁଟନ୍ତା ସୌରଭକୁ ମୁଁ ଗୌରବ ମଣେ । ଫୁଲ ମୁଁ ଭଲକୁ ପାଏଁ । ବାସ୍ନାରେ ମୁଁ ମୋହିତ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ବୃନ୍ତଚ୍ୟୁତ କରେ ନାହିଁ । ପ୍ରକୃତିର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟକୁ ଖିନ ଭିନ କରି ଖେଳିବାକୁ ମୋତେ ଦୁଃଖ ଲାଗେ ନାହିଁ । ଯାହା ଭଲ, ଯାହା ସୁନ୍ଦର, ଯାହା ଲୋଭନୀୟ, ସବୁ ମୋ ପ୍ରାଣରେ ଛନ୍ଦ ରଚନା କରେ । କବିତା ରଚନା ପାଇଁ ଭାଷା ଯୋଗାଏ । ତା' ବୋଲି ସେ ଗୁଡ଼ିକୁ ନଷ୍ଟ କରି ମୁଁ ପାରେ ନାହିଁ । ପାରିବି ନାହିଁ । ସେଇଥି ପାଇଁ ତୋ ଦାନରେ ମୁଁ ଖୁସି ହୋଇ ପାରି ନ ଥିଲି । ରଖି ପାରନ୍ତି କେମିତି ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ? କେବଳ ଗ୍ରହଣ କଲି । ତୋ କଅଁଳ ପ୍ରାଣରେ ଆଘାତ ନ ଲାଗୁ ବୋଲି । ଏ ତୋଡ଼ାଟି ଯାହା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ, ତାକୁ ଦେଇ ଦେବି । ସେଇଥିରେ ହିଁ ମୋର ଆନନ୍ଦ ।

କାନ୍ତା ଅନେଇଥିଲା କିଶୋର ମୁହଁକୁ । ତୁଣ୍ଡ ଲେଉଟୁ ନ ଥିଲା ଉତ୍ତର ଦେବା ପାଇଁ । କ୍ଷଣିକ ଅଗରୁ ଗୁନ୍ଥି ଥିବା ମାଳଟିକୁ ସେ ନଷ୍ଟ କରୁଥିଲା ଧୀରେ ଧୀରେ । ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ତାର କହୁଥିଲା, ଅନ୍ତର କ୍ରୁଦ୍ଧ, ମୁଁ ଶୁଣେ । ସେଇ ଶୁଣିବା ଭିତରେ ମୁଁ ହରେଇ ଦିଏଁ ନିଜକୁ । ଭୁଲିଯାଏଁ ନିଜର ଅସ୍ତିତ୍ୱ । ସ୍ଥିତି, ଅବସ୍ଥିତି ।

କାନ୍ତା ଆସି କିଶୋରକୁ ପ୍ରଣାମ କଲା । ସେ କଳାର ସାନ ଭଉଣୀ ।

କିଶୋର ଟେକି ଆଣିଲା କୋଳକୁ । ସାଉଁଳି ଦେଲା ତା'ର ଫୁରୁକା ବାଳ କେଶକୁ ।

କେମିତି ଅଛୁ କାନ୍ତା ?

କିଶୋର ତା ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ପାଇଲା ନାହିଁ

2-ଦାଗ

କାନ୍ତା କହିଲା—

ବୋଉ ତମୁକୁ ଖୋଜୁଛି କିଶୋର ବାବୁ । ବାପା ପଚାରୁଥିଲେ ଖରାବେଳେ । ଭାଇ ବୋଧେ ଖୋଜିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ତମ ଘର ଆଡ଼କୁ ।

ଆଉ ଅପା ?

ସେ ତମ ପାଇଁ ଫ୍ରକ୍ ସିଉଁଛି । ପାଟି ଶୁଣି ଡାକିଦା ଦେଲ ତମୁକୁ ଡାକି ନେବା ପାଇଁ ।

କିଶୋର ଉଠିଲା ।

କଳା କହିଲା—ମୋ କଥା କିନ୍ତୁ ଅଧା ହେଲା କିଶୋର !

କାହାର ମୃଦୁ ପରଶରେ କିଶୋରର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ତନ୍ଦ୍ରାଜଡ଼ିତ ଆଖିରେ ଅନେଇଲା ସେ । ପୁଷ୍ପା ପଲଙ୍କ ବାଡ଼କୁ ଧରି ହସୁଛି । ସକାଳୁ ଗାଧୋଇ ସାରି, ସଫା ଲୁଗାଟିଏ ପିନ୍ଧି ପୂଜା ଫୁଲ ପରି ଦିଶୁଛି । ଦର ମୁକୁଳା ବିସ୍ତ୍ର କେଶ ଗୁଡ଼ିକ ତା’ ଶୋଭା ବଢ଼େଇ ଦେଉଛି ଅହୁରି ଆହୁରି ।

କିଶୋରର ତନ୍ଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗି ନ ଥିଲା । ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ଅହୁରି ଟିକିଏ ଆଖି ବୁଜି ଘୁମେଇବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ପାରିଲା ନାହିଁ । ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ଲେଉଟିଲା ନାହିଁ ପୁଷ୍ପାର ପୁଷ୍ପିତ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳ ଉପରୁ ।

ବେଳ ପହ୍ର ଆସି ଘଡ଼ିଏ ହେଲାଣି । ଉଠିବ ନାହିଁକି !

କିଶୋର କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ହସିଲା ଅଳ୍ପ । ହାତ

ଯୋଉଠି ଫୁଲ ଲୁଚିବାକୁ ଯାଉଥିଲା ପୁଷ୍ପାର ପୁଷ୍ପିତ ତନୁ ଲତାକୁ ।
ପୁଷ୍ପା ଘୁଞ୍ଚିଗଲା । ମୁହଁରେ ହସ ଚହଟେଇ କହିଲା—

ମୋତେ ଛୁଇଁବା କ'ଣ ଏତେ ସହଜ ।

କିଶୋର ମୁହଁରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ଅଭିମାନ [illegible] ନ ଫିଟେଇ, ତଳକୁ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଶୋଇଲା ସେ । ଯେମିତ ପୁଷ୍ପା ଉପରେ ତା'ର ଲକ୍ଷେ ଦିନର ଅଭିଯୋଗ ।

ପୁଷ୍ପା ଦେଖିଲା । ଦୟା ଲାଗିଲା ବୋଧହୁଏ ମନରେ । ସ୍ୱାମୀଟି ତା'ର ଭାରି ଅଭିମାନୀ । ଜୀବନଠୁ ବଳି ଭଲପାଏ ପୁଷ୍ପାକୁ । ପୁଷ୍ପା ବି ତାକୁ ସବୁ ଦେଇ ଖୁସି କରେଇବାକୁ ଚାହେଁ ଜୀବନ ଭରି । ପୁଣି ଘୁଞ୍ଚି ଆସିଲା ପଲଙ୍କ ପାଖକୁ । ଦେହରେ ହାତ ମାରି ଡାକିଲା—

ଉଠମ ! ଖରା ଫୁଟିଲାଣି ଗାଁ ଗୋଠାକରେ । ଏତେ ବେଳ ଯାଏ ବାସୀ ବିଛଣାରେ ଶୁଅନ୍ତି ନାହିଁ ।

କିଶୋର ଉଠିଲା ନାହିଁ । ଯେମିତ ତା' କାନରେ ପୁଷ୍ପାର ପଦେ କଥା ବି ବାଜି ନାହିଁ ।

ପୁଷ୍ପା ହାରିବାର ନୁହେଁ । କିଶୋରର କାଖ ତଳେ ହାତ ପୂରେଇ କତ କତ ଆରମ୍ଭ କଲା । କିଶୋର ହାଉ କରି ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ଖସି ଯାଉଥିଲା ପୁଷ୍ପା । ହେଲେ କିଶୋର ହାତରେ ବନ୍ଧା ରହିଗଲା ପୁଷ୍ପାର ଝୀନ ବସନଟି । ସେ ଲାଜରେ ଅଙ୍କେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା କିଶୋର ଦେହରେ ।

ଛି ! ଇଏ ଗୋଟାଏ କ'ଣ ତମର ?

ସେଇଆ ।

କ'ଣ ?

କିଶୋର ପୁଷ୍ପାର ନାଲିଆ ଗାଲରେ ସରୁ ଚୁପୁଡ଼ାଟିଏ ମାରି କହିଲା—

ପୁଷ୍ପା ! ସତରେ ତୁ ଭାରି ସୁନ୍ଦର ।

କଳା ଠାରୁ ବି ବେଶୀ ?

ପୁଷ୍ପା !

ପୁଷ୍ପା ସେତେବେଳକୁ ଖସି ଯାଇଥିଲା କିଶୋର କବଳରୁ । କିଶୋର ଉଠି ଯାଉଥିଲା ତାକୁ ଧରି ଆଣିବା ପାଇଁ । ହାରିଗଲା । ପୁଷ୍ପା ତୋଳି ଆଣିଥିବା ଫୁଲ ଡାଲାକ ବିଞ୍ଚି ଦେଇ ଗଲା କିଶୋର ମୁହଁକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି । ନିମିଷକ ପାଇଁ ଆଖି ବୁଜି ହୋଇଗଲା କିଶୋରର । ସେଇ ଅବସର ଟିକକରେ ଖସିଗଲା ପୁଷ୍ପା । କିଶୋର ଆଖି ମେଲି ଚାହିଁଲା ବେଳକୁ କଳା ହସି ହସି ପଶୁଚି ଭିତରକୁ ।

ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ନାହିଁକି ସପନ ପୁରର ରାଜକୁମାରଙ୍କର ?

ନାଇଁ ଭାଙ୍ଗିବ ଭାଙ୍ଗିବ ହେଉଚି । ଗତ ରାତିରେ ଗିରି ନିର୍ଝରର ପାଦ ଦେଶରେ ହଠାତ୍ ଦେଖା ହେଲା ସପନପୁରର ରାଜକୁମାରୀଙ୍କ ସହ । ମିଠି କଥା, ମଧୁର ସମ୍ଭାଷଣ, ଲୋଭନୀୟ ଖାଦ୍ୟ, ସୁସ୍ୱାଦୁ ପାନୀୟ ଦେଇ, ସେ ବାନ୍ଧି ପକାଇଲେ ପ୍ରୀତି ବନ୍ଧନରେ । ଛିନ୍ନ କରି ପାରିଲି ନାହିଁ ବନ୍ଧନ, ତୁଟେଇ ପାରିଲି ନାହିଁ ମୋହ, ଫଟେଇ ପାରିଲି ନାହିଁ ମାୟା । ତେଣୁ ରାତି ଉଜାଗର ନିଶା ଦେଖି ନେଉଚ ପରା ! ଏବେ ବୁଝିଲ କିଶୋରୀ !

କଳା ଖିଲି ଖିଲି ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା । ସେ ହସ ତାର ଐଶ୍ୱରିକ । ସେଥିରେ ଛନ୍ଦ, କପଟ, କୁଟିଳତା କିଛି ନାହିଁ ।

ବଡ଼ ଲୋକଙ୍କୁ ଜାଣିବା ଆମ ଭଳି ସାମାନ୍ୟ ପଲ୍ଲୀବାଳାଙ୍କ ସାଧ୍ୟାତୀତ । ସପନପୁରର ରାଜକୁମାରୀମାନଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି କବିମାନେ ଯେ ଦଣ୍ଡେ ନିମିଷେ ବଞ୍ଚି ପାରିବେ ନାହିଁ, ସେ କଥା ଆମେ ଜଣା

ଅଧୁରେ ଜାଣିବୁ । ହେ ସପନପୁରର ରାଜକୁମାର ! ସବୁ ସରି ଗଲାଣି । ସପନ ମରି ଗଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ବାସ୍ତବ ନଗରରେ ଉତ୍ସବର ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜତ୍ୱ । ଅଳସ ଭାଙ୍ଗି ଉଠ ! ମୁଖ ପ୍ରକ୍ଷାଳନ କର !!

ଜୁହେଇଯାଇ ଏକାଥରକେ ଜୋର ଜୋର ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ।

ପୁଷ୍ପା ଦୂରରୁ ସବୁ ଗଳାରେ ଜହ୍ନ...

ଘରେ ବାହାରେ ଯେ ହସର ଲହରୀ ଭାଙ୍ଗୁଛି । ମୋତେ ଟିକିଏ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ ମୁଁ କ'ଣ ବେଶୀ ଦାବୀ କରନ୍ତି ?

ଜଳା ହସ ଥମେଇ ଛୁଟିଗଲା ପୁଷ୍ପା ପାଖକୁ ।

ଏତେ ନିସ୍ୱାର୍ଥ କେବେଠାରୁ ହେଲ ଗୋ ! ବାଣ୍ଟି ଜୁଣ୍ଟିତ ଦୂରର କଥା । ନିଜ ଦରବରୁ କାଣିଚାଏ ଦେବାକୁତ ସତ ବଳିବ ନାହିଁ । ଆଜ କ'ଣ ନା.........

ନାଁ ଗୋ ଜଳା ନାଁ । ମତେ ଏତେ ସ୍ୱାର୍ଥୀ ମଣ ନାହିଁ । ପାରିବତ ସବୁ ଗୋଟେଇ ସାଉଁଟି ନେଇଯାଅ । ମୁଁ ମୋଟେ ପାଟି ଫିଟେଇବି ନାହିଁ ।

କିଶୋର ଶୋଇ ଶୋଇ ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲା । ହସୁଥିଲା ମନେ ମନେ । ଭଗବାନଙ୍କ ସଂସାର କେଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ସତେ । ହସ, ଖେଳ, କୌତୁକ । ଶୋଭା—ଲୋଭା—ଆଭା—ସବୁ ମିଶି ସ୍ୱର୍ଗ । ବାସ୍ତବିକ ଶୋଭନୀୟ, ଉପଭୋଗ୍ୟ ।

ଜଳା ଆସି ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା

ଆସିବଟି ଆମ ଘରକୁ ଯିବା । ଆଜି ସକାଳ ଭୋଜନଟା ଆମର ଘରେ ହେବ । ଦେଖିବ ସାଙ୍ଗ ସୁତରେ କେତେ ବଳ ।

ପୁଷ୍ପା ହସିଲା ।

ପାରିବ ନାହିଁ ଗୋ, ପାରିବ ନାହିଁ । ମନ ଜାଣି ଖୋଇ

ପାରିବ ନାହିଁ । ଯେବେ 'ଖୋଇଲେ ବି ଏତେ ଟିକିଏ ଓପଟ ଖାଲି ରହିବ ମୋ ଖୁଆଇବା ପାଇଁ ।

ସତେ ?

ଆଉ କ'ଣ ମିଛେ ।

ହଉ ହେଲା, ତମର ଅନିକୁ ଆଜି ତାଙ୍କୁ ଯଦି ନ ନେଇଚ ଆମ ଘରକୁ, ତା' ହେଲେ ମୋ ନାଁ କଳା ନୁହେଁ ।

ହଉ ଦେଖିବା ଦେଖି ଭଲା !

କିଶୋର ହସୁଥିଲା ମନେ ମନେ । ଶୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଆଉ ଥିର ହୋଇ । ଉଠିଗଲା ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ । ପୁଷ୍ପା ପଳେଇଲା । କିଶୋର ହସି ହସି ପଚାରିଲା—

ହୁଁ, ତା' ପରେ ଅଗମନର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟଟା ବୁଝିଲି ନାହିଁତ ଏ ଯାଏ ?

ସେ ଭାରି ମଜାଦାର ସଂବାଦ କିଶୋର ।

କ'ଣ ଶୁଣେ ?

ଭାରି ଲୋଭନୀୟ ! ଶୁଣିବ ! ଶୁଣିବ ?

ଆରେ କହ । ଭୂମିକାରେ ଏତେ ପ୍ରୟୋଜନ କ'ଣ ?

କଳା କିଶୋରର କାନ ପାଖକୁ ମୁହଁ ନେଇ ଫୁସ୍ ଫୁସ୍ କରି କେତେ କ'ଣ କହିଗଲା । କିଶୋର ମୁହଁରେ ଫୁଟୁନ ଥିଲା କୌଣସି ଭାବ ରେଖା । ସେ ଶୁଣି ସାରି କହିଲା—

ମୋର କିଛି ଆପତ୍ତି ନାହିଁ । ତେବେ ମୋ ବୋଉକୁ ରାଜି କରେଇବା ଭାର ତୋ ଉପରେ । ମୋତେ ତା' ଆଗରେ ପୁଷ୍ପା କଥା କହିବାକୁ ଭାରି ଲାଜ ମାଡ଼େ । ତମ ଘରୁ କିଏ ସବୁ ଯିବେ ?

ମୋ ବୋଉତ ନିଶ୍ଚୟ । ତା'ଛଡ଼ା ଅପା, କାନ୍ତା । ଭାଇ

ଯାଇ ପାରନ୍ତି । ଆଉ ତମେ, ମୁଁ ସାଙ୍ଗ । ଖେଳ ହେଲେ ଖେଳ
ବୋଲି ।

ବେଶ୍ ! ତୁ ଆଗ ଯାଇ ମୋ ବୋଉକୁ ରାଜି କର ।

ମୁଁ ତ ସବୁବେଳେ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଯେଣିକି କହିବ ତେଣିକି ଯିବ । ଯେମିତି ଖେଳାଇବ, ସେମିତି ଖେଳିବ ।

ବୋଉ ବାଡ଼ିରେ ଥିଲା । ଲତା ସଂଗେ ସଂଗେ ଦଉଡ଼ି ଗଲା ତା' ପାଖକୁ । ପୁଷ୍ପା ହସି ହସି ଆସି ପଚାରିଲା—

କେଣିକି ଯିବାକୁ ଯୋଗାଡ଼ ଚାଲିଛି କି ?

ଏ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ପଳେଇବାକୁ ।

ଅଜକାଲି ଯୁଗଟାତ ସେଇଆ । ଏ ବୁଢ଼ୀଟା ଦହ ସୁହା ହେଇ ଗଲାଣି । ନୂଆ କଥା କହୁ ତୁହ ।

ଓଃ ! ତା'ହେଲେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ ତୋର ଦୁଃଖ ନାହିଁ, ନାଁ । ?.........

ହଁ ମୋତେ ନୂଆ ପୋଷାକ ତେବେ ମିଳିବ ।

ପୁଷ୍ପା ! ସବୁବେଳେ ଖାଲି ତୋ ମୁହଁରେ ବାଜେ କଥା ! ଛି, ଏମିତି କଥା ମୋ ଆଗରେ କହିବୁ ନାହିଁ । ଜାଣୁ ମୋ କଲିଜାରେ କେତେ ଆଘାତ ଲାଗେ !

ପୁଷ୍ପା ବଉଳାର ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସି, ଆପଣା ହାତରେ କାନ ଧ'ଟାକୁ ମୋଡ଼ି ଦେଇ କହିଲା—

କାନ ମୋଡ଼ି ଦେଇଛି । ଚଟକଣା ଖାଇଛି, ଆଉ କେବେ ତମ ମନରେ ଦୁଃଖ ଦେବି ନାହିଁ । ହଁ, କୁଆଡ଼କୁ ଯିବାର ଆୟୋଜନ ହେଉଛି ଶୁଣେ ?

ଥିଏଟର ଦେଖି । କଟକରୁ ଗୋଟେ ଥିଏଟର ପାର୍ଟି ଆସି

ସେଇଦିନ ହେବ ନାଟ ଦେଖାଉଚନ୍ତି, କଳାର ଇଚ୍ଛା ଅନ୍ତତ ସମସ୍ତେ ଯାଇ ଥରେ ଦେଖି ଆସିବା । ତୋର ମତ କ'ଣ ?

ପୁଷ୍ପା ଟିକଏ ଭାବି କହିଲା—

ଆଜି ନହବା କଥା । ମୋର ଓଷା, ବୋଉ ମୋଟେ ରାଜି ହେବେ ନାହିଁ ।

ଶେଷରେ ପୁଷ୍ପା କଥାହିଁ ରହିଲା । କିଶୋରର ବୋଉ ରାଜି ହେଲେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ପୁଷ୍ପାର ଥିଏଟର ଦେଖା ହେଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କିଶୋର ବାଧ୍ୟ ହେଲା, କଳା ସାଙ୍ଗରେ ଯିବା ପାଇଁ । କଳାର ବୋଉ, ଅପା, ସାନ ଭଉଣୀ, ଗାଆଁରେ ଆଉ ଜଣେ ଦୁ'ଜଣ ବାହାରିଲେ ଥିଏଟର ଦେଖି । ତା' ଛଡ଼ା ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଆଉ ଜଣେ । ସେ ଉଦୟ । ପାଖ ଗାଆଁର ଜଣେ ଯୁବକ । କିଶୋରକୁ ସେ ଚିହ୍ନେ, କିଶୋର ତାକୁ ବି । ଉଦୟର ମଧ୍ୟ ଅବାଧ ଗତି ଥାଏ କଳାଙ୍କ ଘରକୁ ଯଦିଓ ସେ କଳାଙ୍କ ପରିବାରର କୌଣସି ସଂପର୍କୀୟ ନୁହେଁ, ଜାତି ନୁହେଁ । ତଥାପି ଆସେ ଯାଏ । ହସେ, ବସେ । କେହି ବାଧା ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ବରଂ ସ୍ନେହ କରନ୍ତି, ଆଦର କରନ୍ତି ।

ସମସ୍ତେ ବାହାରିଲେ । ରାତି ସେତେବେଳକୁ ଘଡ଼ିଏ ହେବ । ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦିଶି ଥାଏ । ବେଳେ ବେଳେ ବାଦଲଟା ଢାଙ୍କି ପକାଉ ଥାଏ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ । ଗୋଟିଏ ଅନନ୍ଦର ଗୁଞ୍ଜରଣ ସଙ୍ଗରେ ଆଗେଇ ଚାଲି ଥାଆନ୍ତି କିଶୋରର ସହଯାତ୍ରୀ ଗଣ ।

କଳା ମନରେ ସେଦିନ ବେଶୀ ଆନନ୍ଦ । ତା'ର ଉଦ୍ୟୋଗ ଓ ଉଦ୍ୟମରେ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇ ପାରିଛି । ହସୁଥାଏ ସେ । ହସଉ ଥାଏ କେତୋଟି ପ୍ରାଣକୁ ।

ସମସ୍ତେ ଆଗେଇ ଚାଲି ଆ'ନ୍ତି । କିଶୋର ଥାଏ ସଭିଙ୍କ ପଛରେ । କଳା ଚାଲିଥାଏ କିଶୋର ସଙ୍ଗରେ । ହଠାତ୍ କଳା ବସି ପଡ଼ିଲା ବାଟଟାରେ । ହସିଲା ମୁହଁଟିରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ବିକଳତା । କିଶୋର ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

କ'ଣ ହେଲାକି କଳା ?

କଣ୍ଟାଟାଏ ଫୁଟି ଗଲା ଗୋଡ଼ରେ ।

କିଶୋର ନଇଁପଡ଼ି କାଢ଼ିଦେଲା କଣ୍ଟାଟିକୁ । ଗୋଡ଼ ଭିତରକୁ ପଶି ଯାଇଛି । ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ଲାଗିଲା କଳାକୁ । ସେମାନେ ଆଗେଇ ଗଲେଣି । କିଶୋର କାନ୍ଧରେ ହାତ ଭରା ଦେଇ କଳା ଧୀରେ ଧୀରେ ପାହୁଣ୍ଡ ପକାଉଛି । କଳା ପଚାରିଲା ନୀଳ ଆକାଶକୁ ଅନାଇ—

ଆଜି ସଭାଟା କେମିତି ଲାଗୁଚି କିଶୋର ?

ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ।

କାହିଁକି ?

କହି ପାରିବି ନାହିଁ ।

କାଗଜ କଲମ ଦେବି ?

କ'ଣ ହେବ ?

କବିତା ଲେଖିବ ।

ଦୁହେଁ ହସି ପକାଇଲେ । କଳାର ବୋଉ ଖଣ୍ଡେ ବାଟରୁ ଥାଇ ଡାକିଲେ—

ଝିଅଟେ ନାଚିଲୁକି ଲୋ ! ଆସିବାକୁ ତ ତୁମ୍ଭ ତୁମ୍ଭ ହେଉଥିଲୁ । ଚାଲିବାରେ ଏତେ କାର୍ପଣ୍ୟତା କାହିଁକି ?

କିଶୋର ଜବାବ ଦେଲା—

କଳା ଗୋଡରେ ଭଣ୍ଡା ବନ୍ଧ, ତା ଗୋଡ଼କୁ ଅବାମୀ କରି ସାରିଲଣି ।

କିଶୋର କଥା ସେମାନଙ୍କ କାନରେ ବାଜିଲାକି ନାହିଁ କେଜାଣି ସେମାନେ ଅଗେଇ ଚାଲିଲେ । କିଶୋର କାନ୍ଧରେ ହାତ ପକାଇ କଳା ଚାଲିଥାଏ ଛୋଟେଇ ଛୋଟେଇ । କଳା ପୁଣି କହିଲା—

କିଶୋର ! ଦୁନିଆଟା କ'ଣମ ସତେ ।

କାହିଁକି ? ସରସ, ସୁନ୍ଦର, ଉପଭୋଗ୍ୟ ।

ହଁ, ହୁଁ ! ମୁଁ ତ କାହିଁ କୋଉଠିର ଗନ୍ଧ ସନ୍ଧ ପାଉ ନାହିଁ ।

ଅଜି ପାଇ ନାହୁଁ, କାଲି ହୁଏତ ପାଇବୁ ।

ମିଛ କହୁଛ କିଶୋର ! ଅଜିର ଦୁନିଆଁ କ'ଣ କାଲିକି ବଦଳି ଯିବ ।

ହଁ ରେ ହଁ ।

କେମିତି ?

କିଶୋର ମୁହଁରେ ଫୁଟି ଉଠିଲା ଅବୋଧ ହସ । କଳା ମନରେ ଭେଦିଲା ନାହିଁ ସେ ହସ ଟିକକ ।

ବୁଝୁନୁ କଳା । ଧର ମାସକଭିତରେ ଏହି ପୃଥିବୀ ଥିଲା ଶୁଷ୍କ, ନୀରସ, ଉତପ୍ତ । ଅଜିର ଏଇ ଘାସ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକ ଜଳି ପୋଡ଼ି ଯାଇଥିଲେ । ସବୁଜିମା ବଦଳରେ ରୁକ୍ଷତା ଫୁଟିଥିଲା ମାଟିର ଧରଣୀରେ । ମନେ ହେଉଥିଲା ଯେମିତି ମରୁଭୂମିରେ ଅମର ବସତି । ହେଲେ ବଦଳି ଗଲା । ରୁକ୍ଷ, ଶୁଷ୍କ, ବସୁନ୍ଧରାରେ ମଳୟ ବହିଲା, ପବ ପଲ୍ଲବିଲା । ସେ ହେଲା ଯୌବନୀ । ଅଷାଢ଼ର ବାରିଧାରା ସିଞ୍ଚିଦେଲା ମୃତ ସଞ୍ଜିବନୀ । ବସୁନ୍ଧରାରେ ଘାସ

ଉଠିଲଣି । ଗଛ ପତ୍ର ଫଳ ଫୁଲର ସମ୍ଭାର ଧରି ଦୁନିଆର
ଶୋଭା ବଢ଼ାଉଛି । ସେମିତି ଡାଲି ତୋ ପ୍ରାଣ ମନରେ......

କଳା କିଶୋର ମୁହଁରେ ହାତ ଦେଇ ଲୁହାଇ ଦେଉନାହିଁ।

ଥାଉ, ଥାଉ ! ଏତେ ଶିଖିଲଣି ଯା ଭିତରେ ! କୋଉଠୁ
ଶିଖିଲୁ ମ ?

କିଶୋର ହସିଲା ।

କଳା ! ଦେଖ ଦେଖ୍ ଦେଖ୍ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ କେମିତି ଢାଙ୍କି
ପକାଇଲା ମେଘ । ଏତେ ବାଦୁଅ ଯେ କହିବାର ନୁହେଁ ।
ଟିକିଏ ତା'ର ଶୋଭା ଶିରୀ ଦେଖି ପାରୁ ନାହୁଁ ।

କଳା ଓ କିଶୋର ମୁହଁରେ ଅନ୍ଧକାର ଛାଇ ହୋଇ
ଯାଇଥିଲା । ନରମା ବସୁନ୍ଧରା ଉପରେ ଟାଣି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା
ଯେମିତି ଗୋଟାଏ କଳା ପରଦା ।

ବେଳେ ବେଳେ ମଣିଷ ପ୍ରାଣରେ ବି ଏମିତି ଅନ୍ଧକାର,
ଛାଇ ଯାଏ, ନାଁ କିଶୋର ? ତା ହସିଲା ମୁହଁର ଫୁଟିଲା ହସକୁ
ଅଉ ଜଣେ ତୋଳି ନେଇ ଖିଲିଭିନ୍ନ କରିବାରେ ଅନନ୍ଦ ପାଏ ।
ନୁହେଁ ?

କିଶୋର ହଠାତ୍ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ
ଅନେଇଲା ଅକାଶକୁ । ଧୀରେ ଧୀରେ ମେଘମୁକ୍ତ ହେଉଥିଲା
ଚନ୍ଦ୍ର ।

ମଜନ ରହିଲ ଯେ ।

କିଶୋର କଳା ମୁହଁକୁ ଅନେଇଲା । ଫାଲେ ଅନ୍ଧାର,
ଫାଲେ ଆଲୋକ ଭିତରେ କଳା ମୁହଁରେ କବିତା ଫୁଟିଚି । ସେ
ଅନେଇଲା, ଚୂର୍ଣ୍ଣ କୁନ୍ତଳ ଗୁଚ୍ଛକ ଧୀର ପବନର ପରଶରେ
ଦୋହଲୁଛି । ଲଲାଟରେ ଆଉ ଆଉ କମ୍ପନ ଖେଳି ଯାଉଛି ।

କଳା ମୁଗ୍ଧ ନେତ୍ରରେ ଚାହିଁଛି କିଶୋର ଅଡ଼କୁ, ଆଖିରେ ଛୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଲୁଚେଇ। କଳା ଡୋଳା ଯୋଡ଼ିକ ବହୁ ବହୁ ଥର ଉଠୁଛି।

କିଶୋର ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେବ ନାହିଁ ?

କିଶୋର ମୂର୍ତ୍ତିଟିଏ ପାଲଟି ଯାଇଛି। ସେ ସତେକି ହରେଇଛି ତାର ବାକ୍‌ଶକ୍ତି। ସେ ପାଷାଣ। ସେ ନିର୍ଜୀବ କାଠ ପିତୁଳା। ଆଖି ଯୋଡ଼ାକ ଅଟକିଛି କଳାର ମୁହଁ ଉପରେ।

କଳା ହସେଇ ଦେଲା।

କିଶୋର! କଣ ହେଲା ତୁମର ?

କିଶୋର ଚେଇଁ ଉଠିଲା।

ନାଁ, କିଛିନା, କିଛିନା କଳା।

କ'ଣ ଦେଖୁଥିଲ ମୋ ମୁହଁରୁ ?

ନା, ନା କିଛି ଦେଖୁ ନ ଥିଲି। କିଛି ଦେଖୁ ନ ଥିଲି କଳା। କେବଳ ତୋ ନୟନ କୋଣରେ ଫୁଟିଥିଲା ଦୁଇଛତ୍ର କବିତା, ଭାରି ଦରଦୀ, ହୃଦୟଦାହୀ, ସେଇଆକୁ ତୋଳିବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଇ ଥିଲି କଳା! କବିତା ନିଭିଗଲା। ଚାଲେ, ଚାଲେ କଳା ସେମାନେ ହୁଏତ ଅନେକ ଆଗେଇ ଗଲେଣି।

କଳା ବି ଗମ୍ଭୀର।

କିନ୍ତୁ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେଲ ନାହିଁ ତ ?

ପ୍ରଶ୍ନ! ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ? ଦେବି, 'ଦେବି କଳା। ଦୁନିଆର ଲକ୍ଷ ମଣିଷ ମନରେ କୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ। ତା' ଭିତରୁ ତୋର ଓକେତୋଠେ। ଚେଷ୍ଟା କରିବି, ଚେଷ୍ଟା କରିବି ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ କଳା। ଚାଲେ, ଆଗେଇ ଚାଲେ। ଏଇଟା ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତରର ବେଳ ନୁହେଁ।

କଲା କଣ୍ଠ କହିଲା ନାହିଁ । କିଶୋର କାନରେ ହାତ ପକେଇ ପାହୁଣ୍ଡେ ପାହୁଣ୍ଡେ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଲା । ଉଦୟ ଆସି କହିଲା—

ଚଞ୍ଚଳ ଚାଲ ଆସ କିଶୋର ବାବୁ ! ସେମାନେ ଯାଇ ପାଏ ବାଟରେ ହେଲେଣି । ମାଉସୀ ତେଣେ ବ୍ୟସ୍ତ ହେଉଚନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ନାଚାର ଉଦୟ ବାବୁ ,! କଲା ବିନା ଚାଲି ପାରିଲେ ଟହିବ । ତାକୁ କ'ଣ ଏଇ ଅପନ୍ତରାରେ ପକେଇ ଦେଇ ମୁଁ ଛୁଟିଯିବି ।

କିଶୋର ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ କଲା ମୁହଁରେ ହସ ଦେଖିଲା । ଉଦୟ ମୁହଁରେ ବି ! ବାଧ ହୋଇ ନିଜେ ହସିଲା ।

କିରେ ତମେ ସବୁ ହସୁଚ କାହିଁକି ?

କଲା କହିଲା—

ନାଁ, ଏଇ ଉଦୟ ବାବୁଙ୍କ କଥା ଭାବି । ଏମାନେ ସାଙ୍ଗ ଲୋକଙ୍କୁ ସାତ ଘଣ୍ଟରେ ପକେଇ ଦେଇ ଆଗେଇ ଯାଉଚନ୍ତି । ପୁଣି ଫେରି ଆସି ତାଗିଦା । ଘଣ୍ଟା ଲୋକ ରହିଲେ, କି ଗଲେ ସେଆଡ଼େ ନିଘା ନାହିଁ । ଖାଲି ମୁରବି ପଣିଆ ଜାହିର କରିବାକୁ ଧାଇଁ ଆସିବେ ।

ଉଦୟ ହସି ହସି ଉତ୍ତର ଦେଲା—

ତମର ଦାବୀଟା ଅବଶ୍ୟ ଯୁକ୍ତି ସଙ୍ଗତ କଲା ! କିନ୍ତୁ ଏଠି ତମକୁ ହାର ମାନିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

କାହିଁକି ?

ଯେ ହେତୁ କିଶୋର ବାବୁଙ୍କୁ ଆମେ ତମର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାରକ କରି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଆଗେଇ ଯାଉଚୁ ।

ସେ ସିନା ତର୍କ ନେଉଚନ୍ତି ! କିନ୍ତୁ ତମେ ସବୁତ……

ଜଣେ ରୋଗୀ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ଉପଯୁକ୍ତ ଚିକିତ୍ସକ ଯଥେଷ୍ଟ କଲା ! ଦୁଇଜଣ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଡାକ୍ତର ଲାଗିଲେ ରୋଗୀର କ୍ଷତି ହେବ । ଏବେହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରେ ପରଖା ପରଖି ହେଉଁ ହେଉଁ ରୋଗୀର ହୃଦ ପବନ ବାହାରି ଯିବ ।

ସତେ ? କଲା ହସି ହସି ଅନେଇଲା କିଶୋର ମୁହଁକୁ ।

ତା ମୁହଁରେ ବି ହସ । ଉଦୟ ହସୁଚି । ଚନ୍ଦ୍ର ହସୁଚି ଆକାଶରେ । ମେଘ ଦୂରେଇ ଯାଉଚି ବହୁତ ଦୂରକୁ । ଉଦୟ କିଶୋର ହାତକୁ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା ମୁଠାଏ ବଣି ମଲ୍ଲୀ । ବାଟିରୁ ତୋଳି ଆଣିଚି ନିଅ । ତମ କଲାର ଅଧେ, ତମର ଅଧେ ।

ଫୁଲର ମହକ ତିନିଙ୍କ ପ୍ରାଣରେ ନୂଆ ମାଦକତା ବୋଳି ଦେଲା । କିଶୋର କଲା ହାତକୁ ବଢାଇ ଦେଲା ମୁଠାକ ଯାକ ଫୁଲ ।

ତମର ?

ମୋର କ'ଣ ହେବ ? ସେଦିନ ପରା କହୁଥିଲ ତତେ । ମହକରେ ମୁଁ ମୁଗ୍ଧ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଚୁଇଁବାକୁ ସତ ବଳେନା । କାଳେ ଯଦି ପାଖୁଡ଼ାଟିଏ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିବ ! କ'ଣ କରିବି ସେତେବେଳେ ।

କଲା ବାଣ୍ଟି ଦେଲା ଫୁଲ ଯାକ । ଅଧେ ପଡ଼ିଲା କିଶୋର ଉପରେ । ଆଉ ଅଧିକ ଉଦୟ ଉପରେ ।

କିଶୋର ହସିଲା ଟିକିଏ । ଦେଖିଲା କଲାର ଆଖି କୋଣରୁ ଅଭିମାନର ଜୁଆର ଉଠିଚି । ଉଦୟ ଚାହିଁଚି କିଶୋର ମୁହଁକୁ । କଲା ଅଗେଇଲା । ପଛେ ପଛେ କିଶୋର । ଉଦୟ ନଇଁ ପଡ଼ି ସାଉଁଟିଲା ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିକୁ ।

କିଶୋର ଡାକିଲା

କଳା !

କଳା କାନରେ ଯେମିତି ଭେଦିଲା ନାଇଁ କିଶୋରର ସ୍ୱର-ଲହରୀ । ସେ ଲୀଳାୟିତ ଛନ୍ଦରେ ପାଦ ବଢାଇଚି ଆଗକୁ ।

ସଚିଲୁ କଳା !

କଳା ଅହତ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ମୋର ସେ ଅଧିକାର ନାଇଁ କିଶୋର !

ଭୁଲ୍ କରନା କଳା !

ଭୁଲ୍‌ରେ ଯେ ମୋ ଜୀବନ ଗଢ଼ା ।   ନୋଇଲେ······

ଥାଉ କଳା ! ହଦପ୍ରୁ ବାବୁ ପଛରେ ଅଛନ୍ତି, ଶୁଣିଲେ କଣ ଭାବିବେ ।

କଳା ମଉନ ରହିଲା । ଚଞ୍ଚଳ ପାଦ ଯୋଡ଼ିକ ତା'ର ଧୀରେ ନରମି ଯାଉଥିଲା । କିଶୋର ଲାଗିଗଲା କଳା ପାଖକୁ । କହିଲା —

ଅଭିମାନିନୀ !

ଦେଖିଲା କଳାର ନୟନ ଯୁଗଳରେ ଛଳ ଛଳ ହେଉଚି ଦୁଇ ବିନ୍ଦୁ ଲୁହ । କିଶୋର ପୋଛି ଦେଲା ତା' ପିନ୍ଧା କାନିରେ ।

ହଦପ୍ରୁ ଲାଗି ଆସିଲା । ଗାଁ ମୁଣ୍ଡ ଗଛ ପାଖରେ ବସିଛନ୍ତି ଆଗୁଆ ଯାତ୍ରୀମାନେ । କଳା ବୋଉ ଟିକିଏ ବିରକ୍ତ ହେଲେ ।

ଚାଲିବାକୁ ଯଦି ପାଦରେ ବଳ ନ ଥାଏ, ଆସିବାକୁ ହୁମ୍ମୁ ହୁମ୍ମୁ ହୁଅ କାହିଁକି ?

କେହି କିଛି କହିଲେ ନାଇଁ । ସମସ୍ତେ ପୁଣି ଅଗେଇଲେ । ପାଖେଇ ଆସିଲେଣି ସେମାନେ । ବାଜା ଶୁଭିଲାଣି ଥିଏଟର ପେଣ୍ଡାଲରୁ । ପାଦ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ସମସ୍ତଙ୍କର ।

ରାତି ଅଧରୁ ବଳି ଯାଇଥିଲା । କିଶୋର ପହଞ୍ଚିଲା ଘରେ । ବୋଉ ଦୁଆର ଖୋଲି ଦେଲେ । ଖାଇବାକୁ ପାଚିଲେ । କିଶୋର ମନା କଲା । ଦେଖିଲା ନାହିଁ ସେ କେଉଁଠି ପୁଷ୍ପାକୁ । ହୁଏତ ମାନ କରି ଶୋଇଛି ମୁହଁ ମାଡ଼ି । ବୋଉ ଦୁଆର ବନ୍ଦ କରି ଘରେ ଶୋଇଲେ । କିଶୋର ଲଣ୍ଠା ଉଠାଇ ବଳିତା ବଢ଼ାଇ ଦେଖିଲା— ତା' ଅନୁମାନ ସତ । ପୁଷ୍ପା ନିଦରେ ଶୋଇଛି । ଆଖି କୋଣରେ ତା'ର ଲୁହ ଦି' ଟୋପା ଜକେଇ ଶୁଖି ଯାଇଛି । କିଶୋର ଥିର ରହିଗଲା ଦଣ୍ଡେ । ପୁଷ୍ପା ଆଖିର ଲୁହ ତା' କଲିଜାରେ ଚାରିଠାଏ ଠାଣି ଦେଲା । ତେବେ କ'ଣ ପୁଷ୍ପା ମୋତେ ଭୁଲ ବୁଝିଲା ? ପୁଷ୍ପାର ମନଟିରେ ସତେ କ'ଣ ଜନ୍ମିଲା ସନ୍ଦେହ ?

କିଶୋର ପୋଛି ଦେବାକୁ ହାତ ବଢାଇଲା ଲୁହ ଦି' ଟୋପାକୁ । ପୁଷ୍ପାର ମୁଦ ଆଖି ଖୋଲିଗଲା । ସେ ବ୍ୟଥା ଜଡ଼ିତ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—

ଥାଉ ! ହାତକୁ କଷ୍ଟ ହେବ । ଲୁହ ଦି'ଟୋପା ଥୁଏଁ ଗଡ଼ି ଥୁଏଁ ଶୁଖିଛି । ମୋର ଅଜାଣତରେ । ଯାହା ଅଲୋଡ଼ା ତାକୁ ଲୋଡ଼ି ଲାଭ ନାହିଁ ।

କିଶୋର କହି ପାରିଲା ନାହିଁ କିଛି । ପୁଷ୍ପା ପୁଣି ଆଖି ମୁଦିଲା । କିଶୋର ଲଣ୍ଠନଟାକୁ ତେଜି ଦେଲା ଅଉ ଟିକିଏ ।

ପୁଷ୍ପା ଝାଉଁଳା ଫୁଲଟି ପରି ଶୋଇଛି । ଦେହର ଲୁଗା ପଟାରେ ଠିକ୍ ଠିକଣା ନାହିଁ । ପଲଙ୍କର ଶେଯଟା ଘାଣ୍ଟି ଚକଟି ହୋଇଛି । ପୁଷ୍ପା ଅହତା । ହଁ ଅହତା । ଶୋଇ ଶୋଇ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଛି କିଶୋରର । ଜଡ଼େଇ ଧରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ସେ କିଶୋରକୁ । ପୁଷ୍ପା ମିଶିଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି କିଶୋର ସଙ୍ଗରେ ଗୋଟିଏ ହୋଇ । କିନ୍ତୁ ପାଉନି ସେ ପ୍ରିୟକୁ ତା'ର । ତେଣୁ ବେଦନା ଘାରିଛି ତା'ର ଶିରା ଉପଶିରାରେ । ବ୍ୟଥିତ ହୋଇଛି ପୁଷ୍ପା । ବ୍ୟଥାତୁର ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗରେ ତା'ର ଘାରିଛି ବେଦନା ବିଷ । ତେଣୁ ପୁଷ୍ପା ଅହତନା । ତେଣୁ ପୁଷ୍ପା ଆଖିରେ ଲୁହ ଧାର.........

ଅନ୍ତର କଳ୍ପନା କରି ଯାଉଥିଲା କିଶୋର । ଭାବନା ତା'ର ଯାଉଥିଲା ଅଜାଣର ସୀମା ସେପାରିକୁ । ହଠାତ୍ ବାଧା ପାଇଲା । ପୁଣି ଦେଖିଲା ସେ ପୁଷ୍ପାର ମୃଦୁ ଆଖି ଖୋଲୁଛି । ଚାହାଣୀ କେମିତି ଅସହଣୀ । କରୁଣ ମିଶା । ଚାହୁଁ ରାହୁଁ ପାରୁନି ସେ କିଶୋର ମୁହଁକୁ । ପୁଷ୍ପାର କଳାଡୋଳା ଯୋଡ଼ିକ ଥର ଥର ଥର ହୋଇ ଯାଉଛି । କିଶୋର ଏକ ଲୟରେ ଚାହୁଁଥିଲା ତା'ର ମୁହଁକୁ । ବ୍ୟଥା-ସଂକୋଚର ମଧୁର ରାଗିଣୀ ଶୁଣୁଥିଲା ସେ ମନ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ । ବିଭୋର ହୋଇ ଡାକିଲା କିଶୋର—

ପୁଷ୍ପା !

ପୁଷ୍ପାର ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ଦଣ୍ଡେକ ପାଇଁ ଉଇଁ ପୁଣି ଅସ୍ତ ହେଲା । ଏହି ମୁହଁରେ ତାର ଲାବଣ୍ୟ ରହିଟି ଲୁଚି ଗଲା । ପୁଷ୍ପା ଭରି ଲେଜଠାଉ ଥିଲା । କିଶୋର ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ବାହୁ ଯୋଡ଼ିକ ତା'ର ଛନ୍ଦି ଦେଲା ପୁଷ୍ପାର କଣ୍ଠତଳେ । ଭିଡ଼ି ଧରିଲା ପୁଷ୍ପାକୁ । ମୁହଁ ପାଖରେ ମୁହଁ ଲଗାଇ ଡାକିଲା—

ପୁଷ୍ପା ! !

ପୁଷ୍ପା ଉତ୍ତର ଦେଲା—

କ'ଣ !

ରାଗିଚୁ ମୋ ଉପରେ ?

ନା'ତ !

ତୋ ଗୃହ ଚଳନ ଯେ ସୂଚେଇ ଦେଉଛି ।

କ'ଣ ବାଉଳ ମୋ ଗୃହ ଚଳନକୁ ?

ଅନେକ କଥା ।

ତେବେ ପଚାରୁଛ କାହିଁକି ? ମୋ ଜାଗାରେ ତୁମକୁ ଥୋଇ ତୁଳନା କରଛ ।

ପୁଷ୍ପା କଣ୍ଠରେ କରୁଣ ରାଗିଣୀ ।

ତୁ କ'ଣ ମୋତେ ଭୁଲ ବୁଝୁଚୁ ପୁଷ୍ପା !

ସେ ଭୁଲ ଠିକ୍‌ରୁ ମୋର ଯାଏ ଆସେନା କିଛି । ମୋ ବୁକୁରେ ଯେତେବେଳେ ଆଖି ଲୁଚିବ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ରାଗିବି, କାନ୍ଦିବି, ଘର ଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ପଳାଇବି କେଉଁ ଅଜ୍ଞାତ ବନସ୍ତକୁ ।

କିଶୋର ଏତେବେଳେ ଠିକିଏ ହସିଲା । ପୁଷ୍ପା ମୁହଁରୁ ବି ଉଇଁ ଆସୁଥିଲା ହସରୁ ରେଖାଏ । କିଶୋର କହିଲା—

କିନ୍ତୁ ଅଜ୍ଞାତ ବନସ୍ତରେ ତୁ ପାଇବୁ କ'ଣ ? ସେଠି ଯେ କେବଳ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁମାନଙ୍କର ବାସ । ସେଠି ସ୍ନେହ, ମାୟା, ଆଦର କିଛି ନାହିଁ । ଭୋକିଲା ଜୀବ କେବଳ ଖାଦ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ବୁଲୁଥାଏ, ଯାହାକୁ ଆଗରେ ପାଏ, ତାକୁ ଧରି, ମାରି ପେଟକ୍ଷୁଧା ନିବାରେ ।

ଏଥର ପୁଷ୍ପା ହସିଲା । କହିଲା—

କିନ୍ତୁ ଏଠି ସେ ଠିକ୍ ଉଲଟା ପାଠ । ସେଠି ସିନା ଭୋକିଲା ଜୀବ ଖାଦ୍ୟ ଲୋଡ଼େ । ପରେ ଖାଏ । କିନ୍ତୁ ଏଠି ଯାହାର ଭୋକ

ନାହିଁ ସେ ଆହାର ଅନ୍ୱେଷଣରେ ଘୁରି ବୁଲେ, ପାଏ, କିନ୍ତୁ ଖେଳିଲା ଶୀତ ଘର କୋଣରେ ଛଟପଟ ହୋଇ ମରେ ।

କିଶୋର କଥାର ମର୍ମ ବୁଝିଲା । ସ୍ନେହରେ ପୁଷ୍ପା ମୁହଁ ଉପରେ ମୁହଁ ରଖି କହିଲା—

ଦେଖୁଚ ତୋ' ମନ ତଳରେ ବି ତୋଫାନ ଉଠିଲାଣି । ତୁ ଯେ ଶେଷରେ ମୋତେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବୁ ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି ।

ପୁଷ୍ପା ଦେଖିଲା କିଶୋରର ଉଜଳା ମନଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ମଳିଣ ପଡ଼ି ଆସୁଚି । ସେ କେବେ ଚାହିଁନି ପ୍ରିୟ ମନରେ ତା'ର ଦୁଃଖ ଦେବା ପାଇଁ । ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଠିଲା ସେ ପଲଙ୍କରୁ । କିଶୋର ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା

ଆସ ଯିବା ।

କେଉଁଠିକି ?

ବାଉ ବଗିଚାକୁ । ତୋଫା ଜହ୍ନ ପଡ଼ିଚି ଆକାଶରେ । ଭାରି ଭଲ ଲାଗିବ ସେଠି ଅନେକ କଥା ମୋର ଆଜି କହିବାକୁ ଅଛି ତୁମକୁ ।

କିଶୋର ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ପରି ଚାଲିଲା ପୁଷ୍ପାର ପଛେ ପଛେ । ବାଉଁ ବଗିଚାରେ ଜହ୍ନର ଶୀତଳ ଲହରୀ ଦୋହଲି ଦୋହଲି ଭାସି ଯାଉଚି । ଅଧନିଆ ପବନର ମୃଦୁ ପରଶ ଦେହରେ ଖେଳାଉଚି ଥିର କମ୍ପନ । କିଶୋର ଦେହ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା । ସେ କହିଲା

ପୁଷ୍ପା ! ଶୀତ କରୁଚି ବାହାରେ । ଘରକୁ ଯାଇ ଗପକଲେ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ?

ପୁଷ୍ପାର ଚଞ୍ଚଳ ପାଦ ଅଟକିଗଲା । ଉଜୁଳା ଆନନ୍ଦ ଦମିଗଲା । ସେ କିଶୋର ଆଡ଼େ ଚାହିଁଲା କେମିତି ଗୋଟାଏ ବେଖାପିଆ

ଗୃହାଣୀରେ । କିଶୋର ହସି ଉଠିଲା, କରି କରି ହସ । ଅଭିରେଖ ଅଣିଲା ସ୍ମୃତି ଉପରକୁ

ଓଃ, ପୁଷ୍ପା ! ତୁ ସାଗିଲେ ଭାରି ଭଲ ଦିଶୁ ମୋ ଆଖିକୁ । ସେଇଥି ପାଇଁ......

ପୁଷ୍ପା କିଶୋର କବଳରୁ ଫିଙ୍କି ହୋଇ ବାହାରି ଗଲା ଦୂରକୁ । କିଶୋର ଧାଇଁଲା ତା' ପଛରେ । କିନ୍ତୁ ପୁଷ୍ପା ଯେମିତି ଧରା ଦେବାକୁ ରାଜି ନୁହେଁ ଆଜି । ହେଲେ କିଶୋର ଧରିବାକୁ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିଜ୍ଞ । ଶେଷରେ ଜିତି ହେଲା କିଶୋରର !

ଏବେ ?

ପୁଷ୍ପା ତା' ଅସଂଯତ ଲୁଗା ପଟା ସଜାଡ଼ୁ ସଜାଡ଼ୁ ଛଳ ମିଶା ବିରକ୍ତି ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ଛିଃ ! ମୁଁ ଟିକେ ଲୁଗା ପଟା ସଜାଡ଼ି ନିଏଁ । ଏମିତିଆ ଅର୍ଦ୍ଧ ଉଲଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ କିଏ ଯଦି ଦେଖେ ତୁମକୁ ମୋ ପାଖରେ, କାଲି ଗାଁ ସାରା ଛିଛି ଛିଛି ଲାଗିଯିବ ।

କିଶୋର ପୁଷ୍ପାର ହାତ ଯୋଡ଼ିକ ଧରିଥିଲା ଜାବୁଡ଼ି କରି । ନିର୍ମଳ ଚନ୍ଦ୍ର କିରଣରେ ସେ ପୁଷ୍ପାର ଚେହେରାରୁ ଶୁଙ୍ଘୁଥିଲା ମହକ । ଆଖି ଯୋଡ଼ାକ ତା'ର ବୁଲୁଥିଲା ପୁଷ୍ପାର ପୁଷ୍ପିତ ଅଙ୍ଗ ଲତାରେ । ମୁହଁରୁ ଝରୁଥିଲା ମୃଦୁ ହସର ପାଖୁଡ଼ା । ଆଖିରେ ଘାରୁଥିଲା ଅଦମିଆ ନିଶା । ପୁଷ୍ପାର ଦେହ ଭାର ଧୀରେ ଧୀରେ ନତ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା କିଶୋର ଉପରେ । କିଶୋରର ମୁହଁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ନଇଁ ନଇଁ ଯାଉଥିଲା ପୁଷ୍ପାର ମୁହଁ ପାଖକୁ । ଆକାଶର ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଢାଙ୍କି ଦେଲା ବାଦଲ ଖଣ୍ଡେ । ପାତଳ ଅନ୍ଧକାରର ଅନ୍ତରଙ୍ଗଟିଏ ନିମିଷକ ପାଇଁ ଜମିଗଲା ପୃଥ୍ୱୀ ଉପରେ ।

ପୁଣି ପୁଷ୍ପା ଫିଙ୍କି ହୋଇ ମୁକୁଳି ଗଲା କିଶୋର କବଳରୁ ।

ଏଥର କିଶୋର ଆଉ ଧାଇଁଲା ନାହିଁ ପୁଷ୍ପା ପଛରେ । ସେ ଗୋଟିଏ ଫୁଲ ଗଛ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇ, ଫୁଲଟିକୁ ଅଉଁସି ଦେଲା ହାତ ପାପୁଲିରେ ।

ଧାଇଁବାର ଉତ୍ସାହ କମିଗଲା ପୁଷ୍ପାର ମନରୁ । ସେ ଲେଉଟି ଆସି ଠିଆ ହେଲା ପ୍ରିୟର ପଛଆଡ଼େ ତା'ର । କଣ୍ଠରେ ଦରଦ ମିଶାଇ କହିଲା—

ରୁଷିଲ ?

କିଶୋର ଚାହିଁଲା । ପୁଷ୍ପା ଆଖିରେ ଲୁହ ନାହିଁ । ବଦନଟିରେ ଓନିମିଷର ଶ୍ଳେଷ ମେଘ ଖଣ୍ଡେ ଉଠେଇଛି ଏକ ଗହ୍ଵରୀ କୋଣରୁ । କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା ।

ପୁଷ୍ପା ! କ'ଣ ହେଉଛି ତୋର !

କିଛି ନାଁ ତ ।

ତୁ ଲୁଚେଇଲେ କ'ଣ ଲୁଚିବ ସେ ! ଆଖି କୋଣରେ ତୋର ନିରାଶାର ଛାଇ ! ଓଠ ପୁଟରେ କ'ଣ ଯେମିତି କହିବ କହିବ ଇଶାରା । ଅଥଚ ତୁ କହୁଚୁ କିଛି ନା । କିଛି ଅଘଟଣ ଘଟିଛି କି ଆଜି ?

ପୁଷ୍ପା କହିଲାନି କିଛି । ମଉନ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ରହିଲା କ୍ଷଣେ । କିଶୋର ବୁଝି ପାରିଲାନି ଆଉ । ବସି ପଡ଼ିଲା ଚିରିଗୁନ ଶ୍ୟାମଳ ଶେଯ ଉପରେ । ପାଖରେ ବସାଇଲା ପ୍ରିୟାକୁ ତା'ର ।

କ'ଣ ହେଉଛି ପୁଷ୍ପା ? ସତ କହ । ମୋ ରାଣଟି । ବୋଉ କ'ଣ କିଛି କହିଛି କି ?

ପୁଷ୍ପା ଧୀରେ ଧୀରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା କିଶୋରର କୋଳ

ଉପରେ । କିଶୋର ସଜାଡ଼ି ଦେଲା ପୁଷ୍ପାର ଉଡ଼ନ୍ତା ବାଳକେଶକୁ । ପୁଷ୍ପା ଟିକେ ଟିକେ କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା ଧୀରେ—

ତୁମେ ତ ଜାଣ ! କେବେ ମୁଁ ତୁମ ମନରେ ଦୁଃଖ ହେଲା ଭଳି କଥା କୁହେନା । ଆଜି ବି କହି ନ ଥାନ୍ତି । ହେଲେ ତୁମର ନିନ୍ଦା ଆଉ ସହି ପାରିଲିନି । ତେଣୁ କହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଉଛି । ତୁମେ ରାଗିବନି ମୋ ଉପରେ ।

କିଶୋର ସଜାଡ଼ି ହୋଇ ବସିଲା । ଆଖିରେ ତାର ବହୁସ୍ତର ପାହାଡ଼ ।

ଆଜି ସଞ୍ଜବେଳୁ ଗାଁସାରା ତୁମର ନିନ୍ଦାର ତୋଫାନ ଉଠିଛି । ବୋଉ ବଗିଡ଼ି ଉଠିଛି । ଆଜି ଆମ ଘରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଉପବାସ । ବୋଉ କହନ୍ତି ଯେ—ବଡ଼ ହେଲା ବେଳକୁ ପୁଅର ଗୁଣ ବାହାରୁଛି । କିଏ ଜାଣେ ବାବୁ, ଆମର ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ କି ସାଙ୍ଗମେଳ । ତାଙ୍କ ଜାତିକି ପଚାର ନାଅଣ, ଆମ କୌଳିକ ପଦ ନାଅଣ । ସେ ଆମ ଜାତି ନା ପାଠକ । ଫେରେ ବଡ଼ିଲ ହେଅ ଗୁଡ଼ାଇ ସାଙ୍ଗରେ ତୁମର କି ସମ୍ପର୍କ ।

କିଶୋର ବୁଝିଲା । କଥାର ମୂଳ ଗଡ଼ି ଗଡ଼ି ଯାଉଛି କୋଉଆଡ଼େ । ହେଲେ ତେବେ ସେ ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଭୂମିକା ରଚନା ତାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ମୁହଁରେ ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ବିରକ୍ତିର ଗୋଟାଏ ଆଭାସ । ହାତ ତା'ର ଶିଥିଳ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା ଧୀରେ, ପୁଷ୍ପାର କୁନ୍ତଳ ସଜଡ଼ାରୁ । ପୁଷ୍ପା କହି ଚାଲିଥିଲା……

ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ଦ'ପହରେ ଶୋଇଥିଲ ତାଙ୍କ ବାହାର ଘର ଖଟ ଉପରେ । କଲା ବସିଥିଲା ତମ ମୁଣ୍ଡ ପାଖକୁ । ହସ ଖୁସିର ତେଜ ଭିତରେ ନାଚି ଉଠୁଥିଲ ଦାନ୍ତେ । ସେ ତମ

ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ବୁଲେଇ ଅଇଁସି ଦେଉଥିଲା । ତମେ ତା, ହାତ ଧର—ଅହ୍ଲାଦରେ ନାଚଉ ଥିଲ । ସେ ନୋଇଁ ଦେଇଥିଲା ତା' ମୁହଁ ତମ ମୁହଁ ପାଖକୁ ।

ପୁଷ୍ପା !

କିଶୋରର ସ୍ୱର କର୍କଶ ହୋଇ ଉଠିଲା । ପୁଷ୍ପାର ସ୍ମୃତିରୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା ଅତୀତଟାଏ । ଏମିତିଆ ଟାଣ କଥା କେବେ ସେ ଶୁଣି ନ ଥିଲା କିଶୋର ମୁହଁରୁ । ତଡ଼ିତ୍ ବେଗରେ ଉଠି ବସିଲା ପୁଷ୍ପା । କିଶୋର ସ୍ୱର ଅଧିକ କର୍କଶ । ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା—

କିଏ ! କିଏ କହିଲା ଏ କଥା ତୋ ଆଗରେ ? ମିଛ, ସବୁ ଅପବାଦ, ସବୁ କଳ୍ପିତ କାହାଣୀ । କାହା ମୁହଁରୁ ଏ କଥା ଶୁଣିଲୁ ପୁଷ୍ପା ! କହ, ଶୀଘ୍ର କହ ମୋତେ । ମୁଁ ଏହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତା ତଣ୍ଟି ଚିପିଧରି ପଚାରିବି, ଯୋଉ ଜିଭରେ ଏତେ ବଡ଼ ନିନ୍ଦନୀୟ କଥା ସେ କହିଛି, ସେଇ ଜିଭକୁ ତା'ର ଉପାଡ଼ି କୁକୁର ଆଗକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବି । କହ, କହ ପୁଷ୍ପା ! କିଶୋର ଉଠି ଠିଆ ହେଲା । ଗୋଟିପଣେ କମ୍ପୁଥିଲା ସେ । ଆଖି ତା'ର ଚଢ଼ି ଆସୁଥିଲା ଧୀରେ, ହାତ ହୋଇଥିଲା ମୁଠା । ପୁଷ୍ପା ଥରୁଥିଲା ଡରେ । କାରଣ କେବେ ସେ ସୌମ୍ୟ ଶାନ୍ତ ସ୍ୱାମୀର ତା'ର ଏପରି ରୁଦ୍ର ମୂର୍ତ୍ତି ଦେଖି ନ ଥିଲା । ତଣ୍ଟିରୁ ତାର ଛେପ ଶୁଖି ଯାଇଥିଲା, ତଥାପି ମନକୁ ଟାଣ କରି କିଶୋରକୁ ସେ ଟାଣି ବସେଇଲା ତଳେ । କହିଲା ଥରିଲା ଗଳାରେ—

ମୁଁ କହୁଚି, ସବୁ ଫିଟେଇ କହୁଚି ତମ ଆଗରେ । ଟିକିଏ ଥୟ ଧର । ମୁଁ ଜାଣେ, ତମେ ସେମିତିଆ ମଣିଷ ନୁହଁ, ମୁଁ

ଶଙ୍କିତ ତମ ଅନ୍ତର । ପାଇଛ ତମର ମହାନ୍ ହୃଦୟର ପରିଚୟ ।
ଛଅପିଟି ତୁଣ୍ଡ ବାଇଦ, ବଳ କାହାର ?

କିଶୋର ବସିଲା, ଏଡ଼ି ପାରିଲା ନାହିଁ ପୁଷ୍ପାର ଅନୁରୋଧ—

ବୋଉ ଶୁଣିଲେ ନଟିଆ ମା' ମୁହଁରୁ । ମଲିକ ସାହି ରତନା ବୁଢ଼ୀ, ହଗୁସ ଭୋଇ, ଜଗା ଭାରିଯା କୁଆଡ଼େ ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖି ଆସିଛନ୍ତି । ତମନେହିଁ ଯାକ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ଆସୁଥିଲେ ଓସାଇବାଟେ । ତମ ରଙ୍ଗଢଙ୍ଗ ଦେଖି ଝରକାରେ କାନେଇ ଅନେଇଲେ । ତମ ଦାଦାଙ୍କ ଆଚରଣ ଦେଖି ମୁଣ୍ଡରେ ତାଙ୍କର ବଜ୍ର ବିଜୁଳି ପଡ଼ିଲା । ନାଚେ ହାତେ ଜିଭ କାଟି ପଳେଇ ଆସିଲେ । ଗାଁ ଯାକ ହାଟ ବସିଗଲା ତମେ ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ଗଲ ପରେ ପରେ । ବୋଉତ ଏକାବେ ମୋ ଉପରକୁ ବରିଷି ଉଠୁନ, ଖୁଡ଼ି ହେବିକାଙ୍କ ଆଗରେ ମଠେ ଦେଖେଇ କହୁଲେ—

ଏ ମୁନିଟି କଣ କମ୍ କି । ମଉନ ମୁହାଁ ଭାରି କଣେ ନା । ତା'ର ପେଟରେ ସେ ଠୋକାଠା ସଙ୍ଗରେ ନିଗଡ଼ ସମ୍ବନ୍ଧ । ସେ ଠୋକା ଗଣ୍ଡିକ ଯଦି ଆଇଚ ଆମ ସାଇକି, ବୋହୂଙ୍କର ଆମର ନିଧି ମିଳିଲା ସତେକି । ଘର ଦୁଆରର ସବୁ ପାଇଟି ଉଚ୍ଛେଇ ଦେଇ, ଯାଇ ବସିବେ ଗୁମୁଟି ଘର କଣରେ । ଟୁପୁରୁ ଟାପୁରୁ, ଫୁସୁରୁ ଫାସର ଗୁଲିବ ଯେ, ଗୁଲିବ ଯେ, ଖରା ଯାଇ ଗୁଳରେ ହେବଣି, ତେବେ ବି କଥା ସରିବ ନାହିଁ । ଏଇ ଘରର ବୋହୂ ହେଲେ କଣ ହେବ; ଟିକିଏ ହେଲେ ଅକଲ୍ ପସନ୍ଦ ନାହିଁ । କିଲୋ ମା ଆମ ଅମଳରେ ଇମିତିଆ ଅଘନା କଥା ତ ସବୁ ଦେଖା ନ ଥିଲା । ଏ'ଙ୍କ ଅମଳକୁ ନ ଦେଖିଲୁ ଭଥା......

କିଶୋର ବିରକ୍ତି ମିଶା ସ୍ୱରରେ କହିଲା

ଆଜ ପୁଷ୍ପା ଆଜ । ତେବ ଶୁଣିଲଣି । ଅଉ ଶୁଣାନ ମୋତେ, ଶେଷରେ ତାନ ଯେ ବଧିର ହେଇଥିବ ।

ପୁଷ୍ପାର କଥା ସୁଅ ପଥର ବନ୍ଧରେ ପିଟି ହେଇଗଲା ପର ବନ୍ଦ ହେଇଗଲା । ସେ ବାରଲା କିଶୋର ନାକରୁ ତାତ ପବନର ଡହଳ ବହୁଛ । ଯେମିତ ନିମିଷକେ ପୋଡ଼ି ଜାଳି ଅଙ୍ଗାର କରଦେବ ଦୁନିଆଟାକୁ । ପୁଷ୍ପା କଥାର ସୁଅ ବଦଳେଇ କହୁଲା—

ହେଲେ ମୁଁ ମୁହେଁ ମୁହେଁ ଝାଡ଼ୁଛ ସମସ୍ତଙ୍କୁ । ଯେ ମୋତେ ତୁମ ନାଁରେ ସଜେଇ ପଜେଇ ପାଞ୍ଚ କଥା କହୁବାକୁ ଆସିଛ ମୁଁ ତାକୁ ସାଫ୍ ସାଫ୍ ଶୁଣେଇଛ—ହେଇ ପାରେନା, କେବେ ସ୍ଥା ହେଇ ପାରେନା. ସେମାନଙ୍କ ଶୁଣିବା ଭୁଲ, ସେମାନେ କାଲ । ସେ ଏତେ ନୀଚ ଏତେ ଅସହ୍ୟ ହେଇ ନ ପାରନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନେଛି, ତାଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ଜାଣିଛି, ସେ ମହତ, ସେ ଉଦାର, ସେ ଦେବତା ।

ପୁଷ୍ପା ଆବେଗରେ କିଶୋରର ପାଦ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ କଚାଡ଼ି ଦେଲା । କହିଁ କହିଁ ହେଇ ବାହ ଜଡ଼ିଲା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ—

ତମେ ମତେ ଭୁଲ୍ ବୁଝନା । ମୁଁ ତୁମକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁ ନାହିଁ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଦୋଷ ଦେଉନାହିଁ, ତଥାପି ନାରୀ ହୃଦୟ ମୋର, ତମେ ବୁଝିବ ନାହିଁ ନାରୀ ହୃଦୟ କେତେ କୋମଳ, ତମେ ଜାଣି ପାରବ ନାହିଁ ତା ପ୍ରିୟ ପାତ୍ରର ଦୁର୍ନାମରେ ତା ଅନ୍ତର ତଳେ କେମିତ ଝଡ଼ ଉଠେ, କେମିତ ତୋଫାନ ପିଟେ । ସେ କେମିତ ଦଣହରା, ଦିଶାହରା ହେଇ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ପଡ଼େ । ତମେ ପୁରୁଷ, ହୃଦୟ ତମର କଠିନ । ତମେ ବୁଝିବ ନାହିଁ ନାରୀର କୋମଳ ଭାଷାରେ କପଟ......

କିଶୋର ପୁଷ୍ପାକୁ ଉଠେଇ ଆଣିଲା ତଳୁ । ପାଟିରେ ତାର ହାତ ଦେଇ କୁହାଇ ଦେଲା ନାହିଁ ଆଗକୁ ।

ଥାଉ ପୁଷ୍ପା, ମୁଁ ବି ତୋର ଦୋଷ ଦେଉନି । ତୋତେ ଅବହେଳା କରୁନି, ରାତି ପାହୁ ସକାଳ ହେଉ । ତା ପରେ, ହଁ ତାପରେ ଜାଣିବି ଘଟଣାଟାକୁ । ଦେଖିବି କା ଜୀଉରେ ହାଡ଼ ହେଇଚି ଗୋଟାଏ ନିଷ୍କଳଙ୍କ ଚରିତ୍ରରେ କଳଙ୍କ ବୋଳିବା ପାଇଁ । ମୋ ପାଇଁ ମୁଁ ଯେତେ ଦୁଃଖିତ ନୁହେଁ ତହୁଁ ବଳି ଚିନ୍ତିତ ତା ପାଇଁ । ତାର ଦୁର୍ନାମ ମୁଁ ସହ୍ୟ ପାରିବି ନାହିଁ ପୁଷ୍ପା । ସେ ମୋର ଆପଣାର, ଅତି ଆପଣାର । ନା, ନା ପୁଷ୍ପା, ତାର ଦୁର୍ନାମ ମୁଁ ସହ୍ୟ ପାରିବି ନାହିଁ ।

ପୁଷ୍ପା ଜାଣି ନ ଥିଲା କଥାଟା ଆଗରୁ ଅତରୁ ଏତେ ଦୂର ଆଗେଇ ଯିବ । ଘଟଣାର ପରିସମାପ୍ତି ପାଇଁ ସେ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଇ ଉଠିଲା । କୁହାଇ ଦେଲନି ସେ କିଶୋରକୁ ଆଉ କିଛି । ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା ତାର—

ଆସ ! ଶୀତ ଲାଗିଲାଣି । ଶୋଇଲେ କାଲି ସକାଳୁ ସଅଳ ଉଠିବାକୁ ହେବ । ରାତି ପାହିଲେ ବୁଝିବାର ।

କିଶୋର ପୁଷ୍ପାର ପଛେ ପଛେ ଟାଣି ହେଇ ଚାଲିଥିଲା । କିନ୍ତୁ କପାଳରୁ ତାର ଝୋପି ପଡୁଥିଲା ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁ । ଘନ କୁହୁଡ଼ିର ଶିଶିର ଟୋପା ପରି ।

ଚନ୍ଦ୍ର ମୁହଁ ଲୁଚଉଥିଲା ଧିରେ, ବାଦଲର ପାହାଡ଼ ଭିତରେ ।

ନିଦ ଭାଙ୍ଗି ଭାଙ୍ଗି ନ ଥିଲା କିଶୋରର । ତନ୍ଦ୍ରାର ଗୋଟାଏ ପାତଳ ପରଦା ଢାଙ୍କି ହୋଇଥିଲା ତା' ଆଖିରେ । ସକାଳର ଭଅଁଳ ପବନ ଦେହରେ ବାଜି ଶୀତ ଶୀତ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ । ତେଣୁ ସେ ଶେଯରୁ ଗୁଦରଟି ଗୋଟେଇ ତା'ର ତଳେ ଲୁଚେଇ ଥିଲା ନିଜକୁ ।

ଏତିକିବେଳେ ତା' ହାତର ପରଶ ଲାଗିଲା ତା' ଦେହରେ । ତନ୍ଦ୍ରା ଘୋରରେ ତା ଅନ୍ତସ୍ତଳରେ ଘାରି ଗଲା କେମିତି ଗୋଟାଏ ଶିହରଣ । ତା ହାତ ତକିଆଟା ପେଟ ତଳକୁ ଟାଣି ନେଇ ଆରାମରେ ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା କିଶୋର । ପୁଣି ପାଇଲା ତାହାର ମୃଦୁ ପରଶ । ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା କିଶୋରକୁ । ସେ ଗାଙ୍କି କୁଞ୍ଚି ହୋଇ ଶୋଇ ରହୁ କହିଲା ବିରକ୍ତି ମିଶା ସ୍ୱରରେ

ଆଃ ! ମଣିଷକୁ ଟିକିଏ ଶୋଇବାକୁ ବି ଦେବନି ଆରାମରେ । କାଲି ଅଧ ରାତି ଯାଏ ତ ନାଟକ ଲାଗିଲା । ମଣିଷ ଭାବୁଥିଲା ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖି ଦେଖି ଜୀବନଟାକୁ ସ୍ୱପ୍ନିଳ କରି ତୋଳିବ । ହବ ନାହିଁ, ଆଜି ହବ ନାହିଁ......

କିଶୋର ତନ୍ଦ୍ରା ଜଡ଼ିତ ଥାଇ ଶୁଣିଲା କେବଳ ତାହାର ମିଠା ହସ । ପର କ୍ଷଣରେ ପାଇଲା ପେଟରେ ତାହାର ଥଣ୍ଡା ହାତର ପରଶ । ଅଦ୍ଭୁତ ଶୀତେଇ ଉଠିଲା ଶୀତୁଆ ଦେହଟା ।

ଆଃ......କି ରଂଗ ଏସବୁ ସଜାଡୁ ସଜାଡୁ । ଡାକିଲା ବୋଉକୁ । ବୋଉ ! ବୋଉ !!

କିଶୋରର ସ୍ୱର ନରମି ଆସିଲା । ସେ ପୁଣି ଡୁବିଗଲା ଚିନ୍ତା ଦେଶରେ । ମୁହଁଟି ବାହାରୁ ନଥିଲା ଚଦର ତଳୁ । ଏଥର ଧୀରେ ତା ଗୋଡ଼ ଆଡ଼ୁ ଉଠିଲା ଚଦରଟି ।

କିଶୋରର ସ୍ୱପ୍ନ ଯେମିତି ଅଧା ଚହଲିଗଲା । ସେ ବିଲି ବିଲେଇ ଭଳି ତା ଆଡ଼କୁ ଉଡ଼ି ନେଇଗଲା ଅତ୍ୟାଚାରୀକୁ । ନିଜର ବାହୁ ବନ୍ଧନରେ ଅତ୍ୟାଚାରୀକୁ ଚାପି ଧରି ମୁହଁକୁ ଚଦର ଛାଡୁ ଛାଡୁ କହିଲା—

ଏବେ । ଏବେ ଯିବ କୁଆଡ଼େ !

କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଅସଂଯତ ଅବସ୍ଥାରେ କଳା ତା ଖୋପର ଭିତରେ ଥାଇ ହସୁଛି । ସବୁ ଦିନର ସେଇ ଦୁଷ୍ଟାମି ମିଶା ହସ । କିଶୋର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ସେ ଯେମିତି ଗୋଖୁର ସାପଟାଏ ଧରିଛି ତା ମୁଠା ଭିତରେ ।

କଳା ?

କଳା ହସୁଛି, କେବଳ ହସୁଛି । ହସି ହସି ସେ ଗଡ଼ି ଯାଉଛି କିଶୋର କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜି ।

କଳା ! କଳା !

କଳା ଯେମିତି ପାଗଳୀ ହୋଇ ଯାଇଛି, ମୁଣ୍ଡର ବାଳ ତାର ଉଡୁଛି ଫର ଫର ହୋଇ, ଦେହର ବସନ ଅସଂଯତ, ଆଖିର ଚାହାଣୀ ଅସହାୟ, ହସର ଢେଉ ଅଫୁରନ୍ତ. ହସ...... କେବଳ ହସର ଫୁଆର.........

କିଶୋର ବ୍ୟତିବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଉଠି ଠିଆ ହେଲା ।

କଳା ! ଆଜି କଣ ହୋଇଛି ତୋର ? ଘରେ ବୋଉ ଅଛି,

ପୁଷ୍ପା ଅଛି, ସେମାନେ ତୋତେ ମୋତେ ଏମିତି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଦେଖିଲେ କ'ଣ କହିବେ ?

କଳାର ହସ ହଠାତ୍ ଅଟକିଗଲା । ସେ ବି ଉଠି ପଡ଼ିଲା ପଲଙ୍କ ଉପରୁ ।

ଖାଲି ଦୁର୍ବଳ, ଭାରି ଦୁର୍ବଳ ତମେ କିଶୋର ନାଁ ? ଡରୁଛ ? କାହାକୁ ଡରୁଛ ? ବୋଉ ତମର ଘରେ ନାହାନ୍ତି, ସାଙ୍ଗ ଯାଇଛି ଗାଁରେ । ନିରୋଳା ଘରେ ତମେ ଆଉ ମୁଁ । ନିଛାଟିଆ, ଦୁଆର କବାଟ ଭିଡ଼ା ହୋଇଛି ।

କଳା ପୁଣି ଲାଗି ଯାଉଥିଲା କିଶୋର ପାଖକୁ । କିଶୋର ଝଟ୍କିନା ଟାଣିରେ କବାଟଟାକୁ ମେଲା କରିଦେଲା ।

କଳା ପୁଣି ହସି ଉଠିଲା ଆଉଥରେ

ସତରେ କିଶୋର ତମେ ଭାରି ଦୁର୍ବଳ । ଗୋଟାଏ ନିଛାଟିଆ ଘରେ କିଶୋରୀଟାକୁ ଦେଖି ଡରି ଯାଉଛ । କଣ ଆଉ ଲଢ଼ିବ ତମେ ଦୁନିଆରେ ?

କଳାର କଣ୍ଠ ରୋଧି ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ଆଖିରେ ଝଲଲତାର ଲହରୀ ଖେଳୁଥିଲା । କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ ଝଡ଼ ଉଠିଥିଲା । ଏ କି ବେଶରେ କଳା ଆସି ତା ଦୁଆରେ ଡେଇଁ ? କ'ଣ ଚାହେଁ ସେ ? କିଶୋର ଅନନ୍ୟାପ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଥିଲା କଳା ମୁହଁକୁ ।

କାଲିର ଘଟଣା ଶୁଣିଲଣି କିଶୋର ? ତମେ ମୋର ବଦନାମ କରିବ । ଜାଣ ତମେ ମୁଁ କାହାର ଝିଅ । ମୋର ବଦନାମ ରଟିଲେ ଖାନ୍ଦାନ୍‌ର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ହାନି ହେବ । ଆମ ଦୁନିଆଦାର୍ ନିନ୍ଦା ରଟିବ । ଆମ ଅଭିଜାତ୍ୟର ଗୌରବ ନଷ୍ଟ ହେବ । ମୁଁ ସତ୍ତୁଦାନ କାହାର ବହୁଫିଙ୍କ । ଯା ଜାଣି ଶୁଣି ପୁଣି ବାହୁଁକି ମୋର ମୋ ବଂଶ ଗୌରବରେ କାଳି ବୋଳିବ ? ସ୍ତାର କୈଫିୟତ

ତୁମକୁ ଦେବାକୁ ହେବ କିଶୋର । ଯ୍ୱାର କୈଫିୟତ ତୁମକୁ ଦେଶ ଦୁନିଆ ଆଗରେ ଦେବାକୁ ହେବ ।

କିଶୋର ଜଡ଼ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ! କଣ ସେ ଶୁଣୁଛି ? ତା ମୁହଁରେ ସେ ଶୁଣୁଛି କି କଥା ? କଳା ଯାଇ ପୁଣି କବାଟଟାକୁ କିଳି ଦେଲା । କିଶୋରକୁ ଭିଡ଼ି ଆଣି ବସେଇ ଦେଲା ପଲଙ୍କ ଉପରେ ।

ଏଇଠି ବସ । ମୋ କଥାର ଜବାବ ଦିଅ । କାହିଁକି ଆଜି ମୋ ନାଁରେ ଗାଁ ସାରା ବାଜିଲା ଏ କଳଙ୍କ ଡିଣ୍ଡିମ ? କାହିଁକି, କାହିଁକି ଯା ହେଲା ! ଏଥିପାଇଁ ଦାୟୀ କିଏ ? ତମେ ନା ମୁଁ ? ନାଁ ଅମର କଥା ବଅସ ? କବି ତମେ । କଳ୍ପନା ଜଗତର ସ୍ରଷ୍ଟା । ଏଇ ଟିକକ କଥାର ଉତ୍ତର ତମେ ଦେଇ ପାରୁନ ମୋ ଆଗରେ ? କାଲି ଦୁନିଆ ଆଗରେ, ସମାଜ ଆଗରେ କିପରି ଉତ୍ତର ଦେବ ? କୁହ, କୁହ କିଶୋର ।

କିଶୋର ଖାଲି ବଲ ବଲ କରି ଚାହିଁଥିଲା କଳା ମୁହଁକୁ । କଳା ଯାଇ ପୁଣି ବସିଲା କିଶୋର ପାଖରେ । କିଶୋରକୁ ଲାଗି । କଳା ସେମିତି ଅସଂଯତ, ସେମିତି ବ୍ୟାକୁଳ । ସେମିତି ଉଦ୍‌ବେଳ । କିଶୋର ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଥିଲା କଳା ପାଖରୁ । କଳା କିନ୍ତୁ ଟାଣି ଧରିଲା କିଶୋରକୁ ।

ନାଁ କିଶୋର, ଆଜି ନିରୋଳାରେ ପାଇଛି ତୁମକୁ । ଛାଡ଼ିବନି । ଛାଡ଼ିବନି କେବେ । ତମକୁ ମୋତେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ତମେ କଣ ଚାହଁ ନମା ଠାରୁ ?

କିଶୋରର କଣ୍ଠ ଥରି ଉଠିଲା

ମୁଁ, କାହିଁ ନାହିଁ ! ମୁଁ ତ କେବଳ ତୋ'ଠାରୁ କିଛି ଚାହିଁନି ।

ମିଛ କହୁଛ କିଶୋର । ତମେ ମୋଠୁଁ ଗ୍ରହଣ ନ କରିଛ ? ତେବେ ଚାହଁଛ ? ମୋ ଆଖି କୋଣରୁ ତମେ ମାୟା ଲୁଟିଛ, ମୋ ହୃଦ ପାଖୁଡ଼ାରୁ ତମେ ଗନ୍ଧ ତୋଳିଛ, ମୋ ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରୁ ତମେ ଭାଷା ସାଉଁଟିଛ, ମୋ ଅଙ୍ଗ ଅବୟବରୁ ତମେ ପ୍ରେରଣା ପାଇଛ, ମୋ ପାଦ ଚାଲନାରୁ ତମେ ଛନ୍ଦ ରଚନା କରିଛ, ତା'ପରେ ପୁଣି ହେଇଛି ତମର କବିତା, ତମେ ହେଇଛ କବି । ଆଉ ଆଜି ମୋ ଆଗରେ ଅସ୍ୱୀକାର କରୁଛ କେଉଁ ସାହସରେ, ମୁଁ ତୋ ପାଖରୁ କିଛି ଚାହୁଁନି, ମୋ ମନରେ କୌଣସି କାମନା ନାହିଁ ତୋ ପ୍ରତି । କୁହ ? କୁହ କବି ! କାହିଁକି ତମେ ମତେ ବଦନାମ କଲ ଦୁନିଆ ଆଗରେ ? କି ସାହସରେ, କେଉଁ ଅଧିକାରରେ ?

କଳା ଉଚ୍ଛୁଳିତ ହେଇ ମୁଣ୍ଡ ପିଟି ଦେଲା କିଶୋର କୋଳରେ, କିଶୋର ହତଭମ୍ବ । ଖୋଜି ପାଉନି ସେ ଉତ୍ତର । ହାତରେ ବଳ ନ ଥିଲା ତାର କଳାର କପାଳକୁ ଟେକି ଧରି ଦେଖିବାକୁ ମୁହଁକୁ । ସ୍ମୃତିରୁ ତାର ବଳ ହଟିଥିଲା, ନାକରୁ ତାର ଶ୍ୱାସପ୍ରଶ୍ୱାସ ବଢୁଥିଲା । ସେ ମୁହଁ ପାଉ ନ ଥିଲା କଳାକୁ । କାହିଁକି ସେ ଆଜି ଅନେକ ରଙ୍ଗିଣୀ ସାଜି । କାହିଁକି ସେ ଧୀରେ ଧୀରେ ତା ଉପରେ ପ୍ରୟୋଗ କରୁଚି ଯାଦୁ ମନ୍ତ୍ର । କିଶୋରର ଅନ୍ତର ଥରୁଥିଲା । ମନ ଦୋହଲୁଥିଲା । ଥରିଲା ହାତକୁ ତାର କଳାର କପାଳରେ ଥାପି ଆସ୍ତେ ଡାକିଲା—

କଳା !

କଳା ମୁହଁ ଉଠେଇ ଅନେଇଲା କିଶୋର ମୁହଁକୁ । ଆଖିରେ ତାର ବ୍ୟାକୁଳତା ।

ମୁଁ ଭୁଲ କରିଚି କଳା । ମୋର ଅନ୍ୟାୟ ହୋଇଚି, ମୋତେ କ୍ଷମା କରି ପାରିବୁ ନାହିଁ ?

କଳା ହସିଲା, ଶୁଖିଲା ହସ ।

କ୍ଷମା ! ନା କିଶୋର ପାରିବି ନାହିଁ । କ୍ଷମା କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ତୁମେ ଅନ୍ୟାୟ କରିଚ । ମୋର ସର୍ବନାଶ କରିଚ, ଏତେ ପରେ ବି ମୁଁ କେମିତି ତୁମକୁ କ୍ଷମା କରିବି ?

ମୁଁ ତ ଚାହିଁ ନ ଥିଲି ତୋର ସର୍ବନାଶ କଲା ! ତୁ ଯଦି ମୋର ଅନ୍ତର ଚିରି ଦେଖନ୍ତୁ, ଜାଣନ୍ତୁ ତୋ ପ୍ରତି ମୋ ଅନ୍ତରର କେମିତି ନିର୍ମଳ ପ୍ରେମ ପ୍ରବାହ ଛୁଟୁଚି । ତୁଣ୍ଡ ବାଦେ ଶୁଣି ତୁ ଡରି ଯାଉଚୁ କଳା ?

ବାଃ ! ତମେ ତ ବେଶ କଥା କହୁଚ କିଶୋର । ମଣିଷର ଅନ୍ତର କେହି ଦେଖନ୍ତିନି ଦୁନିଆରେ । ମଣିଷକୁ ଲୋକେ ତ ଆଖିରେ ଦେଖନ୍ତିନି ନିଜ ପରି । ମଣିଷ ମୁହେଁ ମଣିଷର ସର୍ବନାଶ । ମଣିଷ ଲୋଡ଼େ ମଣିଷକୁ ନିଜ ବାଟରେ ରଖିବା ପାଇଁ । ଫଳରେ ସର୍ବନାଶ ହୁଏ ଆମ ଭଳି ଏଇ ନିରୀହ ଜୀବଙ୍କର । ତୁଣ୍ଡ ବାଇଦ ଯେ ସମାଜର ଏକ ବଳିଷ୍ଠ ଅଙ୍ଗ । କେମିତି ମୁଁ ତାକୁ ମାଡ଼ି ମକଚି ଦେଇ ପାରିବି ?

କିଶୋର ଚାହିଁଲା ଚେଇଁଥିଲା କଳାର ବିହ୍ୱଳ ଗଣ୍ଡିକୁ । ଭାବୁଥିଲା କେତେ କଣ ଅନମନା ହୋଇ ।

ତୁ ଯା’ କଳା, ଘରକୁ ଫେରି ଯା । ଲୋକ ମୁହଁରେ ବାଡ଼ ବତା ଦେଇ ହେବନି । ଯିଏ ଯା କହୁଚ କହୁ, ଶୁଣିଯା, ସହିଯା, କହିବା ଲୋକ ଠାରୁ ସହିବା ଲୋକ ବଡ଼ ।

କଳା ପୁଣି ହସି ଉଠିଲା ଯୌବନରେ ଯେମିତି ଧୀରେ ଏସ ପାଗଳିଣୀ ହୋଇ ଯାଉଚି ।

ବାଃ—ବାଃ—କିଶୋର । ଶତ ଧନ୍ୟବାଦ ତୁମ ଉପଦେଶକୁ । ମୋର ଭବିଷ୍ୟତକୁ ପୋଡ଼ି ପାଉଁଶ କରି ସାରି କି ତମେ ଚାହଁ ମଜା ଦେଖିବାକୁ । ତମେ ଚାହଁ, ହଁ ତମେ ଚାହଁ…

ଭଲା ! ଭଲା ! ମୁଁ କହୁଛି, ଚାଲିଯା ମୋ ସାମନାରୁ । ଉଠି ଯା ଏଠୁ । ନୋହିଲେ……

ଅଦ୍ଭୁତ ବେଗରେ ଉଠି ବସିଲା କିଶୋର । ମୁଣ୍ଡ ତାର ପିଟି ହୋଇଗଲା ପଲଙ୍କର ବାଡ଼ କାଠରେ । ତେଣୁ ଛୁଟି ଆସିଲା ପୁଷ୍ପା । ଦେଖିଲା କିଶୋର ମୁଣ୍ଡରୁ ରକ୍ତ ବହୁଛି । ହାତ ତାର ମୁଠା ମୁଠା ହେଉଛି । ସେ ଠିକଣା କରି ପାରିଲା ନାହିଁ କିଛି । କିଶୋର ବୁଝି ପାରିଲା ନାହିଁ କିଛି । ଲହୁ ବହିବାରେ ଛନିଆ ହେଉଥିଲା । ପୁଷ୍ପା ଅଥୟ ହୋଇ ଡାକ ପକାଇଲା ଚୋଉକୁ । ପଟି ବନ୍ଧା ହେଲା । ଜନାଯୋଡ଼ା ଦିଆଗଲା । ଧୀରେ ଧୀରେ କିଶୋରର ଚେତା ହଜୁଥିଲା । ସେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ସଂଜ୍ଞାହୀନ ହୋଇ । ପଲଙ୍କର ବାଡ଼ଟା ଖୁବ୍ ଯୋରରେ ଲାଗି ଯାଇଥିଲା କିଶୋର ମୁଣ୍ଡରେ ।

ପୁଷ୍ପା କିଛି ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲା, କିଛି ଜାଣି ପାରୁ ନ ଥିଲା, ଅପାର କାହିଁକି ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲେ, କାହିଁକି ତାଙ୍କର ଏ ହେଲା ଦଶା ହେଲା । ଆଖିରେ ଲୁହ ତାର ଅଶ୍ରୁଖା ରହୁଥିଲା ସବୁବେଳେ ।

ଦିନ ବଢୁଥିଲା । ଉଦ୍‌ବେଗ ବଢୁଥିଲା ପୁଷ୍ପାର । ସେ ସବୁବେଳେ ଜଗି ବସିଥିଲା କିଶୋରକୁ । କିଶୋର ନିର୍ଜୀବ ପରି ପଡ଼ିଥିଲା ପଲଙ୍କ ଉପରେ । ମନରେ ତା'ର ଭାବାନ୍ତର ହେଉଥିଲା ନିଶାକୁ ଯିବା । ସେ କଥା ନା ଶୁଣିଥିଲା କିଶୋର ତୁଣ୍ଡରୁ । କିନ୍ତୁ ଭଲାକୁ ଦେଖି ନ ଥିଲା ସେ ଘରେ । ଏବେ ସବାକୁ ବା କଣା

ଅସିଥାଅନ୍ତା ତାହାଙ୍କ ! ପୁଷ୍ପାର ଭାବନା ବଢୁଥିଲା । କିଶୋର ଉଡ଼ ନେଇଉଠେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

ଆଃ......

ମୁହଁରେ ତାର ଫୁଟି ଉଠୁଥିଲା ବେଦନାର ଛାପ । ପୁଷ୍ପା ଧରିଲା କିଶୋରକୁ । କିଶୋର ବିଳବିଳେଇ ଉଠିଲା......

ମୁଁ ଭୁଲ୍ କରିଚି ? ନାଁ, ନାଁ, କଳା, ମୋର ଭୁଲ୍ ହେଇ ପାରେନା । ମୁଁ ଇଚ୍ଛା କରି କବିତା କୁସୁମ ତୋଳିନି ତୋଠୁ, ମୁଁ ଗୃହିଁ ନେଇଁ ତୋର ଦୁର୍ନାମ, ମୁଁ ଚିହ୍ନିନେଇଁ ତୋର ଅମଙ୍ଗଳ, ଲୋକେ ଯଦି କୁହନ୍ତି, ଲୋକ ଅପବାଦକୁ ତୁ ଯଦି ଡରୁ କଳା । ଆଃ...

ନା କିଶୋର ଲୋକ ଅପବାଦକୁ ମୁଁ ଡରେନା, ଖାତର କରେନା, ମତେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ମୁଁ ମନ୍ଦ ବଦନାମ୍‌କୁ ହଜମ କରିବାକୁ ଦାହରେ ବଳ ସଂଚୟ କରିଚି । କିନ୍ତୁ ତମର, ତମର ଏ ଅବସ୍ଥା ହେଲା କିପରି ?

କଳା ଧୀରେ ଧୀରେ ଯାଇ ବସିଲା କିଶୋର ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ । କିଶୋର ନୀରବ, ନିଶ୍ଚଳ । କଳା ଆଖିରେ କିନ୍ତୁ ଉଦ୍‌ବେଗର ଆଭାସ । ସେ ଚାହିଁଲା ପୁଷ୍ପା ମୁହଁକୁ ।

ପୁଷ୍ପା ନୀରବ ।

କଳା ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ।

କହ ସାଙ୍ଗ । ଏ ଅବସ୍ଥା ହେଲା କିପରି କିଶୋରର ?

ମୁଁ କିଛି ଜାଣିନି କଳା ! ସକାଳୁ ଗାଧୋଇ ଯାଇଥିଲି ପୋଖରିକି । କାମ ସାରି ଦୁଆର ବନ୍ଧରେ ଗୋଡ଼ ରଖିଚି କି ନାହିଁ, ତାଙ୍କର ଚିତ୍କାର ଶୁଣିଲି । ଧାଇଁ ଆସି ଦେଖେତ ଲହୁର

ଝର ଛୁଟିଛି ମୁଣ୍ଡରୁ । ପଲଙ୍କ ବାଡ଼ରେ ପିଟି ହେଇ ମୁଣ୍ଡଟା ଫୁଟି ଯାଇଛି ଠାଏଁ ।

ସଖାକୁ ଏ କାଣ୍ଡ ଘଟିଲାଣି, ମତେ ଟିକିଏ ଖବର ଦେଲନି ତମେ । ଭାରି ନିଠୁର ତମେ ସାଙ୍ଗ ।

ନାଁ ଭଲା, ନିଠୁର ସେ ନୁହେଁ, ନିଠୁର ମୁଁ, ପାଷାଣ୍ଡ ମୁଁ । ନିର୍ଲଜ ମୁଁ । ମୁଁ ତୋର ବଦନାମ କରେଇଛି, ମୁଁ ତୋର…

କିଶୋରର ବାଉଳା କଥା ସେମିତି ଅଧା ରହିଗଲା । ଥରିଲା ଥରିଲା ଓଠ ତାର ଥରି ଥରି ଯୋଡ଼ି ହୋଇଗଲା ।

ଭଲା ମୁହଁରୁ ବିସ୍ମୟ ଫୁଟି ଉଠିଲା । ସେ ଅନେଇଲା ପୁଷ୍ପା ମୁହଁକୁ । ସେଠି ବି ଥଳ କୂଳ ପାଇଲାନି କିଛି । ପୁଣି ଆଖି ଲେଉଟାଇ ନେଲା କିଶୋରର ଆଖି ଉପରକୁ । ପଦ୍ମ ପତ୍ରର ଚହଲା ପାଣି ପରି କିଶୋରର ଆଖି ପତା ଯୋଡ଼ିକ ଥରୁଛି । ଭଲା ଆନନ୍ଦରେ କୁରୁଳି ଉଠିଲା । ଖୋଲା ଗଳାରେ ଡାକିଦେଲା

କିଶୋର !

ଭଲା !

କିଶୋରର ଆଖି ଖୋଲିଗଲା । ସେ ଉଠି ପଡ଼ୁଥିଲା ଖୁବ୍ ଯୋରରେ । ଭଲା ତାକୁ ଶୁଆଇ ଦେଲା ବିଛଣା ଉପରେ ।

ତମେ ଉଠନା କିଶୋର । ମୁଣ୍ଡରେ ତମର ଆଘାତ ଲାଗିଛି ।

କିଶୋର ବଲ ବଲ କରି ଅନେଇଲା ଘର ଅଡ଼କୁ । ଏ ପାଖରେ ଭଲା, ସେ ପାଖରେ ପୁଷ୍ପା । ବ୍ୟାପାର କଣ ? ବୁଝି ପାରିଲାନି କିଛି, ମୁଣ୍ଡ ଅଣ୍ଡାଳିଲା, ପଟି ବନ୍ଧା ହେଇଛି, ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ଦେହରୁ ବଳ ତୁଟି ଯାଇଛି । ଆଖି ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି କରି ଅଚରଥରେ ଅନେଇଲା ଘର ଅଡ଼କୁ । ପଚାରିଲା—

ମୋର ହେଉଛି କ'ଣ କୁହତ ? ତମେ ସବୁ ଶୁଣିଲା ଦଣ୍ଡୁତ କାହିଁକି ?

ଧୀରେ ଧୀରେ କିଶୋରର ସ୍ମରଣ ଶକ୍ତି ଫେରି ଆସୁଥିଲା । ସେ ହେଜି ବସିଲା ପଛକଥା । ସକାଳେ ଶୋଇଥିଲା ସେ ବିଛଣାରେ । ତା'ପରେ·········ଭାବନା ତାର ଅଟକି ଗଲା । ସେ ଥରେ ଅନେଇଲା କଳା ମୁହଁକୁ । ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନତା ଦେଖିଲା ସେଠି, ହଁ ପୁଣି ହେଜିଲା, ତା'ପରେ·····ହସି ଉଠିଲା କିଶୋର ।

କଳା ପଶୁରିଲା

ପୁଷ୍ପା ପଶୁରିଲା

ହସିଲେ ଯେ ।

ଏଇ ମୋର ଅଦ୍ଭୁତ କଥା ଚିନ୍ତା କର ।

ମାନେ ?

ପୁଣି ହସିଲା କିଶୋର । ଧୀରେ ଧୀରେ କହିଲା—

ଶୋଇ ଶୋଇ ସକାଳୁ ଗୋଟେ ଖରାପ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲି । ଯାର ପରିଣାମ ଏଇ ଆକାର ଧରିଚି ।

ପୁଷ୍ପା ଓ କଳା ଟିକିଏ ସ୍ୱସ୍ତିର ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲେ । ପୁଷ୍ପା ଉଠୁଥିଲା । ଯିବା ଆଗରୁ କହିଗଲା—

ତମେ ଏଇଠି ବସିଥିବ କଳା । ଓଦା ଲୁଗାଟା ମୁଁ ବଦଳେଇ ପକାଏଁ । ଘରେ ସବୁ ଯାଇଛି ସେମିତି ପଡ଼ି ରହିଛି । ତମେ ତ ଅଛି ଯାଉଚ । ମୁଁ ଏଣିକି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେଇଯାଏଁ ।

ପୁଷ୍ପା କିଶୋରକୁ ଟିକିଏ ହସି ଦେଇ ଚାଲିଗଲା । କିଶୋର ମୁହଁର ହସ ଟିକକ ବି ମିଳେଇ ଯାଇ ପୁଣି ଫୁଟି ଆସିଲା । କଳାର

ଆଖି ଖୋଲିବାବେଳେ ପୁଷ୍ପା ଅଙ୍ଗୁଳି ରଖିଛି ଅଥଚ ଥିଲା କିଶୋର ମୁହଁ ଉପରେ ।

ସେ କିନ୍ତୁ ଭାରି ମଜାର ସ୍ୱପ୍ନ ଭଲା ! ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ଏମିତି ସତ ପରି ଜୀବନ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼େ, ମୁଁ କେବେ ଜାଣି ନ ଥିଲି ସ୍ୱା' ପୂର୍ବରୁ ।

ସତେ ନା ?

ହଁ ଭଲା, ଭାରି ମଜାଦାର ସ୍ୱପ୍ନ ସେ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ କହିବିନି ତୋ ଆଗରେ ।

ହଉ ନ କହିଲ ନାହିଁ, ତମେ ଶୋଇରହ ଥିର ହୋଇ । ମୁଣ୍ଡରୁ ତମର ବହୁତ ରକ୍ତ ବୋହିଛି, ତମେ ଦୁର୍ବଳ । ଶୋଇ ପଡ଼ ।

କିଶୋର ଆଖି ଜଳି ଉଠିଲା । ସେ ନିମିଷକେ ଉଠି ବସିଲା ବିଛଣାରୁ ।

ପୁଣି ସେଇ କଥା ଭଲା ! ମୁଁ ଦୁର୍ବଳ । କିଏ କହୁଛି ମୁଁ ଦୁର୍ବଳ । ମୁଁ ମୃତ୍ୟୁ ଡାକରାକୁ ଖାତିର କରେନା, ମୁଁ......

କିଶୋର ଭଲା ଆଖିକୁ ଅନାଇ ଚୁପ୍ ହୋଇଗଲା । ପାଟିର କଥା ତା'ର ଶେଷ ହେବାର ଅବକାଶ ପାଇଲାନି । ମୁହଁରେ ଦେଖାଗଲା ଲଜ୍ଜାର ଗୋଟାଏ ଆବରଣ । କିଶୋର ପୁଣି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ବିଛଣାରେ । ଭଲା ଆଖିରେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରଶ୍ନବାଚକ ଚିହ୍ନ ।

ନାଁ ଭଲା ସେ କିଛି ନୁହେଁ । ସ୍ୱପ୍ନର ଗୋଟାଏ ଖିଅ ମାତ୍ର । ମୁଣ୍ଡଟା ଟିକିଏ ଗୋଳମାଳିଆ ହୋଇ ଯାଇଛି କିନା, ରହି ରହି ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଛି ସ୍ୱପ୍ନ ଦୃଶ୍ୟ ଗୁଡ଼ାକ । ଛାଡ଼ ସେ କଥା । ଅଚ୍ଛା

କଲା, ତୋତେ ପୁଣି ଆମ ଘରକୁ ବିଶେଷତଃ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ ତମ ଘରୁ ଅନୁମତି ମିଳିଲା ?

କଲା ହସୁଥିଲା ମୁରୁକି ମୁରୁକି । ଟିକିଏ ଥମି କହିଲା—

ନ ମିଳିବାର କାରଣ ?

ଧର, କାଲିର ଏଇ ତୋଫାନିଆ ପରିସ୍ଥିତି ପରେ । ଘରେ ସମସ୍ତେ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଣିଥିବେ ।

କଲା ପୁଣି ହସିଲା ।

ତମେ ଡରି ଯାଉଛ ବୋଧେ ?

ନାଁ, ଭାବୁଚି ସେଇ କଥା । କାଲି ଖସବେଳେ ମୁଁ ଯେ ତମ ବାହାର ଘରେ ଶୋଇଥିଲି ଏ କଥାଟା ସତ । କିନ୍ତୁ ତୁମ କେତେବେଳେ ଆସି ନ ଥିଲ ମୋ ପାଖକୁ । ଘଟଣାର ଖିଅ ଆସିଲା କେଉଁଠୁ ?

ମୁଁ ଯାଇଥିଲି । କିନ୍ତୁ ତମେ ଜାଣିନା । ଖସବେଳେ ତମ ଦେହରୁ ଝାଳ ବୋହି ଯାଉଥିଲା ଗମ୍ ଗମ୍ ହୋଇ । ବାପା ଦେଖିଲେ । ଦେଖି ମତେ ଡାକିଲେ ତମକୁ ବିଞ୍ଚି ଦେବାପାଇଁ । ମୁଁ ତମକୁ ବିଞ୍ଚି ଦେଉଚି, ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ମକାଇ ସାମ୍ନାର ପଟେ ମାଇପେ ଗଲେ ସେଇ ବାଟେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ତମ ମୋ ଉପରେ ବୁଲୁଥିଲା । ମୁଁ ହସି ଦେଲି ଟିକିଏ । ଏତିକି କଥା । ତା'ରେ ବୋଉ ଡାକିଲା, ପଳେଇ ଆସିଲି ଘରକୁ । ଆଉ ଯାଇନି । କେତେବେଳେ ତମେ ଉଠିଲ, ତା'ପରେ କୁଆଡ଼େ ଗଲ ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି ।

କିଶୋର ଗୁରୁ ନିଶ୍ୱାସଟିଏ ପକାଇଲା । ତା' ମୁହଁରେ ଖେଳିଗଲା ନିର୍ମଳ ହସ ଖଣ୍ଡେ ।

ଓହୋ ! ଘଟଣା ତେବେ ଏଇଆ । ଏବାକୁ କିମିତି ଖେଳକୁ

ମହାଭାରତ । ହେ ଭଗବାନ ! ଏ ଗାଁରେ ଆଉ ଘର ଦୁଆର ଭବି ବନ୍ଦ ହେବନି ।

ମୁଁ ତ ସେଇଆ କହୁଚି । କଲାକୁ ନେଇ ଚାଲିଯାଅ ଅଗ୍ଣାଗ୍ଣି ବନସ୍ତ ଭିତରକୁ । ସେଇଠି ଅସ୍ୱମରେ ଧନଗୁଡ଼ାକ କଟେଇ ଦେବ ।

ପୁଷ୍ପା ଦୁଆର ମୁହଁରୁ ଥାଇ ଏତକ କହୁ ପୁଣି ମୁହଁ ଲୁଚେଇ ଦେଲା । କଲା ଉଠିଗଲା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ତା' ପାଖକୁ । ଟାଣି ଟାଣି ଅଣି କିଶୋର ପାଖରେ ବସେଇ ଦେଇ କହିଲା—

ତମ ଦରବ ତମେ ଅଣ୍ଟିରେ ପୁରେଇ ରଖଗୋ, ମୋର ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ ; ଏତେ ଯଦି ଲୋଭ, ଯତନରେ ଫରୁଆ ଭିତରେ ପୂରେଇ, ପେଟସ୍ ସନ୍ଧରେ ସାଇତି ରଖ । ମୁଁ ଯାଉଚି ।

କଲା ଚାଲି ଯାଉଥିଲା । କିଶୋର ଡାକିଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ଆଉ ଲେଉଟିଲା ନାହିଁ । କହିଗଲା—ବୋଉ କହୁଥିଲା ସଅଳ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ । ଫେରେ ପଛକୁ ଅସିବ ।

କିଶୋର ପୁଷ୍ପା ମୁହଁକୁ ଅନେଇ କହିଲା—
ଶୁଣିଲଣି ବଦନାମୀର ମୂଳ କେଉଁଠି ?
ପୁଷ୍ପାର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହେଇ ଅସିଲା
ତମେ କଣ ଭାବୁଚ ମୁଁ ତମକୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରୁଚି !!
ଦୁହିଁଙ୍କ ଆଖି ଏକାଠି ମିଶି ଯାଇ ଥିର ହଠିଲା ।

... ...

ହୁଁ କିଶୋର ! ତୁମେ କୁହ ମୁଁ ହସିଲେ ଜଗତ ହସେ । ମୁଁ ଯଦି କାନ୍ଦିବି ମୋ ପାଇଁ କ'ଣ ଜଗତ କାନ୍ଦିବ ?

କିଶୋର ମୁହଁରେ ଭାବାନ୍ତରର ଚିହ୍ନ ଦିଶିଲା । ହଠାତ୍ କଲାର ଏମିତିଆ ପ୍ରଶ୍ନର ଜବାବ ସେ ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ତଥାପି ପଚାରିଲା—

କିନ୍ତୁ ଅକସ୍ମାତ୍ ଏ ପ୍ରଶ୍ନ କାହିଁକି କଲା !

କଲାର ସ୍ୱର ଉଦାସିଆ । ମନର ଦୁଃଖ ତା'ର ମଉଳି ଯାଇଛି । କିଶୋର କେତେ ଦିନ ହେବ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ବି ଧରାଇ ପାରିନି କିଛି । ଆଜି ଏମିତିଆ ବଖତରେ, ଏପରିକା ଜଟିଳ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସେ ଦେବାକୁ ଆଉ ନଥିଲା । ସେ ଆସିଥିଲା କଲାଠୁଁ ବିଦାୟ ନେବାକୁ । ସତ ପାହିଲେ ସେ ଲେଉଟି ଯିବ ଆପଣା କର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ସୁଦୂର କଲିକତାକୁ । ଯିବା ଆଗରୁ ହସି ଖେଳି ସଭିଙ୍କ ଠାରୁ ବିଦାୟ ନେବା ତାର ଥିଲା ମାନସ । ଶେଷରେ ଗୋଡ଼ ବୁଡ଼େଇବାକୁ ପଡ଼ିଲା ତାକୁ ସମସ୍ୟା ସାଗରରେ ।

ପଚାରିଲା କିଶୋର, ମୋର ଧାରଣା ତମେ ମୋତେ ସ୍ୱାବ ପ୍ରକୃତ ଜବାବ ଦେଇ ପାରିବ ବୋଲି ।

କିନ୍ତୁ ହେଉଛି ତୋର କ'ଣ କଳା ! ଫିଟେଇ ନ କହିଲେ ମୁଁ ଜାଣିବ କେମିତି ।

କଳା ଟିକିଏ ଅଟକିଗଲା, ଝଡ଼ ଅସୁଥିବା ହରିଣୀ ଯେମିତି ବାଧା ପାଇଲା ବାଟରେ । ନିମିଷକ ପାଇଁ । ତା'ପରେ କହିଲା ସେ ଅଗପଛ ।

କିଶୋର, ସତ କଥା କହିବାକୁ ଗଲେ ତମଠାରୁ ବଳି ମୋର ଅପଣାର ଜନ କେହି ଏ ଦୁନିଆରେ ନାହାନ୍ତି । ତା' ଛଡ଼ା ତମେ ଯେତେବେଳେ ମୋ ଜୀବନର ଟିକି ନିଖି କଥା ସବୁ ଜାଣିଛ, ମୋର ଇଚ୍ଛା ନୁହେଁ ଗୋଟାଏ ସାମାନ୍ୟ କଥା ତମ ଅଗୋଚରରେ ରହିଯାଉ । ଦିନ ଅସିଲେ ତମେ ଜାଣିବ । ହେଲେ ସେତେବେଳେ ମତେ ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବ । ତା' ଅଗରୁ ମୋ ମୁହଁରୁ ଶୁଣିନିଅ । ମୁଁ ଏଇଆ ଚାହେଁ । କିନ୍ତୁ କିଶୋର···

କଳା ଅଟକି ଗଲା । ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ତା'ର ନଇଁଗଲା ତଳକୁ । କିଶୋର ମନ ଚହଲି ଗଲା । ସେ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହୋଇ ପଚାରିଲା ।

ଅଟକି ଗଲ ଯେ କଳା !

ଲଜ୍ଜା······

କ'ଣ ଲଜ୍ଜା ?

ସବୁ ଜାଣି ପାରିଲା ପରେ ତମେ ମତେ ଘୃଣା କରିବ ନାହିଁତ !

କଳା ! ମୋ ପ୍ରତି ତୋର ଏପରି ଧାରଣା ଜନ୍ମିଲା କେମିତି ମୁଁ ଭାବି ପାରୁନାହିଁ । ତୁ କ'ଣ ଚାହୁଁ କିଶୋରକୁ ଏତେ ନୀଚ, ଏତେ ଜଘନ୍ୟ ଭାବିବୁ ? ତୁ କଣ ମତେ······

ଆଉ ।

ଭଲା ଅବଲା ହାତରେ ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ବଢ଼ାଇ ଦେଲା କିଶୋର ହାତକୁ ।

ଏଇଥିରୁ ସବୁ ବୁଝିବ । ମୋ ଜୀବନର ଗୋଟାଏ ଶକ୍ତ ପରୀକ୍ଷା ତମ ପାଖରେ ।

କିଶୋର ବି ଅବଲା ହାତରେ ଫିଟେଇଲା ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ । ଭିତରଟା ତା'ର କମ୍ପି ଉଠିଥିଲା କେଜାଣି ଏକ ଅଜଣା ଆଶଙ୍କାରେ । କିଶୋର ଚିଠି ପଢ଼ିଲା

ସ୍ନେହର...

ଆଜି ଜୀବନରେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ସନ୍ଧି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ଆମର ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି । ସବୁଆଡ଼ୁ ଯେପରି ଗୋଟାଏ ନୈରାଶ୍ୟର ଢେଉ ଛୁଟିଛି । ମୁଁ ଯାହା ଅନୁମାନ କରୁଛି ଧୀରେ ଧୀରେ ତମ ମୋ ସମ୍ବନ୍ଧଟା ପ୍ରକାଶ ହୋଇ ଉଠିଲାଣି । ଯେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ଆମ ସମ୍ବନ୍ଧ ଜାଣିଯିବେ, ସେତେ-ବେଳେ ସମାଜପତିଙ୍କ ବକ୍ରଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବ ଆମ ଉପରେ । ସେଇଠୁ ଉଠିବ ଜାତିଗତ ଗୋଷ୍ଠିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ । ତା ପରେ ଆସିବ ଆଭିଜାତ୍ୟ ଓ ବଂଶର ସମସ୍ୟା । ସେଇଠୁ ଝଡ଼ ଉଠିବ । ତୋଫାନ ଚିହ୍ନବ । ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅନ୍ତରାୟ ହୋଇ ଠିଆ ହେବ ହିମାଳୟ ଠାରୁ ଅଧିକ ବଡ଼ ବାଧା ।

ହେଲେ ସେଥିରେ ଯାଏ ଆସେ କଣ । ମୁଁ କଥା ଦେଇଛି, ତମେ କଥା ଦେଇଛ । ଦୁହେଁ ଜୀବନର ଗତିଧାରା ବୁହାଇବା ଗୋଟିଏ ବାଟେ ଦେଇ ।

ଦୁହେଁ ମିଶି ଗୋଟିଏ ହେବା । ଯେତେ ବାଧା ବନ୍ଧନ ଆସୁ ପଛେ ମୁଁ ଛାତି ଟାଣି କରି ସହିନେବି । କେବଳ ତମର ଯୋଡ଼ ଟାଣ ହେବା ହେଉଛି ଅସଲ ।

ମୁଁ ତମ ଚିଠି ପାଇଛି । ତମ ଘରେ ଅପା ପ୍ରଭୃତି କେତେଜଣ କଥାଟା ଜାଣି ଗଲେଣି ବୋଲି ଲେଖିଛ । ଜାଣିଲେଣି ତ ଆଉ ଲୁଚେଇ

ଲଭ କଣ । ଦିନେ ତ ଜାଣି ଥାଆନ୍ତେ ସମସ୍ତେ । ତମ ବାପା ହେଉକାଙ୍କ କାନକୁ ଗଲେ, ହୁଏତ ମୋର ଗତି ପଥରେ ମଧ୍ୟ ବାଧା ପଡ଼ିବ । ହେଉ, ଯାହା ହେବାର ଥିବ ହେବ । ତୋଫାନ ଉଠେଇଛ ଯେତେବେଳେ, ପିଛଘିବ ନିଶ୍ଚୟ । ତମେ ଖାଲି ଟିକିଏ ମୋଣ ଦୁଅ । କାରଣ ଅଗକୁ ବହୁତ ସମୟ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ଅଛି ।

ଯା’ ହେଉ ତମେ ମୁଁ ଏକ ହେବା । ନିଶ୍ଚୟ ହେବା । ଦୁନିଆରେ କୌଣସି ଶକ୍ତି ଆମ ମିଳନ ପଥରେ ବାଧା ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଆଜି ଏତିକି ।

ତମର— ପ୍ରିୟ

ଉଦୟ

କିଶୋର ଚିଠିଟି ଫେରିସାରି ଅନେଇଲା କଳା ମୁହଁକୁ । ତା କପାଳରେ ଝାଳ ବିନ୍ଦୁ ଜକେଇଛି । ସେ ଡରି ରହିଛି ମୂର୍ତ୍ତିଟି ପରି ନିଶ୍ଚଳ ହୋଇ । କିଶୋର ହସିଲା । କଳା ପଥର ପାଲଟି ଯାଇଛି । ତାକୁ ହଲେଇ ଦେଇ କହିଲା—

ଅଚ୍ଛା ! ଗୋଟାଏ ଶୁଭ ସମ୍ବାଦ ଶୁଣେଇଲୁ ଆଜି । ଏଇଥି ପାଇଁ ଏତେ ଡର, ଏତେ ସଂକୋଚ ? ତୋ ଜୀବନ ସାଥୀ ବାଛିବାର ଅଧିକାର ତୋ ନିଜର । ଏଥିରେ ମୁଁ ତୋତେ ଘୃଣା କରନ୍ତି କାହିଁକି ?

କିଶୋର !

କଳା କଣ୍ଠ ଥରି ଉଠିଲା । ସେ କ’ଣ କହିବାକୁ ଯାଇ ଅଟକି ଗଲା ।

ଅଟକି ଗଲୁ ଯେ କଳା ! ମୋ ପାଖରେ ତୋର ଗୋଟାଏ ଲାଜ ସଂକୋଚ କ’ଣ ?

ମୁଁ କ’ଣ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛି କିଶୋର ? ମୁଁ କ’ଣ ପାପ କରିଛି ?

କିଏ କହିଲା ଏକଥା ?

ଅପା କହୁଛି କିଶୋର, ଅପା ମୋତେ ପାଗଳ କରିଦେବ । ମୋର ମା ପେଟର ଭଉଣୀ, ମୋର ଶତ୍ରୁ ହୋଇ ଠିଆ ହେଲାଣି । ସେ କହୁଛି ଏହା ଅନ୍ୟାୟ, ଏହା ପାପ, ତୁ ଖାନ୍‌ଦାନ୍ ମୁହଁରେ କାଳି ବୋଳିବୁ, ତୁ ବାପା ବୋଉଙ୍କର ନାଁ ପକେଇବୁ । ତୁ ଅମ ବଂଶର ଅଗୌରବ, ଅମ ବଂଶର କଳଙ୍କ, ଉଦୟ ଭିନ୍ନ ଜାତି । ହେଲେ ବି ସେ ଅମ ଜାତିଠୁଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ତଥାପି ସ୍ୱା ହେଇ ପାରେନା, ହେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ କହୁଛି, ତୋତେ ମୂଳରୁ ମନା କରୁଛି, ତୁ ଛାଡ଼ିଦେ ସେ ଆଶା ମନରୁ । ଭୁଲି ଯା ପଛ କଥା ଗୁଡ଼ାକ । ଭାବିନିଏ ସେ ଥିଲା ଗୋଟାଏ ସ୍ୱପ୍ନ । ଦେଖିଲୁ, ଦେଖିବାରେ ଆନନ୍ଦ ପାଇଥିଲୁ, ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗିଗଲା—ଆଶା ତୁଟି ଯାଉ । କୁହ କିଶୋର, କ'ଣ କରିବି ମୁଁ । ଯାହାକୁ ମୁଁ କଥା ଦେଇ ସାରିଛି, ଯାହାକୁ ମୁଁ ଜୀବନ ସାଥୀ କରି ବାଛି ସାରିଛି, କେମିତି ତାକୁ ଭୁଲିଯିବି କିଶୋର । ମତେ ବାଟ ବତେଇ ଦିଅ । ତୁମେ ମୋର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ, ଅତି ଆପଣାର । ତେଣୁ ତମର ଆଗରେ କହିଲି ମୋ ମନ ତଳର ଗୋପନ ବେଦନା ।

କଲା ଲେଟି ପଡ଼ିଲା କିଶୋରର କୋଳ ଉପରେ । ପତେ କି ସେ ବାଘୁଣୀ ହୋଇ ଯାଇଛି । କିଶୋର ଏପରି ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ଆସି ନଥିଲା । ତଥାପି ସେ କଲାର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଥାପି, ମୁହଁରେ ତାର ସ୍ନେହର ଅଙ୍ଗୁଳି ସଂଚାଳି କହିଲା—

ତୁ ଏମିତି ଉତଳା ହୋ'ନା କଲା । ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧର । ମନରେ ଦମ୍ଭ ବାନ୍ଧ । ଲଢେଇ ପାଇଁ ତିଆର ହୋ । ସମାଜର କଠୋର ବାନ୍ଧନକୁ ଖତମ୍ କର, ତା' ପରେ ଯିନା ବିଜୟ ବାନା ଉଡ଼ାଇ

ହେବ । କୋଇଲେ, ହଁ କୋଇଲେ ଯେ ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଧୂଆଁ ଲଅ ହୋଇ ମିଳେଇ ଯିବ ଲଳା !

ଲଳା ଉଠି ବସିଲା । ନୟନ କୋଣରେ ତା'ର କୈଶୋରର ସ୍ମୃତି, କିଶୋର ସହି ପାରୁ ନଥିଲା ଲଳାର ଏମିତିଆ ଗୃହାଣୀ । ଲଳା ପୁଣି ଥରେ ଉଦ୍‌ବେଗ୍ନ ହୋଇ ପଚାରିଲା—

ସତ କୁହତ କିଶୋର, ମୁଁ କ'ଣ ଅନ୍ୟାୟ କରିଛି ? ପାପ କରିଛି ?

ନାଁ ଲଳା, ନାଁ । ଏହା ଅନ୍ୟାୟ ହୋଇ ନ ପାରେ, ମଣିଷର ଅନ୍ଧକାରରେ ଯିଏ ଜଞ୍ଜିର ପକାଇ, ତା ହାତରୁ ତାକୁ ବଞ୍ଚିତ କରିବାକୁ ଯିବ, ସେଇ କେବଳ କହିବ ଏହା ଅନ୍ୟାୟ, ଏହା ପାପ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କେମିତି ଉଚ୍ଚାରଣ କରିବି ଏତେ ବଡ଼ କଥାଟା ?

ଲଳା କୋହକୁ ଯାଉଥିଲା । ମନର କଥା ତା'ର କିଶୋର ଆଗରେ ପିଠେଇ କିଛି ପୁଞ୍ଜୀଭୂତ ବେଦନାକୁ ଲଘୁ କରିଥିଲା । ଉପାଣିଆ ସ୍ୱରରେ ପଚାରିଲା—

ତେବେ ଉପାୟ କ'ଣ କିଶୋର ?

ମୁଁ ସେଇଆ ଖୋଜୁଛି ଲଳା, ମୋତେ ଟିକିଏ ସମୟ ଦିଏ । ମୁଁ ଖୋଜିବି । ତା' ପରେ···

କିନ୍ତୁ କିଶୋର ! ତମେ ଯେ କାଲି ଚାଲି ଯାଉଛ ଗାଁ ଛାଡ଼ି । ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ଏଇ ଜହ ଜହ ନରକ କୁଣ୍ଡରେ । ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି ! ବଞ୍ଚି ପାରିବି ? ତୁଏତ ତମେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ନାହିଁ, ମୋର ତମ ଛଡ଼ା ଏଠି କେହୁ ନାହାନ୍ତି । ନିଜର ବାପ ମା,ସେ କେବଳ ଜନ୍ମ ଦେଇଛନ୍ତି । ତା' ଛଡ଼ା ଅଳ୍ପ କାହାର ସାଥୀ ନୁହନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ମୋ ମନର ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ, ହୃଦୟକୁ

ଚହଲର ମୋତେ ଉଜାଡ଼ି ଦେବାକୁ ବସିବ, ସେତେବେଳେ ମୋତେ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବ କିଏ କିଶୋର ? କୁହ, ତୁମେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ହୁଅନି କିଶୋର । ନୋହିଲେ ମୁଁ ମରିଯିବି, ହଁ ମରିଯିବି ।

କଳା ଆଉ କହି ପାରିଲାନି ଚେଷ୍ଟିକି । କଣ୍ଠ ତା'ର ରୁଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା । ସେ ତା ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ନଦା ଦେଲା କିଶୋରର ଛାତି ଉପରେ । କିଶୋର ତୋଳି ଧରିଲା ଦୁଇ ହାତରେ । ତା ମନରେ ବି ଉଠିଥିଲା ଝଡ଼ ।

ସଂଜ ଗଡ଼ି ଯାଇଥିଲା । କଳାର ଫୁଲ ବଗିରୁ ମଣ୍ଡପ ଉପରେ ଦୁଇଟି ପ୍ରାଣ ବ୍ୟାକୁଳ ହେଉଥିଲା । କିଶୋର ଯେମିତି ଧୀରେ ଧୀରେ ହଜାଉ ଥିଲା ନିଜକୁ । ଭଉଁ ଭଉଁ କାନ୍ଦୁଥିଲା କିଶୋର କୋଳରେ । ଅନ୍ଧକାରର ଆବରଣ ଆସ୍ତେ ଢାଙ୍କି ଆଣୁଥିଲା ଦୁଇଆଡ଼କୁ । ଥିର ପବନର ଢେଉ ଚୁମ୍ବି, ଟେକେଇ ନେଉଥିଲା ଫୁଲ-ମହକ ଯାକ ।

ହେଲେ ଏଙ୍କର ନିଘା ନ ଥିଲା ସେ ଆଡ଼େ । ପ୍ରକୃତିର ଖେଳରେ ଖେଳି ପାରୁ ନଥିଲେ ଦୁହେଁ । ଆଜି ସତେକି ରୁଢ଼ ବାସ୍ତବ ରୁଦ୍ର ରୂପରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ତାଙ୍କ ଆଗରେ, ସେଇ ରୁଦ୍ର ବାସ୍ତବକୁ ଠେଲିକରି ମାରିବା ପାଇଁ ସଜ ହୋଇ ପାରି ନାହାନ୍ତି ଏମାନେ । ଅଥଚ, ଅଥଚ…

ନା ତେବେ ଫୁଲି ଫୁଲି କାନ୍ଦୁଛି କଳା । କିଶୋର କେବଳ ହାତ ବୁଲାଉଛି ତା ମୁକୁଳିତ କବରୀ ସନ୍ଧିରେ ।

ଉଠ୍ କଳା । ଅନେକ ରାତି ହେଉଛି । ସହରେଭର ଭଲଙ୍କ ଝିଣ୍ଟିମ ବାଜୁଛି ଗାଁ ସାରା । ତା' ପରେ ଏମିତିଆ ପରିସ୍ଥିତିରେ କେହି ଯଦି ଆମକୁ ଦେଖେ, ତେବେ…

ତେବେ କ'ଣ ହେବ କିଶୋର ? ବଡ଼ ଦୁର୍ନାମ, ହେବ

ବଦନାମ୍, ଲୋକେ କହନ୍ତୁ ତମାତେ ଚରିତ୍ରହୀନା, କଳଙ୍କିଣୀ । ମୁଁ କିନ୍ତୁ ଏମିତି ଅସ୍ତମ ଅଉ ପାଇବିନି ହୁଏତ ଜୀବନରେ । ଏମିତି ସୁଯୋଗ ହୁଏତ ମିଳିବନି ଅଉଥରେ । ମୋ ମନ ଭିତରେ ଯେଉଁ ନିଅାଁ ହୁଳା ଜଳୁଚି କିଶୋର, ତାକୁ ନିଭେଇବାର ଶକ୍ତି କାହାର ନାହିଁ ଏ ଜଗତରେ । କେବଳ ତମେ ନିଭ୍ରିଲ, ଅଜି ତମ୍ଭର ଏଇ ପବିତ୍ର ଅଲିଙ୍ଗନ ହେଉଚି, ନିଅାଁ ଲିଭେଇବାର ଅନୁସଙ୍ଗିକ ଉପକରଣ ।

କିଶୋରର ହାତ ଶିଥିଳ ହେଇଗଲା । ସେ ଦରଫୁଟା କଢ଼ଟିକୁ ଛିଣ୍ଡେଇ ଫୋପାଡ଼ି ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ ଦୂରକୁ । ମନ ତା'ର ଗୁନ୍ଥିଥିଲା ଫୁଲ ଫୁଟୁ, ବାସ ମହକୁ, କିଶୋର ତାର ମହକରେ ମୁଗ୍ଧ ହେଇ କବିତା ଲେଖୁ । ସେ ଅଜି ବୃଥା ଭେବନିଦା ଭରେ କଳଟିକୁ ବୃନ୍ତଚ୍ୟୁତ କରି ଫିଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତା କେମିତି ଦୂରକୁ ?

କିନ୍ତୁ କେହୁ ଯଦି ଭେଟେ ଏପରି ଅବସ୍ଥାରେ । କ'ଣ ସେ ଭାବିବ ? କ'ଣ ରଟେଇବ ଲୋକ ମୁଖରେ ? କିଶୋର ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ଲଗାଇବ କଳଙ୍କ ଟିପା ? ହେଲେ ବି ସମ୍ପର୍କ ଯେତେ ପବିତ୍ର, ଦୁନିଅରେ କିଏ ବୁଝିବ ସେ ପବିତ୍ରତାର ମୂଲ୍ୟ ।

ଚୂନ ଧୀରେ ମୁହଁ ଦେଖାଉଥିଲା ଆକାଶରେ । କିଶୋରର ମନ ଚଞ୍ଚଳ ହେଉଥିଲା । ଛାତି ଧଡ଼ପଡ଼ ହେଉଥିଲା । କଳା କନ୍ତୁ କିଶୋର କୋଳରେ ଶୋଇଥିଲା ଅସ୍ତମରେ । ସେ ଯେମିତି ଭୁଲିଚି ତା'ର ଦୁଃଖ । ପାଶୋରିଚି ସବୁ ଶୋକ । ମନେ ନାହିଁ ତା'ର ଲୋକ ଦେଖାଣିଆ ଦୁନିଅ କଥା ।

କିଶୋର ଅଉ ଥରେ ଚେଷ୍ଟା କଲା, ତା କମ୍ପିଲା ହାତ ଯୋଡ଼ିକୁ କଳା ଦହରେ ଲଗାଇ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଉଠାଇବାକୁ ।

କିନ୍ତୁ କଳା ଅଧୁର ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ଧରିଲା କିଶୋରକୁ । ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଅନେଇଲା ଅତେର କିଶୋର ମୁହଁକୁ । ଆଖିରେ ତାର ଛଳ ଛଳ ଲୁହ । ଗୁହାରୀରେ ତା'ର କରୁଣ ଭୟ ବାଣୀ ।

କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ କମ୍ପନ ଖେଳିଗଲା । ନା-ନା-ପାରିବ ନାହିଁ, ପାରିବ ନାହିଁ ସେ କଳାକୁ ଅଲଗା କରି । ହେଉ ତାର ଦୁର୍ନାମ, ବୋଲି ହେଉ ପଛେ କଳଙ୍କ କାଳିମା ତା' ଦେହ ମୁଣ୍ଡରେ । ଲୋକ କଥାରୁ କ'ଣ ମିଳିବ ତାକୁ ? ଦୁହିଁଙ୍କର ଅନ୍ତର ଯେଉଁଠି ପବିତ୍ର, ହୃଦୟ ଯେଉଁଠି ନିର୍ମଳ, ସେଠି, ନାଁ ସେଠି ଦୁଃଖ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ, ତୁଣ୍ଡ ବାଇଦରେ ଭୀତ ଚକିତ ହେବାର କିଛି ନାହିଁ ।

କିଶୋର ଅଡ଼ର ଟିକିଏ ଭିଡ଼ି ଆଣିଲା କଳାକୁ । ନିଜ କୋଳକୁ । ନିଜ ଉପରକୁ । କଳା ଅନେଇଲା କିଶୋର ମୁହଁକୁ । କିଶୋର ମୁରୁକି ହସୁଛି । କଳା ପଚାରିଲା ଧୀରେ

କିଶୋର ! ପାପ କାହାକୁ କହନ୍ତି କହି ପାରିବ ?

ମୁଁ ଜାଣିନି କଳା ! କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କହୁଛ ?

ହେଲେ ମୁଁ ଜାଣେ କିଶୋର ।

କ'ଣ ?

ପାପ କାହାକୁ କହନ୍ତି ।

କହୁତ ଶୁଣିବି ?

ଏଇଆକୁ ।

କାହାକୁ !

କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା । କଳା ହସି ହସି ଜବାବ ଦେଲା,

ଆମର ଏଇ ସମ୍ପର୍କକୁ । ତୁମେ ଜଣେ ଯୁବକ, ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଯୁବତୀ, ଏଇ ଗୃହ ଗର୍ଭରେ, ନିରୋଳାରେ ବସିଛନ୍ତି

ସମାଜର ଅନ୍ଧୁଆଳରେ । ମୁଁ ରହୁଛି ତମ ନିବିଡ଼ ବନ୍ଧନରେ । ପାପ ନୁହେଁ ନା ?

କଳା ଜୋରରେ ହସି ଉଠିଲା । କିଶୋର ମୁହଁ ଶେଥା ପଡ଼ି ଆସୁଥିଲା । ସେ ଧୀର ଗଳାରେ କହିଲା—

କଳା ! ଏ ସବୁ କ'ଣ କହୁଚୁ ତୁ ?

ମୁଁ ସତ କଥା କହୁଛି କିଶୋର ! ଲୋକ ସମାଜ ଯାହା କହୁଛ, ମୁଁ ଠିକ୍ ସେଇଆ କହୁଛି ।

କିଶୋରର ମୁହଁ ଖୁବ ଉଜ୍ଜଳିଲା । ସେ ଟିକେ ହସିଲା ।

ଓଃ ତୁ ଆଜିକାଲି ଲୋକ-ସମାଜ କଥା କହୁଚୁ !

ଆଉ ମୁଁ କ'ଣ ସେ କଥା କେବେ ଶୁଣିବ କିଶୋର !

ହଉ, ଏବେ ଉଠ । ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି । ଘରେ ଖୋଜା ଖୋଜି କରୁଥିବେ ।

ସେ ଚିନ୍ତା ଆଜି ନାହିଁ କିଶୋର । ବାପା ଯାଇଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ଗାଁକୁ । ଫେରିବେ ଭୋରରେ । ସେଇ ଏକା ଜଙ୍କା ହଙ୍କା କଲେ ଖୋଜା ପଡ଼ନ୍ତା । ଆଜି ଖୋଜିବ କିଏ ।

ଆଉ ?

ସେ ବି ନାହିଁ । ଆଜି ଦି'ପହରେ ଯାଇଛି ମାମୁଁ ଗାଁକୁ । ମାମୁଁ ଆସିଥିଲେ । ସେ ଦି' ଭଉଣୀଙ୍କୁ ନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ।

ଆଉ ତୁ ଗଲୁନି ?

ଯାଇଥିଲେ କ'ଣ ଏବେ ଅଗମ ପାଇ ଥାଆନ୍ତି । ମନଟା ମୋର ଆଜି ଏତେ ଉଲ୍ଲାସ ହୋଇ ନ ଥା'ନ୍ତା ।

ସତ କଥା ।

ନା ସତ କଥା ।

କଳା ଆଉ ଟିକିଏ ଗୁଞ୍ଜି ହୋଇଗଲା କିଶୋର ଅଙ୍ଗକୁ ।

କିଶୋର ବାଧା ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । କଳା କିଶୋର ଡାମିଜ୍‌ର ଗୋଟିଏ ବୋତାମକୁ ବୁଲାଇ ବୁଲାଇ ଅଲ୍‌ଅଲ ସ୍ୱରରେ କହିଲା

ଅଚ୍ଛା କିଶୋର ! ମୁଁ ଯଦି ମରିଯାଏଁ, ତମ ଆଖିରୁ କଣ ମୋ ପାଇଁ ଲୁହ ଟୋପାଏ.........

ଛି କଳା ! ଆଜି ତୋ ମୁହଁରୁ ଏ କି କାଳ କଥା ବାହାରୁଛି ।

ସତ କହୁଚି କିଶୋର, ଆତ୍ମାଟି ମରିଗଲେ ବରଂ ଶାନ୍ତି ପାଅନ୍ତି । ତମେ ବି ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୁଅନ୍ତ । ଲୋକ ଅପବାଦ ମୋ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ ଖାଆନ୍ତ ନାହିଁ । ଅଥବା ମୁଁ ତମକୁ ସବୁବେଳେ ବିରକ୍ତ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଆଜିକାଲି ତୁ ବଡ଼ ଦୁଷ୍ଟ ହେଲୁଣି କଳା । ଜାଣୁ ଏମିତି କଥା କହିଲେ ମୋ ଅନ୍ତରରେ କେତେ ବେଦନା ଜନ୍ମେ ।

ହେଲା, ଆଉ ଏମିତି କଥା କହିବି ନାହିଁ । ହେଇ ଦେଖ, କାନ ମୋଡ଼ି ହେଉଚି, ଗାଲ ଚାପୁଡ଼ା ମାରି ହେଉଚି । କିନ୍ତୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥାର ମୋର ଜବାବ୍ ଦେବାକୁ ହେବ ତମକୁ ।

କେଉଁ କଥାର ଶୁଣେ ।

ଅଚ୍ଛା, ସତ କହିବ, ଏଁ ? ସତ କହିବି କିଶୋର । ମୋ ସଙ୍ଗିତ । ହଁ ସତେ କହୁଚି, ତମେ କାହାଁକୁ ମନେ ଏତେ ଭଲପାଅ ।

କିଶୋର କଳା ମୁହଁକୁ ଅନେଇଲା । ଦୁଷ୍ଟାମିର ଗୋଟାଏ ହସଁଶି ଭିତରେ କଳାର ମୁହଁ ନାଲି ଦିଶୁଚି । ମୁହଁଟି ଯେ ମୁରୁକି ମୁରୁକି । କିଶୋର ବି ହସିଲା । କହିଲା

ତା'ହେଲେ ସତ କଥା ଶୁଣିବୁ ମୋଠୁଁ ନା ? ଶୁଣ୍ ତେବେ । ତୋତେ ଭଲ ପାଇବା ମୋର ଜନ୍ମଗତ ଅଧିକାର ।

କହୁସାରି କଳାର ମୁଣ୍ଡକୁ ଦୁଇ ହାତରେ ହଠେଇ ଦେଲା

ଯୋଗ୍ୟତର । କଳା ସେମିତି ଶୋଇ ରହି, ହସିଲା ମୁହଁରେ ପଚାରିଲା—

ମାନେ ?

ଅକ୍ଷର ମାନେ ବୁଝାଇବାକୁ ହେବ ।

ତା' ନହେଲେ ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁନି ଯେ କିଶୋର ! ଏଇ ଅଧିକାରଟିକ ତମକୁ କିଏ ଦେଲା, ତମେ କାହାଠୁଁ ପାଇଲ, ଯାହା ଫଳରେ ତମେ ଦାବୀ କରୁଚ, ମୋତେ ଭଲ ପାଇବା ତମର ଜନ୍ମଗତ ଅଧିକାର ବୋଲି ।

କିଶୋର କଳାର ନାକକୁ ମୁଠେଇ ଧରିଲା । ଗମ୍ଭୀର ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି କହିଲା—

ଏଇ ଅଧିକାର ମୋତେ ତୋର ଏଇ ନାକ ଦେଲା, ଆଖି ଦେଲା, ତୋର ଢଙ୍ଗ, ରଙ୍ଗ, କଥା ଭାଷା, ଚାଲିଚଳନ, ସମସ୍ତେ ମିଶି ଦେଲେ । ତେଣୁ ଆଜି କେବଳ ତୋ'ର ପାଟି ଏକା ସେ ଅଧିକାର ଛଡ଼େଇ ନେଇ ନ ପାରେ । ବୁଝିଲୁ ?

ସତରେ ?

ଆଉ କ'ଣ ମିଛେ ?

ଆଚ୍ଛା ଥାଉ ସେ କଥା । ଧର ମୋର ହାର ହେଲା । ହଁ କିଶୋର, ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା କହିବି, ମନିବନା ?

ମନିଲା ଭଳି କହିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ମାନିବି ।

ମତେ ତମ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇଚାଲ ତମ ଗାଁକୁ ।

ମାନେ ?

ଏଁ, ତମକୁ ଅକ୍ଷର ମାନେ ବୁଝାଇବାକୁ ହେବ ? ମାନେ, ଅର୍ଥାତ—କ-ଳି-କ-ତା ।

ତା' ହେଲେ ହେଇଚି ।

କ'ଣ ହେଇଛି ?

ତା'ହେଲେ ଏ ଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳକୁ ଟୁକି ଉଠେଇବାକୁ ହେବ ।

ସେଇଆ କର ବରଂ କଳା ! ତୁମ ଧୂମାଳୟରେ ଯାଇ ଆରାମରେ ବସିବା ।

ଆଉ ଏତେଣି ତୋର ମୋଙ୍କ ଚୁପ୍, କେବେଣି ତୋର ଖୁସି ଜୀବନ ସାଥୀ ଉଦୟ ବାବୁ, ଏ ଦୁନିଆଁ କ'ଣ କହିବେ ?

କଳା ଟିକିଏ ହସିଲା, ମୁଁ ଦୁଷ୍ଟାମି ମିଶା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ହୁଁ, ସେ ଇ ଏକ ଚିନ୍ତାର କଥା । ଆଚ୍ଛା ! ବିଚରଣା ଭର ପରେ କହୁଛି । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ମନେ ପଡ଼ୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ନାମଞ୍ଜୁର ?

କାଶୀନାଥ ହସିଲା । ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ ଆଉ ଥରେ ମଣିଷ ଦେଇ କହିଲା—

କିନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ମଞ୍ଜୁର ହେଇଛି ତ୍ୱରା ।

କୋଉଟି ?

ସେଇ ଉଦୟ ବାବୁଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ !

କଳା ଟିକିଏ ଲାଜେଇ ଗଲା । ମୁଣି ଟିକିଏ ... କହିଲା—

ତା' ଛଡ଼ା ଉ ଆଉ ଉପାୟ ନାହିଁ କାଶୀନାଥ । ତୁମ ଆଗରେ ଜୀବନ ଧରି ରହିବାକୁ ହେଲେ, ମୁଁ ଜୀବନ ସାଥି ଟିଏ ଲୋଡ଼ା । ତେଣୁ ଅନ୍ୟ କାହାରି ଉପରେ ଦୋଷ ଦେବୁ ନ ଦେଇ, ନିଜକୁ ବାଛିଲି । ଭଲ କରିନି କାଶୀନାଥ ?

ନିଶ୍ଚୟ ଭଲ କରିଛୁ । ସମୟ ପାଇଁ ତୋ ଭଉଣୀକୁ ମୁଁ ଭଲେ ବଦେଇ ଜାଣିଛି ।

ଗାଳି ଲଦେଇ ଜାଣିଲେ ତ ହେବ ନାହିଁ ।

ନା, କଳା । ମୁଁ ତୋର ମନର ବେଦନା ବୁଝିଛି । ମୋର ସବୁ ଶକ୍ତି ଗତେଇବି ତୋ' ପାଇଁ ।

କିଶୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା, କଳାର ମନ ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ ବଦଳି ଆସିଛି । ସେ ପୁଣି ଫେରି ଆସୁଛି ସେଇ ଅଲ୍ୟଳି କଳା ଅବସ୍ଥାକୁ । କିଶୋର ଖୁସି ହେଲା ମନେ ମନେ । କଳା ପୁଣି କହିଲା—

ଦେଖିବେ ଏକଥା ଏଣିକିରୁ ଥାଉ । ହଁ କିଶୋର ! ତମେ ଆଜି ଏତେ ଦି'ଦିନ ରହି ଗଲେ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ ?

ନା କଳା ତୋ' ଆଜି ମଞ୍ଜୁର ନୁହେଁ । ଏ ଭିତରେ ସାତଟି ଦିନ ହେବ ହେଲାଣି ମାଲିକାଣି । ଆଉ ଅଟକି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ତୋ' ଚେହେରା ଜାଣି ନିଶ୍ଚୟ ଯାଉଛ । ବେଶ୍, ଭଲ କଥା । ବୁଲି ଯାଅ ମୁ—ମୁଁ ରହିଥାଏ ଏଇ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ।

ଆଉ କିଛି କହ ନାହିଁ ବେ କଳା !

ମୁଁ ଏଠି ରହିଥା ନି ହେଲି ପୁଅ ହେଉ ଥାଆନ୍ତ, ତମେ ସବୁ କ'ଣ ମନେ ଏମିତି ଅବହେଳା କରନ୍ତ ?

କେବେ ଅବହେଳା କି ଏ କଳା କଳା ?

ତମେ ନାଟକ କରିବ ।

କେମିତି ?

ଦେଖିକ ରହ, ତମେ କି ସିଏ ପୁଅକୁ ବୁଲିଗଲ । ପାଠ ଶାଠ ଛାଡିକି ପଳେଇ । କେତେଲେ କଥା ଜାଣିଲ, ଶିଖିଲ । ଶେଷରେ ତେଣିକି ଭବ । ଆଜି ମୁଁ ଏକା, ଏଇ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ପଡ଼ିରହି କ'ଣ ଶିଖିଲି ?

କ'ଣ ଶିଖିଲୁ କହିବ ? ତୁ ଏସ କଲୁ କରିର କବିତା ।

ଓ, ଅଛା କରେନା ଆଉ । ଏମିତି ଏଣ୍ଡ୍ରେଟଙ୍କୁ କହୁ କେବଳ ଲୁଚିହେଉଛି ଛଳ, ଆଜ ସେ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ନାହିଁ ।

ନାଁରେ କଳା, ସତ କହୁଛି, ତୋ'ଠୁ ମୁଁ ପ୍ରେରଣା ପାଏଁ । ତୋ କଥା ଭାବିଲେ ମୋତେ କବିତା ଲେଖିବାର ଉପାଦାନ

ମିଳେ । ତତେ ଦେଖିଲେ ମୁଁ ଦୁନିଆକୁ ଭୁଲିଯାଏ । ଦେଖେଁ
ଯେମିତି ବିଶ୍ୱର ସବୁ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ତୋରଠି ପୁଞ୍ଜ ହୋଇ ରହିଛି ।

ମିଛ, ଏ ଗୁଡ଼ା କେବଳ ତମର କଳ୍ପନା ।

ହଁ କଳା, ତୁ ଯେ ମୋର କଳ୍ପନା ଭଣ୍ଡାର ।

ତା' ହେଲେ ମତେ ନେଇ ଯାଅନା ସଂଗରେ । ମୁଁ ତମ
ପାଖେ ପାଖେ ଥିଲେ ଅନେକ କବିତା ଲେଖନ୍ତ, ଅନେକ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତ ।

କିଶୋର କେବଳ ଗୋଟାଏ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ିଲା । ହୁଏତ
ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ଭାଷା କିଛି ପାଇଲାନି ଖୋଜି । ଏଥର କଳା
ଉଠି ବସିଲା, କହିଲା—

ତା'ହେଲେ ଆଜି ତମେ ଯାଅ କିଶୋର । ଦେଖଣି ଠାକୁର
ଘରେ ପୂଜା କରିବା ବେଳ ହୋଇ ଆସିଲାଣି । ମୋର ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନର
ଉତ୍ତର ଭାବି ଚିନ୍ତି କେବେ ଦେବ । ମୁଁ ଯାଏଁ । ଏଁ... ?

କଳା ଉଠିଲା । କିଶୋର ମଧ୍ୟ । କଳା ପଛକୁ ଚାହିଁ କହିଲା—

ଚିଠି ଦେଉଥିବ କିଶୋର, ନୋହିଲେ ମୁଁ ମରିଯିବି ।

ହଉ !

କିଶୋର ଅବଶ୍ୟ ମାସରେ ଚାରି ଖଣ୍ଡି ଲେଖିଲା । ସବୁ
ଫେର ଆସି ସେ ଚାରି ଖଣ୍ଡିଏ ପଠାଇଥିଲା କଳା ପାଖକୁ । ସ୍ମୃତି
ରହିଲା ହୋଇ କେତେ ଯେ ଚାଁଶୀ ଲେଖି ନେଇଥିଲା ସେଦିନ,
ହୁଏତ ଟିକିଏ ଗମ୍ଭୀର ମନୋଭାବ ନେଇ ନ ଲେଖିଲେ ଯେ ସେଥିର
ଚିଠି ଟାର ଅର୍ଥ ଖରାପ ବୁଝିବ । କିଶୋର ଚିଠିଟି ପଢେଇ ଦେଇ

ଥିଲା ସିନା, କିନ୍ତୁ ଦିନ ପରେ ଦିନ ଗଡ଼ି ଯେତେବେଳେ ଆଠଦିନ ବିତିଗଲା ଅଥଚ କଳା ତରଫରୁ କିଛି ଜବାବ ପାଇଲାନି, ସେତେବେଳେ କିଶୋରର ପ୍ରାଣଟା କମ୍ପି ଉଠିଲା । କଳାର ନାଟକ ଆଜି ଖରାପ ଲାଗିଲାନି ତାକୁ ! ଭୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି ତା' ଲେଖାକୁ ? ପୁଣି ଗଣ୍ଡେ ଚିଠି ପଠାଇଲା କିଶୋର । ଛଅଦିନ ନ ବିତୁଣୁ ଉତ୍ତର ଆସିଲା କଳା ପାଖରୁ ।

ଧିଁ ଚିଠିଟି ଥରିଲା ହାତରେ ଖୋଲିଲା କିଶୋର । କେତେ ଯେ ଭାବନା ଦୁର୍ଭାବନାର ଲହରୀ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଥିଲା ସେତେବେଳେ କିଶୋରର ମନ ତଳେ, ସେକଥା ତା' ଛଡ଼ା ହୁଏତ ଅନ୍ୟ କେହି ବୁଝି ପାରିବ ନାହିଁ । ଚିଠିଟି ଖୋଲିଲା ସେ, ଆଖି ତା'ର ସ୍ଥିର ହୋଇଗଲା ଦଣ୍ଡେ ପାଇଁ । ଭଲ ହଟିଗଲା ମୁହଁରୁ । କଳା କଳା ଅକ୍ଷରର ଧାଡ଼ି ଗୁଡ଼ିକ ଜଣାଗଲା, ଯେମିତି ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସିପାହୀ ସାଜି ତା' ଆଡ଼କୁ ବନ୍ଧୁକ ଦେଖାଇ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ହେଲେ ଦମ୍ଭ ଧରି ପଢ଼ିଲା ସେ—

ସ୍ନେହର କିଶୋର !

ସୁନ୍ଦର ଗଳ୍ପ କୋଣାର୍କ ତମ କଳାର ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବ । ଚିଠି ପାଇଥିଲି, ରୋଗ ଶଯ୍ୟାରୁ ଉଠି ପୁଣି ପାଇଲି ଖଣ୍ଡିଏ । ପଢି ଯେତେ ଦେଖିଲି ସେତିକି ଆଘାତ ପାଇଲି ସେତିକି । ମୁଁ ଭାବୁଛି, ଏ ଯାଏ ତମେ ଏ କଳାକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲ ନାହିଁ । କଣ ଲେଖି ମୋ ଅନ୍ତରର କଥାକୁ ମୁଁ ଦେବି ସ୍ଥାନ ତମ ଆଗରେ ? ଭାଷା ଖୋଜି ପାଉନି । ତମର ସେଇ ଗଳ୍ପ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ମୋ ମନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଭାବ ପକାଇଛି ସେଥିରେ ତମ 'କଳାପାଇବା' ଯେଉଁ ରୂପରେଖ ଧରି ମୋ ଆଗରେ ଠିଆ ହେଉଛି, କଣ ଆଉ କହିବି ସେକଥା । ତମ ଭଲ ପାଇବାକୁ ମୁଁ ଆଜି କଳନା କରି ପାରୁନାହିଁ । ତମେ ଠାଏ ଲେଖିଛ 'କଳା ! ତମିତ ଯେ କେଉଁ ଫାଙ୍କ ଧରିରେ ବି ମୋ ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ବିସ୍ତାର କରି ବସିଲି ମୁଁ ଭାବି ପାରୁନି ।

ସତରେ କଲା ତୋ ଆଚରଣ ମୋ ଜୀବନ ଉପରେ ଏମିତ ଛାଇ ପକାଇଚି, ଯାହାର ଅଭାବରେ ହୁଏତ ମୋ କଲମ ମୁନ ଏତେ ସରସ ହୋଇ ପାରୁ ନଥାନ୍ତା ।·····ତଥାପି ଦେଖିଲେ ମୁଁ ଲେଖିବାର ପ୍ରେରଣା ପାଏ, ତୋ କଣ୍ଠର ମଧୁର ଝଙ୍କାର ମୋ ହୃଦୟ ପଟରେ କବିତା ଫୁଟାଏ—

·········ତୁ ମୋର କଳ୍ପନା ମାନସୀ, ତୁ ମୋର କାବ୍ୟ ନାୟିକା, ତୁ ମୋର ଛନ୍ଦ, ତୁ ମୋର କବିତା·····ତୁ ମୋର·········

ଆଃ·····କିଶୋର ! ଏମିତି ମଧୁର ତମର ସେ ହୃଦୟ ବୀଣାର ଝଙ୍କାର, ଏତିକି ସୁଆଦିଆ ତମର ଅନୁଭୂତି ! ଅନେକତେ ଆଖି ବୁଜି ଦେଲି କିଶୋର, ହଜେଇ ଦେଲି ନିଜକୁ କେଉଁ ଦିଗ ହଜା ଭଉଁରୀ ଭିତରେ । ମୋର ଶକ୍ତି ନାହିଁ ତମ ପରି ମଣିଷ, ଜୀବନର ବ୍ୟଥାକୁ ବୁଝିବାକୁ । ସତରେ କିଶୋର ତମେ ମଣିଷ ନୁହଁ । କେଉଁ ଶାପଭ୍ରଷ୍ଟ ଦେବତା । ମୁଁ ପୂଜାରିଣୀ ବେଶରେ ଯିଏ ଦେଉଛି ତମ ଆଗରେ । ପାରିବି, ସତେ କଣ ପାରିବି ତମର ପୂଜା କରି ?

ତମ ସେଇ ଛୋଟି କଥା ଲେଖିଛ । କଣ ଅଛି ସେ ଭାବିବାର ଅଛି । କାହିଁ କେଉଁଠି କିଛି ଅସ୍ପଷ୍ଟତା ଥିଲା ପରି ମୁଁ ଦେଖୁ ନାହିଁ । ସେଇ କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକୁ ମୁଁ କେତେଥର କେତେ ଥର ପଢ଼ିଚି । ପଢ଼ି ପଢ଼ି କରି ଚନଖିଚି । କାହିଁ କେଉଁଠି ଦେଖିନି ଅବିଶ୍ୱାସର ଛାୟା । ବରଂ ସେଥିରୁ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଚି, ଏକ ସ୍ନେହମୟ ପ୍ରାଣର ଅସୀମ ଇଚ୍ଛା ପାଇବା— ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଚି ଏକ କଲ କଲ କଣ୍ଠର ମଧୁର ସଂଗୀତ । ଯାହା ଶୁଣି ରୁକ୍ଷ ମରୁରେ ଘାସ କଅଁଳିଚି, ଶୁଖିଲା ପ୍ରାଣରେ ବସନ୍ତ ବହୁଚି । ମୁଁ ଆଜି ବିଭୋର ଅସ୍ନାତ·····ଅନ୍ତର, ସେ ଅନ୍ତର ମୋ କଣ ମୁଁ ନିଜେ ମୁହଁରେ କହି ପାରିବି ନାହିଁ । ତମର ସେଇ ସ୍ନେହ, ସେଇ ଭଲ ପାଇବା ମତେ ଆଜି ବଞ୍ଚେଇ ରଖିଚି କିଶୋର ।

ମୋର ଦୁନିଆରେ ବନ୍ଧୁ ଲୋକ ଦେଖାଣିଆ ଅପଣାର ଅଛନ୍ତି । ହେଲେ ଏମିତି କାହାକୁ ଦେଖିନି ଯେ ମୋ ପାଇଁ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦିଚି, ସୁଖରେ ହସିଚି, ଅଧୀର ଭାବରେ ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେଇଚି । ପର ଠାରୁ ନିନ୍ଦା, ଅପବାଦ

ବିଶ୍ୱାସ ସତ୍ତ୍ୱ ବି ମୋ ଆଖି ଲୁହ ବର୍ଷିବା ବେଳରେ ପୋଛି ଦେଇଛ । ଏମିତି ଉଦାର ଓ ମହତ ପ୍ରାଣକୁ ମୋର ଆଜି ପର କରି ଦବାକୁ ଶକ୍ତି ନାହିଁ କିଶୋର, ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ । ଯେଉଁଠି ଏତେ ପ୍ରାଣ ଖୋଲା ସ୍ନେହ ଜଣେ ଜଣଙ୍କ ପାଇଁ ଦେଇ ପାରେ, ସେଠି ସ୍ୱାର୍ଥ ମଣିଷକୁ କାବୁ କରିବ କୁଆଡ଼ୁ ? ଯେଉଁଠି ସ୍ୱାର୍ଥ ନାହିଁ, କାମନା ନାହିଁ, ବାସନା ନାହିଁ, ସେଠି ମଧ୍ୟ ଅକାଳତାର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।... ...

କିନ୍ତୁ କିଶୋର ଆଜି ମୁଁ ତୁମକୁ ଅତି ନିକଟରେ ପାଇ ଜୀବନର ସବୁ ଦୁଃଖ ଅବସାଦ ଭୁଲିଛି । ଏ ଦୁନିଆରେ କିଏ ଯଦି ମୋର ଆପଣାର ଥାଏ, ତା ହେଲେ ସିଏ କେବଳ ତମେ । ତମେ ଆଜି ମୋର ଏକା ବାଟରେ ଅତୀତ, ଅନୁରାଗୀ ପୁଣି ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ ବନ୍ଧୁ । ଯେଉଁଠି ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣ ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଣର ଏତେଟିକି ସମ୍ପର୍କରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଛି, ସେଠି ସଂକୀର୍ଣ୍ଣତା ଆସିବା କଣ ସମ୍ଭବ ? କିଏ ଯଦି ଆମର ଏଇ ପବିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧକୁ କଳଙ୍କିତ କରିବାକୁ ଚାହିଁ କିଛି କହେ—ତା ହେଲେ ମୁଁ କହିବି ସିଏ ପାପୀ, ସିଏ ନୀଚ, ସିଏ ହୀନ......

...... ନା, ନା, କିଶୋର ମୁଁ ଉପଦେଶ ଦେବି କାହାକୁ ? ଯିଏ ଜୀବନଟା ସାରା ଦୁଃଖ ଦେଇ ଅଳିଆ ପାଇବାର ଆଶା ନରଖି, ତାହାର ଦିନେ ଅଶ୍ରୁଟି ମାନ ଚି ମୋ ପ୍ରାଣରେ ସ୍ନେହର ଝଲକା ଦିଏ, ସେଇଥିକୁ ମୋର ଚିନ୍ତା କହିବ ତମେ ଶୋଧ ଦେବା ପାଇଁ । ଜୀଭ ତମର ଲୋଚନିକା କେମିତି ଏତେ ବଡ଼ କଥା କହିବାକୁ—ଯୋଗ୍ୟ ଦେବାକୁ କହି କଣ କଲ କାହିଁ କିଶୋର ! ମୋ ହୃଦୟରେ ଗୋଟାଏ ହଥିଁ ଶକ୍ତ ମାର ଦେଲ । ବୁଝିଛି କହିବନି ତମେ, ତମ ହାତ ଲେଖାକୁ ମୋର ଭାବନାକୁ ବି ମୋର ହାତ ପାଏନା । ସେଇ ନିର୍ଜୀବ କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ଭିତରୁ ପାଏ ତମର ସ୍ନେହମମତା ଭଣ୍ଡାର । ତମେ ଯିମିତି ମୋର ଶୁଣ୍ଡି ଆଜିଯାଏଁ କହୁଥିବ ପରୀ ରାଜ୍ୟର କଥା । ମୁଁ ଅଳିଅଳି ପିଲାଟି ପରି ତମ କୋଳରେ ଶୋଇ ରହି ଶୁଣୁଛି । କେତେବେଳେ ଅଜଣା ବନସ୍ତରେ ବାଘ ଭାଲୁଙ୍କୁ ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ୁଛି, ଆଉ କେତେବେଳେ ଅଳକା ପୁରୀର ରାଜକୁମାରୀ ଓ ସପନ ପୁରର ରାଜକୁମାରଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁ

ଶୁଣୁଥିବ ଥିବ ଢୁଳେଇ ପଡୁଚ ତମର କୋଳରେ । ତମେ ମୋ ଦେହରେ ସ୍ନେହର ଅଂଗୁଳି ବୁଲା ମତେ ଶୁଆଇ ପକାଉଚ କୁନି ପିଲାଟି ଯଥା । ଟିକକ ପରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଟିମ୍ପିଟି ଦେଇ ଦୁଷ୍ଟାମୀର ହସ ହସି ଗଡି ଯାଉଚି । ସେଠି ଆବିଲତା ପଡି ରହୁଚି କାହିଁ କେଉଁ ଦୂର ଦରିଆର ସେପାରିରେ ।

ଆମର ଏତେ ମମତା, ଏତେ ଦରଜକୁ କେହି ଭାଙ୍ଗି ଚୁନି ଚନାକରି ପାରିବେ ନାହିଁ । ମୁଁ କଣ କରିବି କିଶୋର, ମୁଁ ଯେ ତମର ଅଳିଅଳ କଳା । ମୋର କଣ ଶକ୍ତି ଅଛି ତମ କୋଳ ଛାଡି ଅନ୍ୟ ପାଖରେ ଦୂରେଇଗଲା ହୋଇ ରହିବାକୁ । ମତେ ଏତେ ଆଦର ଆଉ କିଏ କରିବ । କିଏ ମିଠା କଥା କହି ମନର ଗ୍ଳାନି, ହୃଦୟର କୋହ ଥମେଇ ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛି ଦେବ । ନା କିଶୋର ତା ହବନି । ତମରି ହାତ ଧରି, ତମ ମୁହଁକୁ କଳା ଡାକ ଶୁଣି, ହସି ଖେଳ ଜୀବନଟାକୁ କଟାଇ ଦେବି । ତମ ହାତର ଛୁପୁଡା ଖାଇ, ପାଟିର ଗାଳି ଶୁଣି, ନାଲି ଆଖି ଦେଖି ମନକୁ ମୋଡି କରି ଗଢିବି, ପୁଣି ତମର ସ୍ନେହ ଧାରାରେ ହଜି, ତମ ବାହାରେ ଲଟେଇ ହେଇ, ଜୀବନର ସବୁ ଦୁଃଖ ଭୁଲି ଦିନ କଟାଇ ଦେବି । ତମେ କଣ ମତେ ଦୂରେଇ ଦେବ ? ତମେ କଣ ମୋର ମୁଖ ପାଇଁ ଏତିକି ତ୍ୟାଗ କରି ପାରିବ ନାହିଁ କିଶୋର ?

ରାତି ରହି ରହି ବଢୁଛି । କେତେ ଯେ କଣ ଅନାବନା କଥା ଲେଖି ଗଲିଣି ମୋର ଖିଆଲ ନାହିଁ । ତମ ଆଖି ଦେଖି ଯାଉ ସବୁରେ ମୁଁ ଅସ୍ଥିର । ଦେହଟା ଯିନା ଏଠି, ମନ ଆଉ ବୁଲୁଚି ତମ ସାଥେ ସାଥେ ।

ମତେ ଜର ହେଇଥିଲା, ଅଛି ଦୟାଙ୍କର ଭାବରେ । ତେଣୁ ତମ ଚିଠିର ଜବାବ ଦେଇ ପାରି ନଥିଲି ଠିକ୍ ବେଳରେ । ଆଶା ନ ଥିଲା ବଞ୍ଚିବାକୁ ଉଠି ପୁଣି ଥରେ ତମ ପାଖକୁ କଲମ ଧରି ଚିଠି ଲେଖିଲି । ତମେ ଗଲା ପରଠୁଁ ମୋ ଜୀବନ ଏପରିକି ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଶୋଫାଳ ପିଟି ଗଲାଣି । ସେ ସବୁ କହିବ ଆଉ ଚିଠିରେ ଲେଖିବି । ଶେଷରେ

ମଉ ଯାଇଥିଲେ ହୁଏତ ସବୁ ଦୁଃଖ ସଉ ଯାଇ ଥାଆନ୍ତା । ପୁଣି ଯେ ଈଶ୍ୱର କାହିଁକି ଲେଉଟାଇ ଆଣିଲେ ମୋତେ ଯମ ପୁରରୁ ମୁଁ ତାହାହିଁ ଭାବୁଛି ।

......ହଉ, ଚିଠି ଖଣ୍ଡିଏ ଚଞ୍ଚଳ ଦବ । ସେତିକି ମୋ ଜୀବନର କୋଷ୍ଠୀ ଧ୍ରୁବ ତାରା ସଙ୍ଗେ ସମାନ ! ନ ହେଲେ ମୁଁ ମରିଯିବି ଅକାଳରେ

ତମର ଗେହ୍ଲା

'କଳା'

କିଶୋର ଚିଠିଟି ପଢ଼ିଲା । ଥରେ, ଦୁଇଥର, ତିନିଥର । ଆନନ୍ଦ, ଚମତ୍କାର ଓ ଶିହରଣରେ ତା' ଦେହ କମ୍ପି ଉଠିଲା । ମୁହଁ ନାଲି ଦିଶିଲା । ଏତେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା, ଏତେ ସହୃଦୟତା କ'ଣ ମଣିଷ ଉପରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ । କିଶୋର ଭାବିଲା, କଳ୍ପନା ତାର ଡେଣା ମେଲିଲା ଯେମିତି ଉଡ଼ା ମେଘ ପରି । ମନ ତାର ପୁରିଗଲା ଏକ ଅଜଣା ପୁଲକରେ । ସେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଲେଖି ବସିଲା ଚିଠିର ଉତ୍ତର ।......

......ତା' ପରେ ବିତିଗଲା ଅନେକ ଦିନ । ପ୍ରାୟ ମାସଟିଏ ବିତିଗଲା ଗୁହୁଁ ନୁହୁଁ ! କିନ୍ତୁ କଳାର ଚିଠି କାହିଁ ? ମଣିଷ କ'ଣ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଭୁଲିଯାଏ ଏତେ ସ୍ନେହ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟ ! ଦିନ ଯାଏ, ରାତି ଆସେ, ପୁଣି ହୁଏ ସକାଳ । କିଶୋର ମନ ଲାଗେ ଭାରି ଖରାପ । ସେ ଯେମିତି ମାପି ପାରୁନି ଆଜି କଳାର ଏ ଘୋର ଅଭ୍ୟାଗ୍ରତ । ମନରେ ପାପ ଛୁଏଁ । ରୋଗ ପଡ଼ିଲାକି ଅବା କଳାର ? ଆହୁରି ପାଞ୍ଚ ଦିନ ଗଲା । ତଥାପି ନାଁ । ତେବେ ? ଏକାବ କଣ କଳା ପୋଛି ଦେଲା ତାକୁ ମନ ପଟରୁ ?

ହେଉ ପାରେନା । ନା, ସେ'ପେ ଭୁଲ୍[illegible]ସପାରର କଥା । ତେବେ ?

ସ୍ୱ ଅଙ୍କ ଦେଇଛି କଳା ଛାଟ । କିଶୋର ଅନ୍ତରଟା ଧଡ଼କି ଉଠିଲା । ଦୀର୍ଘ ଦିନ ପରେ । ଅଶୁଭ ସମାଚାର ନାହିଁ ତ କିଛି ?

କିଶୋର !

ଆଜି ଚିଠି ଲେଖିଲା ବେଳକୁ ହାତର କଲମ ମୋର କମ୍ପି ଉଠୁଛି । ଜାଣିନାହିଁ କେଉଁ ମୁହଁରୁ ଚିଠିର କଥା ଲେଖି ତମେ ମନରେ ଭାବିବ କଣ । ତମ ଚିଠି ସେଦିନୁ ପାଇ ଉତ୍ତର ଯେ ଦେଇ ପାରିନି, ସେ କଥା ଚିନ୍ତା କରି ପୁଣି କରି ତମକୁ । ମନରେ ମାନିବ ନାହିଁ ଜମାରୁ । ଜିଓଗ୍ରାଫି [illegible] ଖାଲି ବ ଭାବ ନାହିଁ ।

ଆମ ଘରେ ସଭିଏଁ ମୋ କଥା ଜାଣି ପାରିଛନ୍ତି । କଣ ଜାଣିଛ କିଶୋର, ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ବୋଝ ମୋ ଉପରେ ଶହେ ଗୁଣ ବଢ଼ି ଯାଇଛି । ମୋର ଏଇ ଘଟଣା ମୂଳରେ ଯେ ତମେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜଡ଼ିତ, ଆମ ଘରେ ସଭିଏଁ ସନ୍ଦେହ କରୁଛନ୍ତି । ତେଣୁ ତମ ପାଖକୁ ଚିଠି ଦେବାକୁ ମଧ୍ୟ ବାଧା ଦେଉଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ତୁମକୁ ଭୁଲିବା ତମେ କିଛି ଭାବିନା । ତମେ ମୋ କଥା ସବୁ ଜାଣି ମୁକ୍ତ ପଥରେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ଅଭିନୟ କେବଳ । ତମର ଏଇ ଅଭାବଟା ଏମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ବିଷବୃକ୍ଷ ହୋଇଛି । ସେଇ ବୃକ୍ଷଟି ବଢ଼ୁଛି ଦିନକୁ ଦିନ । ଯା ଫଳରେ ଏମାନଙ୍କ ମନ ଦୃଷ୍ଟି ତମ ଉପରେ ପଡ଼ିଛି ଜୁଲମ୍ ହେଲେ ।

ତମ ଚଳା ପଥରୁ ମୋ ଦୁଃଖର ସୀମା ନାହିଁ । ଉପାୟ ତାକୁ ଅଛି ଆଉ ନାହିଁ ଆମ ଘରଟାକୁ । ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ବି ଛାଟି ଖଣ୍ଡିଏ ପଠାଇ ଦେଇନି କୌଣସି [illegible] ।

ତମେ ଥିଲାବେଳେ ମୁଁ ଏତେ କଷ୍ଟ ପାଇ ନ ଥିଲି । ତମର କଥା ପଦିକ ମୋ କାନରେ ଝଙ୍କାର ତୋଳୁଥିଲା । ତମର

ଅଶ୍ୱାସ ବାଣୀ ମୋ ପୋଡ଼ା ଜଳା ପଞ୍ଜରାରେ ସୁଧା ସିଞ୍ଚି ଦେଉ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ? କିଏ ଶୁଣିବ ସେ ଗୁହାରି ଆଜି ? ଗାଁର ସଭିଏଁ ମତେ ଯେଉଁ ଆଖିରେ ଚାହୁଁଛନ୍ତି, ସେ କଥା ଲେଖିଲେ ମହାଭାରତର ପରି ଗୋଟିଏ ଖଣ୍ଡ ହୋଇଯିବ । ମଣିଷର ଅମୂଲ୍ୟ ଜୀବନ ସମାଜର ପୁରାତନପନ୍ଥୀ ବେଷ୍ଟନୀ ଭିତରେ ପଡ଼ି ଦଳିଯିବା ପାଇଁ କଣ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ ? କେହି ଧନେ ହେଲେ ତ ମୋ ମନର ବେଦନା ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ନାହାନ୍ତି ।

ପରିସ୍ଥିତି ଦିନକୁ ଦିନ ଯେମିତି ଆକାର ଧାରଣ କଲାଣି, ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଆକାଶରେ ମେଘ ରଙ୍ଗ ଧୂଆଁର କୁଣ୍ଡଳୀ ଉଠିଲାଣି, ସେଥିରେ ମୋ ଆଶା ରଶ୍ମି ଲୁଚିଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ନିଜ ଅନ୍ଧକାରରେ ମୋର ଚିହ୍ନ ଲୋପ କରି ସଂସାରକୁ ଶୂନ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ । କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ପରିସ୍ଥିତିର ଉପର ଭାବେ ଦେଖିଲେ ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଛି । ହାତ ଅଠେଇ ଡାକୁଛି ଆସ ଆସ । ମନ ଭିତରୁ ଆଶାର ଆଲୋକ ଜଳି ଉଠୁଛି ବଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ।

ହେ ମୋର ପ୍ରାଣ ଅନ୍ତର ଭଗବାନ ! ଯେଉଁଠି ମୋର ଦୁଃଖ କାହାଣୀ ଶୁଣି ତମେ ଶିହରି ଉଠିଥିଲ । ସେଇ ଗୀତ ବି ପଢ଼ୁଛି ଦେଖୁଛି, ସା ଭିତରେ ମୁଁ ଆଜି କାଠଟି ଭଳି ଶୋଇ ଭାବୁଛି ମୋର କପାଳ କଥା । ଦୁଃଖରେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରି ତକିଆ ଓଦା ହୋଇ ଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଆଜି ତମେ ନାହଁ, ତମେ ନାହଁ ମୋ ମନର ବେଦନା ବୁଝି ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛି ଦବା ପାଇଁ ।

ବରଂ କଠା ଘାଟେ ଚୂନ ଛିଟା ମାରଲା ପରି ବେଳ ଅବେଳରେ ସଭିଏଁ ପଦେ ପଦେ କହୁଛନ୍ତି । କେହି ବୁଝୁନାହାନ୍ତି ମନର କଥା, କେହି ଦେଖୁନାହାନ୍ତି ଦୁଃଖଶିଖା, ମୁଁ ତେବେ ବଞ୍ଚିବି କେମିତି କହ ! ସ୍ୱାମୀର ଖେଳନା ପରି ଏମାନେ ମତେ ନଚେଇ-

ବାଲୁ ଗୃହଁ ଚନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ମାଟି ପିତୁଳା ନୁହେଁ କିଶୋର ! ଏମାନଙ୍କର ଇଙ୍ଗିତରେ ନାଚିବି କିପରି !

ମୋର ଏମିତି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ । ମୁଁ ସଭିଙ୍କର ଘୃଣାର ପାତ୍ର । ତମ ଘରକୁ ଏ ଭିତରେ ଥରେ ଯାଇଥିଲି । ଦେଖିଲି 'ସାଙ୍ଗ' ଙ୍କ କିମିତି ଗୁଡ଼ା ବାଡ଼ା କଥା କହିଲ । ପ୍ରାଣଟା ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ତମ ଘରୁ ତମ ଫଟୋ ଖଣ୍ଡେ ଘେନି ଆସିଚି । ଜାଣେନା ସାଙ୍ଗ କଣ ଭାବିଥିବ । ଅଜ୍ଞ ଆଉ ବିଶେଷ କିଛି ଲେଖି ପାରୁ ନାଇ । ଗୁରୁଅଡ଼େ ଜଗୁଆଳମାନେ ଘେରି ରହିଚନ୍ତି । ବିଦାୟ । ଶୀଘ୍ର ଚିଠି ପଠାଇବ ।

ତମର ଅଭାଗିନୀ

କଳା

କିଶୋର ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ସାରିଲା ବେଳକୁ ତା' ଆଖି କୋଣରେ ଲୁହ କଣିକା ଜକ ଜକ ହେଉଥିଲା । ସେ ଭାବି ପାରୁ ନ ଥିଲା ଭଗବାନ ମଣିଷ ମନରେ ସୁନା ସପନର ଚେର ପୋତି, ପୁଣି କାହିଁକି ସେଇ ଚେରକୁ ଛେଦନ କରନ୍ତି । ସେ ଚିନ୍ତି ପାରୁ ନ ଥିଲା କଳା ପରି ଅଖଳିଆ ଟିକାଟି ପାଇଁ ଏତେ ଦୁଃଖ ଯାତନାର ଗାତ କାହିଁକି ଖୋଳା ହେଉଚି । ସେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ଏଇ ପୂତି ଗନ୍ଧମୟ ସମାଜ ମଣିଷର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରୁ ଅଛେଇ ଚୁଲିଚି କି ମଣିଷ ସମାଜର ମୂଳ ପୋଛି କରିବା ପାଇଁ କଳ ରଚନା କରୁଚି । କିଶୋର ଭାବି ପାରୁ ନ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତା'ର ବକ୍ଷ ଭାଙ୍ଗି ଆସୁଥିଲା ଧୀରେ ।

× × × × ×

ଏ ଭିତରେ ପ୍ରାୟ ଚାରିଟି ମାସ ବିତି ଗଲାଣି । କିଶୋର କଳା ନାଁରେ ପଠାଇ ସାରିଲାଣି ଗୁଡ଼ାଏ ଚିଠି । ହେଲେ କୌଣସି ଗୋଟିକର ଜବାବ ପାଇ ନାହିଁ । ଜହ୍ନଟା ତା'ର ଭଳି

ଯାଉଚି ସ୍ୱରଗୁଣା ହେଇ । କିଶୋର କଳା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପୁଷ୍ପା ପାଖକୁ ମଧ୍ୟ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିଏ ଲେଖିଥିଲା । ମାତ୍ର ପୁଷ୍ପାଠୁ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଉତ୍ତର ପାଇଲା ନାହିଁ । କିଶୋର ମନରେ ଦୁର୍ଭାବନାର କୁଅର ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯେମିତି ଚଢ଼ ଭାଙ୍ଗି ବହୁଯିବ ସେ ଦୂରକୁ ବହୁତ ଦୂରକୁ ।......କିଶୋର ଚିହ୍ନିକି ପଡ଼ିଲା । ଉଚ୍ଛୁଳା ନଈ ଦୁଇ କୂଳ ଭାଙ୍ଗି ଧାଇଁଛି ଖାଉଚି । ପବନ ବହୁଚି ସାଇଁ ସାଇଁ ହୋଇ । କଳା ଧାଇଁଚି, ହଁ ଧାଇଁଚି ସେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଶ୍ୱାସ ଛୁଟାଇ । ଦେହର ବସନ ଉଡ଼ୁଚି ଫର ଫର । ସତେକି ପାଗଳୀଟା ହୋଇ ଯାଇଚି କଳା ।

ନଈର ସ୍ରୋତ ବହି ଚାଲିଚି ଖରବେଗରେ । ଗର୍ଜନ କରି ଛୁଟିଚି ଅଜସ୍ର ଖରସର ଖରସର ।

କଳା ଛୁଟିଚି । ଦୁନିଆର ପ୍ରଭଞ୍ଜନରୁ ଅବସ୍ଥିତ ଭିତରୁ ମୁକ୍ତି ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ । ହଁ, ମୁକ୍ତି ଖୋଜୁଚି । ଦଣ୍ଡେକ । ଆଖି ପିଛୁଳାକେ ସେ ଯେମିତି ମିଶିଗଲା ସ୍ରୋତସ୍ୱିନୀର ସ୍ରୋତ ମଝିରେ । କିଶୋର ଚିତ୍କାର କରି ଡାକ ପକେଇଲା—କଳା ! କଳା !!...

ବାବୁ ଚିଠି ।

ସ୍ୱପ୍ନଟା ତା'ର ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ବୁଲି ଅନେଇଲା ତାଙ୍କ ପିଅନ ଚିଠି ଖଣ୍ଡେ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଚି ତା ହାତକୁ ।

କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ ଶିହରଣ ଖେଳିଗଲା । ହାତକୁ ନେଇ ଦେଖିଲା କଳା ହାତ ଲେଖା । ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ା ଭାର ଛଟିଗଲା ଅଶ୍ରୁରେ । ଲେଖିଲା—

ପ୍ରାଣର କିଶୋର !

ଏ ଭିତରେ ଦି'ଖଣ୍ଡ ଚିଠି ଦେଇ, ଜବାବ ପାଇବାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି କରି ଶେଷରେ ମୋତେ ହତାଶ ହେବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ସତେଇରେ କିଶୋର ତୁମର ଏଇ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ନୀରବତା ମୋ ପ୍ରାଣକୁ ବଡ଼ ବାଧୁଛି । ସମସ୍ତଙ୍କ ପରି ତୁମେ ବି ପଥର ହୋଇଗଲ ଶେଷକୁ ?

ତୁମେ ଜାଣିନା କିଶୋର, ତୁମ ଠାରୁ ଲେଖା ପାଇବା ମୋର ଏ ଜୀବନର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରତୀକ୍ଷା । ତୁମର ପ୍ରେମ ହିଁ ଅନ୍ତରଙ୍ଗତା ପାଇଁ ଯେତିକି ନିଜକୁ ପ୍ରତାରଣା ମନେ କରିଥିଲି, ଆଜି ସେତିକରୁ ବେଶୀ ନିଜ ମନେ ମନେ ଲଜ୍ଜା ହେଉଛି । ତୁମେ କାହିଁକି ମୋତେ ଏତେ କଷ୍ଟ ଦେଉଛ, ମୁଁ ସବୁ ରାତି ନିଦ୍ରା ଭଲ ବୁଝି ପାରୁ ନାହିଁ ।

ହୁଏତ କେହି କିଛି ନା' ଛି' ଲଗାଇଲେ କହୁଥିବେ ମୋ ନାଁରେ । ତୁମେ ସେଇ କଥା ଶୁଣି ବୋଧହୁଏ ଦୁଃଖୀମନ ଏତେ ଦାୟିତ୍ୱ ଦେବା ଜଣି ଉଚିତ ହେଉଛି ? ତୁମେ ଯିବା ପରେ ପର ଭଲ କିଶୋର, କିନ୍ତୁ ତୁମ ଚେଷ୍ଟା ଶିଖା ମୁଁ କାଣି ଭୁଲି ପାରୁଛି ନିର୍ମଳ ପାଇଁ ? ମୁଁ ଜାଣେ, ସମାଜ ସିନା ଭିନ୍ନ କରି ଦେଇଛି, କିନ୍ତୁ ଈଶ୍ୱର ଏକା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦେଇ ଯୁକ୍ତି ମିଶ୍ର ଗଢ଼ିଥିଲେ । କେଉଁ ଅଦୃଶ୍ୟ ଦେବତାର ଇଙ୍ଗିତରେ ମୁଁ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ଏଇ ଦୋଷୀ ସମାଜର ଗୋଟାଏ କଳଙ୍କିନୀ ପରିବାରରେ ।

ମୋର ଏତେ ଚିଠି ତୁମ ପାଖି ପ୍ରାଣ କେମିତି ଜୀବନ ରହୁଛି ଭଲ ! ତୁମର ବାପା, ଆମର ଏଇ ଲୋକମାନେ ହୁଏତ ତୁମକୁ ମୋଠାରୁ ଦୂରେଇ ରଖିବା ପାଇଁ ନାନା ପ୍ରକାର ଚକ୍ରାନ୍ତ କରୁଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ବୁଝ କିଶୋର, ସେମାନେ ଆମ ଆମ ଦି' ଜଣଙ୍କର କିଛି ଲାଭ ଛଡ଼ାଇ ନାହିଁ । କିଛି କିଛି ଶୋଷଣ ହେବେ ସେମାନେ, ଜୀବନ ଗୋଟାଏ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ତେବେ

ତୃପ୍ତ ହେଇଯିବେ । ତା'ଛଡ଼ା ମୁଁ ଜାଣିଚି ଯଦିଓ ସେମାନେ ମୋତେ ଜନ୍ମ ଦେଇଚନ୍ତି ବା ପୋଷିପାଳି ଅଣିଚନ୍ତି ସେ କେବଳ ଗୋଟାଏ ସ୍ୱାର୍ଥପରତା ଦୃଷ୍ଟି ନେଇ । ସେଥିରେ ସ୍ନେହ ମମତାର ସ୍ଥାନ କେଉଁଠୁ ଅଇଲା ?

କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସତ କହୁଚି କଶୋର ! ସବୁ ବିପଦ ଆପଦକୁ ବରଣ କରି ସେମାନଙ୍କ ପାଖ ସ୍ୱଚ୍ଛ ମରୁମୟ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବି ପଛେକି, ହେଲେ ତମର ଅନାବିଳ ସ୍ନେହରେ ଜଳାଞ୍ଜଳି ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ଅନେକ ସହୁ ସହୁ ମୁଁ ଅଜ ପଥର ପାଲଟି ଯାଇଚି । ଆଉ ସହିବାକୁ ବା ଶୁଣିବାକୁ ମୋର ଡର ନାହିଁ ।

ଆଉ ଭଉନ ! ତମେ କଶୋର !! ଗୋଟିଏ ନିଃସହାୟାକୁ ଆଜ କନ୍ଦାଅ ନାହିଁ । ଅଥିଲ ସାଗରର ନଙ୍ଗର ହୀନ ପୋତଟିକୁ ତୋଫାନ ଅଗକୁ ଠେଲି ଦେଇ, ଭାଗ୍ୟହୀନ ଯାତ୍ରୀଙ୍କର କରୁଣ ରାଗିଣୀ ଶୁଣ ନାହିଁ । ତମେ ଦୟା କର କଶୋର ! ତମେ ମୋ ହୃଦୟ ମରୁରେ ବାଲି ବୋହି ତାଲ ତାଳ ଖସରେ ଡହଳ ବିକଳ କରିବାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ ନାହିଁ ।

ତମେ କବି, ତମେ ଭାବୁକ । ଜଗତର ସୁଖ ଦୁଃଖ ପାଇଁ ତମ କଲମ ଚାଲୁଥିଲା ବେଳେ, ମୋ ପାଇଁ ଅଟକାଅ ନାହିଁ । ନୋଇଲେ ମୁଁ ମରିଯିବି, ହଁ ନିଶ୍ଚୟ ମରିଯିବି......

କଶୋର ଆଖିରୁ ଥୋପା ଥୋପା ଲହ ନିର୍ଗିବ କାଗଜ ଖଣ୍ଡିକ ଉପରେ ଝରି ପଡ଼ିଲା । ସେ ଆଉ ପାରିଲା ନାହିଁ, ପଢି ପାରିଲା ନାହିଁ ଚେଷ୍ଟିକ । ଲିଭ ପାରିଲା ନାହିଁ ଏଥି ପୂର୍ବରୁ ତା' ପ୍ରେରିତ ଭଟି କେତେଖଣ୍ଡି ହଜିଗଲା କେଉଁ ଦଗହଜା ଶୂନ୍ୟ ପଥରେ । ମୁଣ୍ଡ ତାର ଘୋଳମାଳିଅ ହେଇଗଲା । ସେ ଅଖି ବୁଜି ବସି ପଡ଼ିଲା ତୃପ୍ତ ହେଇ ।.........

……ପୁଣି ଚିଠି ଲେଖିଲା କିଶୋର । ଖଣ୍ଡେ, ଦ'ଖଣ୍ଡ ତିନିଖଣ୍ଡ । ପୁଣି ମାସ ବିତିଲା । ଏକ, ଦୁଇ, ତିନ୍ । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର କାହିଁ ? କେବଳ ମଝିରେ ଥରେ ଅଧେ କିଶୋର ଆଶ୍ୱାସ ପାଉଥିଲା ପୁଷ୍ପା ଚିଠିରୁ……"କଳାକୁ ତା ବାପା ଛାଡ଼ୁ ନାହାନ୍ତି ଆମ ଘରକୁ…ତମ ନାଁରେ କେତେ କଥା ତା ବାପା ଆସି କହୁଥିଲେ ବୋଉଙ୍କ ଆଗରେ…ମୁଁ ତମକୁ ବାରଣ କରୁଚି ତା ପାଖକୁ ଆଉ ଚିଠି ଦେବନି……ବାର ଲୋକ ବାର କଥା କହୁଚନ୍ତି ।" ଏହିପରି ମାମୁଲି କଥା କେତେପଦ ଛଡ଼ା ସେ ଆଉ କାହାରିଠାରୁ କଳା ସମ୍ବନ୍ଧରେ କୌଣସି ଖବର ନ ପାଇ ଚିନ୍ତିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା । ବହୁଥର ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ମଧ୍ୟ ଛୁଟି ପାଇ ନ ଥିଲା ଚାକିରୀରୁ । ଏମିତି ଭାବନା ସାଗରରେ ଉବୁଟୁବୁ ହେଉଁ ହେଉଁ ପୁଣି ପାଇଲା ଚିଠି ଖଣ୍ଡିଏ । ମାତ୍ର କେଇଟି ଧାଡ଼ି ଲେଖା—

କିଶୋର !

ଏକୁ ଲଗେଇ ମୋର ତମ ପାଖକୁ ହେଲା ପାଞ୍ଚଖଣ୍ଡ ଚିଠି । ତମେ ଏତେ ଦାରୁଣ ଯେ ଖଣ୍ଡିକର ବି ଉତ୍ତର ଦେଲ ନାହିଁ । ଏଥର ଜବାବ ପାଇବାକୁ ଆଶା ନ ରଖି ଲେଖୁଚି । ଏଇ ଖଣ୍ଡିକ ମୋ ଜୀବନର ଶେଷ ଚିଠି ।

ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ କରିବି ତୁମକୁ । ଜୀବନରେ କେବେ କିଛୁ ଅଳି କରିନି ତମ ପାଖରେ । ଏଇ ଅଳିଟି ମୋର ପ୍ରଥମ ଓ ଶେଷ ଅଳି । ଜାଣେନା ତମେ ପୂରଣ କରିବ କି ନାହିଁ ।

ତମେ ଏ ଚିଠି ପାଇବାର ଠିକ୍ ଚାରିଦିନ ଭିତରେ ଗାଁକୁ ଆସ । ଖୁବ୍ ଦରକାର । ଉଦୟ ବାବୁ ମଧ୍ୟ କଟକରୁ ଗାଁକୁ ଆସିଚନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋର ଜୀବନ ମରଣର ସମସ୍ୟା । ଯଦି

ଗୁରୁଦିନ କଟିଯିବା ପରେ ନ ଆସିବ, ତେବେ ମତେ ଆଉ ଜୀଅନ୍ତା ପାଇବ ନାହିଁ । ହୁଏତ ମୋର ଜଡ଼ ଶରୀରଟା କି ସେତେବେଳକୁ କୁକୁର ଶିଆଳଙ୍କର ଭୋକ ନିଭେଇ ସାରିଥିବ । ଆଜି ମୁଁ ରବିବାର ଚିଠି ଲେଖୁଛି । ଶନିବାର ସନ୍ଧ୍ୟା ଯାଏ ତମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବି ।

ମୋ ଜୀବନର ଶେଷ ଆଶା ଭରସା ତୁମେ । ତୁମ ଛଡ଼ା ମୋ ମନର କଥା ଆଉ ବୁଝିବ କିଏ ? ମୋ ଜୀଇ ରହିବାକୁ ତମେ ଯଦି ଚାହୁଁ ନ ଥାଅ, ତେବେ ସିଅଡ଼େ ବସି ରହିବ ।

ସାଙ୍ଗ ଭା' ବାପ ଘରକୁ ଯାଇଛି । ଶୁଣିଥିବ । ସେ ତେଣେ ଖୁବ୍ ଅସୁସ୍ଥ ଅଛି ବୋଲି ଖବର ପାଇଥିଲା । ଯା'ହେଉ ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ମୋ ଶପଥ । ତମ ସେଦିନର ଗେହ୍ଲା

କଳା

କିଶୋର ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ଅବାକ୍ ହୋଇ ବସି ପଡ଼ିଲା । କ'ଣ ତା'ର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଏଠି !! ଗୋଟିଏ ଦରମୁକୁଳିତ କୁସୁମକୁ ସେ କ'ଣ ଜାଣି ଜାଣି ଅକାଳରେ ଝଡ଼ି ଯିବାକୁ ଦେବ ? ନା, ନା, ପାରିବ ନାହିଁ ସେ । କଳାର ଦୁଃଖ ସହି ପାରିବ ନାହିଁ । କଳା ତା'ର କଳ୍ପନା, କଳା ତା'ର କବିତା, କଳା ତା'ର ମାନସୀ । କଳା ତାର ନାମ, ଯଶ, ଖ୍ୟାତି । କଳା ତା'ର ଆତ୍ମୀୟ ସ୍ୱଜନ, ବନ୍ଧୁ । କଳା ତା'ର ପ୍ରାଣ । କଳା ତା'ର……

କିଶୋର ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ଶୁକ୍ରବାର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ । ମାତ୍ର ସପ୍ତାହଟିଏ ଛୁଟି ନେଇଥିଲା ସେ । ଘରେ ପହଞ୍ଚୁ ନ ପହଞ୍ଚୁଣୁ ନାନା କଳଙ୍କିତ କାହାଣୀ ଶୁଣିଲା ଲୋକ ମୁଖରୁ । ବୋଉ ତାର ଜିଜ୍ଞାସିଲେ, କିଶୋର ଶୁଣିଲା—ସବୁ ଏ କାନରେ ପୁରାଇ ବାହାର କରିଦେଲା ସେ କାନରେ । ଲୋକ କଥାକୁ କଣ ମିଳାଇବ ତାକୁ ।

କିନ୍ତୁ ଠିକଣା କରି ପାରିଲା ନାହିଁ କେମିତି ସେ ଭେଟିବ କଳାକୁ । କ'ଣ କହି ସାନ୍ତ୍ୱନା ଦେବ ତା ଜଳାପୋଡ଼ା ପରାଣକୁ । ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଆଗପରି ଧାଇଁ ଯିବାକୁ ମନରେ ତା'ର ଦମ ନ ଥିଲା । ପାଦରେ ବଳ ନ ଥିଲା । ଦୋଷୀ ନ ହୋଇବି ଦୋଷୀ ପରି ବସିଲା ଚୁପ୍ ହୋଇ ।

ଧୀରେ ଧୀରେ ରାତି ବଢ଼ିଲା । ଖିଆ ପିଆ ବଢ଼େଇ ଶୋଇଲା କିଶୋର । କିନ୍ତୁ ଭାବି ଚିନ୍ତି ଠିକଣା କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ସେ । ଅଦ୍ଭୁତ ଖରାପ ଲାଗୁଥିଲା ତାକୁ ପୁଷ୍ପା ନାହିଁ ଘରେ । ଅଦ୍ଭୁତ ଦୁଃଖି ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ସେ ପୁଷ୍ପାର ଅଯୁକ୍ତ ବାରତା ପାଇ ।

କିଶୋର ଦାଣ୍ଡ ଘରଟିରେ ଏକା ଶୋଇଲା । ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ପଡ଼ି କେବଳ ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା । କଣ ସେ ଭାବୁଥିଲା, କଣ ଯେ ସେ ଚିନ୍ତୁ ଥିଲା କିଛି ମନେ ରହୁ ନ ଥିଲା ତାର ।

ଟିକିଏ ପାତଳ ଛାଇ ଶବ୍ଦ ଲାଗିଚି କି ନାଇଁ, ସେ ଯେମିତି ଶୁଣିଲା, କିଏ ତାକୁ ଡାକୁଚି ଝରକା ସେ ପାଖରୁ । ଖୁବ୍ ଚପା ଗଳାରେ । ଅବଲା ସ୍ୱରରେ । କିଶୋର ଚିହୁଙ୍କି ଉଠିଲା । ଝରକା ପାଖକୁ ଧାଇଁ ଯାଇ ପଚାରିଲା—

କିଏ ?

ମୁଁ କଳା । ପାଟି ଗୋଳ କରନାହିଁ । ଚୁପ୍‌କି ଟିକିଏ ପଦାକୁ ଆସ । ଅନେକ କଥା ଅଛି ।

କିଶୋର ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ ନିଜକୁ । ସତରେ ? ସତରେ କଣ କଳା ଧାଇଁ ଆସିଚି ଏତେ ସ୍ୱତରେ ଲୁଚି ଲୁଚି ତା ଦୁଆରକୁ ? କିଶୋର ଆଖି ମଳି ଅନେଇଲା । କାଳି ଜହ୍ନର ଅନ୍ଧାର-ଆଲୁଅ ମଝିରେ ଗୋଟିଏ ନାରୀ ମୂର୍ତ୍ତି ! କିଶୋର ଠାଳି ପାରିଲା ନାହିଁ ବେଳ । ଯନ୍ତ୍ର ଚାଳିତ ପରି ଉଠିଯାଇ ଦୁଆର ଫିଟେଇଲା ।

ଆରଘରୁ ଥାଇ ବୋଉ ଡାକିଲେ—

କିଏ ?

ମୁଁ ବୋଉ ! ପରିଶ୍ରା କରି ବାହାରକୁ ଯାଉଚି ।

ମୁଁ ସାଙ୍ଗରେ ଯିବି ?

ନାଁ, ତୁ ଶୁଅ । ମତେ ଡର ମାଡ଼ୁନି ନାଇଁ ।

କିଶୋର କବାଟଟା ଆଉଜେଇ ପଦାକୁ ବାହାରି ଗଲା ନା ! ଗୋଡ଼ ହାତ ତାର କାଂପୁଥିଲା । ତା ଛଡ଼ା ଏମିତିଆ ବେଳରେ ଯଦି କେହୁ ଦେଖେ, ତେବେ……

କଳା କିଶୋରକୁ ମୁଣ୍ଡ ନୁଆଁଇ ପ୍ରଣାମ କଲା । କିଶୋର ଉଠେଇ ନେଲା ତାକୁ ତଳୁ । କିନ୍ତୁ ନ କହୁ ତା ହାତଧରି ଖଣ୍ଡେ

ଝୁର ଟାଣି ନେଇଗଲା । ଗୋଟାଏ ଉହାଡ଼ିଆ ଜାଗାରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲା—

ତୁ ଏମିତି ଲୁଚି ଲୁଚି ଆସି ଭଲ କରୁ ନାହିଁ କଲା । ଘରେ ବୋଉ ରାଗିଛି । ତମ ଘରେ କେହି ଯଦି ଖୋଜନ୍ତି, ତେବେ କଣ ଯେ ହେବ......

ସେ ସବୁ ଆଲୋଚନାର ଏ ବେଳ ନୁହେଁ କିଶୋର । କେବଳ ତମକୁ ଦେଖି, ମୋ ପ୍ରାଣର କୋହ ଦଣ୍ଡେ ପାଇଁ ଚପେଇବାକୁ ଧାଇଁ ଆସିଛି । ତମେ ସତରେ ଏଡ଼େ ଦାରୁଣ ! ଏତେ ଚିଠି, ଏତେ ନିବେଦନ । ତମେ କେମିତି ଭୁଲି ବସିଗଲ ସବୁ ।

କିଶୋର କଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା । ଏତିକିବେଳେ ଶୁଣିଲା ଘାଙ୍କ ଘର କବାଟ ଖୋଲା ହେବାର ଶବ୍ଦ । ସେ କଲା ହାତକୁ ତା ହାତରୁ ଖସାଇ ଦେଇ, ଚାପିଲା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ବୋଉ ଉଠିଲାଣି । ତୁ ଆଜି ଚାଲି ଯା କଲା । କାଲି ଆହୁରି ସଞ୍ଜ କରି ଆସିବୁ, ବଡ଼ ପଡ଼ିଆର ମୁହଁରୁ ବରଗଛ ତଳକୁ । ମନ ଖୋଲି କଥା ଭାଷା ହେବା ।

କିଶୋର ଫେରି ଆସୁଥିଲା । କଲା ଝୁରି ପକେଇଲା ତା ହାତକୁ । କିଶୋର ଯୋରରେ ଝିଙ୍କି ହୋଇ ଆସିଲା ।

ନାଁ କଲା, ତୁ ଚାଲିଯା, ଆଜି ଫେରିଯା ଘରକୁ ।

ବୋଉ ଦାଣ୍ଡ ଦୁଆର ପାଏ ଆସି ଯାଉଥିଲେ । କଲା ହତବାକ୍ ହୋଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥିଲା । କିଶୋର ପବନ ବେଗରେ ଛୁଟି ଆସିଲା ।

ତୁ ପୁଣି କାହିଁକି ଉଠି ଆସିଲୁ ।

ନିଶବ୍ଦ ରାତିରେ ଏକା ଆସିବୁ ବାହାରକୁ । ମନଟା ଗୁରେଇ ଭୁରେଇ ଦେଲା । ଉଠି ଆସିଲି ।

କିଶୋର ଏକରକମ ଟାଣି ଆଣିଲା ବୋଉକୁ ।

ଗୃଲେ, ମୋ କାମ ସରିଲାଣି ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ଆଉ ଶୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ କିଶୋର । ଖାଲି ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ହେଇ ରାତିଟା କଟିଗଲା ତାର । କୌଣସି ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରି ପାରିଲା ନାହିଁ ସେ ।

ଆରଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ସେ କେଉଁଅଡ଼େ ବାହାରି ଗଲା ଯେ, ଆସିଲା ରାତି ଘଡ଼ିକରେ । ବୋଉ ଚିଡ଼ି ଉଠିଲେ ।

ତୁ ଗୋଟିଏ ଦୁନିଆରେ ମୋର ପୁଅ ହେଇଚୁ ନା ଜଗତ ଯାକରେ ପୁଅ ଅଛନ୍ତି । ଖିଆ ନାଇଁ, ପିଆ ନାଇଁ ଶୋଇବସ ନାଇ ଏମିତି ଯଦି ବାଉଁଗିଆଙ୍କ ପରି ବୁଲୁ ଦିନସାରା, ଏଣେ ଉପର ଘର ସଂସାର ଚାଲିବ କିମିତି !! ଆମେ ମୁଣ୍ଡି ହୁଗୁଳା ଲୋକ, ମୂଲିଆ ପେଟରେ ଖୁଡ଼ ପଡ଼ୁ ।

କିଶୋରର ଆଉ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ଥିଲା । ସତେ କି ତା'ର ଶ୍ୱାସ ରୋଧ ହେଇ ଆସୁଥିଲା ଧୀରେ ଧୀରେ । ସେ ସେମିତି ମୁହଁ ବୁଜି ପଳେଇଲା ଘର ଭିତରକୁ ।

ରାତି କ୍ରମଶଃ ବଢ଼ିଲା । କିଶୋର ମନ ଭାବନା ଦୋଳାରେ ଦୋହଲିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଭାବିଲା ସେ, ଅଦ୍ଭୁତ ଗହିରେଇ । କି'ଣ ସେ କରିଚି । ତାହାଙ୍କି ଲୋକେ ତାକୁ ଖୁଲ୍ ବୁଝି, ଚନ୍ଦ୍ର, ପୁଣି ତାହାଙ୍କି ସେ କଳା ହାତରେ ଧରି ଦେଇଚି ଏତେ ନିକଟରେ । ତାହାଙ୍କି ଏସବୁ ଘଟୁଚି । କି'ଣ ଗୁହେଁ ସେ କଳା ଠାରୁ ? କଳା ବା କଣ ଗୁହେଁ ତା ଠାରୁ ? ସେ ବୁଝି ପାରୁ ନାହିଁ କୌଣସି-ଟାକୁ । ଯେତେ ଗହୁରେଇ ଚିନ୍ତୁଚି, ସେତେ ଗହ୍ବରଅ ହେଇ

ଅପୂର ସମ୍ପର୍କଟା । କିଛି ନୁହେଁ, ପୁଣି ସବୁ । ଏଇ ଦୁଇଟା ମଝିରେ କେତେବେଳେ ପଥର ପ୍ରାଚୀର ଉଠୁଚି, ପୁଣି କେତେବେଳେ ଓଟିମାର ହଂସ-ସଂଗୀତ ।

କିଶୋର ଉଠି ବସିଲା । ପଥର ପ୍ରାଚୀର ସତେ ଯେମିତ ତା' ପଥ ରୋଧି ପାରିବ ନାହିଁ । ଓଟିମାର ହଂସ-ସଂଗୀତହିଁ ତାର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଶୁଣିବ ସେ, ହଁ ଶୁଣିବ କିଶୋର କାନ ଡେରି । ପଥର ପ୍ରାଚୀର ଟପିକି ଯିବାପାଇଁ ଛାତିରେ ତା'ର ବଳ ଅଛି । ହେଲେ ହଂସ-ସଂଗୀତର ଅବମାନନା କରିବାକୁ ତା'ର ଶକ୍ତି ନାହିଁ । ଉଠି ଠିଆ ହେଲା କିଶୋର । କଳା ଅସି ଯିବଣି । ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିବ ହୁଏତ ଝାଂପୁରି ବରଗଛ ତଳ ଉଇ ହୁଙ୍କା ଉପରେ । ନିଶବ୍ଦ ରାତିରେ ଥାଇଁ ଥାଇଁ ଚମକି ଉଠୁଥିବ ବେଳେ ବେଳେ ।

କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା । କାହାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣିଲା ସେ ! ବୋଉ କବାଟ ମୁକୁଳେଇଲା ନାହିଁ ତ ! ପୁଷି ବିଲେଇଟା ଅସି ତା' ଗୋଡରେ ଗୁଡେଇ ହୋଇ ଘୁଡୁ ଘୁଡୁ ହେଲା । ସେ ହସିଲା ମନକୁ ମନ । ସତେରେ କ'ଣ ଦଣ୍ଡିକ ଭିତରେ ଏତେ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ୁଚି ସେ !

ଧୀରେ କବାଟ ମୁକୁଳେଇଲା । ଅର ଘର ଦୁଆରକୁ ଯାଇ ଠଅର କଲା ବୋଉର ନିଦ । ସେ ଶୋଇଚି । ହଁ ଅସ୍ମରେ ଶୋଇଚି ସେ । କିଶୋର ପାଦ ଉଠେଇଲା ଘରୁ । ତା' ପରେ ଦଣ୍ଡା, ଗୋହିରି, ବିଲ ବଣ । ସେଇଠୁ ବଡ ପଡ଼ିଆ । ଝାମ୍ପୁରି ବରଗଛଟା ଅନ୍ଧାରିଆ ଦିଶୁଚି । କେତେ ସୃଷ୍ଟିର ଫଳକ ଏବେ ବି ଫୁଟି ଦିଶୁଚି ସେଇ ଗଛଟାରୁ ।

କିଶୋରର ପାଦ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଜହ୍ନ ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠିଥିଲା । ସତ ହୁଏତ ଅ'ଧରୁ ଉବଣୀ ହେବ । ନିଛଟିଆ ।

କେମିତି ଖାଁ ଖାଁ ଲାଗୁଛି । କିଶୋରର ପାଦ ପଡ଼ୁଛି ଆଗକୁ ଆଗକୁ । କଲା କାହିଁ ? ଏତେବେଳ ଯାଏ କଣ ଆସି ନାହିଁ ସେ ! କଣଟାଏ ଖସି କିନା ତଳେ ପଡ଼ିଲା ଗଛ ଉପରୁ । କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଶୁଣିଲା ତାହାର ଦୁଷ୍ଟାମୀ ମିଶା ହସ ।

ଚମକି ପଡ଼ିଲୁ କି ?

କଲା ପାଖେଇ ପାଖେଇ ଲାଗି ଆସିଲା କିଶୋର ପାଖକୁ । କିଶୋର ତୁଣ୍ଡରୁ ଭାଷା ଫୁଟୁ ନଥିଲା । ସେ କେବଳ ଅନେଇ ଥିଲା କଲା ଆଡ଼କୁ । ଏବେ ବି କଲା ଦେହରୁ ପିଲାଳିଆ ଗନ୍ଧ ଛାଡ଼ିନି । ଏତେ ବିପଦରେ ବି ତା' ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବାନ୍ଧ ଅଭଙ୍ଗା ରହିଛି । ଅଜବ ସେ କଳ କଳ ତଟିନୀ ପରି ଖଳ ଖଳ ହୋଇ ବହି ଚାଲିଛି ଦୁନିଆରେ । ଏତେ ସରଳ ତରଳ ଜୀବନଟିରେ ଗରଳ ବୋଳି-ବାକୁ କେମିତି ହାତ ଯାଉଛି ଦୁନିଆ ଲୋକଙ୍କର ? କିଶୋର ଭାବି ପାରୁ ନଥିଲା, ନା ଆଜି ସେ ଭାବି ପାରୁ ନଥିଲା ତେଣିକି ।

କଲା ଦଣ୍ଡେ କିଶୋର ମୁହଁକୁ ଅନେଇ, ଥକ୍କାମରା ହେଲାପରି ଜଳ ଦୁବା ଉପରେ ବସି ପଡ଼ି ଅଭିମାନ ବୋଳା ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

ମୁଁ ଯାଉଛି କିଶୋର ।

କିଶୋର ପ୍ରାଣ ଚହଲି ଗଲା । ସେ ଚହଲା ତଡ଼ିତର ଧକ୍କାରେ ତାର ସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବନା ଡୋରଟି ଛିଡ଼ିଗଲା ଠକ୍ ଠାକ୍ ହୋଇ । ସେ ଛୁଟିଗଲା କଲା ପାଖକୁ ।

ଯିବୁ ? କୋଉଠିକି ଯିବୁ ତୁ ?

ଆଉ କ'ଣ କରିବି କୁହ । ଦୁଃଖ ଭୁଲିବାକୁ ଆସି ଯଦି ଦୁଃଖହାସର ମଉନ—ଗମ୍ଭୀର ରୂପ ଦେଖେଁ, ତା'ଠୁଁ ଭଲ ନିର୍ହେକି ଉଡ଼ାଇ କିଲ୍ଲ ଅଟ୍ଟାଳୀ ଘରେ ମରଣର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବା ।

କିଶୋର ଏତେବେଳକେ ହସିଲା ଟିକିଏ ।

ନାଁରେ ପାଗଳ । ମୁଁ ତୋର କଥା ଭାବୁଥିଲି । ତତେ ତୁଳନା କରୁଥିଲି ଏ ଦୁନିଆ ସଂଗରେ ।

ମୋ କଥା ଭାବ ଯଦି ତମେ ଅସ୍ଵାଭାବିକ ରୂପ ଗ୍ରହଣ କର, ତେବେ ମୁଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି କିଶୋର, ତମେ ମୋ ପାଇଁ ଆଉ ଭାବନାହିଁ । ମୋ ଅପେକ୍ଷା ଯେ ଦୁନିଆର ବେଶୀ ପ୍ରୟୋଜନ ତୁମକୁ ।

କିଶୋର କଳା ଗାଲରେ ଗୋଟିଏ ସ୍ନେହର ଗୁପୁଡ଼ା ମାରି କହିଲା—

ତୋର ଆଉ ପାଗଳାମି ଛାଡ଼ ଯିବନି କଳା !

ତମ ଅନୁମାନ ସତ କିଶୋର । ପାଗଳାମି ମୋର ଆରମ୍ଭ ହେଉଛି ମାତ୍ର । ଆଉ ବର୍ଷ ଦି'ଟା ପରେ ଦେଖିବ ଏ ପାଗଳାମି ମୋର ବଢ଼ି ଯାଇଥିବ ଆହୁରି ଶହେ ଗୁଣରେ । ସେତେବେଳେ ହଁ ସେତେବେଳେ ହୁଏତ ତମେ ମୋ ପାଖ ପଶିବାକୁ ଭୟ କରିବ । ହଉ, ମୋ କଥା ଥାଉ ଏତିକିରୁ । କହୁଛି ତମେ ସାଙ୍ଗଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲ ?

ନାଁ ।

ଗଲନି କିଶୋର ! ସେ ତୁମକୁ ଏତେ ଭଲ ପାଏ ; ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ସେ ତାର ଶୋକ ପାଶୋରି ଦେଇ, ତମର ସୁଖ ପାଇଁ ନିଜକୁ ଭୁଲିଯାଏ, ଅଥଚ ଆଜି ତା'ର ଏମିତିଆ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ତମେ ଗଲନି ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ।

ଯିବି, ଯିବି କଳା ।. ସମୟ ହୋଇ ଯାଇନି । ମୁଁ ଜାଣେ ସୁସ୍ଥ ଅସୁସ୍ଥ । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବା ଦାୟିତ୍ୱ ଠାରୁ ଆହୁରି ବଡ଼ ଦାୟିତ୍ୱ

ତମା ଉପରେ ନଦା ହେଉଥିଲା । ସେତକ ଭୁଲେଇ ପାରିଲେ, ତା'ପରେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ମନରେ ସବୁ କହିବି ।

ମାନେ ତମ କଥାର ଅର୍ଥ ତ କିଛି ବୁଝି ପାରୁନି ମୁଁ ।

ହେଲେ ବୁଝେଇ ଦେଉଚି ଶୁଣ । ଅଚ୍ଛା କହତ, ମୋତେ ବକ୍‌ସିସ କଣ ମିଳିବ ।

କଳା ଧୀରେ ଧୀରେ କିଶୋର ଉପରକୁ ଆଉଜି ପଡୁଥିଲା । କିଶୋର କୋଳ ଉପରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ଦରଶୁଆ ହୋଇ ଆକାଶକୁ ଅନେଇଥିଲା । ଉଦାସିଆ ସ୍ୱରରେ କହିଲା—

କିଶୋର, ତମକୁ ମୋର ଆଉ ଅଦେୟ ଅଛି କଣ ! ସବୁ ଲୁଟି ତ କଉଡାର ଛଡ କରୁଚ । ମୋ ପାଖରେ କେବଳ ବଞ୍ଚି ରହିଚି ଜୀବନଟା । ସେତକ ଯଦି ଚାହିଁ, ମୁଁ ପଛେଇବିନି ଦେବାକୁ ।

ହଉ ଏବେ ପାଇଲ ଯେ ! ହଁ ଶୁଣ । ମୁଁ ଆଜି ଉଦୟ ବାବୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଥିଲି ।

ଦେଖାହେଲା ?

ହଁ, ଖାଲି ଦେଖାନୁହେଁ, ସିଏ ଦୁଏଇ ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ ଏଇଖିଣା ।

କଳା ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଯେମିତି ଗୋଟୁର ସାପଟାଏ ଦଂଶି ଦେଲା ତାକୁ ।

ଏଇଖିଣା ପହଞ୍ଚିବେ । କଣ କହୁଚ ତମେ କିଶୋର ।

ହଁ କଳା, ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଡାକିଚି ଆଜି । ଗୋଟାଏ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ତମ ଦୁ'ଜଣଙ୍କର ଆଜି ମୋ ଉପସ୍ଥିତରେ ହୋଇ ଯାଉ । ତା' ପରେ ଆଉ କିଛି ଅଟକିବ ନାହିଁ ଯେ ! କେଣିକି ସମାଜର ନାଲି ଆଖିରେ ମୁଁ ଲହା କଣ୍ଟା ଗୁଞ୍ଜି ବାପ ହାସଲ କରେଇ

ନେବ । କୋର୍ଟ, କଚେରୀ, ଅଦାଲତ ରହିଚି । କେବଳ ତମ ଦାଦାଙ୍କ ମତ ଜାଣିଲେ, ମୋତେ ଆଉ କିଛି ବଳେଇବ ନାହିଁ ।

କଳାର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେ ବାଷ୍ପରୁଦ୍ଧ କଣ୍ଠରେ କହିଲା—

ତମେ କାହିଁକି ମୋ ପାଇଁ ଏତେ ଶଙ୍କିଳ ପଥରେ ଧାଉଁଚ କିଶୋର, ମୁଁ ତମର କ'ଣ ! ଜୀବନରେ କି ଉପକାର ବା କରି ପାରିବି ତମର । ନା କିଶୋର, ତମେ ମୋତେ ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ଛାଡ଼ି ଦେଇ ତମ ବାଟରେ ତମେ ଆଗେଇ ଯାଅ ।

କିଶୋର କଳା କପାଳରେ ହାତ ବୁଲେଇ ପୋଛି ଦେଲା ସ୍ୱେଦ ବିନ୍ଦୁ ତକ ।

ପାଗଳି ! ତୁମେ ମୋର ସବୁ । ତୋ କଥା କବି ଲେଖି ବସିଲେ ମୋ ଝର କଲମରୁ କାଳି ସରିଯାଏ, ତାଥାପି ଲେଖା ଶେଷ ହୁଏ ନାହିଁ । ତୁ ଯଦି ମଜନୁ, ମୋ କବିତା ଯେ ମଜିଲା ସିନା । ଜାଣୁଚ, କବିତା ମୋର ପ୍ରାଣ । ଆଉ ତୁ ମୋ ପ୍ରାଣ ମରୁତର ମନ୍ଦାକିନୀ ଧାରା ।

କଳାର ମୁଦିଲା ଆଖି ଧୀରେ ଧୀରେ ଫିଟି ଆସୁଥିଲା । ସତେ ଯେମିତି କୁସୁମ କଳିଟିଏ ପାଖୁଡ଼ା ମେଲୁଚି । ଜହ୍ନର ଶୀତଳ ଆଲୋକ ପ୍ରଲେପରେ କଳା ମୁହଁଟି ଦିଶୁଚି ଅତୁଳ ସୁନ୍ଦର । ରହି ରହି ହସ ଟିକକ ନାଗୀ କିଶୋରର ମନ ମନ୍ଦିରରେ ନାଦ ତୋଳୁଚି । ଯେମିତି, ହଁ ଯେମିତି କିଶୋର କାଇଁଆ ହେଇଯିବ ସେ ହସ ଚହଟରେ । କବିତା ତାର ଉତାଳ ହୋଇ ଫୁଟିବ ଦୁନିଆ ବଗିଚାରେ ।

କାହାରି ତୁଣ୍ଡରେ ଭାଷା ନାହିଁ । ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ବୁଝି ହୋଇ ଯାଉଥାନ୍ତି ଦଗହଜା ଉର୍ଜସୀ ତଳେ ।

ବରଗଛ ଡାଳରେ ଝାପ୍ଟାଝାପ୍ଟି ଯୋଡ଼ାଏ ଫଡ଼ ଫଡ଼ ହୋଇ ଉଠିଲେ । କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା । କଳା ଉଠି ବସିଲା । ଆଖି ବୁଜି ହୋଇଗଲା ତାର । ଝୁଙ୍କା ସେପାଖରୁ ଗୋଟାଏ ମୂଳିଆ ଠେଙ୍ଗା ଲମ୍ବି ଆସି କିଶୋର ଥାକୁରେ ବସିଗଲା । କଳା ଶୁଣିଲା କେବଳ ଗୋଟାଏ ଚିତ୍କାର । ତା'ପରେ...ହଁ ତା'ପରେ ଦେଖିଲା ଖାଲି ରକ୍ତର ସୁଅ । ଦୁ' ହାତରେ ଆଖି ବୁଜି ପକେଇ ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ।

ତାହାର ଅଟ୍ଟହାସ୍ୟ ଶୁଣିଲା ଦଣ୍ଡକ ପରେ । କଳଜା ଶୀତେଇ ଉଠିଲା କଳାର । କିଏ ! କିଏ ତା'ର ଅଜାକୁ ମାଡ଼ି ଆସୁଛି ଝୁଙ୍କା ସେପାଟରୁ ?

ଭୂତ !

କଳାର କଣ୍ଠ କମ୍ପି ଉଠିଲା ।

ଅଦ୍ଭୁତ ଭୂତ ଡାକୁଛି କଳଙ୍କିନୀ ! ନିଶବ୍ଦ ସ୍ୱରରେ । ଘର ଦ୍ୱାର ଛାଡ଼, ଲଜ୍ଜା ଲଗେଇଛୁ ଆସି ବସନ୍ତ ବାହାରେ । ଏଇ ତୋର ଶିକ୍ଷା, ଏଇ ତୋର ଆଭିଜାତ୍ୟ ? ଏଇ ତୋର ଗୌରବ ? ମର ଯାଆନ୍ତୁ ଭଲା ! ତୋ' ମନରେ ତୁଇ ଏକା ସିଥଣା । ଚାଲେ ଘରକୁ ।

କଳାର ଗୋଟାଏ ହାତ ଧରି ହିଁଚି ହିଁଚି ଅଗକୁ ନେଉଥିଲା ତାର ଭୂତ । କଳା କାନ୍ଦୁଥିଲା । କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ କହୁଥିଲା—

ତମେ କି'ଣ ଭଲ ଭୂତ । ଗୋଟିଏ ନିରପରାଧ ପ୍ରାଣୀକୁ ତାଙ୍କର ଏମିତି ଶାସ୍ତି ଦେଲ । କି ଅଧିକାର ଥିଲା ତମର ତାଙ୍କ ଦେହରେ ହାତ ଦେବା ପାଇଁ । ଯଦି ମୁଁ ତମ ବଂଶ ବୃନ୍ଦାବନର କଳଙ୍କ ପରସ୍ବ ହୋଇଥିଲି, ମୋର ମୁଣ୍ଡ ଫଟେଇ ତମ

ମନର ଅଭିମାନ ମେଣ୍ଟେଇଲ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ କିଶୋର ! ସେ ଯେ……

କଳା ଟାଣି ହେଉଥିଲା ପଛକୁ । କିନ୍ତୁ ତା ଭାଇର ଟାଣୁଆ ହାତରୁ ମୁକୁଳେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା ନିଜକୁ । କଳା ଘୋଷାରି ହେଉଥିଲା ତଳେ । ଅଣ୍ଟୁ ଗଣ୍ଠି ଛିଣ୍ଡି ନହୁ ନୁହାଣ ହୋଇ ଯାଇ ଥିଲା ସେ । ତଥାପି, ତଥାପି ସେ ଟାଣି ହେଉଥିଲା ପଛକୁ । ଭାଇ ତାର ହସୁଥିଲା ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହୋଇ ।

ବିଚରା ନିରପରାଧ ! ସୁନ୍ଦର ଉପମା କଳା ! ଦୁନିଆର ଗୋଷ୍ଠିଏ ଗୋଟିଏ ମୁଖୋସ ଧାରୀ ଜୀବ ଏମାନେ । ଉପରେ ପାଣି ଛୁଇଁ, ଭିତରେ ଭିତରେ ଚେର କାଟିବାର କୌଶଳ ବେଶ୍ ହାସଲ କରିଚନ୍ତି । ମୁଁ ବି ଦିନେ କିଶୋରକୁ ଭାବିଥିଲି ଭଦ୍ର, ଶିକ୍ଷିତ । ମୋ ଭ୍ରମ ଦୂର ହେଲଣି । ମୁଁ ଏବେ ବୁଝି ପାରୁଚି, ଏଇମାନେ ସମାଜର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଗଳଗ୍ରହ । ଚାଲେ କଳା, ପାଟି ଗୋଳ କରନା । ନୋଇଲେ…

କଳା ଚିଙ୍କି ହେଉଥିଲା, ଯେତେ ବଳ ତା' ଦେହରେ ଥିଲା ସବୁ ଖଟେଇ । ହେଲେ ଭାଇର ଟାଣୁଆ ହାତରୁ ମୁକୁଳିବାର ବାଟ ନ ପାଇ ଚିତ୍କାର କରିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

ନାଁ, ଭାଇ ମତେ ଛାଡ଼ିଦିଅ । ମୋ ଜୀବନ ସାଙ୍ଗରେ ଖେଳ ଖେଳିବାର ଅଧିକାର ତମର ନାହିଁ । ମୁଁ ଅଜା ବୋଉର କାଗର ପିଲା ନୁହେଁ । ମୋର ହେଜିବା ଶକ୍ତି ହେଲଣି । ଦୁନିଆରେ ତମ ଅଧିକାର 'ଠାରୁ ମୋ ଅଧିକାର କୌଣସି ଗୁଣରେ ନ୍ୟୁନ ନୁହେଁ । ମୋତେ ଛାଡ଼ଦିଅ, ଛାଡ଼ିଦିଅ ଭାଇ । କିଶୋର ! ଉଃ…

କଳାର ଭାଇ ତା' ମୁହଁରେ ହାତ ଦେଇ ଟେକି ଟେକି ନେଇଗଲା ସେଠାରୁ । ଯାଉଛି ନାହିଁ, ପାରୁଛି ନାହିଁ କଳା

କିଶୋରର ଏ ଦୁଃଖ ସମୟରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି । କିଶୋର ପଡ଼ିଥିଲା ଝୁଙ୍କା ଉପରେ । ଚେତା ତାର ଲୋପ ପାଇ ନ ଥିଲା । ମନର ବଳ ଦମି ଯାଇଥିଲା । ଲହୁର ଝର ଝରୁଥିଲା ଟିପି ଟିପି ହୋଇ । ଦ ହାତରେ ସେ ମୁଣ୍ଡକୁ ଚୁପି ଧରି ଉଠିଲା ଅସ୍ତେ ଅସ୍ତେ । ଗୋଡ଼ ଥରୁଥିଲା । କାନ ଭାଇଁ ଭାଇଁ ହେଉଥିଲା । ତଥାପି କିଶୋର ପାଦ ଗଣି ଗଣି ଆଗଉଥିଲା ।

ବିଛଣା ଉପରେ ଢୋରଡ଼ା ପରି, କିଶୋର ଚମକି ପଡ଼ିଲା ପୁଷ୍ପାର ଚିଠି ପାଇ । ଅଘାତ ମନ ଓ ବିକଳ ପ୍ରାଣ ତାର କାନ୍ଦୁଥିଲା ବାହୁନି ବାହୁନି । ଉଠି ବସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସେ ପଲଙ୍କ ଉପରୁ । ମୁଣ୍ଡରୁ ପଟି ଖୋଲା ହୋଇ ନାହିଁ, ଏବେ ବି ବେଳେ ବେଳେ ଲହୁ ଝୋପି ପଡୁଚି ମୁଣ୍ଡର ଛିନ୍ନ ଶିରାରୁ । ଗୃହଦାନ ସରିଗଲାଣି ଏ ଭିତରେ । କିନ୍ତୁ ସେଦିନର ସେ ଭୟଙ୍କର ସବୁଟି କଥା ଚିନ୍ତା କରି କିଶୋର ଶିହରି ଉଠୁଚି, ଚିତ୍କାର କରି ଉଠୁଚି । କିନ୍ତୁ ତା ଦରଦୀ ପ୍ରାଣର ଦରଦ ବୁଝିବାକୁ ପୁଷ୍ପା ଆଜି ପାଖରେ ନାହିଁ । ହଁ ନାହିଁ ସେ । ନ ଥିଲା ହୁଏତ ମଙ୍ଗଳ ହୋଇଥିଲା—କିନ୍ତୁ ତାର ପ୍ରେରିତ ଚିଠି ଖଣ୍ଡିକ ବଡ ବଳିତା ଜାଳି ଦେଇଛି କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ । ପୁଷ୍ପା ଲେଖିଚି, ହଁ ପୁଷ୍ପା ହାତର ଲେଖା ଏ..........

ପ୍ରାଣର ପ୍ରିୟମୋର !

ତମେ ଆଜ ଏତେ ପାଖରେ ଥାଇ ବି ମନେ ଲାଗୁଚି ଯେମିତି ରହୁଚ କେଉଁ ସାତ ସମୁଦ୍ରର ତେର ନଈ ସେପାରିରେ । ମନ ତଳରେ ମୋର ଯେଉଁ ବେଦନା ବିଷ ଘାରୁଚି, ବୁଝି ପାରୁନ, ନା ତମେ ବୁଝି ପାରୁନ । ସେ ଦିନରୁ ଗାଁକୁ ଆସିଲଣି ଶୁଣୁଚି । ଟିକିଏ ଆସି ମୋର ଏ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଲଗା ଦେହଟାକୁ ଦେଖି ଯିବାକୁ ସତ ବଳିଲା ନାଇଁ । ନାଁ । ସତ ଚଳିବ କିମିତି । କେଉ-ଖଣ୍ଡ ହାଡ କଂକାଳର ଅସ୍ଥି, ଅସନା ଭଣ୍ଡା ଭଣ୍ଡା । ଘିନା ଲାଗିବ, ସଜ ଗୋଲାପର ଫୁଟନ୍ତ ଶିରୀ ଲୁଟିବାକୁ ମନ ଯାଉ ସଦା ଛନ ଛନ, ସେ ପୋକ କଟା ଫୁଲର ପାଖୁଡ଼ା ଝଁସ ଫୁଲକୁ ଚାହିଁ ପାରିବେ କେତେବେଳେ !

ପ୍ରିୟ ହେ ! ତମେ ଏତେ ଦାରୁଣ ହେଲ କେମିତି ! ମୁଁ ରୋଗ ଶେଯରେ ଶୋଇ କେମିତି ସହୁଚି ତମର ଏଇ ଅତ୍ୟାଚାର ! ଥରଟିଏ ଆସି ଟିକିଏ ତମ ମୁହଁ ଦେଖେଇ ଗଲେ ହୁଅନ୍ତା ନାହିଁ । ନା—ବନ୍ଧୁ ! ତମେ-ଏତେ-ଦାରୁଣ ନୁହଁ, ହୋଇ ପାରନା । ମୁଁ ଚିହ୍ନିଚି ତମକୁ, ପରଖିଚି ତମ ଅନ୍ତରକୁ । ତମେ ହୋଇ ପାରନା ଏତେ ନିଷ୍ଠୁର, ଏତେ ଅତ୍ୟାଚାରୀ । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି, କାହିଁକି ଏଥର ଏତେ ମାନ !

ପ୍ରାଣ ବନ୍ଧୁ ମୋର ! ମାନ ଭଞ୍ଜନର ଛଳନାଇଁ ଆଜ ମୋଠାରେ । ତମେ ଯଦି ଆସି ଦେଖନ୍ତ, ମୋ ରୂପ ରେଖା, କଅଁଳ ହୃଦୟ ତମର ତରଳି ପାଣି ହୋଇ ଯାଆନ୍ତା । ତମେ ଭୁଲି ଯାଆନ୍ତ ରାଗ ରୋଷ । ଅଭାଗିନୀ ପ୍ରିୟାକୁ ତମର କୋଳକୁ ଟାଣି ନେଇ ଲୁହରେ ଲୁହ ମିଶାଇ ଗଙ୍ଗା ଯମୁନାର ସୁଅ ଫିଟାନ୍ତ ।

ମୁଁ ଆଜି ଘୋର ଶ୍ରାନ୍ତ, ଘୋର କ୍ଳାନ୍ତ । ହାତ ଥରୁଛି । କଲମ ଧରିବାର ବଳ ନାହିଁ ହାତରେ । ମୃତ୍ୟୁ ଚୁମ୍ବନର ଦେଉଛି କୁଇନାଇନର ବଟି ରହି ଗଲାଣି ପାଖ ପାଖ । ଔଷଧ ଖାଇବାକୁ ଆଉ ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । କେତେ ଖାଇବି ସେ ଗୁଣ୍ଡ଼ାକ ! ନା । ଆଉ ଖାଇବିନି । ମରିଯିବି ବରଂ ସେ ଭଲ । ଆଉ ସହି ପାରୁନି ରୋଗର ଏ ଦାଉ ।

ତମେ ଏ ଚିଠି ପାଇ ଆସିବ । ନିଶ୍ଚୟ, ଥରେ ଆସିବ । ମରିବା ଆଗରୁ ତମ ମୁହଁ ଥରେ ହେଲେ ଦେଖିଦେବି । କେତେ ଦିନ ଦେବତାଙ୍କୁ ପୂଜା କରି ପାଇଛି ତମକୁ । ମୋର ଆଜିର ଏଇ ଅନ୍ତିମ ଅନୁରୋଧଟି ରଖିବ । ସତରେ, ସତରେ ମୁଁ ଆଉ ବଞ୍ଚିବି ନାହିଁ, ତମ ଜୀବନରେ କଣ୍ଟା ହୋଇ ତମକୁ ଦଂଶିବାକୁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ଥିଲେ ବି ରହି ସହି ପାରୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ମରିଯିବି, ହଁ ମୁଁ ମରିଯିବି । ମନ ମୋର ବାଞ୍ଛୁଛି କେବଳ ଦେଖିବାପାଇଁ, ତମେ ଆସିବ, ମୁଁ ମରିଯିବି, ତମେ ଆସିବ । ତମକୁ ଦେଖିବା । ଆସିବ, ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ । ନୋହିଲେ ମୋ ଆକାଂକ୍ଷା ଅପୂରଣ ରହିଯିବ, ପ୍ରେୟସୀ! ମୋର......

ପୁଷ୍ପା ! ପୁଷ୍ପା !! ପାଗଳୀ ହୋଇ ଗଲୁ କି ?

କଟଣାର ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ସେ ଯେମିତି ଆଖି ଆଗରେ ଦେଖୁଛି ପୁଷ୍ପାର ମୂର୍ତ୍ତି, ସେ ଯେମିତି ଅନୁଭବ କରୁଛି ତା' ପ୍ରେମର ବ୍ୟାକୁଳତାର ଆଘାତ । ସହି ପାରିଲାନି କଟଣାର, ଉଠି ବସିଲା ବୁକୁ ଜୋରରେ ।

ଅନ୍ଧାର ଘୋଟିଲା ତାକୁ ଚଉଦିଗ । ଜଦଗ ମୁଣ୍ଡଟା ତାର ବିମ ବିମ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଯେପରି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ସେଇ ଶେଯରେ । ଆଉ ତାକୁ କିଛି ଜଣା ନାହିଁ । ଉଠେ ବଣ୍ଡେ ଜଣି

ଖସିଲା ତା ହାତରୁ । ନଣ୍ଡନ ଫିତାଠା ଦୁହୁ ଜଳ ତୁଣ୍ଡି ଉଦ୍‌ଗାରୁଛି । ବୋଇ ସେ ଘରେ ଶୋଇ ଘୁଂଗୁଡ଼ି ମାରୁଚନ୍ତି । କିଶୋର ରେଖା ହତେଇ ବସ୍ତାରେ ପଢ଼ୁଛି ।

... ... ଠିକ୍ ଏତିକି ବେଳେ, ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଷ୍ପା ଭିତରେ ବେଗ ବଢ଼ୁଥାଏ । ଶୋଇ ଛଟପଟ ହେଉଚି । ମନ ହେଉଚି ତାର ମୁଣ୍ଡ ପିଟି ମରିଯିବା ପାଇଁ । ସଂଜ ପହରୁ ସେ ଯେତେବେଳେଠୁ ଶୁଣିଲାଣି କିଶୋର ମୁଣ୍ଡ ଫଟା କାହାଣୀ ସେତିକି ବେଳୁ ମୁଣ୍ଡ ତାର ଫେଣା ଖାଇଲାଣି । ଏତେ ଅଭାଗୀ ସେ, ଏତେ ହୀନୀ କପାଳୀ ସେ !! ଏତିକିବେଳେ ଗ୍ରାସିଚି ତାକୁ ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ବେଗ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ଏଇ ଅବେଳରେ ସେବା କରିବା ପାଇଁ ପାଖରେ ନାହିଁ ତାଙ୍କର । ହାଏ ଭଗବାନ ! କି ଲୀଳା ଏ ତମର !! ମୁଁ ନ ମରି ବଞ୍ଚିଚି କାହିଁକି ! ମରି ଯାଇ ଥାଆନ୍ତି ଭଲା, ଶୁଣି ନ ଥାନ୍ତି ହେଲେ ତାଙ୍କର ଏ ଅଘଟଣ, ତା ହେଲେ ଶାନ୍ତିର ନିଶ୍ୱାସଟିଏ ମାରି ପାରିଥାନ୍ତି ହେଲେ ! ରେ ଦାରୁଣ ବିଧି ! ପୋଡ଼ା କପାଳର କପାଳରେ କଣ ସବୁଦିନ ଏଇଆ ଲେଖିଚୁ !

କଣ ସେ କରୁଥିବେ । କିଏ ତାଙ୍କର ଦେଖାଶୁଣା କରୁଥିବ ।

ଟିକିଏ ଜର ହେଲେ ସହି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଟିକିଏ ମୁଣ୍ଡ ବଥେଇଲେ ପୁଷ୍ପା ପୁଷ୍ପା ହୁରି ପକାନ୍ତି । ଆଉ ପରେ ମୋ ଛଡ଼ା କେଉଁ କି, ତାଙ୍କର ଏ ଅବେଳରେ କି ପ୍ରକୃତ ସେ ପକାଉଥିବ ମନ ଉପରେ ! ମୁଁ ପୋଡ଼ା ମୁହିଁ କାହିଁକି ଠେଲି ଦେଲି । କାହିଁକି ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ କଥା ଲେଖିଲି ତାଙ୍କର ପରସ୍ଥିତି ନ ବୁଝି । ହେ ଭଗବାନ୍......

... ...ଏଁ, କିଶୋର ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁ ନାହିଁ ତ । କିଏ ତା'

ଉଙ୍କିଗ ମୁଣ୍ଡରେ ସଜ ପାପୁଲି ବୁଲାଉଛି । କିଏ ତା' ହାଇଁ
ମସ ଦହରେ ଶଙ୍କ୍ର ସଞ୍ଚରେଇ ତାକ୍ତା ଭଗଉଚି, କିଏ ? କିଏ ? ?
ପୁଷ୍ପା !!

କିଶୋର କେତେ ସମୟ ପରେ ଅନ୍ଧାରରେ ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କଲା । ଘରର ଆଲୋକ ଲିଭି ଯାଇଛି । ଅନ୍ଧାରର ଗାଢ ପରଦା
ଭିତରେ ସେ କେବଳ ଜାଣୁଚି କାହା କୋମଳ ହାତର ପରଶ । ସେ
ପୁଣି ଶୁଣିଲା କଣ୍ଠସ୍ୱର—

ନାଁ, ମୁଁ ପୁଷ୍ପା ନୁହେଁ, କଳା ।

କଳା !

କିଶୋର ଦେହରେ ଖେଳିଗଲା ଶିହରଣର ବିଜୁଳି ।

ପୁଣି, ପୁଣି ତୁ ଆସିଚୁ କଳା । ଏ ନିର୍ଜନ ରାତିରେ । ପୁଣି
ତୁ ଘରୁ ଚୋରି କାଟିଚୁ । ଫେରି ଯା, ଶୀଘ୍ର ଫେରିଯା ଘରକୁ ।
ଭାଇ ଆସିବେ, ବାପା ଆସିବେ । ଖୋଜି ଖୋଜି ଆସି ପହଞ୍ଚିବେ
ମୋର ଦୁଆରେ । ତୋତେ ଏଣୁ ତେଣୁ ବାରକଥା କହିବେ ।
ମୁଁ ସହି ପାରିବି ନାହିଁ କଳା, ତୋର ନିନ୍ଦା ଅପମାନ ମୁଁ
ହଜମ କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।

କଳା କିଶୋର ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ କୁହାଇ ଦେଲା
ନାହିଁ ।

ତମେ ଚୁପ ରୁହ କିଶୋର । ଆଜି ଅଜ୍ଞ ମୋତେ ଜଗିଲେଇ
ଯୋଉଁଟି ମାରିବା ପାଇଁ ଘରେ ବାପା ନାହାନ୍ତି କି ଭାଇନାହାନ୍ତି ।
ବେଳେ ଯାଇ ଯାତ୍ରାକୁ କୁଣିଆ ଘର । ଅପାହାଁ ଦେଖିଲେ ବାଠ
ଚଣ୍ଡାଳି ମୁଁ ଛୁଟି ଆସିଚି ତମ ପାଖକୁ । ମୋର ପାଇଁ ତମର
ଆଜି ଏତେ ଦଶା । ମୁଁ କେମିତି ନୀରବ ରହନ୍ତି ଘର
କୋଣରେ । ଏ କେତେଦିନ ହେବ ତମକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ

କେତେ ଫନ୍ଦ ଯେ ରଚିଥିଲ, କେତେ ଫିକର ଯେ କରିଥିଲ କିନ୍ତୁ ପାରିବ ନାହିଁ। ହେଲେ ସୁଯୋଗ ପାଇନାହିଁ। ସୁବିଧା ଯୁଟି ନାହିଁ। ଥାଉ ସେ ସବୁ। ଆଗ କୁହତ ତମେ କେମିତି ଅଛ! ଖୁବ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଛ, ନା ?

କିଶୋରର ମୁହଁରେ ଫିକା ହସ ଟିକିଏ ଉକୁଟି ଲିଭିଗଲା। ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ କଳି ପାରିଲା ନାହିଁ କଳା। କିଶୋର ଗୋଟାଏ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା—

ହଁ କଳା, ମୁଁ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି। ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ ମୁଁ ଆଜି। ଶାରୀରିକ ମାନସିକ ଦୁଇ ଦିଗରୁ ମୁଁ ଦୁର୍ବଳ। ଏ ମୋ ଜୀବନର ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ସନ୍ଧି ମୁହୂର୍ତ୍ତ। କ'ଣ କରିବି ମୁଁ ଆଗକୁ, ଚିନ୍ତି ପାରୁନାହିଁ କିଛି।

ତମର ଆଉ ଚିନ୍ତା କରିବାର ଦରକାର ନାହିଁ କିଶୋର। ତମେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ରୁହ। ମୋ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ଭରସା କରି ମୁଁ ପଡ଼ିରହେ। ଅଯଥା କାହିଁକି ଧନ୍ଦେଇବ ତମେ ମୋ ପାଇଁ। ଯେ ଅଧିକାର ମୋର ଅଛି ତମକୁ ଲଗେଇ ଯୋଡ଼େଇ......

କିଶୋର କଳା ମୁହଁରେ ହାତ ଦେଇ ଆଉ କହିବାକୁ ଦେଲା ନାହିଁ।

ଆଉ ଆଗକୁ କହନାହିଁ କଳା! ମୋର ଏ ଦୁର୍ବଳ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲୋବିନ୍ଦୁଟା ମାରି କଳଙ୍କ ଘା'କୁ ଆଉ କଞ୍ଚାନା। ମୁଁ ତାହାର ପାଇଁ କିଛି କରୁନାହିଁ। ତାହାର ଉପକାର କରିବାକୁ ମୁଁ ଯାଉନାହିଁ। ମୋ ମଣିଷ ପଣିଆ ତମାଠାରେ ଯେଉଁ ବାଟରେ ଚାଲିଛି, ମୁଁ ସେଇ ବାଟରେ ଗୁଲୁଛି।

କିନ୍ତୁ କିଶୋର। ପୁଷ୍ପାର ଚିଠି ତ ମୁଁ ପଢ଼ିଲି। ତାହାଁ ତ ତମ ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନର କଣ୍ଟା ହୋଇ ଠିଆ ହେବ ମୁଁ। ମୋ

ପାଇଁ ତୁମର ଜଣେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଛାତ୍ରୀଟି ଦାୟୀ ହେବ ! ସେ ଛାତ୍ରୀଟି ତୁମ୍‌କୁ ସବୁବେଳେ ସନ୍ଦେହୀ ଆଖିରେ ଅନେଇଛ । ମୁଁ ଛାତ୍ରୀଟି ତୁମ ସୁନାର ସଂସାରକୁ ପୋଡ଼ି ଜାଳି ପାଉଁଶ କରି ଦେଉ ।

ତୁ ପାଟି କରନା କଲା ! ମୋର ଏଇଟା କୈଫିୟତ ଦେବାର ବେଳ ନୁହେଁ, ମୁଁ ଦେଇ ପାରିବି ନାହିଁ । ପୁଷ୍ପା ଯଦି ଭୁଲ୍ କରେ ତା'ର ଫଳ ସେ ଭୋଗିବ । ମଣିଷ ନିଜ ଭୁଲ ନିଜେ ନ ଭୋଗିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସଳଖ ବାଟକୁ ଲେଉଟେ ନାହିଁ । ସେ ସବୁ ଥାଉ । କହତ ଏ ଭିନ୍ନଦାନର ଖବର କ'ଣ ?

ଖବରତ ଅନେକ ଜମି ଗଲାଣି କିଶୋର । ହେଲେ ତୁମର ଏମିତିଆ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ସେଗୁଡ଼ିକ ଫିଟେଇ କହିବାକୁ ତୁଣ୍ଡରେ ମୋର ବଳନାହିଁ । ମୁଁ ପାରିବି ନାହିଁ, କହି ପାରିବି ନାହିଁ । ତେବେ ଏତିକି ଶୁଣିରଖ ଯେ, ମୋ ବିବାହର ଆୟୋଜନ ଖୁବ୍ ଯୋର୍ ସୋର୍‌ରେ ଚାଲିଛି । ଭିତରେ କିଦ୍ ଏଇ ଦଶରା ଦିନ ଲଗ୍ନରେ ମୋ ବାହାଘର ଶେଷ ହେବ । ବାପାଙ୍କ ହାତର ବଣ୍ଡେଲକୁ ସେ ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ହାତକୁ ଟେକି ଦେଇ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୁଅନ୍ତୁ ।

କିଶୋର କେବଳ ଛୋଟ 'ହୁଁ' ଟିଏ କରି ଶୋଇ ରହିଥିଲା । କଳା କହୁ ଚାଲିଥିଲା ।

ମୁଁ କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ଏଇ ଧୃଷ୍ଟତା ମାର୍ଜନା କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ମୁଁ ଗୋଟାଏ ଅଜଣା ଅଶୁଣା ମଣିଷକୁ ନିଜର କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ଶେଷରେ ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି । ହଁ କିଶୋର ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି ।

କଳା ! ତୋ' ପାଗଳାମୀ କଣ ବଢ଼ୁଚି ଦିନକୁ ଦିନ ! ଚୁପ୍

ରହ । ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବା ମହାପାପ । କାପୁରୁଷତା ମଧ୍ୟ । ଜୀବନ ସଂଗରେ ଯୁଦ୍ଧକରି ନିଜ ଭାଗ୍ୟକୁ ନିଜେ ଗଠନ କରିବାକୁ ହୁଏ । ମୁଁ ଜାଣେ ତୁ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ଦୋଷ ଲଦି ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସିବା ପିଲା ନୁହଁ । ସେ ଯା' ହେଉ, ବାଜେ ଚିନ୍ତା ମନରେ ଠାଇଁ ଦିଏ ନାହିଁ । ମୁଁ ତ ଅଛି ତୋ କରେ କରେ ।

ବୁଝିଲି କିଶୋର । ତୁମକୁ ମୋର ଅବିଶ୍ୱାସ କରିବାର କିଛି ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଆଉ ଚାହୁଁ ନାହିଁ ମୋ ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧରେ ତୁମକୁ କର୍ଣ୍ଣଧାର କରି ଝଡ଼ ତୋଫାନର ସବୁ ଝାଙ୍କି ତମର ଉପରେ ଲଦିବା ପାଇଁ । ମୁଁ ଲୋଡ଼ୁ ନାହିଁ ମୋ ପାଇଁ......

କଳା । ଏତେ ଏତେ କଥା ତୁ ଆଜି କେଉଁ ସାହସରେ କହୁଚୁ ମୋ କାନ ପାଖରେ ? ମୁଁ ତୋର କ'ଣ କେହି ନୁହେଁ ? କ'ଣ ତୋ' ସୁଖ ଦୁଃଖରେ ଭାଗୀଦାର ହେବା ପାଇଁ କୌଣସି ଅଧିକାର ମୋର ନାହିଁ ? ଛତେ ଥରକୁ ଥର କହୁଛି ତୁ ଆଉ ମୋ ଜଳିଲା ପୋଡ଼ିଲା ପ୍ରାଣରେ ଲୁଣ ଛିଟା ଛାଟେ ନା । ଭାରି କଷ୍ଟ ହେଉଚି କଳା ! ହୁଏତ ଶେଷ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୋର ଏଇ ଅଯଥା ଅତ୍ୟାଚାର ସହି ନପାରି ମୁଁ ଅନ୍ତରାଳରେ......

କିଶୋର !

କଳା କିଶୋର ପାଟିରେ ହାତ ଚାପିଧରି ଆଉ କୁହାଇ ଦେଲା ନାହିଁ ।

ଥାଉ କିଶୋର ! ଏଣିକି ଆଉ ଶୁଣିବାକୁ ଛାତିରେ ମୋର ବଳ ନାହିଁ । ତମ କଥା ମାନିବି ମୁଁ । ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧର ଶେଷ ସଂଗ୍ରାମ ପାଇଁ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଚି ।

କଳା ।

କିଶୋର କଣ୍ଠରେ କୋମଳତା ଫୁଟାଇ, କଳାକୁ ସେ ଟିକିଏ ପାଖକୁ ଟାଣି ଆଣିଲା । କଳା ବି ଅଭଙ୍ଗ ଆସିଲା ଧୀରେ

କଣ କିଶୋର !

ଏ ଘରଟା ଅନ୍ଧାର ହେଲା କେମିତି !!

ମୁଁ ବତୀ ନିଭେଇ ଦେଇଛି ।

ଭାରି ଅନ୍ୟାୟ କରିଛୁ ତୁ କଳା ! ଖୁବ୍ ଅବିଚାର କରିଛୁ ! ଶୁଣିଛୁ, ଆଜିର, ତୋ' ବାହୁଟା ଏମିତି ଫୁଲିଛି କାହିଁକି । ଏଁ, ପିଠିଟା ଯେ ଅଣ୍ଟୁସ୍ । କ'ଣ ହେଉଛି ତୋର କଳା !

କଳା ଲୁଚେଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରି ବି ଧରା ପଡ଼ିଗଲା । ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ସେ ନିଭେଇ ଦେଇଥିଲା ଘରର ବତୀ, ଯାହା ଜଣେଇ ନ ଦେବା ପାଇଁ ସେ ବସିଥିଲା କିଶୋର ଠାରୁ ଦୂରେଇ, ପୁଣି ସେଇଥିରେ ପଡ଼ିଗଲା ସେ । କି ଜବାବ ଦେବ କିଶୋରକୁ ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

କିଶୋର ବିଛଣାରୁ ଉଠି ବସିଲା । ମୁଣ୍ଡତଳୁ ଦିଆସିଲି କାଢ଼ି ବତୀ ଜଳେଇଲା । କଳା ବାଧା ଦେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । କିଶୋର ଜିଜ୍ଞାସୁ ଆଖିରେ କଳା ଦେହ ମୁହଁକୁ ଅନେଇଲା । ଆଖି ତା'ର ବୁଜି ହୋଇଗଲା । କଳା ଥକ୍କା ମାରିଲା ପରି ବସିଥିଲା ଗୋଟାଏ କଡ଼କୁ । ଆଖିରେ ତା'ର ଟଳ ଟଳ ହେଉଥିଲା ଲୁହ ଧ' ବନ୍ଦୁ ।

ଏତେ ସବୁ କିଏ କରିଛି କଳା ! କାହାର ହାତ ଗଲା କଅଁଳ ଫୁଲଟିର ନରମ ପାଖୁଡ଼ା ଗୁଡ଼ିକରେ କଣ୍ଟା ଫୋଡ଼ି ଖିନ୍ ଭିନ୍ କରିବାକୁ ? କିଏ ସେହି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ! କହ କଳା ! ମୁଁ ତା' ଜାନ ବଗାଡ଼ ପକେଇବି......

କିଶୋରର ଉତ୍ତେଜନା ବଢ଼ି ଯାଉଥିଲା । ନାକରୁ ବାହାରୁ

ଛାତ .ପବନର ଝଡ଼ । ଭଲା କିଶୋରକୁ ଶୁଆଇ ପକାଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରୁ କରୁ କହୁଛି—

“ତମେ ଶୁଅ କିଶୋର । ଯାହା ହେବାର ହୋଇ ଯାଇଛି । ଯେଉଁମାନେ ମଣିଷକୁ ମାଡ଼ ମାରି ବାଟକୁ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେମାନେ ବୁଝି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ଜଳନ୍ତା ନିଆଁରେ ଘିଅ ଢାଳୁଛନ୍ତି ବୋଲି । ସବଳର ଅତ୍ୟାଚାରରେ ଦୁର୍ବଳ ଦେଖି ହୁଏ ନାହିଁ ଯେ, ଅନ୍ୟାୟର ବଦଳା ନେବା ପାଇଁ ପଦ୍ମତୋଳା ଶୁଣେ । ତମେ ଶୋଇପଡ଼ କିଶୋର । ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି । ମୁଁ ଯାଉଛି । ଭଲ ହୋଇ ସାରି ଆଗ ଥରେ ପୁଷ୍ପା ପାଖକୁ ଯାଅ । ଯେତେହେଲେ ସେ ନାରୀ । ଅବୁଝା ମନଟା ତା'ର ଘାଣ୍ଟି ଗୋଳେଇ ହେଉଥିବ । ଚାରି ଲୋକଙ୍କ ତୁଣ୍ଡରୁ ଚାରି କଥା ଶୁଣି ମନଟା ତା'ର ସନ୍ଦେହ ଦୋଳାରେ ଦୋହଲୁ ଥିବ......

..........ହଁ, ସନ୍ଦେହ ଦୋଳାରେ ଦୋହଲୁ ଥିଲା ପୁଷ୍ପାର ମନ । ନିଦସେଲା ରାତିରେ ଅନ୍ଧାର ଘରେ ଆଖି ବୁଜି ବୁଜି ଭାବୁଥିଲା ସେ । ମନର ଭାବନା ତା'ର ସୀମା ଲଂଘି ଯାଉଥିଲା ।

......କିଏ ସେଠାରେ ? କିଏ ସେ ତା' ଫୁଲ ବଗିଚାରେ ? ଲମ୍ପଟ ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହସ । ଆଖିରେ ମହୁଆଳା ଚାହାଣି । ଚାଲି ବ୍ୟସନରେ ମନଲୋଭା ଛନ୍ଦ । ଅଙ୍ଗ ସଂଚାଳନରେ ମଧୁର ମହକ । କିଏ ସେ ? କିଏ ସେ ଏ ନାରୀ ?

ଭଲା ? ହଁ ତ । ହସି ହସି ଆଗେଇ ଯାଉଛି କିଶୋର ପାଖକୁ । ଅଙ୍ଗବାସ ଉଡ଼ୁଛି ଫର ଫର ହୋଇ । କିଶୋର ମୁହଁ ହୋଇ ଉଠୁଛି ତା'ର ଆଡ଼େ । ଭଲା ଧାଇଁଛି । ହଁ ତା' ଉଛୁଳା ଯୌବନ ଚହଲି ଚହଲି ବହୁ ଯାଉଛି । ଯେମିତି ତାହାର ଖୋଣ୍ଟା ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗି ଉଛୁଳି ନେବ ସେ ଜାଣି ନାହିଁ । ପୁଷ୍ପା ସହୁ

ପାଇଲା ନାହିଁ । ଧାଇଁଲା ତା'ର ପଛେ ପଛେ । ଶୀର୍ଣ୍ଣ ଅବୟବ । ଜୀର୍ଣ୍ଣ ଅଙ୍ଗବାସ । ହେଲେ ଧାଇଁଲା ସେ ତା ମନର ଦେବତା ସମୀପକୁ । କିଶୋର ଅନେଇଲା ଦୁହିଁଙ୍କ ଆଡ଼କୁ । ଗୋଟିଏ ସଜ କୁସୁମ । ଆରଟି ମଉଳା ଫୁଲ । ମନ ଭଲେ ବୋଧହୁଏ ତୋଫାନ ଉଠେଇଲା ତା'ର । କେଉଁଟିକୁ ସେ ଗଳାରେ ଲୋଟେଇବ ? ଗୋଟିକୁ ସେ କାଲି ଚିହ୍ନିଥିଲା, ଅଜ୍ଞ ସେ ଛଡ଼ା ଫୁଲ । ଆରଟି ଫୁଟିବାକୁ ପାଖୁଡ଼ା ମେଲୁଛି, ମହକରେ ତା'ର ମାଦକତା ଖେଳୁଛି । କିଶୋର ପଡ଼ିଗଲା ବୋଧହୁଏ ଗୋଳକ ଧନ୍ଧାରେ । ଭଲା ଓ ପୁଷ୍ପା ଦୁହେଁ ତା' ଆଡ଼କୁ ହାତ ପାତି ଅପେକ୍ଷା କରୁଚନ୍ତି । ଜଣକ ମୁହଁରେ ଜହ୍ନୁଳା ମହକ, ଆଉ ଜଣକ ମୁହଁରେ କରୁଣ ନିବେଦନ । କିଶୋର ହାତ ବଢ଼େଇ ଦେଲା ଭଲା ଆଡ଼କୁ । ଭଲା ଉଲ୍ଲାସରେ କୁହୁଳି ଉଠି ଲଟେଇଗଲା କିଶୋର ଦେହରେ । ଆଖିରୁ ତା'ର ଈର୍ଷାର ଶରଟିଏ ଖସି ଯାଇ ଗଳିଗଲା ପୁଷ୍ପାର ବେଦନା ଭରା ଛାତି ଭିତରେ । ପୁଷ୍ପା ଲମ୍ବିଡ଼ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ତଳେ । ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା ଆକୁଳସ୍ୱର ।......

ପୁଷ୍ପା ! ପୁଷ୍ପା ! କଣ ହେଲା ତୋର । ଏମିତି ଝାଳଝାଳେଇ ହଉଚୁ କାହିଁକି ?

ପୁଷ୍ପାର ବୋଉ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ ଉଠି ବତୀ ଲଗେଇଲେ । ପୁଷ୍ପା ଆଖି ତରଟି ଦାନ୍ତ ରଗଡ଼ୁଚି । ଚିହିଁକି ପଡ଼ିଲେ ସେ । ମୁହଁରେ ତା'ର ପାଣି ଛାଟି, ପାଟିରେ ପାଣି ଦେଲେ । ପୁଷ୍ପା ଧୀରେ ଧୀରେ ଆଖି ମେଲିଲା ।

ଏମିତି ହେଲୁ କାହିଁକି । କଣ ହେଲା କି ତୋର ?

ପୁଷ୍ପା 'ଟିକିଏ ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଫିକା ମୁହଁରେ ହସ ଟିକକ ଭାର ବହଣି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

ନାଁ ବୋଉ, ତୁ ଶୋଇପଡ଼ । ଗୋଟାଏ ଖରାପ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲି । ସେ କିଛି ନୁହେଁ । ବଡ଼ ନିଦେଇ ଦେ । ଅଲଅ ମୁଁ ସହି ପାରୁ ନାହିଁ, ନାଁ ବୋଉ ଅଲଅ ମୁଁ ସହି ପାରିବ ନାହିଁ ।

277

ଆଖି ମିଟ୍ଟାଉ ମିଟ୍ଟାଉ ସ୍ତା ଭିତରେ ଅଠଦିନ ବିତି ଗଲାଣି । କିଶୋର କେବଳ ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଦୀର୍ଘ ଅଠ ଦିନ ବିତେଇଛି । ମୁଣ୍ଡରୁ ଭାର ପଟି ଖୋଲା ହୋଇ ନାହିଁ । ସେ କେବଳ ଖୁବ୍ରି । ଭାବିବାକୁ ଦୀର୍ଘ ଅବସର ମିଳିଚି ତାକୁ । ପୁଷ୍ପା ଆଉ କଲା । ସିଏ କଲା ଆଉ ପୁଷ୍ପା । ତାହାର ସମ୍ମତ ଭେଟିବାକୁ ଆଉ ସୁଯୋଗ ପାଇନି ସେ । ଦମ୍ଭକର ଅବସ୍ଥା ଦିନକୁ ଦିନ ଅଗ୍ରଚି କଠିନ ପଥରେ । ପୁଷ୍ପାର ସେଗ ଭଡ଼ି ଗୁଳିଚି । କଳାର ଝବାଡ଼ୁ ଦିନ ଆଗେଇ ଆସିଲାଣି । ଅଥଚ କିଶୋର ଅଥର୍ବ ଆଉ ପଙ୍ଗୁ ପରି ବିଛଣାରେ ଶୋଇ ରହି, ନାକରୁ ଲାଳ ପକେଇ ବୁହାଉଛି ।

କ'ଣ କରିବ ସେ ? ସମସ୍ୟାର ପାହାଡ଼ ଯେମିତି ତା'ର ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଭୁସୁଡ଼ି ପଡ଼ିବାକୁ ଝୁଲିଲା ପବନକୁ ଡେକେଇ ରହୁଚି ।

ବୋଉ ଘର ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି କହିଲେ—

ଶୁଣିଲାକ୍ଷିରେ କିଶୋର ! କଳାର ଆଜି ବାହାଘର । ଭାଇ ସଭାସତ ସତ୍ୟ ଠିକ୍ ହୋଇ ଯାଇଛି । ଭଲ ହୋଇଛି ।

କିଶୋର ଉଠି ବସିଲା । କାନ ଦୁ'ଟା ତାର ଝାଇଁ ମାରି ଗଲା । ବୋଉ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ । କିଶୋର ପଛରୁ ଡାକି ପଚାରିଲା—

କୋଉଠି ତା' ବାହାଘର ଠିକଣା ହେଲା ବୋଉ ?

କେଜାଣି ମୁଁ କହି ପାରିବି ନାହିଁ । କୋଉଠି ଭଲରୁ ଦୂରରେ ।

କିଶୋର ଆଉ ଆଗକୁ କହିବାକୁ ସାହସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା ବୋଉ ତା'ର ଆଖି ଭରି ଜବାଫୁଲ୍ ଦିଶୁଛି । କିଶୋର ମୁଣ୍ଡଟା ପୁଣି ଥରେ ବୁଲେଇ ଦେଲା । କଳାର ବାହାଘର । ହଁ ଆଜି କଳାର ବାହାଘର । ବର୍ଷକ ହୁଏତ ଅଭାବ ସୁବିଧା ପାଉନି ମୋ ପାଖକୁ । ହେଲେ ଉଦସ୍ଥଟା କେଉଁଠି ମିଳା । ସେଦିନ ଏତେ ଡାକର ତାକୁ କହି ଆସିଥିଲି ଆସିବା ପାଇଁ । ସେ ତ ଆସିଲା ନାହିଁ । ମୋର ଏ ଦୁରବସ୍ଥା ସମ୍ଭାଳ ପାଇ ନାହିଁ ସୋଚେ ଟିକିଏ ଦେଖା ନ କରି ଚାଲିଗଲା କଣ । ତା' କର୍ମ ସେମିତିକୁ । କ'ଣ ଏଇ ସଂସାର ! କି ଲୀଳା ଏ ଜଗତ୍ ? କିଶୋର ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଦୁ' ହାତରେ ଚାପିଧରି ପୁଣି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ଖଟିଆଟା ଉପରେ ।

ଦିନ ଗଡ଼ିଲା । ମଉଳି ପଡ଼ିଲା ସୂର୍ଯ୍ୟ ଭଗବାନ । ତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମଉଳି ପଡ଼ୁଥିଲା କିଶୋରର ଭାବନା । ସେ ଯେମିତି ନାଗଫେଣୀ କଣ୍ଟାର ଶେଯ ଉପରେ ଶୋଇ ଦଂଶନରେ ଜଳି ଯାଉଛି ।

ଖାଲି ଦୀର୍ଘ ଶ୍ୱାସ, ଖାଲି ଜ୍ୱାଳା, ଖାଲି ବେଦନା, କିଶୋରର

ଯେମିତ ମୂଳେ ମୂଳେ ଘେରି ବୁଲୁଥିଲେ । ସତ ଭାବୁଥିଲା, ହଁ କଳା ସତ କାଳସର୍ପ ପରି ମାଡ଼ି ଆସୁଥିଲା । ତାହାର ସର୍ବନାଶ କରେଇବାକୁ, ତାହାର ସ୍ୱପ୍ନମାନ କରେଇବାକୁ ।

କିଶୋର ଧୀରେ ଧୀରେ ତନ୍ଦ୍ରା ଘୋରରେ ଘୁମେଇ ପଡ଼ିଲା । ତା' ଭାବନା ତା' ବେଦନା କେଉଁଆଡ଼େ ଯାଇ ଲୁଚିକି ଲୁଚିକି ହେଉଥିଲା ମନ-ପଟରୁ । କିନ୍ତୁ ପୁଣି ଚିହୁଙ୍କି ପଡ଼ିଲା ସେ ।

ବାଜା ବାଜିଲାଣି । ହଁ, ହଁ । ତେବେ କଣ ? ହଁ ହୁଏତ କଳାର ବର ଆସିଲାଣି, ଆସିଗଲାଣି । କିଶୋର ଉଠିଲା । ସତ ଅ'ଧରୁ ବେଶୀ ହେବ ନିଶ୍ଚୟ । ଦେଖିଲା ଘରେ କେହୁ ନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତେ ଗୁଲି ଯାଇଛନ୍ତି ବୋଧହୁଏ ବର ଦେଖିବା ପାଇଁ ।

କିଶୋର ପାଦ ଯୋଡ଼ାକ ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଘେଣା ଖାଇଲା ତାର ମୁଣ୍ଡ । ଚକ ପରି । ହଁ ମଟର ଚକ ଠାରୁ ଅଧିକ ଜୋରରେ ବୁଲୁଥିଲା ତା ମୁଣ୍ଡର ଭାବନା । ତା ହେଲେ କଳାର କିଛି ଉପକାରରେ ଲାଗି ପାରିଲାନି ସେ । ତାକୁ ଅଭୟ ଦେଉଥିଲା, ତାକୁ ସମାଜ ବନ୍ଧନରେ ଲଢ଼େଇ କରିବା ପାଇଁ ବଳ ଦେଉଥିଲା, ଅଥଚ ସ୍ୱପ୍ନ ଯେ ପାଣି ଫୋଟକା ପରି ମିଳେଇ ଯିବାକୁ ବସିଛି ।

କିଶୋର ଉଠିଗଲା ବାହାରକୁ । ବଢ଼ୁ ବଢ଼ୁ ବାଜଣା ବାଜି ଉଠୁଛି ବେତାଳିଆ ହୋଇ । ତୋଷଣୀ ଛୁଟିଛି ଆକାଶକୁ । ହଁ ଆକାଶର ତାରା ପରି ଝୁଲୁ ମାରୁଛି ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ବାଣ । କିଶୋର ଉଦ୍‌ବେଳ, ଅଜ ପାଗଳ । ସେ ତା ଚଞ୍ଚଳ ପାଦ ଯୋଡ଼ାକୁ ଚଳେଇଛି ଆଗକୁ ଆଗକୁ ।

ହଠାତ୍ ବାଧା ପାଇଲା । ଠିଆ ହୋଇଗଲା ଦାରୁ ମୂର୍ତ୍ତି ପରି ।

କିଏ ! କିଏ ସେ ଏ ? ସୁନ୍ଦର ଇଗଲ୍ ପରି ଛୁଟି ଅସୁର

ତାର ଅଙ୍ଗକୁ । ଝୋଠା, କଣ୍ଟା, ଅବମା ସବୁ ସାଙ୍ଗ ମଳର ଛୁଟି ଆସୁଛି ସେ । କିଏ ?

କିଶୋର ଗୋଡ଼ ଉପରେ ଆସି କଚଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ସେ । ଭୁଣ୍ଡରୁ କଥା ବାହାରୁ ନ ଥିଲା ତାର । କେବଳ ଶୁଭୁଥିଲା କଁଇ କଁଇ ନାଦ । କିଶୋର ଚକ୍ଷୁ ଖୋଲି ଅଣିଲା ତାକୁ । ସେ ଜାଣିଥିଲା ଅନ୍ତର ତାର କହୁଥିଲା, କଳା ଛୁଟି ଆସିବ । ଟିକିଏ ସୁଯୋଗ ପାଇଲେ ସବୁ ବାଧା ବନ୍ଧନକୁ କାଟି—ଛୁଟେଣ୍ଡେ ସେ ଧାଇଁ ଆସିବ ।

କିଶୋର ତା ପିଠି କାନିରେ କଳାର ଲହୁ ପୋଛି ଦେଲା । ତାକୁ ଧରି ଧରି ନେଲା ଘର ଭିତରକୁ । ବହୁ କ୍ଷଣରେ କିଶୋର କଳାକୁ ଦେଖି ଶିହରି ଉଠିଲା । କପାଳର ଚନ୍ଦନ ଟୋପା ଶୁଖିନି ଏଯାଏ । କିଶୋର ଅନେଇଲା କଳା ମୁହଁକୁ । ତା ଚାହାଁଣୀରେ କାରୁଣ୍ୟ ଫୁଟୁଛି । ସେ ଗୁଁ ଗୁଁ ଡାକୁଛି କିଶୋରକୁ । କେଜାଣି କେତେ ଅକୁହା କଥା ଅଛି ତା ଛାତି ପାଖରେ ।

କିଶୋର ଚାହିଁଲା, ସବୁ ଭାବି ତ ଅନେଇଥିଲା କଳା ମୁହଁକୁ । ଯେମିତି ବୁଝି ହେଉ ନାହିଁ କିଶୋରର । କଣ ସେ କରିବ ଏମିତିଆ ପରିସ୍ଥିତିରେ । କଳା ଛୁଟି ଆସିଛି ତା ପାଖକୁ । ତା ମନରେ ଆଶାର ମିନାର ଗଢ଼ି ସେ ଧାଇଁ ଆସିଛି କିଶୋର ପାଖକୁ । ହୁଏତ ସେ ଭାବୁଛି ଏ ଅଞ୍ଚଳରେ କିଶୋର ତାର ଏକମାତ୍ର ଆଶା ଭରସା । ଓ କିଶୋର ତାର ଏକମାତ୍ର ଦୁଃଖ ଭାଗୀ । କିଶୋର ଥରିଲା ଗଳାରେ ଡାକିଲା—

କଳା!

କଣ ?

ଏ କଣ କଲୁ ତୁ ?

କଳାର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ବନ୍ଧ ଭାଙ୍ଗି ଚୁନା ହୋଇଗଲା ସତେକି । ସେ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ହେ’ ହୋ’ ହୋଇ ।

କିଶୋର ଆଉଁସି ଦେଲା କଳାକୁ ।

ତୁ ତୁନି ହ କଳା । ଏ ଘଡ଼ିସନ୍ଧି ବେଳରେ, ଏମିତି ଉଛୁଳା ହେଲେ ଚଳିବ କେମିତି ?

ତମେ ଆଉ ଡେରି କରନି କିଶୋର । ଦୁଃଖ ପାଅନି ମୋତେ ସେମାନେ ଖୋଜି ଖୋଜି ନେଯାଇ ଛୁଟି ଆସିବେ ଏଇଯାଏ । ତା’ ପରେ…ହୁଁ ତାପରେ ମୁଁ ଆଉ କହି ପାରୁନି ।

ବୁଝିଲି କଳା । ତୋ ପରିସ୍ଥିତି ତଉଲ କରିବାର ବି ବେଳ ଏ ନୁହେଁ । ତେବେ କ’ଣ କରିବା ଏଇଲାଗେ ?

ଚାଁ ଗାଁ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ।

କେଉଁଠାକୁ ?

ଯେଣିକି ଗୋଡ଼ କଢ଼େଇ ନେବ ।

ବେଶ ! ତା ତ ବୁଝିଲି । କିନ୍ତୁ ତା ପରର ପରିସ୍ଥିତି କଥା ଚିନ୍ତା କରିଛୁ ?

କରିଚି କିଶୋର । ଏ କେଇଦିନ ହେଲା ବେଶ୍ ଚିନ୍ତା କରିଚି । ଥରେ ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ଗଲେ, ଏମାନେ ମୋତେ ଘରେ ପୂରେଇ ଦେବେନି । ସମାଜର ବିଷ ନଜରରେ ମୁଁ ବହିଷ୍କୃତ ହୋଇ ଯିବି । ଏଇଆ ତ ? କିନ୍ତୁ କିଶୋର ! ତମେ ମୋର ଏତେ ଆପଣାର, ମୁଁ ତମକୁ ଏତେ ନିଜର କରି ବି ଅଳ୍ପ କଣେ ଆଶା କରି ପାରେନା ତମ ଗାଁଟିର ବୋହୂ ହୋଇ ବାକି ଦିନଗୁଡ଼ାକ କଟେଇ ପାରିବି ବୋଲି ? ସେଇ ଆଶା ଭରସାରେ ଧାଇଁ ଆସିଚି ତମ ଦୁଆରକୁ । ତମେ ଯଦି ମୋ ଭାର ଗ୍ରହଣ ନକର, ମୋତେ

ହତାଶର କରି ଗୋଡ଼ରେ ଅଟେଜ଼ଇ ଦିଅ, ମୁଁ ଦୁଃଖ କରିବିନି । ଆଖିର ଲୁହରେ ବସୁଧା ଭିଜେଇବିନି । ହସି ହସି, ହଁ ହସି ହସି ତମରି କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି, ଏଇ ଦେଖ, ଏଇଥିରୁ କଣିକାଏ ଖାଇ ଦେଇ ତମରି କୋଳରେ ଶାନ୍ତିରେ ଆଖି ମୁଦି ଦେବି ।

କିଶୋର କଳା ହାତରେ ଗୋଟାଏ ଜ୍ଞୁଟ ଶିଶି ଦେଖି ଶିହରି ଉଠିଲା । ବିଜୁଳି ବେଗରେ ତା ହାତରୁ ଶିଶିଟା ଛଡ଼େଇ ନେଇ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲା ଦୂରକୁ । ଉଠିଲା ସେ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ । କଳାର ହାତ ଧରି ବାହାରି ଗଲା ପଦାକୁ ।

ଶୁଣିଲୁ କଳା । ମୁଁ ତୋତେ ଅକାଳରେ ମଉଳେଇ ଦେବିନି । କେତେ କଷ୍ଟ, ଅସୁବିଧା, ଜୀବନଟା ମୋର ହେଇ ଯାଉ ପଛକୁ ଖିନ୍ ଭିନ୍, ତଥାପି ହଁ ତଥାପି କଳା ଦୁନିଆ ଦରବାରରେ ମୁଁ ତୋ ପାଇଁ ମୋର ସବୁ ଦେଇ ଲଢ଼େଇ କରିବି ।

କଳା ଉଠିଲା କିଶୋର ପଛେ ପଛେ । ଆଖିରୁ ତା'ର ଶୁଖି ଯାଇଥିଲା ଲୁହ । ମନରେ ତା'ର ପୁଣି ଆସିଥିଲା ଦମ୍ଭ । କେତେଣି ବାଟ ବାଢ଼ୁଥିଲା । ଭୋକଶୋଷ ଲାଗିଥିଲା । ଭରି ଆସି ପହଞ୍ଚି ଥିଲେ ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ..........

....

....

ତା' ପରଦିନ । ବେଳ ରାତି ଦଶ ହେଉଛି । କିଶୋର ଓ କଳା ପହଞ୍ଚିଲେ ଯାଇ କଟକର ଏକ ସହରତଳି ବସ୍ତିରେ । ଧମେଁ ଚାଲିଥା ଦେଇ ପଡ଼ିଚନ୍ତି । ଯେମିତି ସବୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ, ସବୁ ଆଶା ମରି ମରି ଆସୁଛି ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣରୁ ।

କିଶୋର ଖୋଜୁଥିଲା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟର ବସା । ଶେଷ ଆଶା ଭରସା ତା'ର ଭାଙ୍ଗିଲାଣି । ସେ କଳାକୁ ସଂଗରେ ଧରି ବସ୍ତି ଗୋଡ଼

ଛାଡ଼ିଲା ବେଳେ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲା, ଦୁହେଁ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବେ ଉଦୟ ପାଖରେ । ଉଦୟ ଖୁସି ହେବ । କଳାର ମନସ୍କାମ ପୂରଣ ହେବ ।

କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଦୁହେଁ ଯାଇଁ ପହଞ୍ଚିଲେ ଉଦୟ ବସାରେ, ଉଦୟ ଘରେ ନଥିଲା । ଅପେକ୍ଷା କଲେ । ସେ ଆସିଲା । ସେତେବେଳକୁ ରାତି ଘନେଇ ଆସୁଥିଲା ଧୀରେ ।

ଉଦୟ କଳା ଓ କିଶୋରଙ୍କୁ ଏକା ସଂଗରେ ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ତା' ମୁଖ ମଣ୍ଡଳରୁ ଫୁଟି ଉଠିଲା କେମିତି ଗୋଟେ କ୍ରୂର ହସ । ସେ ଥଟ୍ଟାଳିଆ ସ୍ୱରରେ ଆରମ୍ଭ କଲା—

କିଶୋର ବାବୁ ଯେ ! ହଠାତ୍ । ଏମିତି ଅସମୟରେ । ସଂଗରେ ମାନସୀ । ବ୍ୟାପାର କଣ ?

କିଶୋର ଉଦୟ ମୁହଁରୁ ଏମିତିଆ ଖାପଛଡ଼ା କଥା ଶୁଣି ଟିକିଏ ଦବକି ଗଲା । ମନର ଭାବ ଘୋଡ଼େଇ ରଖି କହିଲା—

ଉଦୟ ବାବୁ ! ଆପଣ ଚୋଟେ ହୁଏ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, କେତେ ଝଞ୍ଜା ଭିତର ଦେଇ ଆମକୁ ଏତେ ବାଟ ଆସେଇ ଆସିବାକୁ ହେଉଛି । ଏମିତି ଅସମୟରେ, ଆପଣ ଯେ ଏମିତି ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ମୁଁ କଳ୍ପନା କରି ନ ଥିଲି ।

ଉଦୟ ହସି ଉଠିଲା ।

ମୁଁ ଜାଣେ କିଶୋର ବାବୁ ! ଆପଣଙ୍କ ଜୀବନର ଝଡ଼ ଝଞ୍ଜା କାହା ପାଇଁ ଓ କେଉଁଥିପାଇଁ । ମୁଁ ସେଇଦିନ, ସେଇଦିନ ପାଇଛି ଆପଣଙ୍କ ମହାନ ହୃଦୟର ପରିଚୟ । ଯେଉଁଦିନ ଆପଣ ମୋତେ କହୁଥିଲେ ନିଜେ ଗୋଟା ସ୍ୱଭାବ ନିର୍ଜନ ପ୍ରକୃତିରେ ଭେଟିବା ପାଇଁ, ଆପଣଙ୍କ ଗାଁ'ର ସେଇ ପଡ଼ିଆରେ । ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି କିଶୋରବାବୁ ଆପଣ ମୋ କଲିଜାରେ ନିଆଁ ଚୁଲ୍ଲା ମାଡ଼ିବା ପାଇଁ

ଆଗରୁ ସବୁ ଅପ୍ରୋଜନ ସାର୍, ମୋତେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତୁ ବୋଲି । କେତେ ଆଗ୍ରହ, କେତେ ଆଶା ବାନ୍ଧି ମୁଁ ଯାଇଥିଲି ସେଦିନ । ନିଦଘାଡ଼ ନିଶାରେ, ଯେତେବେଳେ ସାରା ଜଗତ ଘୁମେଇ ପଡ଼ିଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ମଣିଷ ମନରୁ ମରି ଯାଇଥିଲା କାମନା, ବାସନା ସବୁ । ମୁଁ ସେତିକିବେଳେ ନୂଆ ଆଶା ବାନ୍ଧି ଗୋଡ଼ କାଟିଥିଲି ଘରୁ । କିନ୍ତୁ ଯାଇଁ ଦେଖିଲି କ'ଣ ?

ଉଦୟ ଟିକିଏ ଅଟକିଗଲା । କିଶୋର ଦମ୍ଭ ହେଇ ଠିଆ ହେଲା ଦଉଲତାକୁ ଠେସ ଦେଇ । ଲୀଳାର କଳା ଡୋଳା ଯୋଡ଼ିକ ବହୁ ବହୁ ଜଳି ଉଠୁଥିଲା ।

ହଁ, ଦେଖିଲି କିଶୋର ବାବୁ ! ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦୃଶ୍ୟଟିଏ ଦେଖିଲି । ଯେଉଁଥିରେ ମୋ କଲିଜା ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ଗୋଟାଏ ଗଭୀର ଦାଗ । ଲୀଳା ଶୋଇଥିଲା ଆପଣଙ୍କ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି । ଆପଣଙ୍କ ଅବଶ ହାତ ତା' କଅଁଳ ମୁହଁକୁ ଧୀରେ ତୋଳି ନେଉଥିଲା ଆପଣଙ୍କ......

ଉଦୟ ବାବୁ !!

ଲୀଳା ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । କିଶୋର ଦେହ ମୁଣ୍ଡ ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହେଇ ଆସୁଥିଲା । ଉଦୟ କହୁ ଚାଲିଥିଲା—

ହଁ ଆପଣଙ୍କ ଅବଶ ହାତ ଯୋଡ଼ିକ ଧୀରେ ତୋଳି ନେଉଥିଲା ଲୀଳାର କଅଁଳ ମୁହଁକୁ । ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି ଆପଣ ଏତେ ହୀନ, ଏତେ ନୀଚ, ଏତେ ଦଗାବାଜ୍ ବୋଲି । ମୁଁ ଆଉ ଆଗକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇ ପାରିଲି ନାହିଁ । ଫେରି ଆସିଲି । ସେ ଦିନ ବୁକୁର ବେଦନା ଚାପି ଫେରି ଆସିଲି ।

ଉଦୟବାବୁ ! ଆପଣ ଏତେ ପାପ କଥାଟା ମୁହଁରେ ଉଚ୍ଚାରଣ କରନ୍ତୁ ନାହିଁ । ଲୀଳା ମୋର ଆପଣାର, ଅତି ଆପଣାର ।

ତା' ବୋଲି କୌଣସି ଦିନ ଆମ ମନରେ ଏମିତିଆ ପାପ ଆଶା ଜାଗି ନାହିଁ । କଳା ମୋ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି ଶୋଇଥିଲା, ମୁଁ ମାନୁଛି । ତା' ବୋଲି......

ଆଉ ସଫେଇର ଦରକାର ନାହିଁ କିଶୋର ବାବୁ ! ଆପଣ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ । ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ ଆଗରୁ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ । ଆପଣ ମୋ ସୁଖର ଦୁନିଆକୁ ମଡ଼ି ଚକଟି ଛାର ଖାର କରିଛନ୍ତି । ଆପଣ ମୋର ଶତ୍ରୁ । ଆପଣ ମୋର ଦୁଶ୍ମନ........

ଉଦୟ ବାବୁ ! ବାହା ହୁଅ ତମେ କି ବ୍ୟବହାର କରୁଛ ? ଯିଏ ମୋର ପାଇଁ, ଆମର ସୁଖ ସୁବିଧା ପାଇଁ, ଆମର ଅପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଭିଳାଷ ପୂରଣ ପାଇଁ, ତା ଲହୁ ଦେଇ ବି ପଛେଇ ନାହିଁ, ଆଜି ତମେ ତାଙ୍କୁ ଏମିତିଆ ଆଘାତ ଦେଉଛ ?

କଳାର ଆଖି ଚଢ଼ି ଯାଇଥିଲା । କିଶୋର କହୁଣି ସନ୍ଧିରେ ମୁହଁ ଲୁଚେଇ, ନିର୍ଜୀବ ଅସହାୟଙ୍କ ଭଳି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା । ସତେ ଯେମିତି କଥା ତା'ର ସବୁ ଯାଇଛି ପାହିଛି । ସେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁ ନ ଥିଲା ନିଜେ ସେ ଜିଇଛି କି ମରିଛି । ଉଦୟ ହସୁଥିଲା । କଳାର ଲହୁ ସଙ୍ଗରେ ଚଳୁଥିଲା ହସ । ଏ ହସ ଯେମିତି ଉଦୟର ବେଶୀପ୍ରିୟ ।

ଥାଉ କଳା ! ନିଜ ଆଖିରେ ଦେଖି ସାରିଲା ପରେ ବି ମୋତେ ଆଉ ତୁ ଭୁଲେଇ ଦେଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ । ଦିନ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ତୁ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଠିଆ ହେଉଥିଲୁ ଅପରୂପା ଉର୍ବଶୀ ସାଜି । ସେତେବେଳେ ମୁଁ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲି । ତୋତେ ମୋ'ର କରିବାପାଇଁ ଅଣ୍ଟା ଟାଣି କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱପ୍ନ ମୋର ଭାଙ୍ଗିଲା ସେଇଦିନ । ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି ତୁ ମୋ ସହିତ ଏମିତି ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁଛୁ ବୋଲି । ନାରୀ ରହସ୍ୟମୟୀ, ନାରୀ ଛଳନା

ମସ୍ମୀ, ଏ ସବୁ ଜାଣି ମୁକ୍ତା ତୋ'ପ୍ରତି ମୋର ଥିଲା ଭଲ ଧାରଣା ସେଦିନ ଜାଣିଲି ମୁଁ ଧାଇଁଛି ଗୋଟାଏ ମରୀଚିକା ପଛରେ ସେଇଦିନ......

କିଶୋର ଉଦୟ ମୁହଁରେ ହାତ ଦେଇ ଆଉ କୁହାଇ ଦେଲ ନାହିଁ ।

ଆପଣ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତୁ ଉଦୟ ବାବୁ । କଳା ଓ ମୋ ସମ୍ପର୍କ ଅତି ପବିତ୍ର । ଆମର ସ୍ନେହ ଅତି ନିର୍ମଳ । ମୁଁ ଆଜି କି ଭାଷାରେ ବୁଝେଇବି ତା' ସମ୍ପର୍କ କାହାଣୀ । ଜାଣି ନ ଥିଲି ଅନ୍ୟ ପାଞ୍ଚଜଣଙ୍କ ପରି ଆପଣ ଆମକୁ ଏତେ ହୀନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବେ । ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ଉଦୟ ବାବୁ, କଳାକୁ ମୁଁ ତା' ବିବାହ ଦେବାରୁ ଟାଳି ଆସିଛି । କେବଳ ଆପଣଙ୍କ ଭରସାରେ । ଆପଣ ଯଦି ତାକୁ ଆଶ୍ରୟ ନ ଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ତା' ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ । ସେ......

କିଶୋର ବାବୁ ! ନଷ୍ଟଦ୍ରବ୍ୟ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ବାହାର ହୋଇଯାଏ, ତା' ଛଡ଼ା କଳାର ଜୀବନ ନଷ୍ଟ ପାଇଁ ଆପଣ ପୁରା ଦାୟୀ । ମୁଁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି ଆପଣ ଏଠାରୁ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ । ମୋ ଅନ୍ତର ଭିତରେ ଯେଉଁ କୁହୁଳା ନିଆଁ ଜଳୁଛି, ସେଥିରେ ଆଉ ଘିଅଛିଟା ମାରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।

କିଶୋର ଉଦୟର ହାତ ଧରି ପକେଇ କହିଲା—

ଆପଣ ଆମକୁ ଆଉ ଭୁଲ୍ ବୁଝନ୍ତୁ ନାହିଁ, ଉଦୟ ବାବୁ ! କଳା ଚରିତ୍ରରେ କଳଙ୍କ ବୋଳି, ମୋ କଲିଜାରେ ଦାଗ ପକାନ୍ତୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଅନୁନୟ କରୁଛି......

ଉଦୟ କିଶୋରର ହାତ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା । ଭିତରୁ କବାଟ କିଲି ଦେଇ କହିଲା—

ତମେ ଚାଲିଯାଅ ମୋ ଦୁଆରୁ । ମୁଁ ଭଲରେ କହୁଛି ଚାଲି ଯାଅ । କଳାକୁ ମୁଁ ଗ୍ରହଣ କରି ପାରିବି ନାହିଁ । ସେ ଚରିତ୍ରହୀନା, ସେ କଳଙ୍କିନୀ ।

କିଶୋର କବାଟ ବାଡ଼େଇ ବିକଳ ସ୍ୱରରେ ଡାକିଲା—

ଉଦୟ ବାବୁ ! ଉଦୟ ବାବୁ !!

କବାଟ ଆଉ ଖୋଲିଲା ନାହିଁ । କିଶୋରର ବିକଳତା ବଢ଼ୁଥିଲା । କଳା ଆଖିର ଲୁହ କାନିରେ ପୋଛି, କଣ୍ଠର ସ୍ୱର ଦମ୍ଭ କରି କିଶୋରର ହାତ ଧରି ଟାଣିଲା—

ତମେ ଚାଲିଆସ କିଶୋର । ଆଉ ଏଠି ଦଣ୍ଡେକ ପାଇଁ ରହିବାକୁ ମୋର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ମଣିଷର ଅନ୍ତର ଯିଏ ନ ଚିହ୍ନିଛି, ଯାର ଅନ୍ତର କଳୁଷ କାଳିମାରେ ଭରା, ହେଲେ ବି ସେ ମୋର ଆପଣାର, ଆଜିଠାରୁ ମୁଁ ତାକୁ ଘୃଣା କରିବି । ତମେ ଫେରିଆସ କିଶୋର । ମୋ ପାଇଁ, ମୁଁ ତମ ଭଳି ମହତ ହୃଦୟକୁ ଏପରି ଅପମାନିତ କରାଇ ଦେବି ନାହିଁ ।

କିଶୋର କିନ୍ତୁ ଅଚଳ, ଅଟଳ ।

ତୁ ବୁଝିନୁ କଳା ! ମଣିଷ ଅନେକ ସମୟରେ ଭ୍ରମରେ ପଡ଼ି ଭୁଲ୍ କରେ । ସେମିତି ଉଦୟ ବାବୁଙ୍କ ମନରେ ଅଳ୍ପ ଛିଟିକେ ସନ୍ଦେହର କଳା ମେଘ ଖଣ୍ଡେ । ଘୁଞ୍ଚିଯିବ ସେ କଳା । ହୋଇଲେ ଶୀତଳ ପବନ ଟିକେ ସେଥିକି ବହିଗଲେ ଅନ୍ତର ତାଙ୍କର ହୋଇ ଯିବ ସଫା, ନିର୍ମଳ ।

କିଶୋର ପୁଣି କବାଟ ବାଡ଼େଇ ଡାକିଲା—

ଉଦୟ ବାବୁ ! ଉଦୟ ବାବୁ !

ବୃସ ପାଖକୁ ଶୁଣିଲା—

ମୁଁ ଦୁଧପିଆ ପିଲା ନୁହେଁ କିଶୋର ବାବୁ ! ମୋ ଘରରେ

ଆପଣଙ୍କର କବି ଗୃହସ୍ଥି ଚଳିବ ନାହିଁ । ମୋ ପଥର ମନକୁ ତରଳେଇବାକୁ ଆପଣଙ୍କ କଣ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଭାଷା ନାହିଁ । ତାଛଡ଼ା ଆପଣଙ୍କ ମନର ମାନସୀଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଚାଲି ଯାଆନ୍ତୁ ନିଭାଞ୍ଜନକୁ । ଆପଣ କହିବେ, ସେ ମୁହଁ ପାଖକୁ ମୁହଁ ଯୋଡ଼ି ଶୁଣିବେ । ସେଠି ବାଧା ବନ୍ଧନ କିଛି ନ ଥିବ । ପ୍ରେମର ଉଚ୍ଛୁଳା ବନ୍ୟାରେ ଦୁହେଁ ହାବୁଡୁବୁ ହେଇ ଅଗେଇ ଯିବେ ଦୂରକୁ । ବହୁତ ଦୂରକୁ ।

କଳା ଆଉ ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । କାନ ତାର ବଧିର ହେଇ ଆସୁଥିଲା ଅସ୍ତ୍ରେ । ସେ କିଶୋରର ଡାହାଣ ହାତଟାକୁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ହିଁକି ନେଇ କିଶୋରକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନେଇଗଲା ଆଗକୁ ।

ମୁଁ ତମ ଗୋଡ଼ତଳେ ପଡୁଛି କିଶୋର । ତମେ ଚାଲିଆସ । ମୋପାଇଁ ମୁଁ ତମକୁ ଆଜି ଏତେ ହୀନ କଥା ଶୁଣେଇବାକୁ ରାଜି ନୁହେଁ । ଏତେ ବଡ଼ ବିଶ୍ୱ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ମୋତେ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜିବାକୁ କେଉଁଠି ହେଲେ ଜାଗା ଟିକିଏ ଭଗବାନ ଦେବେ ।

କିଶୋର ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ନିଜକୁ । ଭୁଲି ଯାଇଥିଲା ଦୁନିଆକୁ । ମୁଣ୍ଡଟା ତା'ର ଘେରା ଖାଉଥିଲା । ସେ ବୁଝି ପାରୁ ନ ଥିଲା କେଣିକି ଯାଉଛି । କ'ଣ କରୁଛି । କଳା ତା ହାତ ଧରି ଟାଣୁଥିଲା ଆଗେ ଆଗେ । କିଶୋର ଥରି ଥରି ପାଦ ପକାଉଥିଲା ତା'ର ପଛେ ପଛେ । କଣ ଏ ଦୁନିଆ ? କ'ଣ ଏଇ ଲୋକଙ୍କର ମନୋବୃତ୍ତି ।

ନା—କିଶୋର ମୁଣ୍ଡରେ କିଛି ଗକ୍ର ନ ଥିଲା । ସେ ଯନ୍ତ୍ର ଚାଳିତ ପରି ଚାଲୁଥିଲା କଳାର ପଛେ ପଛେ ।

ରାତି ବଢୁଥିଲା । ଦୁହେଁ ଦିଶାହରା ହେଇ ଚାଲୁଥିଲେ

ଅମଡ଼ା ପାଖ । କାହାର ତୁଣ୍ଡରେ ଭାଷା ନ ଥିଲା । ହତାଶାର କରୁଣ ରାଗିଣୀ ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ଦୁହିଁଙ୍କ ଭାବନା ଜଗତରେ ।

କଳା ଆଉ ଆଗେଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ବସି ପଡ଼ିଲା ସେଇ ଅଚିହ୍ନା ବଣରେ । କେତେ ରାତି ହେଲାଣି କାହାରକୁ ଜଣା ନଥିଲା । କେଉଁଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେଣି କିଶୋର ବୁଝି ପାରୁ ନଥିଲା । ମନର ତୋଫାନରେ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ବୁଲୁଥିଲେ ଦୁହେଁ ।

ନାଁ କିଶୋର ପାଦରେ ଆଉ ବଳ ନାହିଁ । ମନରେ ଆଉ ଦମ୍ଭ ନାହିଁ । ଯାଇବି ନାହିଁ ମୁଁ, ଆଉ ଆଗକୁ ଗୋଡ ଟାଣି ପାରିବ ନାହିଁ ।

କିଶୋର ବସି ପଡ଼ିଲା ସେଇଠି । ସେ ବି କ୍ଳାନ୍ତ, ସେ ବି ଶ୍ରାନ୍ତ । ସେ ବି ଜ୍ଞାନ ଶୂନ୍ୟ । ଜହ୍ନ ଆଲୁଅରେ ଦେଖିଲା ସେ, କଳାର ନରମ ପାଦ ଯୋଡ଼ିକରୁ ଲହୁ ବହୁଛି । କିଶୋର ପ୍ରାଣ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ଧୀରେ, ଆପଣା ଚିରା କାନିରେ ସେ ପୋଛି ଦେଲା କଳାର ପାଦ ଯୋଡ଼ିକୁ । କଳା ବାଧା ଦେଲା ନାହିଁ । ସେ ଅଜ୍ଞାତରେ ଆଉଜି ପଡ଼ିଲା କିଶୋରର କୋଳ ଉପରକୁ । କିଶୋର ଟେକି ନେଲା କଳାକୁ ପଲଟିଏ ପର ।

ଶୃଗାଳ !

କ'ଣ ?

ମୁଁ ମରି ଯାଇଥିଲେ ଭଲ ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା । ଦୁନିଆରେ ଯାହା ଅଡ଼ୁଆ, ହୁଏତ କେହି କେବେ ତାକୁ ଛେଡ଼ିବେ ନାହିଁ ।

ଭଲା ! ତୁ ମୋ ମୁହଁରେ ଏମିତି କଥା କହୁଲେ, ଜାଣୁଛ ମୋ ପ୍ରାଣ କେମିତି କାନ୍ଦବ ?

କିନ୍ତୁ କୁହତ କିଶୋର, ମୁଁ ତୁମର କିଏ, ମୁଁ ତୁମର କଣ ? ଯେଉଁଥିପାଇଁ ତମେ ମୋ ପାଇଁ ଏତେ କଷଣ ଭୋଗିବ । ଏମିତି ଦାହକ ହେବ । ମୁଁ ସହିବ କେମିତି ?

ଏକଥିଣା ଏଇଟା ଅନୁତାପର ବେଳ ନୁହେଁ ଭଲା । ଏଇ ଆଗରେ ଦିଶୁଚି କୋଠାଏ ଘର । ତୁ ମୋ କାନ୍ଧରେ ଭର ଦେଇ ଚାଲିଆ । ସେଇଠି ଅଳ୍ପ ସମୟଟା ବିଶ୍ରାମ କର, ଭାଲ ସକାଳୁ, ହଁ ଭାଲ ସକାଳୁ ଆମର ଯାତ୍ରା ସୁରୁ କରିବା ।

କିନ୍ତୁ, କେଉଁଠାକୁ ?

କେଉଁଠାକୁ ! ଏଇ ତୁତ ସେଦିନ କହୁଥିଲୁ, ଯେଉଁଠାକୁ ଗୋଡ଼ କଢ଼େଇ ନେବ ।

କିଶୋର ଧୀରେ ଧୀରେ ଭଲାକୁ ଟେକି ଉଠାଉ ଥିଲା । ଭଲା ଅଜ୍ଞ ମଳିଲା ହେଉଚି । ମହୁକ ତାର ଉଡ଼ି ଯାଉଚି ଯେମିତି ଅଦିନଆ ପବନରେ । ଲୁଗା ପଟାରେ ତା'ର ଥଇଥାନ ନାହିଁ, କେଶ ବିନ୍ୟାସର ପରିପାଟୀ ଭାଙ୍ଗି ଟୁଟି ଗଲାଣି । ସେ କେବଳ ବଞ୍ଚିଚି, ସହଜେଇ କିଶୋର ତା'ର ଜଡ ଶରୀରଟାକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନେଉଚି କାମ୍ୟ ସ୍ଥାନ ଛାଡ଼ି ଘର ।

ଆଗରେ କୋଠାଟା । ଜୀର୍ଣ୍ଣ, ଶୀର୍ଣ୍ଣ । ବୋଧହୁଏ ମଣିଷ କେହି ବାସ କରନ୍ତି ନାହିଁ ତା ଭିତରେ । କିଶୋର ପହଞ୍ଚି ଗଲା କୋଠାଟାକୁ । ପଶିଲା ଭିତରକୁ । ଦୁଆର ଠେଲିଲା । ଖୋଲିଗଲା । ପକେଟରୁ ଦିଆସିଲିଟା କାଢ଼ି ଜଳେଇଲା । ଫଡ଼ ଫାଡ଼ ହୋଇ ଦେଢ଼ା ଦ'ଟା ଉଡ଼ି ଗଲେ । ଭଲା ଚମକି ପଡ଼ିଲା ।

କୋଠାଟା ହେଉ ଭାଲର । ପରିତ୍ୟକ୍ତ । ହଁ ଯେମିତ

ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଅଙ୍କ ସେ ଅଜ କଳା । ଉଅସିଲ ଭାଠିଟା ଜଳି ଜଳି ନିଭିଗଲା । ଅନ୍ଧକାର । ଠିକ୍ କିଶୋର ଅଜ କଳାର ମନ ପରି ଅନ୍ଧକାର ଛାଇଗଲା କୋଠାଟାରେ । ପୁଣି ଉଅସିଲଟା ଜଳେଇଲା ଅଜ ଥରେ । ଅଲେଇଲା ଧ' ପାହୁଣ୍ଡ । ଗୋଟାଏ ଅଧାଜଳା ମମ୍‌ବତୀ ଥୁଆ ହୋଇଛି ଭାଙ୍ଗା ଧଅଲଟା ଉପରେ । କିଶୋର ଜଳେଇଲା । ହଁ, ଏଇ ହୁଏତ ତାଙ୍କର ଉପଯୁକ୍ତ ଅଶ୍ରୁଥଳୀ । ଭଗବାନ ତାଙ୍କୁ ଅଣି ଯୁଡ଼େଇଛନ୍ତି ଠିକ୍ ଜାଗାରେ ।

କଳା ଅଜ ଠିଆ ହୋଇ ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ବସି ପଡ଼ିଲା ସେଇ ଇଟା ସ୍ତୂପ ଉପରେ । କିଶୋର ଏ ପାଖ ସେ ପାଖ ହୋଇ ପାଇଲା ଛୁଣ୍ଡା ଚଟ ଖଣ୍ଡେ । ବିଛେଇ ଦେଲା ସେଇ ଅପରିଚ୍ଛନ୍ନ ଇଟାଗଦା ଉପରେ । କିଶୋର ନିଜେ ବସିଲା ସେଇଠି । ମମ୍‌ବତୀଟା ରହି ରହି ଥରି ଉଠୁଥିଲା ।

ଥରି ଉଠୁଥିଲା କିଶୋର ପ୍ରାଣଟା ବି । ଯେମିତି ପୁଞ୍ଜି ଭୂତ ଭାବନା ତା' ମନଟାକୁ ଭରି କରି ଦେଉଥିଲା ବେଳକୁ ବେଳ ।

କଳା !

କଳା ମୁହଁ ଟେକି ଅନେଇଲା । କିଶୋରର ଆଖି ଯୋଡ଼ିକ ଥରି ଥରି ଥିର ହୋଇ ଯାଇଛି କଳାର ବ୍ୟାକୁଳିତ କଳା ଡୋଳା ଯୋଡ଼ିକ ଉପରେ ।

କ'ଣ କହିବା କିଶୋର ?

ମୁଁ ବି ଭାବୁଚି ସେଇକଥା ।

କାହିଁକି ମୋ ପାଇଁ ତମେ ଏତେ କଷଣ ଭୋଗୁଚ ।

କିଶୋର ମୁହଁରେ ନିର୍ମଳ ହସ ଖଣ୍ଡେ ଚହଟି ଉଠିଲା ।

ତୁ ଯାହାକୁ କଷଣ କହୁଚୁ, କଳା ? କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଭାବୁଚି ଏଇଟା ମୋର ଗୌରବ ।

ତା ନ କହୁ ଅଛ ଯେ ବାଟ ନାହିଁ ତମର ।

ତୁ ମୋ କଥାକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରୁନୁ କଳା ?

କେମିତି କହିବି କୁହ । ଏତେ ବଡ଼ ବିଶାଳ ଦୁନିଆଁ ଯେତେବେଳେ ମୋ ଦୁଃଖରେ ଆଖି କାନ ବୁଜି ଘୁମେଇ ପଡ଼ିଲା ସେତେବେଳେ ତମେ, ତୁ କ'ଣ ଲାଭ ଅଛି ତମର ମୋ ସହିତ କଷଣି ସହି ?

କିଶୋରର ଆଖି ଛଳ ଛଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ସେ କଳାକୁ ନିଜ ଛାତିକୁ ଆଉଜେଇ ଆଣି, ତା ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ ଦେଇ କହିଲା—

କଳା ! ମୁଁ କ'ଣ ତେବେ ତୋର କେହି ନୁହେଁ ?

କିଶୋର ଆଖିରୁ ଲୁହ ଦି' ଟୋପା ଜକେଇ ପଡ଼ିଲା କଳାର କପାଳ ଉପରେ । କଳା ଚାହିଁ ପଡ଼ି ଅନେଇଲା କିଶୋର ଆଡ଼କୁ । ଗୃହାଣୀରେ ପୁରିଛି ତାର କାରୁଣ୍ୟ । ସେ ଆଉ ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ହୋଠାଏ ଆବେଗରେ କିଶୋରକୁ ଜଡ଼େଇ ଧରି କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ଭୋ' କିନା ।

ତମେ ମୋର ସବୁ କିଶୋର, ତମେ ମୋର ପ୍ରାଣ, ତମେ ମୋର ଆତ୍ମା । ତମେ ମୋର ଇହକାଳ, ତମେ ମୋର ପରକାଳ । ମୁଁ ପାପିନୀ, ଚିହ୍ନି ପାରିନି ତୁମକୁ । ଚିହ୍ନିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିନି ବି ଆଜି ଯାଏ ।

କିଶୋର କଳାକୁ ଜଡ଼େଇ ଧରି, ତା' ବ୍ୟଥାତୁର ମୁହଁଟିକୁ ନିଜ ମୁହଁ ପାଖକୁ ନେଇ କଂପିତ ଗଳାରେ ପଚାରିଲା—

ଆଜିଠୁ ମୋତେ ଆଉ ପର ଭାବିବୁ ନାହିଁ ତ ? ମୁଁ ତୋ' ପାଖରେ ଥିବାଯାଏ, ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼ାଇବୁ ନାହିଁ ତ ?

କଳା କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା । ପୁଣି ସେଇ ଦି' ଟା

ଭଡ଼ି ଆସିଲେ ଭିତରକୁ । ପବନ ବାଜି ମମ୍‌ବତୀଟା ଲିଭିଗଲା ଦପ୍‌କିନା । କଳାର ଛାତିଟା ଥରି ଉଠିଲା, ଡରେ । ସେ ଅଧିକ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ କିଶୋରକୁ ଜଡ଼େଇ ଧରିଲା ବାହୁ ପାଶରେ ।

କିଶୋର କଳାକୁ ସମୁଦାୟ ଟେକି ଆଣିଲା ତା' କୋଳ ଉପରକୁ । ଧୀରେ କହିଲା—

ଡରିଲୁ ?

କାହାକୁ ଡରିବି ? ତମେ ଯେ ମୋ ପାଖରେ ଅଛ ।

ଏଇ ଧର ଏଇ ନିବିଡ ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ, ଜନ ବସତିର ବହୁ ଦୂରରେ, ମୁଁ ଯଦି ରୂପ ବଦଳାଏଁ ?

ମାନେ ?

ମାନେ, ଏଇ ମାନେ ଧର ଲେଖକଙ୍କର ଏଇ କୁତ୍ସା ରଟନାକୁ ଯଦି......

ମୁଁ ବାଧା ଦେବି ନାହିଁ କିଶୋର । ମୁଁ ଆଜି ତମର । ଦୁନିଆର କୌଣସି ଶକ୍ତି ମୋତେ ଆଜି ତମଠୁ ଟେକି ପାରିବ ନାହିଁ । ତୁମକୁ ମୋର ଆଜି ଆଉ ଅଦେୟ କିଛି ନାହିଁ । ତମେ ଇଚ୍ଛା କଲେ.....

କଳା !

କିଶୋର ଆଉ କୁହାଇ ଦେଲା ନାହିଁ କଳାକୁ ।

ଆଉ ଭେଣିକି ଦେବନା କଳା । ଥରେ ମୁଁ କହୁଚି, ଫୁଲକୁ ମୁଁ ଭଲ ପାଏ । ବାସ୍‌ନାରେ ମୋହିତ ହୁଏ । କିନ୍ତୁ ଉପଭୋଗ ପାଇଁ ବୃନ୍ତଚ୍ୟୁତ କରେନାହିଁ ।

କଳା ନାକରୁ ତାତି ପବନ ବହୁଥିଲା । ଅବଶ ହାତ ତା'ର ଛନ୍ଦି ହୋଇ ଯାଇଥିଲା କିଶୋର ଗଳାରେ । ଦାନ୍ତରେ ଚାପୁଥିଲା

ଚୋଟାଏ କି କାଉଁଆ ବେଦନା । ଅବ୍ୟକ୍ତଟା ତା'ର ଥିବ ରାସ୍ତା ପାରୁ ନଥିଲା ଠାବ । କଣ୍ଠରେ ଫୁଟି ଉଠିଥିଲା ଧଡ଼କ ।

କିଶୋର ? ବାନ୍ଧିକି ଆଉ ଏ ଶାସ୍ତି ଦେଉଛ ମୋତେ ? ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଘାଣ୍ଟି ରଚିଛି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ପାଇଛି ତୁମକୁ ଜୀବନର ଏକମାତ୍ର ସାଥୀରୂପେ, ସେତେବେଳେ ତମେ କିଶୋର ଯଦି ମୋ ମନର ଦରଜ ନ ବୁଝିବ, ଆଉ ବୁଝିବ କିଏ ? ତମେ ଭାରି ନିଠୁର ଭାରି ନିର୍ଦ୍ଦୟ । ମନ ତଳରେ ମୋର ଯେତେବେଳେ ଲକ୍ଷେ ଅଙ୍ଗାର ଜଳିଲା, ସେତେବେଳେ, ତମେ ମତେ ଏମିତି ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ଦାଜ ଦିଅନା । ମୁଁ କେବେ ତମଠାରୁ ଯାହା ଚାହିଁ ନଥିଲି, ଚାହିଁବି ବୋଲି ଭାବି ନଥିଲି । ଆଜ ମୁଁ ସେଇଆ ଚାହୁଁଛି କିଶୋର, ତମେ ଦୟା କର, ତମେ…

କିଶୋର ପକେଟରୁ ଓଅନିଲଟା କାଢି ପୁଣି ଥରେ ମନ୍ଦଗୀଟା ଜାଳିଦେଲା । କଳା ଲାଜ ସରମରେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଲା ଗୋଟିପଣେ । କିଶୋର ତା' ବିକଳ ଚାହାଣୀ ସଂଗରେ ଆଖି ମିଳାଇ ପାରିଲାନାହିଁ । କଳାର କିଶୋର କୋଳରୁ ଉଠିବାକୁ ବି ବଳ ନ ଥିଲା । ଦେହର ଅଟକି ଲୁଗା ପଟାକୁ ବି ସଜାଡ଼ିବାକୁ ଦମ୍ଭ ନ ଥିଲା ସେ କେବଳ ତା' ଥରିଲା ଆଖି ଯୋଡ଼ିକୁ ବୁଜି ଦେଇ ଥିଲା । ସେମିତି ସେ ଶୋଇ ଥିଲା କିଶୋର କୋଳରେ । କିଶୋରର କମ୍ପିଲା ହାତ ଯୋଡ଼ିକ କଳାର ଅବଶ ଶରୀରଟିକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯାଇ ଥରକୁ ଥର ଫେରି ଆସୁଥିଲା । କଳା ମଉନ, କଳା ମୂକ, କଳା ଜଡ଼ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା ।

କିଶୋର ଥରିଲା କଣ୍ଠରେ ଡାକିଲା—

କଳା ।

. . . .

କିନ୍ତୁ ଜବାବ ପାଇଲା ନାହିଁ । ପୁଣି ଡାକିଲା—

. . . .

ତଥାପି ନିରୁତ୍ତର । କିଶୋର ଆଉ ଡାକିଲା ନାହିଁ କଳାକୁ । ସେ ସେମିତି କାନ୍ଥକୁ ଆଉଜି ବସି ଅନେଇଥିଲା ଜଳନ୍ତା ମହମବତୀଟି ଆଡ଼କୁ । ମହମ ଗୁଡ଼ିକ ତରଳି ଝରି ପଡୁଥିଲା ତଳକୁ । ସଳିତାଟି ଶେଷ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା ଧୀରେ । ହୁଏତ ଆଉ କ୍ଷଣକରେ ଲିଭିଯିବ ଆଲୁଅ । ଘର ସାରା ଛାଇଯିବ ଅନ୍ଧକାର । ହଁ ସେଇ ଅନ୍ଧକାରହିଁ ଲୋଡ଼ା । କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ ଅନ୍ଧାର ଘୋଟିଲେ ତା'ମନରେ ଭାବନା ଜାଗେ । ଭାବିବାକୁ ତାକୁ ଭଲ ଲାଗେ । କଳ୍ପନା ଜଗତରେ ଉଡ଼ି ବୁଲିବାରେ ସେ ଆନନ୍ଦ ପାଏ ।

ଆଲୁଅଟା ଥରି ଉଠିଲା । ତା' ସଂଗରେ ଥରି ଉଠିଲା କଳାର ଶରୀରଟା । କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ ଖେଳିଗଲା କମ୍ପନ । ସେ ବାହାରିଲା କଳା ନାକର ଶେଷଶ୍ୱାସ । ହଁ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲାଣି କଳା । ଶୋଇଛି ସେ । ପରିଶ୍ରାନ୍ତ ଶରୀରଟାରେ ତାର ବଳ ସରିଛି ।

ମହମବତୀଟା ଲିଭିଗଲା ଦପ୍‌କିନା । ଘର କୋଠାକରେ ପୁରିଗଲା ଅନ୍ଧକାର । କିଶୋର ମନର ଗହ୍ୱର କୋଣରୁ ଉଇଁ ଆସିଲା ଛୋଟ ଭାବନା ଖଣ୍ଡେ ।

ପୁଷ୍ପା । ହଁ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟା ଜୀବନ-ସଂଗିନୀ ତାର । ଶୋଇଥିଲା ସେ ରୋଗ ଶେଯରେ । କେତେ ମିନତି, କେତେ ଅନୁନୟ କରି ଲେଖିଥିଲା ସେ, ଥରଟିଏ ପାଇଁ ଦେଖା ଦେଇ ଆସିବାକୁ । କିନ୍ତୁ ଘଟଣା ଚକ୍ର ତାକୁ ପଙ୍ଗୁ କରି ପକେଇଲା । ସେ ଭେଟି

ପାରିଲା ନାହିଁ ପୁଷ୍ପାକୁ । କଅଣ କରୁଥିବ ? କଅଣ ଭାବୁଥିବ… ?

……….

……ଧୀରେ ଘନେଇ ଆସୁଥିଲା ରାତି । କେବଳ ଏପାଖ ସେପାଖ ହେଉଥିଲା ପୁଷ୍ପା । ଯେମିତି ବିଷ ଚରୁଛି ତା ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗରେ । ଦେହର ବେଗ ସିନା କମି ଆସିଛି ଟିକିଏ, ହେଲେ ମନର ବେଗ ବଢ଼ି ଯାଇଛି ଚଉଗୁଣା ହୋଇ । ହଜମ କରି ପାରୁନାହିଁ ସେ କିଶୋରର ଦୁର୍ନାମ । ସହି ପାରୁ ନାହିଁ ସେ ତା ସ୍ୱାମୀର ଔଦାସୀନ୍ୟ । ସଂଜବେଳୁ, ଯେତେବେଳୁ ସେ ଶୁଣିଲାଣି କଳାକୁ ବିବାହ ବେଦୀରୁ ଉଠେଇ ନେଇ କିଶୋର ଚାଲିଯାଇଛି କେଉଁଠିକି, ସେତିକିବେଳୁ ସେ ଉଠି ନାହିଁ ବିଛଣାରୁ ।

ସେ କଳାକୁ ନେଇ ଚାଲି ଯାଇଛନ୍ତି । ହଁ ନେଇ ଯାଇଛନ୍ତି ସେ କିନ୍ତୁ କୁଆଡ଼କୁ ?

ପୁଷ୍ପାର ଆଖି ବୁଜି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ତା ସାମନାରେ ଭାସି ଉଠିଲା ଫୁଲ ବଗିଚାଟିଏ । ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗର ଫୁଲ ଫଳରେ ଗଛ ଭର୍ତ୍ତି । ତାର ଭିତରେ ପୋଖରୀଟିଏ । ପୋଖରୀ କୂଳକୁ ଲାଗି ମନୋହର ଓ ଛୋଟ କୋଠାଟି । ତାର ଭିତରେ, ଗୋଟିଏ ସୁସଜ୍ଜିତ ପଲଙ୍କରେ କିଶୋର ବସିଛି । ଅପରୂପ ବେଶରେ ସଜ ହୋଇଛି ସେ । ମୁହଁରେ ତାର ଭାଙ୍ଗୁଛି ହସର ଲହରୀ । ହାତରେ ତାର ଖାତା ଓ କଲମ । ସେ ଯେମିତି ବସି ରହିଛି କାହାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ।

ଧୂଆଁଳିଆ ହୋଇ ଉଠିଲା କୋଠରୀଟା । ନୂପୁରର ଝଣି ଝିଣି ସଙ୍ଗରେ ତାଳ ରଖି ବାଜି ଉଠିଲା କେତେ ରଙ୍ଗର ବାଜା । ଧୂଆଁ ଉଡ଼ି ଗଲା । ତା ବଦଳରେ ଦିଶିଲା ଏକ ହାସ୍ୟମୟୀ ନାରୀ ।

ବାଦ୍ୟର ତାଳେ ତାଳେ ଅଙ୍ଗ ଲତାରେ ତାର ଫୁଟୁଥିଲା ଭଙ୍ଗିମା । ମୁଦ୍ରାରେ ଚମକୁଥିଲା ହସର ବିଜୁଳି । ଝିଲମିଲ ପୋଷାକ ଭିତରୁ ଫୁଟି ଦିଶୁଥିଲା ନର୍ତ୍ତକୀର ତନୁଲତା । କିଶୋର ବିଭୋର ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ଝର କଲମରୁ ତା'ର ଝରୁଥିଲା କବିତା ଝରଣା ।

ନର୍ତ୍ତକୀର ଚରଣ ଚଳନାରୁ ଫୁଟିଥିଲା ଜାତି ଜାତିକା ଫୁଲ । ନୂପୁର ଝିଞ୍ଜରଣରୁ ଭାସି ଆସୁଥିଲା ମନ ମତାଣିଆ ମହକ । ପୁଷ୍ପା ଅନେଇଥିଲା । ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ଅନେଇ ଥିଲା ସେଇ ନର୍ତ୍ତକୀଟି ଆଡେ । କିଏ ସେ ଏ ? ଯେ, କି ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ତା'ର ତା' ବାହୁଲତା ତନୁ ଝିଙ୍କି ନେଇ, ପାଗଳ କରି ଦେଉଛି ନୃତ୍ୟ ଛନ୍ଦରେ । କିଏ ସେ ଏଇ ନର୍ତ୍ତକୀ କିଏ ସେ ଏଇ ନାରୀ ?

କଳା !

ନର୍ତ୍ତକୀ ଛନ୍ଦ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଯାଇଁ କିଶୋର ଗଳାରେ । କିଶୋର ଅହ୍ଲାଦରେ ତା' ଫୁଟନ୍ତ ଯୌବନର ମହକ ଶୁଙ୍ଘି ଶୁଙ୍ଘି ଅଧରରେ ଡାକିଲା—

କଳା ! ସତରେ ତୁ ମୋ କବିତା କାନନ । ତୁ ନଥିଲେ ହୁଏତ ମୋ କବିତା ବଗିଚାରୁ ଏତେ ମହକ ଛୁଟୁ ନ ଥାନ୍ତା । ଏତେ ରଙ୍ଗ ବେରଙ୍ଗ ଫୁଲ ଫୁଟୁ ନ ଥାନ୍ତା ।

ପୁଷ୍ପା ଦାନ୍ତରେ ଦାନ୍ତ ଚିପୁଥିଲା । କଳା ତାର ବଇରୀ ହେଉଛି । କଳା ତା' ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ତା ପାଖରୁ ଛଡ଼େଇ ନେଇ ମନ ଆନନ୍ଦରେ ଗୀତ ଗାଇ ବୁଲୁଛି । ନା-ନା-ସେ ପାରିବ ନାହିଁ । ସେ ସହି ପାରିବ ନାହିଁ……

କଳା ଟାଣିଲା କିଶୋରର ହାତ ଧରି ।

ଅସ । ମୋ ଗୋଲାପ ବଗିଚାରେ ଆଜି ପହିଲି ଫୁଲ ଫୁଟିଛି । ମୁଁ ସେଇଟିକୁ ମୋର ହାତରେ ପିନ୍ଧେଇ ଦେବି ତମକୁ ।

ଉଁ, ହୁଁ ପହିଲି ଫୁଲ ଦେବତାଙ୍କର । ମୁଁ ସ୍ଥିର କରିଛି ସେଥିରେ ଅଧିକାର ହେବ କେମିତି ?

କାଠ ପଥରର ଦେବତାଙ୍କୁ ମୁଁ ପୂଜା କରେନା କିଶୋର । ଯେ ମୋ ପ୍ରାଣରେ ଖେଳାଇଛି ପ୍ରେରଣା, ଯେ ମୋ କଣ୍ଠରେ ଦେଇଛି ଭାଷା, ଯେ ମୋ ହୃଦୟରେ ଜାଳିଛି ଆଲୋକ, ଯେ ମୋ ଓଠରେ ଫୁଟାଇଛି ହସ । ସେଇ ମୋର ଦେବତା, ଆଜି ମୋ ଜୀବନ କାନନର ପ୍ରଥମ ଫୁଲଟି ମୁଁ ଭେଟିବି ମୋର ସେଇ ପ୍ରାଣର ଦେବତାଙ୍କୁ ।

କିଶୋର ହସି ହସି ଉଠିଲା କଳାର ପଛେ ପଛେ । ଦକ୍ଷିଣା ପବନର ତେଜି ଉଡ଼େଇ ନେଉଥିଲା କଳାର ରେଶମୀ ଶାଢ଼ୀଟାକୁ । ସେ ଅଡ଼କୁ ନିଘା ନ ଥିଲା କଳାର । ସେ କିଶୋରର ହାତ ଧରି ଠିଆ କରେଇଲା ନେଇ ତା' ଗୋଲାପ ବଗିଚା ପାଖରେ । ରକ୍ତ ଗୋଲାପଟିକୁ ଛିଣ୍ଡେଇ ଆଣି ଖୋସି ଦେଲା କିଶୋର ଜାମା କଲରରେ । ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ ଓଳଗି ହେବାକୁ ଯାଉଥିଲା କଳା । କିଶୋର କିନ୍ତୁ ଆଉଜେଇ ନେଲା କଳାକୁ ଆପଣା ଛାତି ଉପରକୁ ।

ପୋଖରୀ କୂଳରେ ଠିଆ ହେଇଥିଲେ ଦହେଁ । ଦହିଁଙ୍କ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ପାଣିରେ ନାଚୁଥିଲା ରହି ରହି । ଦହେଁ ସେଇ ଅଡ଼କୁ ଅନେଇ ଅନନ୍ତର ଶିହରି ଉଠୁଥିଲେ । କିଶୋର କହିଲା—

ଅଚ୍ଛା କଳା ! ଆଜି ସିନା ତୋ ଫୁଲ ବଗିଚାରୁ ପ୍ରଥମ ଫୁଲଟିଏ ଛିଣ୍ଡେଇ ମୋତେ ଭେଟି ଦେଲୁ । କାଲି ଯଦି ମୁଁ ତୋ' ଜୀବନ କାନନର ପ୍ରଥମ ଫୁଲଟିକୁ ମୋ ଗଳାର ମାଳା କରିବାକୁ ଚାହିଁବି, ତୁ କ'ଣ ବାରଣ କରିବୁ ?

କଳା ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସୁଥିଲା । ନଖ ପାଦ ତାର ଭୁଇଁ ଖୋଳୁଥିଲା । ଲାଜରେ ଆଖି ପତାଠାକୁ ଥରେ ଉଠେଇ କିଶୋର ଆଡ଼କୁ ଟିକଏ ଟେରଛାରୁ ଚାହିଁ ଛୁଟି ପଳାଇ ପଳାଇ କହିଲା—

ନା ମୋର ସବୁ ଯେ ତମରି ପାଇଁ ଉତ୍ସୃଷ୍ଟ ।

କିଶୋର ତା' ପଛେ ପଛେ ଛୁଟିଥିଲା । କଳା ସେତେବେଳକୁ ଯାଇ ବସି ସାରିଥିଲା ପୋଖରୀ କୂଳରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ସଜ୍ଜିତ ନୌକାଟି ଉପରେ । କିଶୋର ଯାଇ ବସିଲା ତା'ର ପାଖରେ ।

ପୁଷ୍ପା ଆଉ ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତା'ର ଆଖି ଆଗରେ ତାର ସ୍ୱାମୀ ଉପରେ ଆଉ ଜଣେ ନାରୀର ଏତେ ଅଧିପତ୍ୟ ସେ ସହନ୍ତା କିପରି । ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଛୁଟିଗଲା ସେ କିଶୋର ପାଖକୁ ।

ସେତେବେଳକୁ କଳା କିଶୋର ଉପରକୁ ଆଉଜି ବସିଛି । କିଶୋର ଗୋଟିଏ ହାତରେ କଳାର କପାଳରେ ହାତ ବୁଲାଉ ଆଉ ହାତଟିରେ ଅହୁଲା ପକାଉଛି ।

ସ୍ୱାମୀ ! ଦେବତା ! ଏ କ'ଣ କରୁଛ ତୁମେ ? ମୋତେ ହେଟ ନଜରରେ ଅନେଇ, ଗୋଡ଼ରେ ମଡ଼ି ଦେଇ......

କିଶୋର ଥରଟିଏ ବୁଲି ଅନେଇଲା ପୁଷ୍ପା ଆଡକୁ । ମୁହଁରେ ତା'ର ଫୁଟି ଉଠିଲା ଘୃଣା । ପୁଣି ସେ ମୁହଁ ବୁଲେଇ ନେଲା କଳା ମୁହଁ ପାଖକୁ । କଳା ପଚାରିଲା—

କିଏ ?

କିଏ ସେ ବାଘୁଣୀଟାଏ । ଧାଇଁ ଆସି କହୁଛି, ସ୍ୱାମୀ, ଦେବତା ! ଦୁହେଁ ହସି ଉଠିଲେ, ଉଛୁଳା ହସ......

ପୁଷ୍ପା ନିଦ ଗୁଡ଼ିକି ନା ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଦେଖିଲା କଣ କହୁଚି । ରୋଷ ଶୋଇଚି ପାଖରେ । ମନ ହେଉଥିଲା ତା'ର

ଛୁଟିଯାଅନ୍ତା ସେ ଘର ଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି । ଖୋଜି ଅଣନ୍ତା ତା'ର ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ । ଉଠିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ପାରିଲା ନାହିଁ । ସ୍ୱପ୍ନ ଦୃଶ୍ୟଟା ତା'ର ରହି ରହି ମନେ ପଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ଠିକ୍ ଏଇପରି ଗୋଟିଏ କଳ୍ପନା ସଉଧ ତୋଳିବା କଥା କିଶୋର ଥରେ କହୁଥିଲା ପୁଷ୍ପା ଆଗରେ । ସେ କଳ୍ପନା ସଉଧର ରାଣୀ ସେଦିନ ଥିଲା ପୁଷ୍ପା । କିନ୍ତୁ ଆଜି ? ଉଃ ତେଣିକି ଆଉ ସେ ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ । କଳା ତା'ର ସର୍ବନାଶ କରିଚି, କଳା ଆଜି ତା' ସ୍ୱାମୀର, ତା ଦେବତାର ବଦନାମ କରଉଚି । କଳା...କଳା

....

......ବାଦଲର ପାହାଡ଼ ସେ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା କଳା । ମେଘ ଦେଶର କୁମାରୀମାନେ ଅପରୂପ ସାଜରେ ସାଜି ହୋଇ ରଚନା କରୁଥିଲେ ନୃତ୍ୟ । କଳାର ଆଖି ଲାଖି ରହୁଥିଲା ସେଇଠି । କି ସୁନ୍ଦର ଅଙ୍ଗ ସଂଚାଳନ ! କେତେ ମନମୁଗ୍ଧକର ନର୍ତ୍ତନ ଛନ୍ଦ । କଳାର ମନ ହଜି ଯାଉଥିଲା ସେଇ ନୃତ୍ୟ ଫାଙ୍କରେ । ଖଣ୍ଡକୁ ଖଣ୍ଡ ଧଳା ମେଘ ଭାସି ଆସି ପୁଣି ମିଳେଇ ଯାଉଥିଲା ନିମିଷକେ ।

କଳା ବିଭୋର ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଆଖି ମିଟିମିଟାକେ ଦେଖିଲା, ଖଣ୍ଡେ ଧଳାମେଘ ପାହାଡ଼ରୁ ନଟରାଜ ବେଶରେ ଓହ୍ଲେଇ ଆସୁଚି କିଶୋର । ତା'ଚଉପାଖରେ ଘେରି ଠିଆ ହୋଇଚନ୍ତି ନର୍ତ୍ତକୀଗଣ । ଧୂପ, ଦୀପର ମହକରେ ପୁରି ଉଠୁଚି ସ୍ଥାନଟି । ବନ୍ଦାଣ ଥାଳି ହାତରେ ନର୍ତ୍ତକୀ ମାନେ ବନ୍ଦାପନା କରୁଚନ୍ତି କିଶୋରକୁ । କିଶୋର ସେମାନଙ୍କ ବାଦ୍ୟର ତାଳେ ତାଳେ ପାଦ ସଂଚାଳନ କରୁଚି । ତା ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀରୁ ଫୁଟି ଉଠୁଚି ବ୍ୟାକୁଳତା । ସେ ଯେମିତି ଖୋଜୁଚି କାହାକୁ ଅକୁଳ ହୋଇ । କାହାକୁ ? କାହାକୁ ତା ମନର ମାନସୀ ?

କଲା ସହ୍ୟ ପାରିଲା ନାହିଁ ଆଜ । ଏକା ନିଶ୍ୱାସରେ ଛୁଟିଗଲା ସେ ବେଶ ଘରକୁ । ମନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାଜ ପୋଷାକରେ ସାଜିହୋଇ ଛୁଟି ଆସିଲା ଦଣ୍ଡକରେ । କିଶୋରର ବ୍ୟାକୁଳତା ବଢ଼ିଥିଲା । ତାହାର କରୁଣତା ସତେ କି ଅଖିରୁ ଝରୁଥିଲା ଲୁହ । ଛୁଟି ଆସିଲା କଳା । ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ସେ କିଶୋରର କୋଳକୁ । ବାଜା ଥମିଗଲା ହଠାତ୍ । ପୁଣି ବାଜିଲା ନୂଆ ତାଳରେ । ଯେମିତି ଦେନ୍ତି ବର୍ଷାର ମେଘ ଗର୍ଜନରେ । ସଭିଙ୍କ ପ୍ରାଣରେ ଖେଳିଗଲା ଆନନ୍ଦର ଉଚ୍ଛୁଳା ବନ୍ୟା । କଳା ନାଚୁଛି, କିଶୋର ନାଚୁଛି, ନର୍ତ୍ତକୀମାନେ ନବୀନ ଛନ୍ଦରେ ପାଦ ସଂଚାଳନ କରୁଛନ୍ତି । ଦୋହଲି ଉଠିଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରାଣ । ଡହଳି ଯାଇଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ । ସମସ୍ତେ ବିଭୋର । ସମସ୍ତେ ଆତ୍ମହରା ।

ହଠାତ୍ ବାଜା ଥମିଗଲା । ତାଳ ଛିଣ୍ଡିଗଲା । ସେତେବେଳକୁ କିଶୋର କଳାକୁ କୋଳରେ ଜାକି ବସିଛି ମୟୂର ସିଂହାସନରେ । ଦାସ ଦାସୀମାନେ ଚେଇଁ ଯାଉଛନ୍ତି ଚଉପାଶରେ । କିଏ ଚାମର ପକାଉଛି । କିଏ ଫୁଲ ନେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ । କଳା କିଶୋର କୋଳରେ ବସିଛି ଅବଶରେ । ମୁହଁରେ ତା'ର ଉଦାର ଲାଜ, ଅଖିରେ ତା'ର କେତେକର ମାଦକତା । କିଶୋର ବିଭୋର ହୋଇ ଅନାଉଛି ତା'ର ଆଡ଼େ ।

ଏବେ ତୋ' ମନସ୍କାମ ପୂରଣ ହେଲାନି କଳା ? ମହିମ ବାହାରର ବହୁ ଦୂରରେ ଆମେ । ଏଠି ଭୟ ନାହିଁ, ଭେଦ ନାହିଁ । କୁତ୍ସା ରଟନା କରିବାକୁ ମହିମ ନାହିଁ । ସୁଖ-ଆନନ୍ଦର ଅଫୁରନ୍ତ ଭଣ୍ଡାର ଭିତରେ ଆମେ ବୁଡ଼ିଗଲେ । ମନ ଖୁସିରେ ହସିବା, ନାଚିବା, ଖେଳିବା । କେହି ବାଧା ଦେବାକୁ ନାହିଁ । ସମାଜର ବନ୍ଧନ ନାହିଁ । ଅଦେଖା ଲୋକଙ୍କର ଅପବାଦୀ ଶୁଣାଣି

ନାହିଁ । ଏଇଠି ବଢେଇଲା ଆମ କଳ୍ପନା ଦୁଇ । ମୁଁ ହେବି କଳ୍ପନା ଜଗତରେ ରଜା, ଆଉ ତୁ ହେବୁ···

ମୁଁ ହେବି ରାଣୀ ।

ଲତା ଏଇ ପଦକ କହିଦେଇ ନାଜୁକ ମୁହଁଟିକୁ ତା'ର ଲୁଚାଇ ଦେଉଥିଲା ଝୀନ ଓଢଣୀ ତଳେ ।

ନିମିଷକରେ କମ୍ପି ଉଠିଲା ଦେବଲୋକ । ଲତା ଓ କିଶୋର ପ୍ରାଣରେ ଖେଳିଗଲା ଚମକ । ଦୁହେଁ ଆଖି ଖୋଲି ଅନେଇଲେ, ଆଉ ଏକ ଅପରୂପ ସୁନ୍ଦରୀ ଛୁଟି ଆସୁଛି ଦେଖି । ଆଖିରେ ତା'ର କ୍ରୁଦ୍ଧ ନିଆଁ । ସେ ଆସି ଥମିଗଲା ଲତା ପାଖରେ । ହସି ଉଠିଲା ଖିଲ୍ ଖିଲ୍ ହସ ।

ତୁ ହେବୁ କେଉଁ ଲୋକର ରାଣି ? ମୁଁ ଜୀବ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ? ଘୁଞ୍ଚିଯା, ଉଠିଯା ସେଠୁ ! ମେଘକନ୍ୟା ମୁଁ । ଏ ରାଜ୍ୟ ମୋର । ଏ ସିଂହାସନର ଉତ୍ତରାଧିକାରିଣୀ ମୁଁ । ପିତାଙ୍କର ପଣଥିଲା ମୋର, ଯେଉଁ ପୁରୁଷ ପ୍ରଥମେ ଆସି ସ୍ପର୍ଶ କରିବ ଏହି ସିଂହାସନ, ସେ ହେବ ଏ ଦେଶର ରାଜା ଆଉ ମୁଁ ତା'ର ଗଳାରେ ବରଣ ମାଳା ପିନ୍ଧେଇ ତାକୁ ସ୍ୱାମୀ ପଦରେ ବରଣ କରିବି । ମୋ ମନସ୍କାମ ପୂରଣ ହୋଇଛି । ତୁ ଘୁଞ୍ଚିଯା ମୋ ଥାନରୁ ।

ଲତା ଲଟେଇ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା କିଶୋର ଦେହରେ । ଲତା ଯେମିତି ଲଟେଇ ହୋଇଯାଏ ବୃକ୍ଷ ସଙ୍ଗରେ । କଲିଜା ତାର ଶିହରି ଉଠୁଥିଲା ।

ମେଘକନ୍ୟା ଆଉଥରେ ହୁଙ୍କାର କହିଲା—

ମୁଁ ଭଲରେ କହୁଛି ଉଠିଯା ମୋ ଥାନରୁ । ଶୁଣିବୁ ଯଦି ମୁଁ ତୋତେ ଦାସୀ ପଦରେ ନିଯୁକ୍ତ କରିବି ମୋ ଅନ୍ତଃପୁରରେ । ଉଠିଯା ସେଠୁ ।

କଳା ଉଠୁ ନଥିଲା । ସେ କିଶୋରକୁ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଅସହାୟ ଭାବରେ ଚୁମ୍ବୁଥିଲା କିଶୋର ମୁହଁକୁ । କିଶୋର ନୀରବ, ନିଶ୍ଚଳ । ଯେମିତି ଭାଷା ହଜି ଯାଇଛି ତା' ତୁଣ୍ଡରୁ । ମେଘକନ୍ୟା ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା—

ପ୍ରହରୀ ! ପ୍ରହରୀ !!

ଏକା ସଂଗରେ ଚାରି ଜଣ ଛୁଟି ଆସିଲେ । ହାତରେ ତାଙ୍କର ଢାଲ, ତରୁଆଲ । କଳା କଲିଜା ଶୀତଳ ହୋଇ ଗଲା । ମେଘ କନ୍ୟା ଆଦେଶ ଦେଲା

ଟେକି ନିଅ ତାକୁ ସିଂହାସନରୁ ।

ପ୍ରହରୀମାନେ ଆଦେଶ ପାଳନ କଲେ । କଳା କିଶୋର ମୁହଁକୁ ଅସହାୟ ଭାବରେ ଅନେଇ ଅନେଇ ପ୍ରହରୀ ମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ଟାଣି ହୋଇ ଯାଉଥିଲା । ଝଙ୍ଗ ଘଣ୍ଟା ବାଜି ଉଠିଲା ଦଣ୍ଡକେ । ମେଘକନ୍ୟା ବରଣ ମାଳାଟି ପକେଇ ଦେଲା କିଶୋର ଗଳାରେ ।

କଳାର ଆଖି ବୁଜି ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ପଡ଼ି ଯାଉ ଯାଉ ଦେଖିଲା ଉପରୁ ରାଜ ଦରବାରର ଗୋଟାଏ କଣରୁ ଠିଆହୋଇ ମୃତ୍ୟୁକୁ ହସୁଛି । କଳା ଧାଇଁ ଯାଉଥିଲା ତା'ର ଆଡ଼େ । କିନ୍ତୁ ହାତରେ ତା'ର ଝଲ ମଲ କରି ଉଠିଲା ଗୋଟାଏ ଶାଣିତ ତରବାରୀ ।

ଖବରଦାର ! ଆଉ ପାଦେ ଘୁଞ୍ଚିଲେ ତୋ ଲହୁରେ ମୁଁ ଗାଧୋଇବି । ଚଞ୍ଚଳ ସ୍ୱୈରିଣୀ, କଲଙ୍କିନୀ । ମୋ ଜୀବନର ସବୁ ଆଶା ଭରସା ଧୂଳିରେ ମିଶେଇ ସାରି, ଆଜି ପୁଣି କୋଉ ଦମ୍ଭରେ ଛୁଟି ଆସିଛୁ ମୋ ପାଖକୁ ?

କଳା ଅଟକିଗଲା । ପଛକୁ ବୁଲି ଅନେଇଲା ମେଘକନ୍ୟା । କିଶୋର ଗଳାରେ ହାତଛନ୍ଦି, ଧୀରେ ଧୀରେ ଲଟେଇ ଦିବାକୁ

ବସିଛି ତା' ସହିତ । ଜବା ପୁଣି ଛୁଟି ଯାଉଥିଲା ସେଇ ଅଡ଼କୁ ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ।

ଯୋଡ଼ାଏ ଝଲ ମଲ ତରବାରୀ ଏକା ସଙ୍ଗରେ ଝଲଉଠି ଜବାର ପଥରୋଧ କଲା । ଜବା ଲୋଟି ପଡ଼ିଲା କିଶୋର ପାଦ ତଳେ ।

ମୋତେ ତମେ ନିସ୍ତାର କରନାହିଁ କିଶୋର, ମୋତେ ସାହା, ସାହା ସବୁ ଦେଇ ଆଜି ନାଅ ଠେଲି ଦଅନାହିଁ ଦୂରକୁ । ନୋହିଲେ ମୁଁ ମରିଯିବି, ହଁ ମରିଯିବି କିଶୋର.........

....

କିଶୋରର ତନ୍ଦ୍ରା ଘୁର୍ଣ୍ଣି କିନା ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଦେଖିଲା ସକାଳ ହୋଇଗଲାଣି । ସୂର୍ଯ୍ୟ ତଗଣ ଫାଙ୍କ ଭିତର ଦେଇ ପଶିଲାଣି ଘରେ । ଜବା ବିହ୍ୱଳ ହୋଇ ହାତ ମୁଠା ମୁଠା କରୁଛି । କିଶୋର ଜବାକୁ ହଲେଇ ଦେଇ ଡାକିଲା—

ଜବା ।

ଜବାର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସେ ଝୁ'କିନା ଉଠି ବସିଲା । ମୁହଁରେ ତା'ର ଫୁଟି ଉଠିଲା ଛୋଟିଆ ହସ ଖଣ୍ଡେ । ବୋଧହୁଏ ତନ୍ଦ୍ରା ଘୁଞ୍ଚି ନଥିଲା ତା' ଆଖିରୁ । କହିଲା—

ଏତେ ନିଠୁର ତମେ କିଶୋର !

କିଶୋର କଲ୍ କଲ୍ କରି ଅନେଇଥିଲା ଜବା ମୁହଁକୁ । ଜବା କିଶୋର ଉପରେ ଦହଭାର ନଦ, ଆଖିବୁଜି ଥିଲା । ମୁହଁରେ ତା'ର ଖେଳି ବୁଲୁଥିଲା ପ୍ରସନ୍ନତା । କିଶୋର କ'ଣ ଯେମିତି ନୂତନତାର ସୂଚନା ପାଇଲା ସେଥିରୁ । ଦଣ୍ଡକେ ଶିହରି ଉଠିଲା ତା' ଦେହଟା । ସେ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ବାନ୍ଧି ଆଣିଥିଲା ଜବାକୁ ତା' ବକ୍ଷ ଭିତରକୁ । ଯେଉଁ ଦେହଟା ପୁଣି ଫଡ଼୍ ଫାଡ଼୍ ହୋଇ, ଜେଣା

ପିଠି ଉପରେ ଗଡ଼ିଲା । କଳା ଓଢ଼ଣିଟି କଣ ନେଇଗଲା ହୁ' ଭିଜା ଜଟି-
ପଡ଼ିଲା ଧନ୍ଦୁ । ଉଡ଼ୁ ତା'ର ଉଦ୍‌ଭଣଉଲା ଅଖିରୁ । ସେ ଦେଖିଲା
କିଶୋର ତା'ର ଅଙ୍ଗକୁ ଅଜ୍ଞାତ ନୟନରେ ଅନେଇଛି ।

କଳା ତା' ବାହୁ ଡୋରିରେ ସଂଗୃହିତ, ଅଳସ ଭଙ୍ଗୁ ଭଙ୍ଗୁ
ପଚାରିଲା—

ସ୍ୱପ୍ନ କ'ଣ କେବେ ସତ ହୁଏ କିଶୋର ?

କାହିଁକି କହୁଛ ?

ନାଁ, ଏମିତି ପଚାରୁଥିଲି । ତମେ କହିବ ନାହିଁ ନା ?

କେବେ ହୁଏ, ପୁଣି ଆଉ କେବେ ହୁଏନା ।

ତମର ସେଇ ଶେଷ କଥାଟି ଦେଉ ।

କାହିଁକିରେ ? କ'ଣ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲୁ କି ?

ଗୋଟାଏ ଭାରି ଖରାପ ସ୍ୱପ୍ନ ।

କ'ଣ କହୁନ ଶୁଣେ ।

ନା, ମୁଁ କହିବି ନାହିଁ କିଶୋର । ଛାତିଟା ମୋର ବହୁ ବହୁ
କମ୍ପି ଉଠୁଛି ।

ହଉ, ନ କହିଲୁ ନାହିଁ । ରାତି ପାହି ତ ସକାଳ ହେଲା
ଏବେ ଯିବା କେଉଁଠିକି ?

ସେ ଚିନ୍ତା ମୋର ନୁହେଁ କିଶୋର । ତମେ ଯେତେଦିନ
ଯାଏ ସଙ୍ଗରେ ଅଛ ମୁଁ ସେ ଚିନ୍ତା କରିବ କାହିଁକି ?

ତା ହେଲେ ତୁ ମୋ ଉପରେ ଭାର କଲୁ ! ମୁଁ ଟିକିଏ
ସହରକୁ ଯାଉଛି । ଟଙ୍କା ପଇସାର ତ ପୁଣି ପ୍ରୟୋଜନ । ତୁ
ଏଇଠି ଦୁଇ ତିନିଘଣ୍ଟା ରହି ପାରିବୁନି ?

ଏକା ?

ତା' ଛଡ଼ା ଯେ ଉପାୟ ନାହିଁ କଳା । ଅତସ ତେଜ୍ ଦୁଷ୍ଟ
ଭାଇଙ୍କର ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର, ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ସେ ସହଜ ନୁହେଁ ।

କଳା ଆଉ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ । ତା' ହସନ୍ତା ମୁହଁଟିରେ ଧୀରେ ନଇଁ ଆସିଲା କଳା ଛାଇ ।

କିଶୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା କିନ୍ତୁ ବଳ ନଥିଲା ତାର ସେ କଳା ଛାଇକୁ ଘୁଞ୍ଚେଇବାକୁ ।

କଟକର ସହର ତଳିଆ ବସ୍ତିଟିଏ । ସେଇଠି ଯୋଡ଼ିଏ ବଖରା ନେଇ ରହୁଥିଲେ କିଶୋର ଓ କଳା । ଯଦିଓ ସେଠିକାର ଅବହାୱା ବେଖାପ ଲାଗୁଥିଲା କିଶୋରକୁ, ତଥାପି ଅନ୍ୟବାଟ ନଥିଲା ଅଭକ୍ଲିଷ୍ଟ । କିଶୋର ଲକ୍ଷ୍ୟକଲା କଳା ମନରେ ଯେମିତି ଦ୍ୱନ୍ଦ ଜାଗିଛି । ଧୀରେ ଧୀରେ ଉଭେଇ ଯାଉଛି ତା'ର ଦୁଃଖ । ସେ ହସୁଛି, ହସଉଛି କିଶୋରକୁ ।

ହେଲେ କିଶୋର ମୁଣ୍ଡରେ ନଦଦେଇ ଦଉଛି ଭାବନାର ଘାତାଘାତ, ସେ ହସୁଛି ଫିକାହସ । କେବଳ କଳା ମନ ରଞ୍ଜାଇବା ପାଇଁ । ଆଖି ଆଗରେ ତା'ର ବୁଢ଼ିଆଣୀ ଜାଲ ।

କଳା ଚୁ' ଆଣି ରଖିଲା କିଶୋର ଆଗରେ । କିଶୋର ଅଖି ବୁଜି ଭାବୁଛି । ଗାଁ କଥା, ପୁଷ୍ପା କଥା, ପୁଣି ଉପାୟ କଥା । କଳା ତୁଣ୍ଡ ଫିଟେଇ କହିଲା—

ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ କ'ଣ ଏତେ ଭାବୁଛ କିଶୋର ?

କିଶୋର ଚହଲି ପଡ଼ିଲା । ଅଖି ଟେକି କହିଲା—

ନା କିଛି ନୁହେଁ କଳା । ଭାବନା ଯେ ମୋର ବନ୍ଧୁ ! ଜାଣୁଛ କବି ମୁଁ ।

ହେଲେ କବିତା ଯେ ତମ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଛି । ଅଉ ଭବୁର ଖୋଜ କଥା ?

କବିତା ସିନା ଅଛି, ତା' ସାଙ୍ଗକୁ ଅଳଙ୍କାର ଭ ଲୋଡ଼ା !

କଳା କିଶୋର ପାଖକୁ ଲାଗି ଆସିଲା । ତା' ଅଳସ ବାଳରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ଗୁଳି ଅଭିମାନ ମିଶେଇ କହିଲା—

ତମେ ମିଛ କହୁଚ କିଶୋର ! ମୁଁ ମୋଟେ ମାନିବି ନାହିଁ । ତମର ସବୁ ଚିନ୍ତା ଭାବନା ମୋରି ପାଇଁ । ମୁଁ ଯାଉଚି ସଂସାର ଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ପଳେଇ ଯିବି ।

କିଶୋର କଳାର ଚମ୍ପକ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଅଙ୍ଗୁଳି ମିଶେଇ ଅସ୍ତ୍ରେ ଟାଣି ଆଣିଲା କଳାକୁ ।

ପାଗଳି ! ତୁ ସିନା ଗୁଲିଯିବୁ ସଂସାର ଛାଡ଼ି, ମୁଁ ବଞ୍ଚିବି କେମିତି ?

କଳାର ଆଖି ଡୋଳା ଯୋଡ଼ିକ ଲୁହ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ବୁଡ଼ୁବୁଡ଼ୁ ହେଉଥିଲା ।

ସତ କହୁଚ କିଶୋର ! ମୋ ବିରହ ତମ ପ୍ରାଣରେ ଦାଗ ପକେଇବ ?

କିଶୋର ଅନେଇଲା କେବଳ କଳା ମୁହଁକୁ । ତା' ଆଖିର କେଉଁ ଗମ୍ଭୀର କୋଣରୁ ଝରି ଆସିଲା ଲୁହର ଝରଣାଟିଏ । କଳା ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । କିଶୋର କୋଳରେ ମୁହଁ ରଖି କାନ୍ଦ ଉଠିଲା କଇଁ କଇଁ ହୋଇ ।

ତୁନି ହ କଳା ! ଅସମୟରେ କାନ୍ଦ ମନର ପଥର ବନ୍ଧ ଭୁଡେଇବାର ଚେଷ୍ଟା କରନା । ଉଦୟ ପାଖକୁ ମୁଁ ଆଉ ଥରେ ଯିବି । ମଣିଷର ଭୁଲ ହୁଏ କଳା, ମଣିଷ ଅନେକ ସମୟରେ ଭୁଲ କରେ । ଯେତେବେଳେ ଭୁଲଟା ବୁଝିପାରେ ସୁଧୁରି ଯାଏ ଆପେ ଆପେ ।

ଜଳା କ'ଣ କହିବ କହିବ ହୋଇ କହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ତା' କଅଁଳ ଓଠ ଦୁଇଟି କମ୍ପି କମ୍ପି ଅକମ୍ପ ରହିଗଲା । କବାଟ ସେପାଖରୁ ଶୁଭିଲା ତାହାର ତାଚ୍ଛଲ୍ୟ ହସ । ଜଳା ଚହଲି ପଡ଼ିଲା ।

କିଶୋର ମୁଣ୍ଡ ଟେକି ଅନେଇ ଡାକିଲା—

କଏ ?

ଖାଲି କେତେଟା ପାଦ ଶବ୍ଦ ପବନ ସଙ୍ଗରେ ମିଶିଗଲା । ଜବାବ ପାଇଲାନି ତାହାର ଠାରୁ । କିଶୋର ଉଠିଯାଇ କବାଟ ଖୋଲି ପଦାକୁ ଅନେଇଲା । ପଡ଼ୋଶୀ ମାଇପେ କେତେଜଣ ପଛକୁ ଅନେଇ ଅନେଇ ଖିଲି ଖିଲି ହସି ଧାଇଁ ପଳାଉଚନ୍ତି । କିଶୋର ଦେଖିଲା । ହସର ଅର୍ଥ ବୁଝିଲା । କେବଳ ଦୀର୍ଘ ନିଶ୍ୱାସଟିଏ ପକେଇବା ଛଡ଼ା କରିବାର ବାଟ ନ ଥିଲା କିଛି । କବାଟ କିଳି ଫେରି ଆସିଲା । ଜଳା ତା' ଆଡ଼େ ଅନେଇଥିଲା ଲୁହ ଭରା ଆଖିରେ । କିଶୋର ତା' ମିଠା ହାତରେ ପୋଛି ଦେଲା ଜଳା ଆଖିର ଲୁହ ।

ଏଇଥିପାଇଁ ଏତେ ଚିନ୍ତା ଭାବନା ? ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢିଲେ ଯେତେବେଳେ, ଇଆଡ଼ୁ ଅଡ଼ୁଆ କେତେ ନିନ୍ଦା ଗଞ୍ଜଣା ସହିବା । ଲୋକେ ଅଡ଼ୁଆ ହୀନ ଆଖିରେ ଅନେଇବେ, ତା' ବୋଲି, ମାଁ ଜଳା ଚୁଲିକୁ, ତା' ବୋଲି ଜମର ଖଣ୍ଡେଇଲେ ଚଳିବ ?

ମୁଁ ବୁଝି ପାରୁ ନାହିଁ କିଶୋର ! ମଣିଷର ମନ ଏତେ ହୀନ, ଏତେ ନୀଚ କାହିଁକି ! ସେ ଖରାପ ଭାବନାଟାକୁ ଯେତେ ଚଞ୍ଚଳ ହୃଦୟରେ ଠାଇଁ ଦେଉଚି, ଭଲ ଭାବନାକୁ ସେତେ ଚଞ୍ଚଳ ଭୁଲି ଯାଉଚି । କାହିଁକି, କାହିଁକି ଏମିତି ହେଉଚି କିଶୋର ।

ମଣିଷ ଆଜି ମଣିଷ ହୋଇ ନାହିଁରେ ଜଳା । ସେ ଯଦି

ଗଲାଣି ଭଲକୁ । ଢେର ଭଲକୁ । ଆଜି, ସେ ସବୁ ଏକ୍ଷେଣା ଆଲୋଚନାର ବେଳ ନୁହେଁ । କିଏ କ'ଣ କହିଲା, ନ କହିଲା ସେ ଅଡ଼କୁ କାନ ଦିଏନି । ଆଗ ବାଟରେ ଅଟେମ ଅଗେଇବା । କେତେବେ କଣ୍ଟା ଫୁଟା ଗୋଡ଼ତଳେ ଫୁଟିବ । ନହୁ ଲୁହାଣ ହେବା । ପାହାଡ଼ର ପଥର ବାଜିବ, ହୃଦୟର ଦରଜା ଛେଚିଯିବ । ଦୁହେଁ ଦୁହିଁଙ୍କ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦ, ଅଶ୍ରୁ ଲହରେ ଅନ୍ତର ଭିଜେଇ, ପେଟରେ ଅଗକୁ ଗୋଡ଼ ବଢ଼େଇବା । ଏମିତି ଚାଲୁ ଚାଲୁ ଯେଉଁଦିନ ଥକି ପଡ଼ିବା, ସେଇଦିନ ଚିରକାଳ ପାଇଁ ବିଶ୍ରାମ କରିବାର ବାଟ ଖୋଜି ଚାଲିଯିବା ଆର ପୁରକୁ । ଅସଭ୍ୟ ଅଦରକାରୀ ଜୀବ ଦୁଇଟା ପାଇଁ ସମାଜର ଏତେ ଟିକିଏ ଅଙ୍ଗହାନି ଘଟିବ ନାହିଁ ।

କଳା କେବଳ କଇଁ କଇଁ ହେଇ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ବୁଝି ସତେକି ସବୁ ତା'ର ହଜି ଯାଉଛି । ଦିନ ଦେଢ଼ଟାଏ ବି କଟି ନେଇ ଏଇ ରାତ୍ରିଟାରେ, ଅଡ଼ଶା ପଡ଼ଶା ସମସ୍ତେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ବେଖାପିଆ ଆଖିରେ ଅନାଉଛନ୍ତି ସେ ଦୁହିଙ୍କୁ । ଦୁନିଆରେ ତେବେ କ'ଣ ଖଟଗଦାରେ ବି ତା'ର ଠାଇଁ ନାହିଁ ।

କିଶୋର ଆଖିଲୁହ ପୋଛୁଥିବେଳେ କଳା ଆଖିଲୁହ ଫଗରେ ମିଶି ଗଙ୍ଗା ଯମୁନାର ଧାର ଫିଟେଇବାକୁ ବସିଲା, ସେତେବେଳେ କଳାର ହୋସ୍ ହେଲା । ସେ ଠାଉ ଠାଉକି ନିଜ ଅଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛୁ କିଶୋରର ଅଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲା ପଣତ କାନିରେ । ମୁହଁରେ ଫିକା ହସ ଟିକିଏ ଫୁଟେଇ କହିଲା—

ଗୁ' ଥଣ୍ଡା ହେଇଗଲା କିଶୋର । ଚଞ୍ଚଳ ଟିଇଦାଅ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ଯିବ ବୋଲି କହୁଥିଲୁ ପରା । ଯାଅ । ଡେରି କରନି । ଘଅଲ ଫେର ଆସିବ । ମୁଁ ବସି ବସି ଅନେଇଥିବି ।

କିଶୋର କଳା କଥାରେ ପ୍ରତିବାଦ କଲା ନାହିଁ । ଥଣ୍ଡା ଗୁ'

ପିଅଲାକ ଏକା ଥରକେ ପିଇ ଦେଇ ଉଠିଲା । ଗଲାବେଳେ କଳା ଆଖିର ଉଦାସ ଚାହାଣୀ ତା' ଅନ୍ତର ତଳେ ତରଙ୍ଗ ଖେଳେଇ ଦେଲା । ନା, ନା, ପାରିବ ନାହିଁ ସେ, ସହି ପାରିବ ନାହିଁ ତା' ଅନ୍ତରଙ୍ଗର ଏତେ ଦୁଃଖ, ଏତେ ଧକ୍କା । ଯିବ ସେ ଆଉ ଥରେ । ଉଦୟଙ୍କୁ ଅନ୍ଧାରରୁ ଆଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । କିଶୋର ଚାଲିଗଲା । କଳା କବାଟ ପରି ଅଜଣା ଭୟ ଅଟକେଇଥିଲା ତା' ବାଟକୁ ।

\+ \+ \+ \+ \+

ସେଦିନ ବୁଝେଇଲେ ବି ଉଦୟ ବୁଝିଲା ନାହିଁ । ବୁଝିଲା ନାହିଁ ସେ ପଦ୍ମଙ୍କ ପ୍ରାଣର ମମତା । ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ସେ କିଶୋରର ଚାହାଣୀ । ତା' ଆଖିରେ ସବୁ ଛଳନା, ସବୁ ଜାଲ, ସବୁ ଭେଲକି ପରି ଦିଶୁଥିଲା ।

କିଶୋର ଦଗାବାଜ । କଳା କଳଙ୍କିଣୀ । ଗୃହହୀନ ଉଦୟ । ପ୍ରାଣର ଉର୍ମିଗାର ନାଚି ନାଚି ଥମି ଯାଉଛି । ମନ ଗୋଳମାଳିଆ ହୋଇ ଯାଉଛି । ଦିନେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଥିଲା, କଳାକୁ କରିବ ଆପଣାର । ସ୍ୱପ୍ନ ତା'ର ତୁଟି ଯାଉଛି । ମନ ତା'ର ଫୁଟି ଯାଉଛି । ଆଉ ନୁହେଁ । ଆଉ ହେବନି । ଦଦରା ହାଣ୍ଡିରେ କାତୁଆ ନେଶିଲେ ପ୍ରୀତି ଦିନେ ଫାଟିଯିବ ।

କିଶୋର ଥକ୍‌କାମରା ହୋଇ ଫେରି ଆସିଲା । ଆସିଲାବେଳେ ଉଦୟର ଅଜାଣତରେ ସେ ଟେବୁଲ ଉପରେ ରଖି ଦେଇ ଆସିଲା ବନ୍ଧାଏ ଚିଠି । ଯେଉଁ ଚିଠି ସବୁ କଳା ଲେଖିଥିଲା କିଶୋର ପାଖକୁ । ତାଙ୍କ ପବିତ୍ର ସମ୍ବନ୍ଧର ପୂର୍ବ ସାକ୍ଷୀ ହୋଇ କାଗଜ ବନ୍ଧାଟା ପଡ଼ି ରହିଲା ଉଦୟ ଟେବୁଲରେ । ଆଉ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ କାଗଜରେ ନିଜର ନାଁ ଠିକଣା ଲେଖି ରଖି ଆସିଲା ସେହି ଚିଠି ଭିତରେ ।

ଫେରି ଆସିଲା କିଶୋର । ଅଣାହୂତ ହୋଇ ଫେରି ଆସିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ତାକୁ । ସେ ଭାବି ନ ଥିଲା ହୃଦୟ ଏତେ ଅବୁଝା ହେବ । ଇମିତିଆ ଅମାନିଆ ହେବ । ପାଦ ତା'ର ରହି ରହି ପଡୁଥିଲା ଅଟକି । ଯେମିତି ପାଦ ଯୋଡ଼ାକ ଅଙ୍କ କଲା ପାଖକୁ ଫେରି ଯିବାକୁ ଅମଙ୍ଗ ।

ହଁ ଅମଙ୍ଗ । କିଶୋର ବୁଲିଲା ଏଣେ ତେଣେ । ବେଳ ବଢ଼ିଚି । ତା' ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବଢ଼ୁଚି ପେଟ ଭୋକ । ପାଦ ଘଷଣ । ହେଲେ କେଣିକି ନିଘା ନାହିଁ କିଶୋରର । ସେ ବୁଲୁଚି । ଏ ବାଟରୁ ସେ ବାଟ, ସେ ବାଟରୁ ଏ ବାଟ । କେତେବେଳେ କେମିତି ଅନାଉଚି ତାହା ମୁହଁକୁ ଏକ ଧ୍ୟାନ ଏକ ମନରେ । କ'ଣ ପଚାରିବ ପଚାରିବ ହୋଇ ପଚାରି ପାରୁନି । ଓଠ ଯୋଡ଼ିକରେ ଶବ୍ଦ ତରଙ୍ଗ ଉଠି ପୁଣି ଥମି ଯାଉଚି । ବାଟଚଲା ପଥିକ କିଶୋରକୁ ସନ୍ଦେହ ଆଖିରେ ଅନେଇ ଆପଣା ବାଟରେ ଲାଗି ଯାଉଚି । କିଶୋର ଖୋଜୁଚି, ସେ ଜନ ଗହଳି ଭିତରୁ ଜଣକୁ ଯେମିତି ଖୋଜୁଚି ତାହାକୁ ।

ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ସେ । ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ତା'ର ଦେହ ଆଉ ମନ । ବସିଲା ଯାଇ ମହାନଦୀ କୂଳରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଢଳେଇ ଅସ୍ତଗ । ଚାନ୍ଦ ଉଇଁଚି ଆକାଶରେ । ଶୀତଳ ପବନ ଦେହରେ ଚନ୍ଦନ ଲେପି ଯାଉଚି । କିଶୋର ବସିଚି ପଥର ଉପରେ । କେତେ ତରୁଣ ତରୁଣୀ ସଞ୍ଜ ପବନରେ ଦେହ ବୁଲେଇ ମନକୁ ତାଜା କରୁଚନ୍ତି । କେତେ ଦମ୍ପତି ମୁକ୍ତ ଆକାଶର ପକ୍ଷୀ ପରି ଉଡ଼ି ଆସି ଉଡ଼ି ଯାଉଚନ୍ତି । କିଶୋର ଦେଖୁଚି । ସେ ଦେଖୁଚି କେବଳ ମୂକ ସାକ୍ଷୀ ପରି । ତା' ଦେହରେ ଘାରୁଚି ବିରହର ଦଂଶନ ଜ୍ୱାଳା । ମନ ତଳେ ତା'ର ଭାବନା ଉଙ୍କିଚି...ଅଙ୍କ ଯନ୍ତ

ପୁଷ୍ପା ଥାଆନ୍ତା ପାଖରେ । ଦହକୁ ଦହ ଲଗେଇ ଦହେଁ ବସି ଥାଆନ୍ତେ ଏଇଠି । ମହାନଦୀର ନିର୍ମଳ ପାଣି ଉପରେ ପଡ଼ି ଥାଆନ୍ତା ଦହଙ୍କ ପ୍ରତିବିମ୍ବ । ଦହେଁ ହସୁ ଥାଆନ୍ତେ । ପୁଷ୍ପା ଅହୁରି ଲାଗି ଲାଗି ଯାଇ ହୋଇ ବସୁ ଥାଆନ୍ତା କିଶୋର ଅଙ୍ଗକୁ ।

କିଶୋର ଆଖି ପିଞ୍ଚୁଡ଼ାଇ ଦେଖିଲା, ତା'ଠାରୁ ଅଳ୍ପ ତଫାତରେ ଦୁଇଟି ଯୁବକ ଯୁବତୀ । ଭରା ନଦୀର ଜୁଆର ପରି ତାଙ୍କ ଯୌବନର ନିଶା । ଯୁବତୀଟି ଯୁବକ ଗଳାରେ ହାତ ଛନ୍ଦି ମିଶି ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ଗୋଟିଏ ହୋଇ । ଯୁବକଟି ରହି ରହି ପିଉଚି ଅଧର ମଦିରା ।

କିଶୋର ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା । ଦହ ମନରେ ଯେମିତି ବିନ୍ଧିଦେଲା ଫୁଲଶର । ନିସ ଉଠି ପଡ଼ିଲା । ହଁ ଉଠି ପଡ଼ିଲା ସେଠୁ । ଅଙ୍ଗ ଅବୟବରେ ତା'ର ଚରିଗଲା ପୁଲକ ବିଷ । ମନ ଲାଗିଲା ଭାରି ଭାରି । ଭୋକ ବଢ଼ିଗଲା ଦହର । ଆଉ ସେ ବସି ପାରିଲାନି ସ୍ଥିର ହୋଇ ।

ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଅନ୍ଧକାର । ଡାକିଲା କଳାକୁ । କଳା ଦୁଆର ଫିଟେଇ ଦେଲା । କିରୋସିନି ବତୀର ମାଟିଆ ଆଲୋକରେ ଦେଖିଲା, କଳା ଆଖି ଭାରି ଭାରି ଦିଶୁଚି । ଯେମିତି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କଟେଇଚି ବେଳାଟା ।

କିଶୋର କିଛି ପଚାରିଲା ନାହିଁ । କଥା ଦେଇନି ସେଅତେ । ମନ ଭିତରେ ତା'ର ଉଠିଥିଲା ଯେଉଁ ପୁଲକ ଜୁଆର, ଦେହ କୋଷାଭିତରେ ଭରିଥିଲା ଯେଉଁ ବେଦନା ବିଷ, କିଶୋର ଦୁରେଇ-ଦାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲା ବାଟ ସାରା । ପାରି ନ ଥିଲା । କଳାକୁ ଦେଖି ବଢିଗଲା ତାହା ଚଉଗୁଣରେ । ସେ ଯେତେ ଚଞ୍ଚଳ ପାଦେ ଲଗାପଟା ବଦଳେଇ ବିଛଣାରେ ମୁହଁମାଡ଼ି ଶୋଇପଡ଼ିଲା ।

ସେତେବେଳେ ମନର ଭଙ୍ଗେ ସେଥିବାକୁ ଦେଉଥିଲା ତା'ର ଏକମାତ୍ର ବାଟ ।

କଳା ମନ ଭିତରେ କିନ୍ତୁ ଉଠୁଛି ଝଡ଼ । ଏତେ ଦିନ ଭିତରେ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିଲା କିଶୋରର ଏମିତିଆ ଅଚେତଣ । ଆଜି କିଶୋର ତାଙ୍କୁ ଏମିତି ବିମର୍ଷ ! ତାଙ୍କୁ ଏମିତି ମଳିନ, ଦୁଃଖ ଦେଖି ହେଲା ନାହିଁ !

ଘଣ୍ଟେ ଟୋଟାଳିଆ ହେଲା କଳାର ଭାବନା । ସେ ଅଳସେଇ ଅଳସେଇ ଆଗେଇଗଲା କିଶୋରର ଶେଯ ପାଖକୁ । କିଶୋର ମୁହଁପାଖ ଶୋଇଛି । ସତେକି ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ଜଡ ପାଲଟି ଯାଇଛି ତା'ର ଶରୀରଟା ।

କଳା ବସିଲା କିଶୋରର ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ । ଧୀରେ ଅଇଁସି ହେଲା । କିଶୋର ସେତେବେଳେ ଶୋଇ ଶୋଇ ଅଖି ବୁଜି ଭାବୁଥିଲା ପୁଷ୍ପା ଥାଆନ୍ତା ଆଜି ସେ ପାଖରେ ! ଉତ୍ତାପ ଭରି ଦଅନ୍ତା ମନଟାକୁ । କୋହଳ କରି ଦଅନ୍ତା ଭାବନା ଗୁଡାକୁ । ଅନ୍ତରର, ଏତେ ଅସ୍ଥିରରେ ଆଖି ବୁଜିନ୍ତି କିଶୋର ।

କଳା ଅତୁଟ ଠିକଏ ରହି ବସିଲା କିଶୋର ପାଖକୁ । ଶୀତଳ ଅଙ୍ଗୁଳି ଗୁଡ଼ିକ ତା'ର ଛୁଇଁଲା କିଶୋର କପାଳକୁ । ସେ ଅନୁଭବ କଲା ସତେ ଯେମିତି ପୁଷ୍ପା ଆସି ତା' ମନର ଦରଜା ଝୁଣ୍ଟି, ନିଆଁ ଜଳା ପ୍ରାଣରେ ଶୀତଳ ପ୍ରଲେପ ଲେପୁଛି ।

କିଶୋରର ଅଙ୍ଗ ଅଙ୍ଗ ଟେକିଗଲା ଶିହରଣ । ଧୀରେ ସେ କଳାର ଶୀତଳ କର ପଲ୍ଲବକୁ କପାଳରୁ ତୋଳି ନେଇ ଥାପିଲା ତା' ଗାଲ ଉପରେ । କଳା ଅଜାଣି ଢଳିଥିଲା କିଶୋରର ଛାତି ଉପରେ !

କଣ୍ଠନଳୀ ଭୋକରେ କଣ୍ଠକୁ ଜଳୁଥିଲା ମିଞ୍ଜି ମିଞ୍ଜି ହେଇ ।

ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତତା ଗର୍ଜନ କରୁଥିଲା ଘରେ । ଦମ୍ପତିଙ୍କ ପ୍ରାଣରେ ଉଠୁଥିଲା ବିଜାତୀୟ ଉଚ୍ଛୁଳା ତରଙ୍ଗ । କିଶୋର କହିଁ ଚାଲିଲା—

ପୁଷ୍ପା ! ଭାବ ସାଗରୁ ମୋ ହୃଦୟରେ, କାହିଁରେ ?

....

କିଛି ଜବାବ ପାଇଲା ନାହିଁ । ପୁଣି କର ଲେଉଟାଇ ସେଦିନ ଅସ୍ପୃଶ୍ୟ କଳାକୁ ଖଟ ଉପରକୁ ଟାଣି ନେଲା । ଦରଦ ମିଶାଇ କହିଲା—

ଅଭିମାନିନୀ ସର୍ବୀ ମୋର ! ଗୁମାନ କ'ଣ ଭାଙ୍ଗିବ ନାହିଁ ?

ମୁଦ ଆଖି ଧୀରେ ଧୀରେ ଖୋଲୁଥିଲା କିଶୋରର । ସେ କଳାକୁ ନିଜ ଗୋଡ ଉପରେ ଦେଖି ଚମକି ପଡ଼ିଲା । ଉଠି ବସି ପଡ଼ିଲା ଶେଯ ଉପରେ । କଳା ମଉଳା ଫୁଲଟି ପରି ଓଲାଟି ପଡ଼ିଲା ସେଇଠି । କିଶୋର ଥରି ଉଠିଲା

କଳା ! ତୁ କାହିଁକି ଏ ଘରକୁ ଆସିଲୁ ମୋର ଏମିତିଆ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ?

କଳା କେବଳ ଅନାଇଥିଲା । ହୁଏତ ଉତ୍ତର ଦେବାର ବଳ ନ ଥିଲା ତା' ମୁହଁରେ । କିଶୋର ଅନାଇ ପାରିଲା ନାହିଁ କଳା ମୁହଁକୁ । ଉଠି ଠିଆ ହେଲା । ବିଚଳିତ ହୋଇ ଧରିଲା ତା'ର ପାଦ ଯୋଡ଼ାକ ।

ମୋର ଭୁଲ ହୋଇଗଲା କଳା । ମୋର ଦୁର୍ବଳ ମନ ମୋତେ ବିପଥକୁ ଟାଣି ନେଉଥିଲା । ଆଜି ଦିନ ସାରା ପୁଷ୍ପା କଥା ଚିନ୍ତା କରି ମୁଁ ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲି । ଯା' ଶୋଇବୁ ଯା । ରାତି ଅନେକ ହେଲାଣି ।

କଳା କିଛି କହିଲା ନାହିଁ । ଖୁବ୍ ନମ୍ରପଣରେ ଉଠିଗଲା କିଶୋର ଶେଯରୁ । ମନ ତଳରେ ତା'ର ସୋପାନ ଉଠାଉଥିଲା ।

ଜନ୍ମରେ ପୂରଣ ପାଇଁ । ଆଉ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବୁ କଳା ଓ ମୋର ସମ୍ପର୍କ କେବେ ପଙ୍କିଳ ହେବ ନାହିଁ ।

ମୁଁ ଜାଣେ, ତୁ ସହିବୁ, କାନ୍ଦିବୁ । ତଥାପି ଆଶା କରୁଛି ତୁ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିବୁ ନାହିଁ । ଆମର ଏଇ ତ୍ୟାଗ କେବଳ ଇତିହାସର ବିଷୟବସ୍ତୁ ହୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ, ନ ହେଲେବି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଭଗବାନଙ୍କର କୃପା ଦୃଷ୍ଟି ଆମ ଉପରେ ପଡ଼ିବ । ଆମର ଏଇ ଜଳା ପୋଡ଼ା ପରାଣର ତାତି ତାଙ୍କ ହୃଦରେ ଲାଗିବ । ସେ ଆର ଜନ୍ମରେ ଆମକୁ ପୁଣି ଏକାଠି ମିଳେଇବେ ।

ଆଜି ଆଉ କିଛି ଲେଖି ପାରୁ ନାହିଁ । ଆଖିର ଲୁହ ଓ ଛାତିର କୋହ ହାତର କଲମକୁ ଅଟକେଇ ଦେଉଛି ।

ହଁ ପୁଷ୍ପା ! ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା । ତଳେ ମୋ ଠିକଣା ଦେଉଛି । ପାରିଲେ ଚିଠି ଦେବୁ । କିନ୍ତୁ ପୁଷ୍ପା ! ମୋର ଅନୁରୋଧ ଏ ଠିକଣାଟି ଅଉ କାହାରିକୁ ଜଣାଇବୁ ନାହିଁ । ତା' ହେଲେ ମୁଁ ହରବରରେ ପଡ଼ିବି ।

ମୋ ସ୍ୱଣଢ । ତୋର ପ୍ରାଣର
ସଜା

କଳା ଚିଠିଟି ପଢ଼ି ସାରିଲା ବେଳକୁ ତା' ଆଖିପତା ଲୁହରେ ଭିଜି ଯାଇଥିଲା । ତରତରରେ ଚିଠିଟିକୁ ଠିକଣା ସ୍ଥାନରେ ରଖିଦେଇ ଛୁଟି ପଳେଇଲା ଶେଯ ଘରକୁ ।

କିଶୋର ଗାଧୋଇ ଆସି ଡାକିଲା—

କଳା ! ଶୁ' କର ସାରିଲୁଣି ?

କିଛି ଜବାବ ପାଇଲା ନାହିଁ । ପୁଣି କହିଲା—

ମୁଁ ଆଜି ଟିକିଏ ସଅଳ ବାହାରିବି । ଗୋଟାଏ ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି । ତେବେ ବି କଳାଠୁଁ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ପାଇ କିଶୋର ଆଗେଇ ଗଲା । କଳା ଶେଯଘର ଭିତରେ ଠିଆହୋଇ କାନ୍ଦୁଛି । କିଶୋର ମନଟା ଚକିଟି ମନ୍ଦି ହେଲା । ସେ ତା' ପାଖକୁ ଲାଗି ଯାଇ କହିଲା—

ଛି କଳା ! ଭାନ୍ଦୁ ରକ୍ତ । ଅସମୟରେ ମଣିଷ କାନ୍ଦିଲେ ଭାଗ୍ୟ ପୋଡ଼େ । ମୋ ରାଣୀଟି, ତୁନିହ । କଣ ହେଲା ତୋର ?

କିଶୋର ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲା । କଳା ତୁନି ହୋଇ ଚୁପ୍ ଲାଗିଗଲା । ମନକୁ ବୁଝେଇଲା । ଆଉ ସେ କାନ୍ଦିବ ନାହିଁ । ନା, କାନ୍ଦିବା ତାର ଧର୍ମ ନୁହେଁ । ଯିଏ ଆଜି ତା' ପାଇଁ ସବୁ ତ୍ୟାଗ କରି ଘର ଛାଡ଼ି, ସଂସାର ଛଡ଼ା ହେବାକୁ ବସିଛି, ତା' ପାଇଁ ସେ କିଛି କରିବ । ନୋହିଲେ ତା' ପାଇଁ ଆଉ ଯୋଡ଼ିଏ ପ୍ରାଣ ଛିନ୍ନ-ଛତର ହୋଇଯିବ । ନା ନା ସେ ପାରିବ ନାହିଁ । ତା' ପ୍ରାଣର କିଶୋରକୁ ସେ ଏମିତି ଉଦାସ କରି ପାରିବ ନାହିଁ ।

ସେଇଦିନ ଠାରୁ କଳା ଅନ୍ତରରୁ ଦୁଃଖ ମରିଗଲା । ସେ ସବୁବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କଲା ହସିବା ପାଇଁ । ଯେମିତି ତା'ର କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ । ସେ ଖୁସି, ଖୁବ୍ ଖୁସି ।

କିଶୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲା । ଦିନକୁ ଦିନ କଳା ପଛ କଥା ଭୁଲି ଯାଉଛି । ସେ ଯେମିତି ପହଁଚୁଛି ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ । କିଶୋର ପ୍ରାଣ ଟିକିଏ ଶୀତଳ ହୋଇ ଆସିଲା । ଯା' ପାଇଁ ତା'ର ଏତେ ଦୁଃଖ, ଏତେ କଷ୍ଟ, ଏତେ ଦୁର୍ନାମ, ତାକୁ ଉଡ଼ଫୁଲ ଦେଖି କିଶୋର ଶାନ୍ତିରେ ନିଶ୍ୱାସ ପକାଇଲା । ଘର ପିନା ସୁଟୁଥିଲା କିନ୍ତୁ ବାହାର ଝଗିଡ଼ିଲା ଅଦ୍ଭୁତ । ବସ୍ତିରେ କେମିତି ଗୋଟାଏ ଦମକା ପବନ ବହିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଯାହାର ବିଷୟ ବସ୍ତୁ ହେଲେ କଳା ଓ କିଶୋର । ଆଖି ଠାର ଠାର, କାନ କୁହା କୁହି, ଫୁସୁର ଫାସରରେ ପ୍ରାଣ ଖ୍ୱର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ସେ ଆଉ ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଅଦେଖା ମଣିଷର ଅଯଥା ଅତ୍ୟାଚାର ହଜମ କରିବାକୁ ତା' ହାତରେ ଆଉ ବଳ ନ ଥିଲା । ସେ ଠିକଣା କଲା, ତାକୁ ଏଥର ଗାଁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ହଁ ଛାଡ଼ିବାକୁ ହେବ । ନୋହିଲେ ଆଉ ଗତି ନାହିଁ ।

କିଶୋର କଳାର ମନ ଭୋଳାଇଲା । ଦଣ୍ଡକ ପାଇଁ କଳାର ମୁହଁଟି ରାହୁଗ୍ରସ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ର ପରି ମଳିନ ଦିଶିଲା । ନାଁ କି ହଁ କିଛି କହି ନ ପାରି ମଉନ ହୋଇଗଲା ସେ ।

କିଶୋର ଉଠିଲା । କାଳକ୍ଷେପଣ ଆଉ ଭଲନୁହେଁ । ଚଞ୍ଚଳ ବସା ନ ବଦଳାଇଲେ ସମସ୍ୟା ଜଟିଳ ହୋଇ ପଡ଼ିବ । ହେଲେ ବି ସେମାନଙ୍କର ସମ୍ବନ୍ଧ ଯେତେ ପବିତ୍ର କିଏ ବୁଝୁଛି ସେକଥା ।

କଳା ଆଉ ପାରିଲା ନାହିଁ, ସହି ପାରିଲା ନାହିଁ କିଶୋରର ଦୁରବସ୍ଥା । ତାରି ପାଇଁ ପରା ଆଜି କିଶୋରର ଏତେ ଚିନ୍ତା, ଏତେ ଦୁଃଖ, ଏତେ ଭାବନା ।

ଏ ଦୁନିଆର ଲୋକ ଗୁଡ଼ାକ କ'ଣ ସତେମ ! ଏତେ ହୀନ, ଏତେ କଦର୍ଯ୍ୟ ଏମାନଙ୍କ ମନୋବୃତ୍ତି । ଜଣକୁ ଜଣେ ଭଲ ପାଇବାଟା କ'ଣ ପାପ ? ଜଣକ ସହିତ ଜଣେ ଅନ୍ତର ମିଳାଇବାଟା କ'ଣ ଅନ୍ୟାୟ ? ଦୁନିଆରେ ମଣିଷ ଯଦି ମଣିଷକୁ ଭଲ ନ ପାଇବ, ମଣିଷ ଯଦି ମଣିଷକୁ ଆଦର ନ କରିବ, ତେବେ ଦୁନିଆ ତିଷ୍ଠିବ କେମିତି ?

କଳା ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡଟା ତା'ର ଘୂରାଇ ମାରିଗଲା । ଏମିତିଆ ପରିସ୍ଥିତିରେ କ'ଣ ତାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କଣ ତା'ର କରଣୀୟ ! ଯିଏ ତା ଠାରୁ କିଛି ପାଇବାର ଆଶା ନ ରଖି ଜୀବନଟା ଯାକ ଖାଲି ଦେଇ ଆସିଲାଣି, ତା'ର କ'ଣ ଆଜି କିଛି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ ତା' ପ୍ରତି ? ଅଛି, ଅଛି । ତେବେ କ'ଣ ସେଇ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ?

କଳାର ମୁଣ୍ଡ ବୁଲେଇ ଦେଲା । ସେ ମୁହଁ ମାଡ଼ି ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ବିଛଣାରେ । ମୁଣ୍ଡଟା ଭାରି ବେଶୀ ଖାଉଥିଲା । କଣ ସେ କରିବ କିଶୋର ପାଇଁ ? ଯା ଫଳରେ ପ୍ରାଣପ୍ରିୟ କିଶୋର ତାର

ଶାନ୍ତି ପାଇବ, ଜୀବନର ଗତିଧାରା ତାର ସହଜ ଓ ସୁଗମ ହେ
କି'ଣ କରିବ ସେ ? କଣ କରିବ ସେ !!

ନା, ନା, ଅଜି ସେ ପାରିବ ନାହିଁ କିଶୋରର ମ୍ଳାନ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି, ଅଜି ସେ ପାରିବ ନାହିଁ ତା ଅପଣା ଜନ ମୁଣ୍ଡରେ ଅପବାଦ ବୋଝ ନଦ । ତେବେ ! ତେବେ ଉପାୟ.........?

କିଶୋର ବୁଲି ବୁଲି ଲେଉଟିଲା ଛାଇଲେଉଟା ବେଳକୁ । ମୁହଁରେ ତା'ର ସବୁଜ ନାହିଁ । ପାଦରେ ତା'ର ଜୀବନ ନାହିଁ । ସେ ଯେମିତି ଖୁବ୍ ଶ୍ରାନ୍ତ ଓ କ୍ଳାନ୍ତ । ସତେ ଯେମିତି ପରାଜୟର କାଳୀଷିକା ତା' ଗୁରୁଅଡ଼େ ନୃତ୍ୟ କରୁଛି । ସେ ବିଫଳ ହୋଇଛି । ମନରୁ ତା'ର ମରି ଯାଇଛି ଆଶା ।

ଅବଶ ପାଦ ଯୋଡ଼ିକୁ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଆଗକୁ ଉଠାଇ ଘର ଭିତରକୁ ପଶିଲା । ଘରର କାନ୍ଥ, ବାଡ଼ କବାଟ ସମସ୍ତେ ଯେମିତି ତା' ପରାଜୟରେ ହସୁଛନ୍ତି । କିଶୋର ଅଟେଇ ପାରୁ ନ ଥିଲା । ବଳ ତୁଟି ଯାଇଥିଲା ତା' ଛାତିରୁ ।

ସେ ଭାବୁଥିଲା ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେଇ ନ ଦେଉଣୁ କଳା ଛୁଟି ଆସିବ । ସରମବୋଲା ସ୍ୱରରେ ପଚାରିବ—

କି'ଣ କଲ କିଶୋର ! ଏଠି ଯେ ଅଜି ନିଶ୍ୱାସ ମାରିବାର ଯୁ ନାହିଁ । ଦାଣ୍ଡ ଘାଟକୁ ବାହାରିଲେ, ଗୃଳକୁ ବାଜକୁ ଦେଖାଇ ଉପର୍ଦ୍ଦ ଦୁର୍ଣ୍ଣନା ବାଢୁଛନ୍ତି, ମୁଁ ଅଜି ହଜମ କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।

ସେତେବେଳେ କି ଉତ୍ତର ଦେବ କିଶୋର । ନା, ନା, ସେମିତି ସେ କହିବ ପାଖରେ ପଇସା ନ ଥିବାରୁ ନୂଆଘର ନେଇ

ହେଲା ନାହିଁ, ଯେମିତି ସେ କହୁଛି ଏଇ ନର୍କପୁରୀରେ ଅଳ୍ପ କିଛୁଦିନ ପଡ଼ି ରହିବା ପାଇଁ ।

କିଶୋର ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଥିଲା । ନିସ୍ତେଜ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ତା'ର ଅଙ୍ଗଲତା । ବେଳେ ବେଳେ ଉଦାସୀର କଠୋର ଛାୟା ତା' ମନରେ ଉଠି ଶିହରଣ ଖେଳାଇ ଦେଉଥିଲା । ସେ ଚିହୁଙ୍କି ପଡ଼ୁଥିଲା । ପାଦ ତାର ଥରି ଥରି ବଢୁଥିଲା ଆଗକୁ ।

ଘର ଭିତରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲା, ତା' ମେଜ ଉପରେ ଥୁଆ ହୋଇଛି ଖଣ୍ଡିଏ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର । ଛାତିଟା ଅଧୀର କମ୍ପି ଉଠିଲା । ଖୋଲିବାକୁ ହାତ ଥରିଲା । କାହା ବିବାହର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ଏ ଖଣ୍ଡିକ ?

କିଶୋର ଖୋଲିଲା, ଧୀରେ, ଖୁବ୍ ଧୀରେ । ହାୟ ହାୟ ! ମନ ତନ୍ତ୍ରୀର ବୀଣା ତା'ର ବାଜି ଉଠିଲା ବେସୁରା ହୋଇ । ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା—

କଳା ! କଳା !!

....

ନିମନ୍ତ୍ରଣପତ୍ର ଖଣ୍ଡିକ ହାତରେ ଧରି ଛୁଟିଲା ସେ କଳା ପାଖକୁ ।

ଦେଖେ କଳା ! ଉଦାସୀର ବାହାଘର । ସେ ମତେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ପଠାଇଛି । ମୋ ଛାତିରେ......

କିଶୋର ସ୍ତବ୍ଧ ହୋଇ ଦେଖିଲା କଳା ନାହିଁ ଘରେ । ଆଖି ଯୋଡ଼ାକ ତା'ର ଉଠିଗଲା କପାଳକୁ । ପାଗଳଙ୍କ ପରି ସେ ଡାକ ପକାଇଲା ।

କଳା ! କଳା !

ଉତ୍ତର ପାଇଲା ନାହିଁ । ପୁଣି ଡାକିଲା—

କଳା ! କଳା !! କଳା !!!

କଳା ନାହିଁ । କଳା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ । କିଶୋରର ମୁଣ୍ଡଟା

ଝିମ୍ ଝିମ୍ ହୋଇଗଲା । ସେ ଦେଖିଲା କଳାର ବଛଣା ଉପରେ ଖଣ୍ଡିଏ ଚିଠି ଥୁଆ ହୋଇଛି ।

କିଶୋର ପଡ଼ି ଯାଉଁ ଯାଉଁ ଖୁଣ୍ଟଟାକୁ ଧରି ପକେଇ ନିଜକୁ ସମ୍ଭାଳି ନେଲା । ଚିଠି ଖୋଲି ପଢିଲା—

ପ୍ରାଣର କିଶୋର !

ମୋର ଶତକୋଟି ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବ । ମୁଁ ଜାଣେ ତମେ ମତେ କ୍ଷମା କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣେ ତମେ ମତେ ନପାଇ ବିଳପି ଉଠିବ । ମୁଁ ଜାଣେ ମୋ ଅଭାବ ତମ ଅନ୍ତରରେ ଗଭୀର ଦାଗ ପକେଇବ । ଏସବୁ ଜାଣିବି ମୁଁ ଆଜି ଯାହା କରୁଛି, ହୁଏତ ତା' ମୋର କରିବାର ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ କ'ଣ କରିବି କୁହ କିଶୋର ! ସାରା ଦୁନିଆଟା ଯେତେବେଳେ ମୋ ପ୍ରତି ବିମୁଖ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ କାହିଁକି ତମଭଳି ମୋର ଅତି ଆପଣାର ଜନ ଗଳାରେ କଣ୍ଟା ହୋଇ ଗୁଡେଇ ହେବି । ବହୁତ ଭାବିଲି, ବହୁତ ଚିନ୍ତିଲି । ଶେଷ ଯାଏ ଆମ ଅବସ୍ଥା ସୁଧୁରିବାର ବାଟ କିଛି କରି ପାରିଲି ନାହିଁ । ଯେଣିକି ଅନେଇଲି, କେବଳ ଦେଖିଲି ନିରାଶାର କଳାଛାଇ । ଯୁଆଡ଼କୁ ଆଖିଗଲା, ସିଆଡ଼େ ଦେଖିଲି ସାହାରାର ମରୁ ପ୍ରାନ୍ତର । ମୁଁ ତ କେଜାଣି ଜଳି ପୋଡ଼ି ମରୁଛି ମରିବି, ମୋ ପାଇଁ ତମ ଭଳି ସରଳ ପ୍ରାଣଟିକୁ କାହିଁକି ମନ୍ଥି ଚକଟି ଛିନ୍ ଭିନ କରି ଥାଆନ୍ତି !

ନାଁ କିଶୋର, ତମେ ମୋର ଆପଣାର, ଅତି ଆପଣାର, ତମ ପ୍ରାଣରେ ନିଆଁହୁଳା ଜାଳିବାକୁ ପ୍ରାଣ ମୋର ଚାହିଁଲା ନାହିଁ । ତା'ଛଡ଼ା ତମେ ସେଦିନ 'ସାଙ୍ଗ' ପାଖକୁ ଲେଖିଥିବା ଚିଠିଟି ମୁଁ ପଢିଥିଲି । କେମିତି ମୁଁ ତମର ଏତେ ବଡ଼ ତ୍ୟାଗଟାକୁ ମୋ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଲଗାଇ ଥାଆନ୍ତି । ଭଗବାନ କ'ଣ ମୋର ଏ ଔଦ୍ଧତ୍ୟ ସହି ପାରିଥାଆନ୍ତେ ? ତେଣୁ ପାରିଲି ନାହିଁ । ତୁମେ ଦୁଃଖ କରିବ ନାହିଁ କିଶୋର । ଭାବିନେବ ଏବେ ଥିଲି ଗୋଟାଏ ସ୍ୱପ୍ନ । ଦେଖିଥିଲ । ମାଦକତା ଥିଲା ଦେଖିବାରେ । ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ସ୍ୱପ୍ନ ତୁଟି ଯାଉ ।

ଶେଷରେ ତମକୁ ମୋର ଅନୁରୋଧ, ନା ନା ତମ ପ୍ରାଣାଧିକ କଳାର

ଅଳ, ତମେ ଶୀଘ୍ର ଯାଇଁ ପୁଷ୍ପାକୁ ଦେଖା କରିବ । ବିଚ୍ଛସ୍ତ ତମ ପାଇ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିବ ।

ଆଉ ଅଧିକ ଲେଖି ତମ ପ୍ରାଣରେ ମୋର ଛାଇ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଆଙ୍କି ଦେବାର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ । ତମେ ମୋ ପାଇଁ ଯାହା କରିଚ, ହୁଏତ ଅଳର ମଣିଷ ତା’ ଲକ୍ଷେ ଭାଗରୁ ଭାଗେ ବି କରି ପାରିବ ନାହିଁ । ଜାଣେ ଇତିହାସ ତମର ଏ ତ୍ୟାଗର ସାକ୍ଷ୍ୟ ଦେଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତା’ ବୋଲି ଭଗବାନ ଆଖି ବୁଜି ଦେବେନାହିଁ । ସେ ଆରଜନ୍ମ ପାଇଁ ତମ କୋଳରେ ମୋ ଥାନ ସଜାଡ଼ିବେ ।

ମୁଁ ଯାଉଚି, କେଣିକି ଯିବି କ’ଣ କରିବି ଜାଣେନାହିଁ । ତଥାପି ଏତିକି ମନେ ରଖିଥାଅ, ମୁଁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିବି ନାହିଁ । ବିଦାୟ । ମୋ ଅଜାଣତରେ ବହୁ ଅନ୍ୟାୟ ମୁଁ କରିଛି ତମ ପାଖରେ । ସେଥିପାଇଁ କ୍ଷମା କରିବ, ଶେଷରେ ମୋର ଭୂମିଷ୍ଠ ପ୍ରଣାମ ଗ୍ରହଣ କରିବ ।

ତମର ହତଭାଗିନୀ—କଳା

କିଶୋରର ଆଖି ଆଗରେ ଯେମିତି ଗୋଟାଏ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରଳୟ ହୋଇଗଲା । ତା’ର ମୁଣ୍ଡଟା ସତେକି ଦେହରୁ ଛିଣ୍ଡି ଫଳସୁର ଡାଳେ ଡାଳେ ନାଚି ଯାଉଥିଲା । ସେ ଚିତ୍କାର କରି ଉଠିଲା । ସେ ଅସମ୍ଭାଳ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଦୁଇ ହାତରେ ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଚୁପିଧରି ଦଉଡ଼ି ଗଲା ବାହାରକୁ । ଦୁଆର ବନ୍ଧରେ ଝୁଣ୍ଟି ପଡ଼ିଗଲା ତଳେ । ମୁଣ୍ଡରୁ ରକ୍ତ ବହିଲା । ତଥାପି ସେ ଉଠିଲା ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ । ଛୁଟି ଯାଉଥିଲା ଆଗକୁ କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳେ ଡାକପିଅନ ଦେଇଗଲା ଖଣ୍ଡିଏ ଟେଲିଗ୍ରାମ ।

କିଶୋର ପଢ଼ିଲା —

ପୁଷ୍ପା ନ୍ୟୁମୋନିଆରେ ମରି ଯାଇଚି ।

କିଶୋର ଆଖିରୁ ଅଗ୍ନି ଶିଖା ବାହାରି ନାଚିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

......ପୁଷ୍ପା ମରି ଯାଇଚି !

......ଉଦୟର ବାହାଘର !!

......କଳା ଚାଲି ଯାଇଛି !!!

......ଆଉ ସେ ?

......? ? ? ଅନ୍ଧକାର